

ABSOLVENTI

NEPŘEHLÉDNUTELNÍ A ÚSPĚŠNÍ

ROZHOVORY S ABSOLVENTY FAKULTY SOCIÁLNÍCH STUDIÍ MASARYKOVY UNIVERZITY

MASARYKOVA UNIVERZITA

2008

Uspořádali: Rudolf Burg, Jiřina Salaquardová

Publikace byla vydána k 10. výročí založení Fakulty sociálních studií MU za podpory PAPÍREN BRNO, a. s.

© Masarykova univerzita, 2008

ISBN 978-80-210-4737-2

ABSOLVENTI

NEPŘEHLÉDNUTELNÍ A ÚSPĚŠNÍ

ROZHOVORY S ABSOLVENTY FAKULTY SOCIÁLNÍCH STUDIÍ MASARYKOVY UNIVERZITY

Vážení čtenáři,

soubor rozhovorů s absolventy Fakulty sociálních studií Masarykovy univerzity v Brně vznikl jako příspěvek k oslavám letošního desetiletého výročí založení fakulty.

Čas strávený na vysoké škole, období rozvoje osobnosti, proměny člověka balancujícího dosud na hranici dospívání v bytost novou, nově utvářenou, nově se tvořící, je jedinečnou životní etapou. Mnozí z těch, kteří své první vysokoškolské kroky prožili v prvních letech rozvíjející se instituce, jež jejich postoje významně formovala, se posléze ocitli v různých profesích. Jak řada z nich uvádí, převzala poté jejich vzdělávací praxe.

Učili se zvládat nejrůznější životní role, zpracovávat nové zkušenosti, překonávat překážky, někdy dokonce zklamání. A učili se zvládat také úspěch. Zakotvili v nejrůznějších oborech, v nejrůznějších zemích. Jedno však mají společné. Jsou nepřehlédnutelní.

Absolventů, jež by bylo možné takto označit, je samozřejmě mnohem víc, než obsahuje tento sborník. Fakultou sociálních studií prošly od doby jejího vzniku tisíce studentů. Další stovky rok co rok přicházejí. Bylo a je mezi nimi množství zajímavých osobností – potenciál budoucnosti nejen české, ale české hranice přesahující – vždyť jedním z cílů fakulty je podle jejího děkana, profesora Ladislava Rabušice, být vzdělávací institucí evropského typu. Nebylo jednoduché vybrat, nebylo jednoduché rozhodnout. A už vůbec nebylo jed-

noduché záměr – vytvořit soubor rozhovorů – uskutečnit. Své nepřehlédnutelné doporučení jednotlivé katedry. Najít je a vypovídat bylo úkolem autorů, studentů Katedry mediálních studií a žurnalistiky. Jenom málokdy to bylo jednoduché. Pát-rání, hledání – leckdy až detektivní. Harmonogramy, cesty, souhlas i ostych, odmítnutí. A nové tipy, nové osobnosti, nová hledání a setkávání.

Úvodem je však třeba poznamenat, že připomenutí si v jubilejním roce zaslouží všichni absolventi i pedagogové, bývalí i současní. Všichni, kteří během studia spoluvytvářeli ono nepostižitelné cosi, jež podle slov zpovídaných fakulta měla a má: ono nezaměnitelné charisma, atmosféru, otevřenost.

Je deset let v lidském životě doba dlouhá, či krátká? A jak vůbec označit desetiletí instituce? Můžeme mluvit také o životě? Můžeme například desetiletí života vysoké školy přirovnat k desetileté etapě života lidského?

Možná by pomohl nějaký příměr, například že život je život (a škola je škola) a vše, co se vyvíjí a roste, přirozeně prochází nejdřív etapami podobným dětským nemocem, etapami růstu a sbírání zkušeností, žije své dětství i svůj dospělý věk a učí se z prožitého.

Metafory jsou však ošidné. Škola je sice opravdu škola. Ale z kolika dějů složená, z kolika životů! A jak vůbec popsat všechno to snění o vzniku nové fakulty, předcházející přípravy, pozdější uskutečňování?

Než fakulta přivítala prvního studenta, žila nepochybně nejdříve představou o něm. Jaký bude. Jaký by měl a mohl být. A také jaký bude, až bude odcházet. S jakými představami, sny, plány a projekty vykročí do světa – a předá nabyté zkušenosti dál. Zůstane po něm stopa? A zůstane-li, jaká?

„Jednu větu studentům často opakuji: Není ani tak důležité, co na univerzitě poznáš, jako koho tam poznáš,“ říká profesor Ivo Možný, první děkan Fakulty sociálních studií a jeden z jejích zakladatelů. „Vizi fakulty chovám od začátku skutečně spíše jako vizi prostoru, kde se budou potkávat zajímaví lidé, budou se vzájemně obohacovat a zůstane jim z těch setkání něco natrvalo – a rozhodně to nebudou pouze a především vědecké poznatky či akademické znalosti.“

Soubor rozhovorů se zajímavými osobnostmi, absolventy fakulty, je souborem jedinečných příběhů. Psychoterapeuti, pracovníci ministerstev, novináři, fotografové, šéfredaktoři, televizní zpravodajové, režiséři, producenti, moderátoři, manažeři, ekologové, sociální pracovníci působící doma, ale třeba i v Africe, politici, politologové, asistenti politiků, euroúředníci, asistenti euroúředníků, absolventi-cizinci. Psycholog pobývající v buddhistickém klášteře a po návratu se opět věnující psychologické praxi, ředitel Domu umění v Brně, vysokoškolská pedagožka, pracovník Evropského soudu pro lidská práva, univerzitní kancléř, výzkumníci.

Autoři rozhovorů stáli před nelehkým úkolem: prokázat schopnost ptát se, najít v té-

matu základním, profesním, také témata dílčí a originální – zájmy, rodinné motivy, životní postoje dotazovaných – jež mnohdy přerostly v témata převažující.

Zvládali pilně a s humorem provozní záležitosti: cestovali, telefonovali, mejlovali, skypeovali a mnohdy hledali řešení zapeklitých situací. A je také třeba zaznamenat, že jejich zájem narůstal s přibývajícím počtem stránek. Zájem o příběh, předanou zkušenost. Zdálo se, že je získané informace obohacovaly a vytvářeli si k hrdinům svých příběhů vztah.

A také si patrně uvědomili relativitu času: Mnozí z dotázaných se prý podivili vykání, někteří dokonce s komentářem – „copak už jsme tak staří“?

Tykání, na němž se někteří s autory dohodli, však editoři změnili ve vykání. Po úvaze také převedli do češtiny rozhovory milého hosta v autorském týmu, slovenské stážistky, která se už dříve podílela na obdobném díle sesterské katedry žurnalistiky na bratislavské Univerzitě Komenského.

Nápad sestavit soubor rozhovorů s absolventy instituce rozhodně není nový. Podobných sborníků existuje jistě mnoho. Nešlo nám však o pouhou historizující reflexi, záměrem bylo postihnout především neopakovatelné období vzniku a formování nové vzdělávací instituce, jejího ducha i jejího absolventa. Ostatně tento motiv většinu rozhovorů propojuje. Příští sborník už bude o úplně jiné generaci.

Jiřina Salaquardová
Rudolf Burgr

Nemůžu někomu dělat psychoterapii a potom s ním jít na pivo

Jste první absolventka psychologie na FSS, která šla pracovat do zdravotnictví. Co je na tom tak výjimečného?

FSS byla nová škola a absolventi psychologie v té době nemohli žádat o atestaci pro klinickou psychologii. Proto jsem musela zažádat o výjimku, kterou jsem nakonec dostala. I když úplně takhle jednoduché to samozřejmě nebylo. (směje se) Největší zásluhu na tom měl docent Vyběral a profesori Možný a Macek. Tímto jim chci ještě jednou poděkovat.

Jste zpětně ráda, že jste se zaměřila právě na klinickou psychologii?

Jsem ráda, že mě přijali do Psychiatrické léčebny v Jihlavě. Jsem vděčná za oddělení a tým, ve kterém pracuji. Měla jsem štěstí, protože si vzájemně sedneme. Práce mne hodně baví, je i mým koníčkem a to je pro mne dar, žádná všední samozřejmost.

V jaké oblasti pracují vaši bývalí spolužáci?

Hodně z nás je teď na mateřské dovolené. Většina jich začínala ve speciálních školách, jako školní psychologové, někteří pracují jako personalisti. Někdo taky zůstal na fakultě a dělá si doktorát.

V čem spočívá vaše práce? Jaký způsob jednání s pacienty se vám nejlépe osvědčil?

Dělám na příjmu, kam přichází lidé v akutní fázi – někdo třeba zarytě mlčí, jiný je v depresi nebo v zajetí bludu nebo po

Jitka Balcarová, rozená Kuldánová – první absolventka psychologie na FSS, která šla pracovat do zdravotnictví. Více jsem o Jitce před naším rozhovorem nevěděla. Představovala jsem si leccos – vyšinutou psycholožku, seriózní dámu... Moje představy se však od reality výrazně lišily. V Jihlavě ve svém domku blízko lesa mě uvítala spokojená máma a manželka, skvělá hostitelka a především ve svém životě šťastná a vyrovnaná žena. Skromně mi vyprávěla o tom, jak za studií pracovala v utečeneckém táboře, jak si pro sebe vybojovala atestaci, i o tom, jak si ke svým pacientům vždy dokáže najít cestu.

kusu o sebevraždě. Mým úkolem je takového člověka vyšetřit, pokusit se určit diagnózu a je-li to možné, začít terapeuticky pracovat.

Představte si, že jste v takové pozici – v cizím prostředí s trápením v srdci, s neklidnými myšlenkami v hlavě. Proč byste se mnou měla spolupracovat a ještě se dvě hodiny piplat s nějakými testy?

Do této situace jsem se snažila vžít a k pacientům podle toho přistupuji. Každému řeknu, proč ke mně přišel, co budeme dělat, jak dlouho to bude trvat a že má právo být unavený – můžeme si dát pauzu. Pokud chtějí, mohou se samozřejmě dozvědět, jak vyšetření dopadlo, a odtud se pak často odpíchne k terapii. Když náhodou nemůžu na domluvenou hodinu přijít, vždy se to pacientovi snažím říct osobně nebo alespoň vzkážu po sestřičkách. To vám dělá zázraky!

Někteří mí vrstevníci šli psychologii studovat spíše z osobních důvodů, než že by se jí chtěli v budoucnu profesně věnovat. Jak to bylo u vás?

Po střední škole jsem se na vysokou nedostala. Tak jsem šla na sociálně-právní nástavbu do Prachatic. Sociální politika mě začala bavit a chtěla jsem v ní pokračovat v Brně.

Jenže ještě než jsem si stihla podat přihlášku, dostala jsem nabídku jít jako praktikant pracovat na psychiatrii do Düsseldorfu. Řekla jsem jo, protože taková nabídka se prostě neodmítá! Po roce tam jsem si k sociální politice přidala ještě psychologii. Důvodem ke studiu byla tedy moje zkušenost z Düsseldorfu.

Proč jste si za téma své diplomové práce zvolila právě adolescenci?

Během studia jsem rok pracovala v uprch-

lickém táboře u Brna. Je to už hrozně dávno, ale když si na to místo vzpomenu, vybaví se mi nuda. Uprchlíci jen čekají, čekají a čekají a nemůžou nic dělat. Proto nás několik přizvali, abychom se starali o volnočasové aktivity dětí a dospívajících. Pořádali jsme například kurzy vaření. Nebo jsme připravovali různé hry. Pro starší jsme pořádali výlety do Brna, do planetária a podobně. Proto jsem psala o adolescentech různých národností.

V těžkých životních situacích si dokážete poradit sama?

Když vás potká něco špatného, vidíte většinou jen tu zlou věc a nic jiného. Pro mě bylo velmi důležité, abych si od věci dokázala vytvořit odstup a uvědomit si, že to, co se právě děje, je jen určitým výsekem z celého života. Života, který byl jinak moc hezký. To mi hodně pomáhá.

Chodí si za vámi někdy kamarádky nebo známí pro radu?

Vždycky jim říkám, že nemůžeme svévolně prohazovat role. Můžu být jejich kamarádka. Můžu být jejich známá. Ale nemůžu být zároveň i jejich psychoterapeutka. Nemůžu někomu dělat psychoterapii a potom s ním jít na pivo. (směje se) Samozřejmě pokud mi to říkají jako kamarádce, s tím problém nemám, ale pokud by chtěli řádnou psychoterapii, doporučím jim někoho jiného.

Dá se tedy říct, že oddělujete osobní život od pracovního?

Dotazník

Narozena:

1975 v Pelhřimově

Rozená:

Kuldánová

Stav:

Vdaná

Bydliště:

Jihlava

Studium na MU:

Magisterské: Psychologie na Fakultě sociálních studií (2002)

Diplomová práce:

Pojetí osobní a sociální identity u adolescentů různých národností

Práce a kariéra:

V roce 2002 nastoupila do Dětské psychiatrické léčebny v Opařanech, o rok později ji změnila za Psychiatrickou léčebnu v Jihlavě. V roce 2005 složila atestaci z oboru klinická psychologie. Pak se jí narodil první syn Vítek a nastoupila na mateřskou dovolenou.

Tři slova, která mě charakterizují:

Spokojenost, štěstí a vlastní přičinění

Tři slova, která charakterizují mou práci:

Diagnostika, psychoterapie, práce v týmu

Co dělám, když nic nedělám:

S manželem chodíme do divadla, jen tak posedět. Jezdíme společně na kole. Teď, když už je Vítek větší, jezdíme i k vodě, na koničky, do zoologické zahrady.

Co čekám od budoucnosti:

Vážím si toho, jak to teď je a jak to bylo. Všechno mi něco dalo – dobré i zlé. Většina byla dobrého. Ví, že to do konce života nebude jen hezké, že přijdou smutné chvíle i těžké zkoušky. Přejí si, abych vše, co mne čeká, dokázala nějak řešit, snad i překonat.

Jasně! A myslím si, že se mně to daří. Neta-hám si práci domů, protože to bych se asi zbláznila.

Výjimkou jsou hodně smutné případy, na některé z nich si vzpomenu i po letech. Teď se mi vybavil jeden kluk. Bylo mu kolem pětadvaceti. Přišel k nám s tím, že má takové podivné deprese. Sám se ani nenajedl. Potom se bohužel zjistilo, že má nádor na mozku.

Jakou roli ve vašem životě hraje manželství?

Svatba byla po atestaci přirozeným vyústěním našeho vztahu. A asi bych nechtěla mít nemanželské děti, jsem totiž věřící. Svoji rodinu vnímám jako dar a denně za ni děkuji.

Jak konkrétně vás víra ovlivňuje?

Já mám takovou svoji... (směje se) Církev jako instituce se mi s Bohem zrovna moc neslučuje. Můžeme to nazývat třeba náhoda, osud, příroda, něco nad. Je jedno, jak si to člověk pojmenuje. Zpověď u mě taky nefunguje tak, jak se říká, že má.

Zpovídala jste se před svatbou?

Ano, to víte, že se toho našlo... (směje se)

Vychováváte dítě dle příruček, nebo spíše intuitivně?

Určitě podle sebe, ale taky mám v hlavě poznatky z dětské psychologie. Nebojím se dítěti říct ne nebo mu dát pus. Taky nesrovnávám svoje dítě s dětmi ostatních. Nebaví mne chodit do mateřských center a být bombardována otázkami, jestli už to mé sedí, čůrá, mluví, když to jejich již ano, nebo když to jejich ještě ne.

Podle mě je důležité, aby dítě vyrůstalo ve vydařeném manželství. Aby se od rodi-

čů učilo lásce, hodnotám, vztahu k sobě a prostřednictvím toho i k lidem. Toto je pro mne důležité a ne, jestli se jede s dítětem x krát ročně na drahou dovolenou. Vidím na svém vlastním dítěti, jak je bohaté, když má mámu a tátu.

Ale život je složitý a je mi líto, když tomu tak u některých dětí není, když musí například vyrůstat v dětských domovech.

Kdy se chystáte vrátit zpátky do práce?

Zatím to neplánuji. I když pravda je, že po-

kud pracujete v klinické oblasti a jste více než pět let mimo praxi, musíte potom nastoupit na čtvrt úvazku, jinak by vás čekala práce pod dozorem zkušeného kolegy. Ale já si teď to mateřské období užívám a jsem tady plně pro malého Vítko. Pravda ale taky je, že začínáme pomalu plánovat další dítě.

Takže to hned tak nebude.

Text: Lenka Marešová
Foto: archiv Jitky Balcarové

Zkrocený rebel Petr Beck

Mnozí si pracovníka z ministerstva představí jako člověka ve vyžehleném saku, s nablýskaným autem. Je to fáma, nebo skutečnost?

Každý si myslí, že práce na ministerstvu je lukrativní, v podstatě je to ale obyčejné zaměstnání. Je pravda, že se na ministerstvu dostanu tam, kam bych se jinak nedostal, do sněmovny, do odborů, ale představy o výšce platu jsou zkreslené. Ani s oblečením to není tak úplně pravda. Oblek nosím, jen když jdu do sněmovny, na důležitá jednání nebo když jdu zkoušet. V našem oddělení sako předepsané není.

Po získání magisterského diplomu jste měl odjet na tříletou stáž do Ameriky. Byla nová přítelkyně důvodem, proč jste dal přednost nabídce pracovat na ministerstvu?

Do jisté míry sehrála v rozhodování úlohu i přítelkyně. Na začátku jsem si pohrával s myšlenkou, že by přijela za mnou. Nakonec vyhrálo ministerstvo. Třebaže mi už nejednou napadlo, jaké by to v Americe asi bylo, nelituji. Jsem spokojený jak v partnerství, tak v práci.

Jste typ člověka, kterého si dovedu představit spíše v praxi než na ministerstvu. Čím je pro vás tato práce zajímavá?

Na ministerstvu působím dva roky. Zpočátku jsem vyřizoval podněty pro poskytování dávek v hmotné nouzi, po roce jsem postoupil do jiného oddělení, kde se zao-

Potkáte-li ho s dvacetikilovým batohem na zádech, ani ve snu vás nenapadne, že právě tento člověk pracuje na Ministerstvu práce a sociálních věcí. Přes víkend se toulá v přírodě a v týdnu upravuje zákony týkající se dávek v hmotné nouzi. Návrat z pokojných hor do rušného velkoměsta mu však nedělá problém. Tvrdí, že člověk nebude nikdy přesně vědět, co je pro něho dobré. Jde mu hlavně o to, aby nestrádal a svým způsobem se cítil dobře. Petr Beck.

bírám již konkrétními zákony. Přijal jsem nabídku být zkoušejícím komisařem. Takže zkouším úředníky, občas přednáším a také řeším koncepci hmotného zákona. Tato práce mi stále něco dává, každý týden se dozvídám něco nového, nemám pocit, že by pro mne nebyla přínosem.

Na vysoké škole jste byl známý organizováním různých akcí a studentských párty. Pokračujete v tomto způsobu života i dnes v Praze?

Když člověk začne po studiu pracovat, začne i jinak myslet. Všechno se změní. Naštěstí v Praze mám mnoho kamarádů z Brna, takže se setkáváme i nadále.

Zvykl jste si na jiný způsob života?

Dřív si musím ujasnit, jaký způsob života chci. Jestli chci opravdu jen pracovat, založit rodinu a žít život většinové společnosti, která nás k tomu vede. Nebo, a bude to znít sobecky, zda chci poznávat mnoho dalších věcí týkajících se práce, cestování, po-

znávat nové kultury... To by mě bavilo, ale ve skutečnosti jsem se svým životem moc spokojený.

Jak vzpomínáte na studium v Brně?

Je pravda, že studentský život jsem žil naplno. Možná právě proto, že mě to tak bavilo, jsem si magisterské studium prodloužil. Na kolejích jsme dělali všelico, různé akce, na které často přišlo i osmdesát lidí. Dodnes samozřejmě rád vzpomínám i na přednášející. Na škole byli velmi kvalitní vyučující, kteří problematiku dokonale ovládali, takže nás škola opravdu bavila.

Navzdory své, možná rebelské povaze se považujete za extrovertního introverta. Mohl byste to vysvětlit?

Na jedné straně jsem velmi společenský. Rád chodím mezi lidi, rád jsem centrem pozornosti. Na druhé straně mám rád chvíle, kdy můžu lenořit, číst knížky, nebrat telefony, neodpovídat na sms, jednoduše se vytrahat ze společenského života.

Denně telefonujete s lidmi s různými osudy. Nosíte si jejich příběhy domů?

Co se týká práce, doma víc přemýšlím o zákonech, o tom, kde je třeba je upravit. S partnerkou osudy lidí neřeším, víc o tom mluvíme s kolegy v práci. Znam názory našich klientů. I když vezmu v úvahu lidský faktor, lidé si často neuvědomují, že i oni mají určité povinnosti vůči státu. Osobně si myslím, že jsme s dávkami štedří.

Jste spokojený s fungováním ministerstva?

Spokojený jsem, zároveň si myslím, že lepší organizace práce by prospěla. Kromě lidí, kteří opravdu pracují hodně, jsou na úřadě i takoví, kteří si to do práce přijdou jen odse-
dět. Práce by mohla být lépe přerozdělena. Také u některých agend nefunguje náhrada či zastoupení, když někdo onemocní nebo má dovolenou. Reorganizace práce se momentálně připravuje, takže jsem zvědavý.

Kdo v současnosti dávky v hmotné nouzi pobírá?

Jsou to například lidé, kteří doplatili na různé reorganizace. Většina z nich se nedokáže adaptovat na počítače, na techniku, už se zaměstnavatelům nehodí. Přijdou mladší a nahradí je.

Mezi pobírateli se najdou i absolventi, kteří jsou líní a nechťejí opustit rodinu. Nejčastějšími důvody špatné situace je buď lenivost, nebo strach hledat novou práci. Poněkud výlučnou skupinou jsou i lidé s určitým hendikepem.

Dotazník

Narozen:

V Kadani

Stav:

Žije s přítelkyní.

Bydliště:

Praha, je tam spokojený, i když by ji hned vyměnil za Brno.

Studium na MU:

Magisterské: Sociální politika a sociální práce (2005)

Diplomová práce:

Řešení sociálního problému bydlení Romů v Brně

Práce a kariéra:

Před studiem na Masarykově univerzitě získal bakalářský titul z oboru Sociální práce na UJEP v Ústí nad Labem. V současnosti pracuje na Ministerstvu práce a sociálních věcí, kde má na starosti dávky v hmotné nouzi. V budoucnosti se možná pokusí o doktorandské studium.

Slova, která mě charakterizují:

Život je krásný.

Slova, která charakterizují mou práci:

Ten, kdo pracuje, se musí mít lépe než ten, kdo nepracuje.

Co dělám, když nedělám:

Sportuji, posedávám s přáteli, cestuji a někdy i lenoším.

Co čekám od budoucnosti:

Krásné zítřky...

K čemu bych se nikdy nedal přemluvit:

Abych někomu ublížil.

Kdo mě nejvíc ovlivnil:

Moje vlastní zkušenosti.

Můj největší nesplněný sen:

Zatím se mi všechny pozvolna plní...

Kdo mě nejvíc chápe:

Rodiče a partnerka.

Cítíte se ve své úloze někdy nepříjemně?

Nepříjemné mi je, když musím oznámit úředníkovi, kterého zkouším, že zkoušku neudělal. Takové případy se žel stávají. Někdy si přitom vybavím, že ještě nedávno jsem byl student, bavil jsem se na kolejích a teď ovlivňuji životy lidí, kteří možná přijdou o zaměstnání. Je to jiný pohled, a musím se s ním vyrovnat.

Na druhé straně si ale uvědomuji, že tito úředníci poskytují klientům rady. Podávají jim informace. Někdy se divím, když nám lidé telefonují, což jim to na úřadě řekli. Je těžké nechat projít úředníky, kteří věc opravdu neznají. Poškodil bych tím především klienty.

Naštěstí není rozhodnutí na mně, ale na celé komisi. Osobně si myslím, že nejsem přísný.

Jako jediný člen vaší rodiny jste šel na vysokou školu, dokonce někam dál do světa – do Ameriky. Jak se na vás ostatní z rodiny dívají?

Vždy mě lákalo být učitelem. I když rodiče ze mě chtěli mít radši zedníka.

Po střední škole jsem dva roky učil na základní škole a na gymnáziu u nás v Kadani, později jsem vystudoval sociální práci a sociální politiku.

Dnes, když pracuji na ministerstvu, cítím, že jsou na mě hrdí, určite jsou rádi, že jsem šel vlastní cestou.

Kde asi budete za pár let?

Nedívám se do budoucnosti, víc mě zajímá přítomnost. Bylo by dobré, kdybych se posunul výš, stále mě však láká i cestování.

Upřímně, chtěl byste být ministrem?

Ted' ne, protože si myslím, že být ministrem znamená moc práce. Momentálně jsem rád, že ministerstvo poznávám. Kdyby se mi tato možnost naskytla za několik let, asi bych se jí nebránil. Záleží však i na politice. Jako nestraníka bych měl šance určitě menší.

Text: Barbora Prekopová

Foto: archiv Petra Becka

Jednou třeba budu jezdit jako řidič MHD

Pravidelně fotografujete osobnosti k rozhovorům do společensko-ekologického časopisu Sedmá generace, který vede váš bývalý spolužák Vít Kouřil. Promítá se vám fakulta do současného života ještě jinak?

Určitě, mám síť známých z vysoké školy, kteří dnes pracují v různých médiích. Kdybych potřeboval domluvit něco složitěho v redakci zpravodajství České televize, můžu se ozvat Zuzaně Šimůnkové. Spolužačka Petra Marková, která pracovala v MF Dnes, mi pomohla k nejrůznějším kontaktům, když jsem potřeboval fotit na Vysočině a nemohl jsem se nikoho dopátrat. Jiní kamarádi pracují na úřadech v Praze. Největším případem je můj kamarád z politologie, ministr Ondřej Liška. Člověk tyto osobní vazby nechce zneužívat, ale na druhou stranu, proč by je nepoužil. Myslím, že absolventi ekonomických fakult se jim také nebrání, a to v mnohem závažnějších případech. (směje se)

Mnoho lidí se fotí nerado, jak to řešíte?

Fotograf by měl umět navodit pocit důvěry ke své osobě. Někdy na to mám jen pět minut. Zkusím třeba člověka uvést do nějakého prostředí, sleduji, jak se v něm chová a při tom ho fotografuji. Je to taková hra. Někdo na ni přistoupí, někdo ne.

Kdybyste fotil třeba biskupa, jak to provedete?

Záleží, jestli by to bylo pro magazín Hospo-

Přes závodní tančení se dostal k muzikálu, jeho maminka hrála loutkové divadlo, hezky recitoval – řeč není o žádném komediantovi, nýbrž o fotoreportérovi Ondřeji Besperátovi. Pro pracovní vytížení vloni opustil hobby, kterému pravidelně obětoval dovolené: průvodcování pro brněnskou cestovní kancelář Kudrna. Nedávno si však našel neméně neotřelou náhradu.

dářských novin, pro Sedmou generaci nebo jenom do deníku. Pokaždé si s tím dáte jinou práci. Také záleží na tématu rozhovoru. Kdybych fotil kardinála Vlka, nemuselo by to být přímo s katedrálou za hlavou, ale prostě v prostředí, které ho charakterizuje.

Nemáte někdy potřebu narušovat tyto konvence?

Určitě, ale jelikož pracuji v mainstreamových médiích, nesnažím se o to za každou cenu. Editor mi pak řekne: Cos to zase dělal za umění, vyfoť to ještě jednou. Obzvlášť v případě internetu, kde by fotky měly být jednoduché a čitelné na první pohled, se nebojím stereotypních prostředí.

Pro práci fotografa nejspíš potřebujete nějaké osobnostní předpoklady, je to pravda?

Asi ano. Někteří z mých kolegů daleko hůř navazují kontakt. Asi před měsícem jsem se vrátil ze služební cesty z Kosova. S klukem, který tam byl se mnou, jsem pracoval poprvé. Cestou zpět jsme si chtěli naši spolupráci navzájem pochválit. On povídá: Ty seš

dobřej – protože chceš člověka vyfotit hned a v tom, co právě dělá, tak vyskočíš z auta a ve chvíli, kdy si já vytahuji notes, ty už si s ním povídáš o jeho dědečkovi a babičce. Já si s lidmi nepovídám cíleně – tak, že bych z nich chtěl něco vytáhnout. Potřebuji si je rychle získat, a tak to zkusím přes různé blbiny. Nemyslím, že jsem úžasný fotograf, ale jestli mě něco opravňuje tuto práci dělat, tak právě to, že se nebojím lidí. Ale musel jsem se tomu naučit.

Jak?

Na vysoké škole jsem strávil rok v Americe. Kurz žurnalistiky tam byl velmi tvrdý, běžel ve skutečném redakčním rytmu. Hned zkraje jsem měl vyfotit jednu paní – černošku, která pracovala ve školní kuchyni. Nemluvil jsem anglicky, bál jsem se lidí. . . Ale ona byla výborná. Pomohla mi překonat nesmělost. Od té chvíle se ve mně něco zlomilo a přestal jsem se bát oslovit lidi s tím, že je chci vyfotit.

Jak jste vlastně začal fotit?

To je celkem jasná story. Tatínek mi asi ve

dvanácti věnoval starou exactu, plně manuální, bez expozimetru nebo elektroniky. Nejdříve jsem s ní fotil letadla na letišti v Beskydech. Na gymplu jsem se pasoval do role třídního fotografa – fotil jsme lyžačky, maturitní tablo, taneční. . . Poslední dva roky střední školy se mi dařilo dobře vydělávat a pořídil jsem si docela dobrý foťák. Přišel mě asi na patnáct tisíc, byl to takový ten nejhorší model z těch lepších. A na žurnalistice jsem se prodral do role fotografa studentského časopisu Halas. Ale nejvic jsem se naučil v Americe.

A co první zkušenosti s médii?

Ještě na škole jsem se snažil dostat nějaké fotky do tehdejšího brněnského deníku Rovnost, ale moc jsem nevěděl, jak na to. Po návratu z Ameriky se mi podařilo dostat do redakce Hospodářských novin. Přijali mě velmi dobře, ne jako konkurenta – hlavně fotograf Honza Šilpoch. Než jsem šel poprvé do parlamentu, sedl si se mnou na kafe a popovídal mi, jak to tam chodí. Samozřejmě mě v tom mohl nechat vykoupat. Donesl bych špatné fotky a on by mohl rozhlášovat: ten Ondřej fotit neumí, co jste to přijali. . . V dnešní době by se takovému přístupu člověk nedivil.

Dnes pracujete pro Aktuálně.cz, není to tak trochu továrna na informace?

Rozhodně, je to úplně jiný styl práce než třeba v týdeníku. Určitě na tom něco je, když máte týden třeba na reportáž se Slovenska. I tři dny jsou luxus. Lidé, kteří

Ondřej Besperát

k nám přišli z Respektu, se museli naučit pracovat dost odlišně. My už nejsme snad ani deník, ale hodinovník – proti týdeníku to je ohromný rozdíl. Ačkoliv Aktuálně se snaží trochu krotit, aby to nebylo chrlení na úkor kvality.

Předpokládám, že občas musíte fotit něco, co vás nebaví. Jak se s tím profesně vyrovnáváte?

Já teprve čekám, až mě něco začne nudit. Zatím jsem si na všem něco našel – třeba už jen to, že se potkám s kolegy. Výhoda Aktuálně.cz je, že k mnoha zprávám používá archivní fotky. Není například nutné vědět, s jakou kravatou Topolánek hlasoval o zdravotnické reformě, takže nemusíme

sedět tři odpoledne v týdnu v parlamentu. Mállokterý z úkolů, které dostávám, mě nudí. Ale chápu lidi, které to nebaví – fotit pořád dokola průměrná utkání ligového fotbalu. . . I když já je ještě moc neumím, takže jsem za ně rád. Můžu se připravit na zápasy, kdy o něco půjde. Když tak pozoruji své kolegy, tento přístup mi velmi usnadňuje práci.

Je vůbec něco, co vás na práci štve?

Pro mě jsou nejnepříjemnější dlouhá čekání. To je typické pro politická jednání, na která vás pustí jen na prvních třicet vteřin, kdy si podávají ruce, a pak čekáte na to, co budou říkat a jak se budou tvářit, až vylezou. Kolega nedávno strávil u jednání o zdravotnické reformě asi šest hodin – do půl jedné v noci. Ještě jsem nepřišel na způsob, jak při tom neotupět a udržet si pozornost.

Čím byste byl, kdybyste nebyl fotograf? Slyšela jsem o vašem účinkování v muzikálu West Side Story v brněnském Městském divadle.

To byla doba, kdy se mi na gymnáziu dařilo vydělávat. Při přípravě představení panovala báječná atmosféra. Potřebovali mladé lidi, tak nabrali spoustu externistů – v podstatě z ulice. Většina účinkujících, kromě sólistů – to byli profesionálové z JAMU – stála na jevišti vůbec poprvé. Před premiérou v nás vyvolali ohromné emoce a zhruba do prvních padesáti představení se šlo s ohromným nasazením – pokud byla ve scénáři rvačka, rvali jsme se opravdově. V muzikálech bych se ale neuživil, domnívám se, že jsem nebyl dost šikovný.

Moje kolegyně, shodou okolností vaše spolužačka ze základní školy, dnes

ráno povídala: Ondřej byl takový chytrý, hezky recitoval a všechny učitelky ho měly rády. A potom nás rozdělili podle známek do tříd A až G. V áčku, v těch nejlepších, s ním zůstal už jen jeden další kluk.

Tak to má moje spolužačka dobrou paměť. (směje se) Nechápu, kdo těsně po revoluci vymyslel takový experiment. Géčko bylo opravdu peklo. Zajímalo by mě, co se s těmi lidmi stalo. Ale k recitování mě vedla maminka, ona totiž hrála loutkové divadlo.

Jak vlastně vzpomínáte na školu? Nebylo to podobně euforické jako ta první muzikálová představení?

Určitě. Na žurnalistice nás bylo tak třicet a hodně nás sblížoval už zmíněný Halas. Pamatuji si, že Jaromír Volek a Czaba Szaló s námi chodili diskutovat do hospody. Disku-

ze se přenášely ze semináře do nejlevnějšího a nejoblíbenějšího zařízení – k Čápovi. Žurnalistika byla novým oborem, což mělo své plusy i mínusy. V kurzech se často improvizovalo. Ale bylo to velmi rodinné.

Člověk mívá různá očekávání, ale realita je o dost jiná. Jak to bylo, když jste se chystal na vysokou školu?

Vlastně jsem žádná neměl. Moje představy se měnily co měsíc. Ale poměrně záhy jsem zjistil, že akademický vědecký pracovník se ze mě nestane, že mi to tolik nepálí. Naopak sílil můj pocit, že chci být fotografem v novinách. Ale co jsem věděl, v Brně tu práci dělali tak tři lidi. . . Nakonec mi to vyšlo. Takže jsem šťastný, tečka. To je pointa.

A co dál? To je vše?

Správná otázka. . . Mám spíš reálné sny, které se dají splnit. Nechci být totiž frustrovaný. Ale to zní hrozně přemoudře. Nejdřív jsem se chtěl dostat do novin. Pak získat v práci nějakou jistotu, což nebylo tak snadné. Řekněme, že teprve zhruba poslední rok mám pocit, že není omyl, když mě někdo za focení platí. Teď si chci uspořádat osobní život, prostě klasické třicátnické cíle. A profesně? Další metou by mohla být výstava World Press Photo. Chodím se na ni dívat a přemýšlím: Až tam budu mít fotku, se kterou budu spokojený, to bude další úroveň. Taky doufám, že dodělám řidičák na autobus. Říkám si: Jak dlouho člověk dokáže pracovat v médiích? Pořád musíte někomu něco dokazovat. Třeba to jednou na dva, tři roky zabalím a začnu jezdit s MHD.

Text: Zuzana Geryková
Foto: Pavel Štrympl

Dotazník

Stav:

Svobodný

Bydliště:

Praha

Studium na MU:

Bakalářské: Politologie a Mediální studia a žurnalistika na Fakultě sociálních studií (2000)

Diplomová práce:

Demokracie a systém politických stran v Turecku: rozvoj či úpadek?

Práce a kariéra:

Jako student FSS pobýval dva semestry na škole komunikačních studií Ithaca College ve Spojených státech, kde se věnoval především dokumentární fotografii a fotožurnalistice.

Od roku 2005 pracuje v redakci internetového deníku Aktuálně.cz. Předtím působil dva roky v Hospodářských novinách.

Volný čas:

Jeho koníčkem je toulání krajinou.

Studentský život = bezstarostné flinkání? Ne tak docela

Čtvrtým rokem žijete v Londýně. Vnímáte rozdíly mezi životem ve Velké Británii a České republice, anebo už jsou obě země „zestejněné“ globalizací?

Nemyslím si, že globalizace zestejňuje. Zestejňuje možná jistou povrchní, konzumní zkušenost – třeba život turisty v uniformním apartmánu na břehu anonymního moře. Je ale věcí volby, jestli nám tato zkušenost stačí, nebo zda chceme jít do hloubky. Mám například zato, že je obrovský rozdíl mezi životem v Praze a v Brně. A nebo mezi životem v západním Londýně, kde jsou i názvy ulic v bengálštině, a životem na jihovýchodě Londýna – s její karibskou populací.

Popište svůj názor na globalizaci.

To je strašně obecná otázka a já obecně odpovídat nechci. Globalizace je fakt, je to proces, který jsme nastartovali komunikační a technologickou revolucí a taky expanzí kapitálu a trhů. Otázka je, jakou globalizaci chceme. Já bych ji mnohem raději viděl ve spojení s termíny jako udržitelnost, spravedlnost a tolerance.

Zajdete do McDonald's, KFC, Starbucks či do jiných nadnárodních řetězců?

Občas, nejsem dogmatik. Pokud ale existuje jiná možnost, jdu jinam. Věřím v silu spotřebitele, i když vím, že ke změně chování korporací je potřeba mnohem víc než jen ta.

Od třetího ročníku se jeho život na vysoké škole točil okolo ekonomické globalizace: když v Praze v roce 2000 zasedal Mezinárodní měnový fond a Světová banka, dopisoval Ivo Bělohoubek bakalářskou práci na žurnalistice a působil jako mluvčí Iniciativy proti ekonomické globalizaci (INPEG). Při dokončování magisterské sociologie pracoval pro Václava Havla a Forum 2000 na projektu, jenž svedl odpůrce a zastánce globalizace dohromady. „Někdy se divím, jak jsem to všechno zvládal, ale dalo se to. Děkanský termín? Co to prosím vás je?“ vzpomíná na svá studia dnes jednatřicetiletý producent a režisér londýnské televize Ivo Bělohoubek.

Co vás vedlo k tomu, že jste se ve třetím ročníku na vysoké škole stal mluvčím odpůrců pražského zasedání Mezinárodního měnového fondu a Světové banky?

Možná vás zklam, ale byla to náhoda, jak to u těch nejlepších věcí v životě bývá. Povyboval jsem se okolo Nesehnutí (pozn. aut. Nezávislé sociálně ekologické hnutí), které bylo v centru českého alter-globalizačního hnutí.

Měl jsem čas a zájem a začal se globalizaci okrajově věnovat. Když se dával dohromady INPEG, zapojil jsem se. Než jsem se nadál, stál jsem před kamerou. Učili jsme se všechno za pochodu. Cítili jsme se zodpovědní, vždyť jsme byli součástí mezinárodního hnutí zaměřeného proti institucím globální ekonomiky.

Těsně před zasedáním Mezinárodního měnového fondu a Světové banky jste ale odjel na dva semestry studovat do Spojených států. Čím vás – jako odpůrce ekonomické globalizace – Spojené státy lákaly?

Tehdy se taková možnost těžko odmítala, prahнул jsem po změně, a tak jsem neváhal. Byl jsem ale tak trochu dezertér. V době zasedání jsem seděl tisíce kilometrů daleko na přednáškách o sociální stratifikaci, nerovnosti a politické ekonomii. Ale moje jméno už bylo napevno spojeno s tím, co se dělo v ulicích Prahy. Prožíval jsem to přilepený u počítače.

Studium ve Spojených státech jsem nevnímal jako popření myšlenek INPEG nebo korupci globalizací. Koneckonců velký kus práce na kritice globalizace udělali právě

Američané: univerzity, think-tanky, kampaně jako ta proti Světové obchodní organizaci v Seattlu v roce 1999, ke které jsme všichni vzhlíželi jako k úspěchu občanské iniciativy proti globální ekonomické elitě. Univerzity jsou tam často centry intelektuální kritiky, v tomto smyslu jsem se cítil jako doma.

Součástí programu INPEG byla kromě pouličních slavností, demonstrací, protestních pochodů a petic i dvou denní protestní hladovka – držel jste ji i vy?

Byl jsem v USA, hladovku jsem nedržel.

Pocházíte z Hradce Králové, druhým domovem vám za vysokoškolských studií bylo Brno. Jak na něj vzpomínáte?

To místo je úžasné! Zpočátku komplikované a nevlídné, ale když vás přijme, nic se mu nevyrovná. Lákalo mě, že to bylo dost daleko od domova. Bydlet na koleji a pořádně si užívat, na to jsem se strašně těšil. Na brněnských kolejích jsem zažil ty nejšílenější večírky. Se studentským životem se nedá nic jiného srovnat – ta volnost, spojená s prázdnou kapsou, je nádherná.

Brno má nezaměnitelnou intelektuální a kulturní atmosféru. Protože není hlavní město, má mnohem větší volnost dělat si věci po svém. Projevuje se to v divadle, v muzice, v poezii, v lidech a koneckonců i v sociologii – lidé v Brně se znají a ovlivňují

Dotazník

Narozen:

1976

Stav:

Svobodný, se snoubenkou v čase rozhovoru čekali dítě.

Bydliště:

Londýn, kousek od řeky

Studium na MU:

Bakalářské: Sociologie a Mediální studia a žurnalistika na Fakultě sociálních studií (2002)

Diplomová práce:

Hnutí za globální spravedlnost. Případová studie sociálního aktéra a identity v síti S26

Práce a kariéra:

V roce 2004 získal titul M.A. ze sociologie. Obhájl závěrečnou práci na téma Jiná globalizace: Postmodernismus, politická ekonomie a hnutí za globální spravedlnost.

V letech 2001 až 2004 pracoval pro Nadaci Forum 2000, v roce 2004 pro Glopolis, pražský Ústav pro globální politiku, od roku 2005 je producentem a režisérem komerční televize v Londýně.

Tři slova, která mě charakterizují:

Entuziasmus, optimismus, ranní ptáče

Tři slova, která charakterizují mou práci:

Originalita, kvalita, tým

Nakolik jsem uplatnil školní znalosti při práci:

Vědomosti: 15 %

Přístup k práci, odvaha, sebevědomí: 100 %

Volil byste znovu stejnou školu?

Nevolil, protože už jsem tam jednou byl. Zkusil bych něco nového.

Co dělám, když nedělám:

Miluji hory a skály a pořád po něčem lezu.

Co čekám od budoucnosti:

Potomka!

ňují, proti Praze má více atmosféru komunity.

Jaká jste prožil léta na Fakultě sociálních studií?

Na ta vzpomínám v nejlepším. Právě atmosféra katedry sociologie a fakulty jako takové formovala moje názory, kritické myšlení a osobnost. Nedokážu si představit lepší prostředí než FSS. Za mého studia fakulta procházela neustálými změnami: pořad jsme se stěhovali, nabíraly se nové myšlenky, celý systém procházel přerodem od zkostnatělého biflování k modernímu kritickému a kreativnímu vzdělává-

ní. Přispívala k tomu celá řada osobností: Kellerův sarkasmus, intelektualismus Radima Marady a Csaby Szaló, Volkovy analýzy masové společnosti či Baršův mezinárodní rozměr. Studovali jsme globalizaci z kritické perspektivy, uvažovali postmoderně, alternativně a zeleně.

Z Brna vzešla řada současných zelených politiků, jejichž názory a argumenty se utvářely právě během studií na FSS. Když se blížilo zasedání Mezinárodního měnového fondu a Světové banky a my jsme rozjížděli INPEG, řada akademiků fungovala jako neformální konzultanti: radili nám, jak konstruovat argumenty a pohybovat se v mé-

diích. Dnes to vnímám jako vzdělávání par excellence, uváděli jsme do praxe to, o čem jsme diskutovali v seminářích.

Něco vám ale na FSS jistě i vadilo.

Občas mi vadilo všechno, ale to asi bylo věkem. Vadilo mi časté stěhování, nedostatek knížek a počítačů k práci i pedagogové, kteří měli posty jako trafiky z minulosti. Doufám, že se fakulta těchhle kostlivců už zbavila.

Text: Anna Sedláčková
Foto: archiv Iva Bělohoubka

Práce v televizi je pro lidi mladé, zdravé a bez závazků

Proč jste si vybrala žurnalistiku?

Bavilo mě psát a neměla jsem problém formulovat své myšlenky. Navíc mi to připadalo i atraktivní: spousta lidí, spousta nových míst...

Zůstalo vám toto přesvědčení?

Ano, myslím si to i teď.

Tehdy se některé obory přesouvaly z Filozofické fakulty na novou Fakultu sociálních studií, že?

Musela jsem si vybrat, jestli zůstat na Filozofické fakultě, nebo přejít na Fakultu sociálních studií. Tak jsem přešla do nového.

Jak vypadalo vaše studium?

Já byla na žurnalistice v jejich pionýrských časech. V tomto oboru bylo jen velmi málo lidí. Stejně tak učitelů byla hrstka.

Co jste dělala na praxi?

Získala jsem ji v soukromém televizním studiu Fatem. Pak jsem pracovala v rozhlasu a nakonec jsem se dostala do televize.

Bylo pro vás studium žurnalistiky nějakým způsobem zásadní?

Studium na FSS pro mě bylo důležité. Získala jsem rozhled, jiný způsob uvažování a jistotu, kde hledat informace.

Měla jste po škole těžké rozhodování, co a jak dál?

Už při studiu většina lidí věděla, co je čeká.

Uvažovala jste někdy o přestupu ji-

Drobná hnědovláska o své práci v České televizi mluví klidně a samozřejmě. Přesto je po několika minutách jasné, že povolání televizní reportérky není žádná selanka. Jeden devadesátivteřinový spot znamená pro několik lidí práci od rána často až do pozdního večera. Silvie Friedmannová má okolo sebe celý tým kolegů, kde jsou jeden na druhém závislí a selhání se netolerují. Přesto, nebo právě proto, ji její práce baví a chce pokračovat ve svém hektickém životním stylu, dokud to půjde. To může znamenat – do doby, než se rozhodne založit rodinu. Zatím se však televize nevzdá ani ve volném čase. Odpočinkem totiž nazývá moderování pro Dobré ráno.

nam, nebo dokonce o tom, že byste školu ukončila?

Nikdy jsem nepřemýšlela o tom, že se na školu vykašlu. Nikdy jsem neměla potíže, ani mi nehrozil vyhazov, přestože jsem při škole pracovala. Byla jsem celkem pečlivá studentka.

Práce i škola dohromady určitě nebyly nic lehkého. Zvládla jste k tomu i něco navíc?

Určitě. I při škole jsem měla nějaké koníčky. A všechno bylo fajn... Takové bohémské.

Který rok byl pro vás zlomový?

Rok 2004, když jsem se přestěhovala do Prahy do České televize. V ní jsem pracovala už při studiích v Brně.

Proč jste si vybrala jako médium, ve kterém chcete pracovat, televizi?

Televize a elektronická média vůbec mě bavila vždycky nejvíc. Práci v tištěných médiích jsem strávila jen jeden týden.

Proč jste se stěhovala do Prahy, když jste si vytvořila zázemí v Brně?

Z osobních důvodů.

Co přesně nyní děláte?

Jsem reportérka domácího zpravodajství.

Jak dlouho už na tomto místě pracujete?

V Praze jsem už skoro čtyři roky.

Jak vypadá váš pracovní den?

Ráno se na poradě dohodneme, kdo bude co točit a kdo se bude čemu věnovat. Přichystám si podklady a s týmem vyjedeme do terénu. To je logisticky velmi náročné, protože je často potřeba mít k jedné repor-

táži různé záběry z různých míst nebo mluvit s několika lidmi. Takových reportáží je přitom každý den v televizi mnoho. Pak se vrátím do redakce. Všechny natočené úseky je nutné prohlédnout, sestříhat, sestavit dohromady. Je to dřina a často pěkný fofr.

Vycházíte s volným časem?

Toho moc nemám. Když už, tak nemyslím na práci, snažím se relaxovat mimo Prahu. To je ale těžké...

Proč?

Moderuji totiž ještě zprávy v Dobrém ránu.

Jak zvládáte s tak nabitým programem svůj osobní život?

Bezpochyby je potřeba mít chápavého partnera. Manžel pracoval v podobné profesi, takže si to dovede představit.

Je rozdíl v práci mezi Brnem a Prahou?

Ano, například tady opravdu hodně času strávím v autě, kde telefonuji a vyřizuji, co je potřeba.

Neřídíte sama?

Ne, vozím se s techniky. Ti našťěstí ví, kudy se kam jede. Od nich jsem se naučila, jak se rychle přesunovat po Praze a město jsem si takhle pěkně osahala.

Zvládáte si vyřídit nějaké záležitosti při práci? Třeba nákup nebo lékaře?

To tedy vůbec nestíhám. Myslím, že v tom-

Dotazník

Narozena:

1978 v Brně

Rozená:

Bínová

Stav:

Vdaná

Bydliště:

Praha

Studium na MU:

Magisterské: Mediální studia a žurnalistika a Český jazyk a literatura na Fakultě sociálních studií a Filozofické fakultě (2002)

Diplomová práce:

Básnické dílo Hynka z Poděbrad
Moravské noviny Rovnost: Jazyk a styl regionálního zpravodajství (oborová práce)

Práce a kariéra:

Je reportérkou a moderátorkou České televize, začínala jako redaktorka v brněnském studiu ČT, nyní působí v redakci domácího zpravodajství v Praze.

Proč jsem se rozhodla pro FSS:

Byla to tehdy jedna z mála škol, kde bylo možné studovat obor, který mě bavil a zajímal: žurnalistiku.

Tři slova, která mě charakterizují:

Hodnocení nechám jiným.

Tři slova, která charakterizují mou práci:

Pestrá, rychlá, pohlcující

Co dělám, když nedělám:

Odpočívám.

Co čekám od budoucnosti:

Neplánuji.

Co mi dala škola:

1. Všechno má širší souvislosti, než na první pohled vypadá.
2. Když něco nevím, vím, kde to najdu.

to směru je televize náročnější než noviny. Je na mě závislý celý štáb. Že bych šla na dvě hodiny odpoledne k zubaři, nehrozí. Musíme se všichni snažit o solidárnost.

Máte strach ze stereotypu?

Stereotypu se zatím nebojím. I když dělám něco pomiliontů, mohu přece uvažovat o tom, jak to provést jinak, jak materiál jinak sestříhat...

Nakolik využíváte ve své práci to, co jste se naučila ve škole?

Nevím. To, co používám, jsem se naučila sama. Praxi a rutinu nejde získat jinak než učením se od někoho.

K výuce na vysoké škole ale patřilo i hodně teorie, ta se na vaší práci nijak neprojeví?

Myslím si, že díky teoretickému základu víc přemýšlím o tom, jak reportáž vypadá. V tom jsem asi lepší než někdo, kdo je úplný samorost.

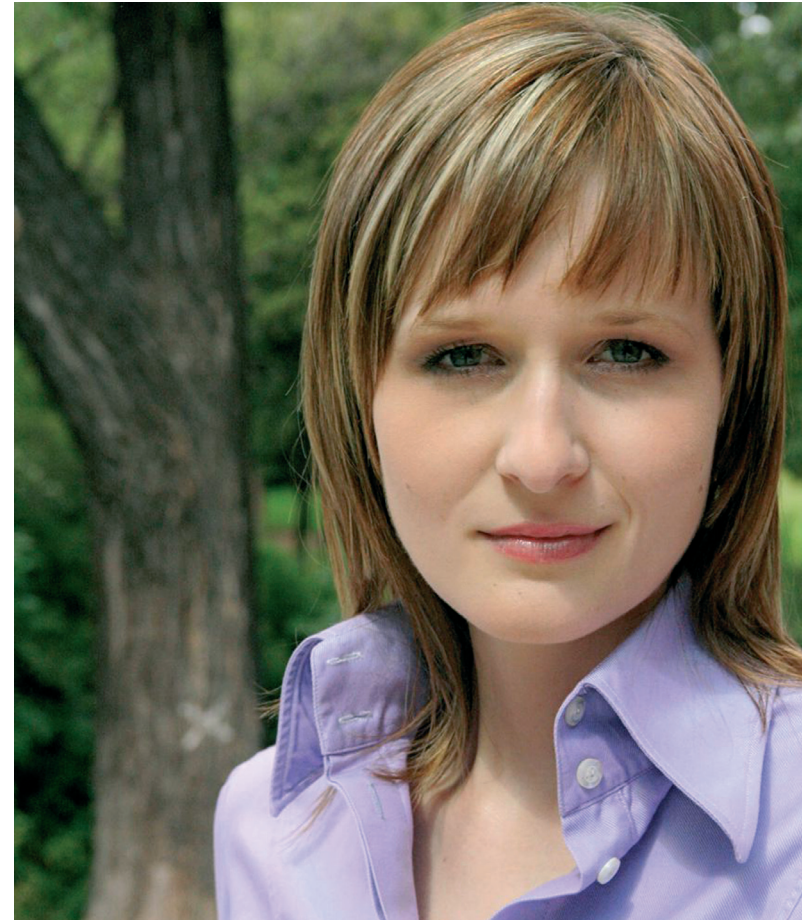
Kdybyste šla dnes znovu do školy, volila byste tu samou? (chvíli váhá) Klidně.

Neříkáte to úplně přesvědčeně.

To je pravda. I když jsem byla na žurnalistice docela spokojená a využívám, co nás tam naučili, říkám si někdy, jestli bych znovu nešla na jinou školu. Na takovou, díky které bych měla pokojnější práci. Vždyť já se celý den honím kvůli devadesáti vteřinám!

Je znát na konečné podobě reportáže, že jste absolventkou žurnalistiky?

Na výsledku podle mne rozdíl poznat není. Někdo, na jehož jméno si nevzpomínám, ří-

kal, že dobrou reportáž se naučí dělat i cvičená opice.

Chcete svou práci dělat napořád?

Sice mě to, co teď dělám, baví, ale myslím si, že to není práce na celý život.

Jaké plány máte do budoucna?

Zatím řešíme spíš byt a kariéru, děti ještě ne. Já pracuji v České televizi, ale manžel přešel na „druhou stranu“, protože má vlastní mediální a PR agenturu. (směje se)

Myslíte, že zvládnete skloubit svou práci spolu s miminkem?

To je docela těžké, v redakci není žádná kolegyně s miminkem. Ty, které ho mají, nejsou reportérky a mohou maximálně moderovat.

To, co dělám, je práce pro mladé, zdravé a bez závazků.

Text: Lucie Vaškeová
Foto: archiv Silvie Friedmannové

Lidi a zvuky v rozhlase ráda měním za ticho doma

Jak vzpomínáte na univerzitní roky?

Na školu vzpomínám docela ráda. Bylo to příjemné období, hlavně ráda vzpomínám na kamarády, se kterými se vidám dodnes. Spousta jich totiž zůstala v brněnských médiích. Je to příjemné. Z učitelů se mi vryli do paměti především Jaromír Volek, Jiřina Salquardová a Jiří Pavelka, na toho nelze nevzpomenout. Každý mi dal něco jiného.

V dosavadní profesní kariéře jste prošla tehdejší Rovností (dnešním Brněnským Deníkem) i rozhlasem, teď vás čeká televize?

To opravdu nevím, co mě čeká. (směje se)

A kde byste se v budoucnosti ráda vyděla?

Rozhlas mi vyhovuje. Kam jít dál? V televizi by mi trochu vadilo, že mě lidé na ulici poznávají. Nemyslím si, že by mě zastavovali a chtěli autogram, ale říkali by si: „Já ji odněkud znám...“ A tomu se chci vyhnout, což se mi v rozhlase daří. Člověk si zachovává jistý druh anonymity.

Nebude vám ale kvůli anonymitě chybět vliv, popularita?

Neřekla bych. Například písničci novinář má větší respekt u politiků a vyšších funkcí. Zjistila jsem totiž, že politici rozhlas moc neposlouchají, zato čtou poctivě noviny. Na tento typ lidí mají tedy určitě větší vliv písničci novináři. Když jsem přecházela do rozhlasu, bylo mi to líto. Měla jsem pocit, že ten vliv ztrácím. Ale když se podívám na čtenost a poslechovost, říkám si, že ne-

Vlastě Gajdošíkové žurnalistika učarovala. Prošla si novinami, zkoušela PR i rozhlas. V brněnské redakci Českého rozhlasu už zůstala. Práci se zvuky a lidmi si zamilovala natolik, že ji jen tak za žádnou jinou nevymění. I když občas by dala království za ticho a klid. „Člověk musí umět odpočívat a mistrně plánovat dovolenou, aby práci miloval a mohl ji dělat celý život,“ radí novinářům.

xistuje jen jeden typ vlivu. Můžeme jej měřit tím, jak mocné lidi zasáhnete, nebo třeba tím, kolik obyčejných lidí zajímáte. Bez ohledu na to, zda tě znají.

A co opačná strana žurnalistiky – tisková mluvčí a PR? Neláká vás vyzkoušet i tuto oblast?

Tyto profese mě příliš nelákají. Možná jsou pro ženu lepší – jednodušší a méně časově náročné, ale mě by asi nebylo být něčím hlásná trouba. Kromě toho jako mluvčí musí člověk někdy navenek prezentovat názory, se kterými není vnitřně ztotožněný.

V čem je tedy rozhlasová novinařina tak specifická a pro vás výjimečná?

Donedávna jsem si myslela, že je to o rychlosti práce. Po nás se chce, abychom měli zprávu v rozhlase třeba stručně, ale hned. Jenže s rozvojem internetové žurnalistiky se to mění. Každé noviny mají svou internetovou verzi, takže rychlost zde nebude tím hlavním rozdílem. Rozhlasová žurnalistika dokáže podle mého lépe zprostředkovat emoce. V mluveném slově se lépe pro-

jeví než na papíře, na druhou stranu nám chybějí fotky.

Trénujete hlas před živým vstupem?

Když musím něco namluvit a mám to předem připravené, stačí mi, když si text jen pročtu. Pak to řeknu. Většina věcí se točí dopředu, takže mám možnost se k tomu vrátit a chyby případně předělat.

Míváte před vysíláním trému?

Před živým vstupem ano. Když mám mít například živě telefonický vstup z terénu a nejsem dobře připravená, mám málo času si to napsat, je to pro mne velký stres. Třepou se mi ruce a trochu i hlas. Ale já si vždycky říkám, že to je v pořádku, že to zní autenticky.

Jak jste se cítila, když jste se v rádiu slyšela poprvé?

Moc si to už nepamatuji, to bylo ještě za časů mých studií, v rozhlase jsem pracovala jako externistka. Víím, že to ale nebylo tak hrozné. Když se člověk slyší na kazetě nebo natočený videokamerou, je kvalita zvuku hrozná. Když se dostanete k lepší techni-

ce, tak už nezníte jak z jiného světa, dá se to poslouchat. Když ale teď slyším některé své pár let staré příspěvky, hrozně se stydím, protože jsem tehdy mluvila strašně strojeně.

Práce ve veřejnoprávním médiu vám vyhovuje, nepřemýšlela jste o komerčních stanicích?

Neláká mě, je to svým způsobem omezující. V Českém rozhlase se člověk může zaměřit i na věci, které jsou opravdu zajímavé. Byť ne pro celou cílovou skupinu posluchačů. Takové příspěvky by v komerčních stanicích kvůli poslechovosti neprošly.

A jakou poslechovost má brněnský rozhlas?

Ze všech regionálních rádií v Jihomoravském a Zlínském kraji největší. A také největší ze všech regionálních stanic Českého rozhlasu. Za první čtvrtletí roku 2008 byla poslechovost v posledních sedmi dnech 320 000 lidí, to znamená, že si nás tolik posluchačů naladilo aspoň jednou v minulém týdnu. Za loňský rok přitom poslechovost v každém čtvrtletí o něco vzrostla. Máme stále posluchače, kteří jsou na nás zvyklí a jsou nám věrní.

Jak si představujete typického posluchače Českého rozhlasu Brno?

Nad padesát let, důchodce... Ale věřím, že jsou i jiní, že jsme takové to rádio, co poslouchá celá rodina. Doma hraje pořad, protože na přístroji už nejde naladit jiná stanice... (směje se)

Vlasta Gajdošíková

Dotazník

Narozena:

1977 v Uherském Hradišti

Stav:

Svobodná

Bydliště:

Brno

Studium na MU:

Magisterské: Mediální studia a žurnalistika a Český jazyk a literatura na Fakultě sociálních studií a Filozofické fakultě (2001)

Diplomová práce:

Mechanismy stereotypizace ženských rolí v televizních reklamách

Práce a kariéra:

Byla redaktorkou deníku Rovnost. Nyní pracuje jako regionální redaktorka Českého rozhlasu v Brně, zaměřuje se například na zpravodajství z kraje, zemědělství a vinařství.

Proč jsem se rozhodla pro FSS:

Na gymnáziu mě na to nalákaly školní noviny, bavilo mě psaní, těšila jsem se na pestrou a zajímavou práci.

Tři slova, která mě charakterizují:

Přímá, otevřená, toužící po klidu.

Tři slova, která charakterizují mou práci:

Zvuky, lidé, informace.

Co dělám, když nedělám:

Výlety, kino, občas divadlo, hory, sport, kama-rádi a příjemné posezení s nimi, květiny.

Co čekám od budoucnosti:

Štěstí.

Co mi dala škola:

Sociální kapitál. A taky poznání, že žádná práce není zbytečná a všechno má svůj smysl.

Měníte občas koncepci?

V lednu se trochu změnila skladba všedních dnů. Přibyl nový zpravodajský pořad Dob-

rý den, Moravo a delší publicistika Otázky a odpovědi se přesunula, už asi potřetí, do jiného času. Od května se zavedly drobné programové změny o víkendech, ale většinou se jednalo jen o přesuny jednotlivých pořadů do jiného času. Podle mého lidem nevadí například změna názvu programu, nebo to, jak je dlouhý, kdo jej moderuje. Více jim vadí změny v celkovém stylu stanice. V přístupu moderátorů, v tempu jejich řeči. U zpravodajství nejvíce záleží na editorech, která témata zdůrazní a které zprávy zveřejní.

A lidé se vám ozývají, máte zpětnou vazbu?

Jak se to vezme. Někdy lidé volají, že něco přeslechli, jestli to můžeme zopakovat. Jinak se ozývají spíš různé zájmové skupiny. Lidé, s nimiž natáčím, pak někdy píší a vyjadřují se k tomu. Naštěstí většinou kladně.

Ráda cestujete, milujete hory. Napadlo vás někdy svou zálibu a práci spojit?

V rozhlasu to není nemožné. I regionální redaktor, jako jsem já, může nabízet příspěvky na celoplošné stanice z ciziny. Nikdy jsem to ale nezkoušela. Pokud bych měla točit něco o své dovolené, rozhodně bych si takovou dovolenou neužila. Ostatně, i když jedu točit nějakou zajímavou akci o víkendu, kamarádi mi závidí a říkají, jak se mám. Ale pro mě to není zábava, ať je ta akce sebelepší. Tolik si to neužiju, v člověku je přece jen jakýsi pocit zodpovědnosti.

Odešla jste z novin kvůli vyčerpání. Ted' už si dokážete uspořádat čas?

Ano, ve srovnání s novinami je to jiné. Tam jsem byla od nevidím do nevidím. Z práce

jsem chodila hodně vyčerpaná. Ale nebylo to proto, že by práce v novinách byla časově náročnější než v rádiu. Můj odchod měl víc důvodů. Všechno záleží na tom, jak poctivě se člověk své práci věnuje a také nakolik ji má rád. I když je má šéfová přísná, necítím se přetěžována. Dokáží si práci uspořádat a především dobře využít dovolenou. Mám čas na koníčky.

O novinářích se často říká, že dříve nebo později vyhoří...

Nevylučuji, že se mi to taky časem stane. Ale ono hodně záleží na tom, jak moc je člověk do své práce ponořený a jestli si ji nechává zasahovat do svého soukromí. Svou práci mám velmi ráda a chtěla bych ji dělat co nejdéle. A právě proto jí nehodlám obětovat svůj soukromý život, jinak člověk opravdu vyhoří.

A co rodinný život? Myslíte, že ženy no-

vinářky zvládají spojit rodinu a kariéru tak, aby to fungovalo?

Já jsem momentálně našla způsob, jak si užít volna a naplno dělat to, co mě baví. Zatím jsem ale ještě svobodná a nemám děti.

Jak to bude, až děti přijdou? Plánujete je?

Jaké to bude s dětmi, to předem nedokážu říct. Nicméně znám kolegyně novinářky, které jsou vdané, mají děti a zvládají to v pohodě. Jde to. Výborně spolupracují s babičkou a manželem.

A u vás to bude fungovat?

Zeptejte se mě za deset let. (směje se)

Text: Martina Surá
Foto: Martina Surá

Život na trase Brno – Brusel

Jak se člověk stane pravou rukou europoslance? Mnoha lidem to asi zavání protekcí.

Je to práce jako každá jiná. Já jsem po státnicích rozeslala svůj životopis, absolvovala několik výběrových řízení a bylo to. Samozřejmě jsou důležité také nějaké předpoklady, ať už jazyková vybavenost nebo orientace v evropské legislativě.

Musela jste umět kvantum jazyků nebo to není pro vaši práci podstatné?

Na půdě parlamentu si člověk vystačí s angličtinou. Občas používám také němčinu, čímž své německé kolegy vždy potěším. Při dnešním počtu třidvaceti jazyků v Evropském parlamentu nikdo nečeká, že na něho promluvíte jeho mateřským jazykem. Navíc Brusel je dvojjazyčné město a angličtina mezi tyto dva jazyky nepatří. Lehce se tedy stane, že když opustíte budovu parlamentu a namíříte si to do valonské části, s angličtinou nepochodíte ani v nejzákladnějších věcech. Proto se taky od začátku svého pobytu učím francouzsky. I když... Časem člověku dojde, kde je ta vlámská a kde valonská část. Vlámové mluví plynne anglicky, jsou příjemní, přátelští. Valoni dělají, že anglicky nerozumí ani slovo. Já jsem se snažila zapsat na pravidelný parlamentní kurz francouzštiny. Asi třikrát. Vždycky mě vyhodili. Kvůli pracovnímu vytížení zkrátka nemůžu chodit nikam pravidelně. Zachraňuji to samostudiem.

Spousta lidí si přitom vaši práci před-

Představu šedivého bruselského úředníka Alžběta Gala rozhodně nenaplnuje. A to přesto, že v Bruselu žije už čtvrtým rokem. Je asistentkou europoslance Petra Duchoně. Pečlivě volí slova, a přitom umí o své práci mluvit neskutečně poutavě.

stavuje spíš jako pěkné „leháro“? Sem tam uvařit kafičko, vyřídit pár telefonů...

Ano, uvařit kafičko, vyřídit pár telefonů, pohodička. Ale právě tato práce mi dala zkušenosti k nezaplacení, možnost setkat se se zajímavými lidmi, pohled do zákulisí vysoké politiky, nové kolegy z celé Evropy, šestý smysl orientace v tak složitém tělese, jako je Evropský parlament. Je to práce, která není každý den stejná, nuda nehrozí. Asi největší zkušenost, jakou jsem kdy získala. Takže to asi nebude jenom o té kávičce.

Co jste třeba dělala v Bruselu minulý týden?

Klasika. Měli jsme pracovní skupiny, což znamená příprava na hlasování na plénu, které začne právě zítra ve Štrasburku. Taky za panem poslancem přišla na diskuzi skupina manažerů z ČR, proběhlo pár schůzek s lobbyisty. Setrvalý stav.

Jak často jste vlastně v Brně a jak často v Bruselu?

Jeden rok jsem to počítala, vyšlo to na nějakých sto šedesát dní v Bruselu. Což se nezdá tak moc. Ale když člověk odečte čtyři

týdny v létě, kdy je parlament zavřený, a víkendy, na které v Bruselu moc nezůstávám, je to většina roku. Po zbývajících dny se přesouváme do naší brněnské kanceláře.

Tak to už se nedivím, že se tak těšíte do Brna. Připadá vám vůbec ještě takové harcování s kufrem sem a tam jako cestování?

S cestováním v pozitivním slova smyslu to už moc společného nemá. Nedávno jsem zjistila, že už ani nevyndávám věci z kufuru do skříně, ale z většího kufuru do menšího a naopak. Podle toho, na kolik jedu dní. Neustálé cestování je na člověku znát. Spíte pořád někde jinde, pořád něco hledáte a jste lehce nervózní, protože to ani nenajdete. Jenom letos jsem seděla v letadle asi dvacetkrát.

Všichni to dělají jako vy – že se stále vrací domů? Nenajde si třeba někdo v Bruselu partnera, neožení se, neusadí?

Já pracuji pro pana poslance jednak v Bruselu a taky v Brně. Je to naše dohoda. Podobně to má většina asistentů. Při takto rozděleném stylu života není ani lehké se někde vázat. Rozdíl například vůči di-

plomatům je v tom, že ti cestují i se svými rodinami. My se vlastně pořád loučíme a vítáme. Jak o sobě řekl Zdeněk Svěrák – jsem vítací typ. A ze mě se vítací typ za ty čtyři roky stal.

Jste vdaná. S manželem ale od sebe po většinu roku žijete stovky kilometrů. Jak to zvládáte?

Výborně. V mém případě je výhoda, že manžel je na moje cestování od začátku zvyklý. Rozvodovost je vysoká obecně, a ne pouze mezi lidmi, kdy jeden pracuje v zahraničí. A vlastně to vůbec není špatné. Už čtyři roky se na svého manžela neustále těším.

Na co se tak obvykle těšíte nejvíc? Co děláte ráda, třeba když jste o letních prázdninách doma v Brně?

Nejvíce se těším na náš domov a na naše tři psy. Těším se na to, že něco upeču, uvařím dobrou večeři, že si dáme skleničku vína. Někdy stihnu zajít i na koně, s kamarádkami na psí procházku. Těším se, že uklidím, a to s radostí. Hodně času trávíme s manželem na Pálavě a toto léto plánujeme procestovat Skotsko. Těším se na čerstvý vzduch.

A co studium? Nejste náhodou taky adept na doktorát?

Náhodou jsem. (směje se) Jsem takový přerušovaný doktorand. Ale pracuji na tom. Každopádně musím říct, že obdivuji všechny lidi, kteří zvládají skloubit práci se studiem.

Dotazník

Narozena:

1979 v Brně

Stav:

Vdaná

Bydliště:

Střídavě Brno a Brusel

Studium na MU:

Bakalářské: *Mezinárodní vztahy a evropská studia na Fakultě sociálních studií (2002)*

Magisterské: *Mezinárodní vztahy a evropská studia na Fakultě sociálních studií (2004)*

Diplomová práce:

Americko-sovětská jednání o raketách středního doletu v 80. letech 20. století

Limity a vývoj SZBP: případ irácké krize v roce 2003

Práce a kariéra:

Po absolvování Gymnázia Matyáše Lercha v Brně v roce 1997 studovala následující dva roky angličtinu a němčinu. V letech 1999 – 2004 absolvovala studium na Masarykově univerzitě. V průběhu studia odjela v programu Erasmus zhruba na půl roku do Německa na Friedrich-Schiller-Universität v Jeně studovat obor Politologie a evropská politika. Od roku 2004 je asistentkou poslance Evropského parlamentu Petra Duchoně. Zároveň na FSS studuje doktorský studijní program Evropská studia.

Na svých občasných přednáškách se věnujete tématu lobby. Co to vlastně je? Nevnímají to studenti jako něco nekalého?

Doufám, že čím dál míň. Pro poslance je to obrovský přínos, ulehčení práce. Kdyby neexistovali lobbisté, musela bych všechny důležité informace shánět já a mí kolegové. Téměř vždycky, když máme v Bruse-

lu skupinu návštěvníků, přijde řeč i na toto téma. Většina lidí z České republiky to vnímá negativně, s nádechem korupce a illegality. Já ale před dobrými lobbisty smekám, je to náročná práce a dobře ji dělají jen opravdu schopní lidé.

Poslanec se stane například zničehonic členem výboru pro rybolov, ale pokud předtím náhodou nepracoval dvacet let v rybolovu, nemůže se stát ze dne na den odborníkem. Proto potřebuje znát názory výrobců, spotřebitelů, různých asociací, aby si mohl vytvořit vlastní názor. I pan poslanec by řekl, že jeho zkušenost s lobbisty je pozitivní. V podstatě zadarmo vám usnadní práci, poskytnou cenné informace. Je jen na poslancích, jak se na základě těchto informací rozhodnou.

Chodí za vámi lobbovat lidé z Česka nebo spíše cizinci?

Většinou jsou to cizinci. Češi se pomalu do lobbyingu dostávají. Ale posledním rokem je to výrazná změna k lepšímu. Když jsme v Evropském parlamentu před čtyřmi lety s panem poslancem začínali, málokdo by lobbying vůbec definoval. Nicméně zapojování českých subjektů do evropského lobbyingu je velmi pozvolné.

Vždycky říkáte panu Duchonovi tak hezky – pan poslanec?

Ano, vždycky.

Jak ho oslovujete?

Říkám mu pane poslanče. Hned první den mi nabídl tykání. Přijala jsem to ale jen jednostranně. On mi tyká, já jsem zůstala v rovině úcty. Vyhovuje mi to.

I doma říkáte: Pan poslanec říkal, abych... ?

Doma říkám šéf. Ale ne, že bych řekla: Šéfe, musíte jít na plenárku nebo tady máte to kafe. (směje se)

A co takhle Alžběta Gala jako europoslankyně?

Ne, děkuji. Je to velký záprah na plný úvazek, včetně víkendů a svátků.

Já cestuji jenom Brno – Brusel, moje kolegyně zase Brno – Štrasburk. Pan poslanec to má Brno – Brusel – Štrasburk, někdy Praha nebo Německo, do toho různé kouty Evropy, sem tam přes oceán.

Od volených zástupců se zkrátka očekává sto procentní nasazení. Bylo by divné vidět poslance obden na kávičce.

Víte, kde je teď? Znáte dopodrobna jeho program?

Samozřejmě. Právě teď je na cestě do Štrasburku. Proto vím, že mi pravděpodobně nebude ani zvonit telefon, protože řídí. Do čtvrtka bude ve Štrasburku na plenárním zasedání a v pátek máme povinnosti zase tady v Brně.

Vy víte, co dělá každou minutu?

Jistě. Od toho nás pan poslanec má. Jsme holky pro všechno. Organizujeme poslanci veškerý čas. Soboty, neděle. I když jde domů na víkend, který má velmi často také pracovní, dostane do ruky kalendář. Plánujeme mu i to, kdy si půjde zasportovat nebo k holiči. Zní to zvláště, ale na každý

den má minutovník. Málokdy se stane, že by měl čtyři hodiny pohody v kanceláři bez nějaké schůzky či povinnosti.

Vy víte, kam zamíříte, až vás omrzí věčné cestování?

Pana poslance čekají na podzim senátní volby, takže ani nevím, kdy v parlamentu skončíme. Možná budu pomáhat manželovi v jeho podnikání, možná dokončím své slavné studium. Nevím. Co vím jistě, je, že chci zůstat na Jižní Moravě. Díky dopravě po D1 odmítám Prahu, i když nabídky jsou lákavé. Možná Vídeň, až natáhnou dálnici.

Text: Lenka Smyčková
Foto: archiv Alžběty Gala

Dáme si scuka na Čáře a jdeme na bahno!

Přemýšlíte česky, nebo anglicky?

Jak kdy. Jsem schopen přemýšlet česky, zdají se mi sny v češtině, manželka je Češka, doma mluvíme jenom česky. V Praze mluvím anglicky málokdy. Pracuji v češtině, jsem jediný cizinec v české firmě, e-maily píšu v češtině. Bez kontroly pravopisu bych ale byl úplně ztracený.

Vidíte nějaký rozdíl chodit s Češkou nebo Američankou?

To je nebezpečná otázka. (usmívá se) Dříve byly Češky skromnější, dnes už jsou více náročné. Američanky byly náročné vždycky. Češky jsou otevřenější a jejich názory nejsou tak stereotypní. Ale americkou přítelkyni jsem neměl už čtrnáct let, takže těžko říct.

V Evropě je pořád OK, aby žena byla žena a muž byl muž, ale v Americe je někdy nevhodné, aby se muž choval mužsky. Moje máma je feministka a vychovala mě, abych byl k takovým tématům citlivý. Když někdo kritizují, že se chová moc měkce, nebo když třeba mluvím sprostě, říká mi, abych se styděl.

Myslíte si, že vztah lidí dvou národností může bez problémů fungovat?

Bez problémů ne. Pořád u nás doma vidím kulturní střety. Záleží na tom, zda je člověk ochotný se přizpůsobit. Řekl bych, že jsem mnohem přizpůsobivější než manželka a její rodina. Nepřipadá například v úvahu, že bychom jeli na Vánoce k mým rodičům. Pro mou ženu Vánoce musí být doma, což úplně fér není.

Že vyrostl ve Spojených státech, byste na jeho psaném projevu nepoznali. V mluvené češtině však šestatřicetiletého Christophera Guildse prozrazuje roztomilý přízvuk cizince. Rodilému Texanovi k srdci obzvlášť přirostly hantec a Brno – strávil v něm tři a půl roku – sociologii absolvoval prací o moravanství. Usadil se však v Praze. „Když řeknu, že jsem jel šalinou, manželka se mi směje,“ přiznává někdejší častý návštěvník Traubky či HaDivadla.

Po bakalářském studiu kulturní antropologie ve Spojených státech jste se rozhodnul pokračovat magisterským studiem v České republice. Proč právě tady?

Chtěl jsem se podívat na jinou kulturu. Nejdřív jsem rok a půl učil angličtinu, pak jsem se vrátil ke studiu. Původně jsem chtěl studovat balkanistiku, v té době řádila válka v Jugoslávii a směs těch národů mě zajímala, jenže začínat úplně znovu pětiletým programem se mi nechtělo. Na sociologii mě brali se dvěma podmínkami: že doženu veškerou látku z bakalářského stupně a zlepším si češtinu. Tehdy jsem byl těsně nad úrovní začátečníka, žil jsem tu osmáct měsíců.

Na své češtině jste tedy musel hodně zapracovat.

Jo. Dělal jsem to rád. Na Filozofické fakultě je kabinet češtiny pro cizince, kde jsem absolvoval všechny kurzy až do nejpokročilejší úrovně. Učit se češtinu mě někdy bavilo víc než sociologie.

Na Fakultě sociálních studií jste byl jeden z prvních západních studentů. Snažili se vám učitelé studium usnadnit?

Brali mě velice ochotně a byli rádi, že jsem si ze všech škol na planetě vybral tu jejich. Výhodou pro mě bylo, že velká část četby byla v angličtině, a taky mě v angličtině nechali psát, i diplomovou práci. Psát ji česky by mi zabralo víc času než samotné uvažování. Určitě jsem měl svým způsobem potíže.

Vydělával jste si nějak při škole?

Ano, měl jsem živnostenský list a překládal pro různé agentury nebo i pro fakultu. Trošku jsem soukromě učil angličtinu. Na anglistice jsem navíc externě přednášel americkou populární kulturu a na žurnalistice současně globální události – četli jsme noviny v angličtině a bavili se o tom, co se ve světě děje.

Co vás čekalo po studiích?

Jel jsem na dlouhý výlet po Evropě a pak

domů za rodiči, táta bydlí v Dallasu a máma je ve Phoenixu. Přepnul jsem do sféry byznysu a našel si u americké firmy práci, která se týkala parkování. Pak mě poslali zpět do Evropy, pracoval jsem v Anglii, Polsku, Německu a Irsku. Byly to zajímavé zkušenosti, ale žít šestnáct měsíců po hotelích mě vyčerpávalo.

Jak jste se ze světa humanitních studií adaptoval na svět byznysu?

Nebylo to až tak těžké, protože jsem vyrůstal okolo byznysu, táta je byznysmen. Měl jsem i několik svých prací, na střední škole jsem doručoval noviny a sekal trávu, podnikat jsem uměl. Když jsem šel na antropologii, byl jsem trošku idealista a řekněme i naivní.

Teorie, že společnost může být rovnější, je lákavá, ale tvrdá realita je něco jiného. Člověk má určité potřeby a životní standard. Já jsem byl příliš náročný, abych zůstal v humanitních vědách. Ale i do toho byznysu, kde se jedná o vysokých částkách, umím vložit něco ze svého humanitního vzdělání. Nejsem ryzí obchodník, beru na vědomí i tu lidskou stránku.

Do Texasu jste se později vrátil na šest let už s českou snoubenkou. Ona studovala, vy jste pracoval. Uvažovali jste o tom, že byste se ve Státech usadili natrvalo?

Manželka vůbec ne a já jsem taky nechtěl. Mám tu spoustu kamarádů a život tady mi přijde mnohem pestřejší. V Americe je to poněkud nudné.

Dotazník

Narozen:

1972 ve Phoenixu, Arizona, USA

Stav:

Ženatý

Bydliště:

Praha

Studium na MU:

Magisterské: Sociologie na Fakultě sociálních studií (1998)

Diplomová práce:

Moderní moravanství

Práce a kariéra:

Do České republiky přijel v roce 1994 jako učitel angličtiny.

Ještě v USA vystudoval na bakalářském stupni kulturní antropologii.

V letech 1998 až 2006 pracoval v USA a v Evropě v oblasti rezidenčních nemovitostí a parkování, od roku 2006 je manažerem ve firmě Sekyra Group investující do realit.

Tři slova, která mě charakterizují:

Zvědavý, energetický, chápavý

Tři slova, které charakterizují moji práci:

Zajímavý, náročný, prosperující

Co dělám, když nedělám:

Chodím s kamarády na pokec, hraji fotbal, chodím do posilovny, s manželkou chodíme na procházky, cestuji.

Co čekám od budoucnosti:

Ještě lepší zážitky.

Co mi škola dala:

Toleranci

Nakolik jsem uplatnil školní znalosti při práci:

Na 50 %

Volil byste znovu stejnou školu?

Volil, protože to byl výborný zážitek a hodně mi to dalo.

Kde se cítíte doma?

To je těžké. Jsem trochu člověk bez domova. Ani jeden z mých rodičů dnes nebydlí v domě, kde jsem vyrůstal. Nejvíce doma jsem asi tady v Evropě. Kdysi to pro mě bylo Brno.

V Brně jste strávil více než tři roky. Rozumíte například slovu prýgl?

Jasně, prýgl je přehrada, taky se říká „Hod čučku na raky“ nebo „Dáme si scuka na Čáře a jdeme na bahno“.

Hantec ovládáte obstojně. Máte pře-

sto někdy v České republice komplex cizince?

Mí nejbližší kamarádi tady jsou Američané. Najít spolehlivého českého kamaráda je velmi těžké.

Americká přátelství jsou hodně otevřená, moje žena si ze mě někdy dělá legraci, že moji kamarádi o ní vědí víc než ona sama. Někdy si jí nelíbí, že s nimi řeším věci ohledně našeho vztahu.

Měl jsem také problémy v práci, protože jsem byl příliš otevřený. Šéf mi říkal: mlčeti zlato. Takové myšlení Američanům není vlastní.

Chybí vám tady něco amerického?

Americké ceny. Tady je všechno minimálně dvakrát tak drahé. Slušné mexické jídlo se tady nenajde a sushi je tu příliš drahé. A pak přístup ve službách, třeba v obchodech.

Sledujete prezidentské volby v USA?

Povrchně, ale že by mě to ohromně zajímalo, to ne. Vidím to na toho Obamu.

Text: Anna Sedláčková
Foto: Anna Sedláčková

V Africe máte pocit, že celý svět je tu kvůli vám

Žijete momentálně mnoho tisíc kilometrů od Brna. Vzpomenete si ještě na léta strávená na vysoké škole?

Roky na Fakultě sociálních studií pro mě byly jedním z nejpěknějších období života. Nejenže jsem se učila novým věcem, ale škola mi umožnila vyzkoušet si dovednosti v praxi. Mohla jsem se angažovat v mnoha projektech, dobrovolnických akcích nebo výzkumech. Jako většina lidí samozřejmě také ráda vzpomínám na své přátele a spolužáky.

Nikdy jste ale jen neležela v knihác. Co vám tedy škola dala?

Díky akademické půdě se naučíte klást si otázky. Snažíte se přicházet na odpovědi a to vás posouvá dál. Škola ale obohatila i můj soukromý život. V Brně jsem se opravdu nikdy nenudila. Chodívala jsem na koncerty, do filmových klubů, kavárny a na výstavy. Musím přiznat, že to mi momentálně velmi chybí.

Nedívím se. Už dva roky jste v Africe, život je tam asi hodně jiný. Jak jste se tam vlastně dostala?

Už na škole mě zajímala problematika třetího světa. Díky tomu jsem se dostala na chvíli do Indie a Pákistánu, chvíli jsem pracovala jako sociální pracovníce na Filipínách a pak v Malajsii. Do Afriky jsem se dostala víceméně náhodou. Našla jsem inzerát, který nabízel práci koordinátora psychosociální pomoci v Namibii přes společnost Člověk v tísni. Během několika týdnů jsem sbalila v Asii kufry a odletěla jsem do

Dnes třicetileté Zdeňce Haukové otevřelo studium na Fakultě sociálních studií cestu do míst, po kterých vždy toužila. Chtěla se dostat blíž rozličným lidským osudům, chtěla pomáhat a chtěla chránit. Nyní pracuje už druhým rokem v africkém projektu v Namibii. Na místě, které si zamilovala stejně jako zdejší obyvatelé.

Namibie. Teď už tady v oblasti Karas žiji více než dva roky.

Jaké to je, co je náplní vaší práce?

Vstávám v sedm ráno. Teď nám tady začala zima, takže rána jsou stíplavá a mrazivá. V komunitním centru, kde pracuji, trávím polovinu dne u počítače, protože musím vyřizovat maily. Na druhou stranu se ale věnuji i jiným věcem. Kromě chráněné dílny, kde pracuje asi čtyřicet lidí, tu máme i školku pro ohrožené děti. Odpoledne nám tu pak chodí i školáci.

Celý den trávíte obklopeni osudy, příběhy a problémy jiných. Mým úkolem je pomoci jim vše řešit. Do toho posloucháte povyk dětí, místní rádio ve zvláštně tukavém jazyku Nama, a dojde vám, že je vlastně veselo. Přestože dělám prakticky úřednickou práci, mám denně kontakt se skutečnou realitou.

Kde vlastně bydlíte?

Máme s kolegyní Dagmar Fouskovou domek na kraji vyschlé řeky, kde se objeví voda jen jednou za pár let. Všude je písek a kameny. S různým ročním obdobím se tu

ukáží nejrůznější hadi, brouci a mouchy. Když máme hlad, zajdeme si do obchodu. Tam si člověk může koupit běžné zboží a normálně si uvařit. Všechny potraviny se tu dováží vesměs z Jihoafrické republiky, takže jsou dražší.

Myslíte si, že má vaše působení v Africe smysl?

Když jsem sem přijela, bylo mým úkolem nastartovat změnu v životě zdejších lidí. Před pár lety tu byl virus HIV, a vše s ním spojené, tabu. Díky neziskovým organizacím, které se tu v posledních měsících střídají, se o HIV konečně hovoří otevřeně. Myslím si proto, že to má smysl, že jdou změny vidět.

Chtěla jste tohle dělat vždycky? Jaký byl váš původní sen, třeba i ten první, dětský?

Myslím, že mezi mé úplně první sny z dětských let patřilo povolání paní učitelky ve školce. Pak jsem chtěla být zdravotní sestřičkou. Už na základní škole jsem se ale rozhodla pro studium ekonomie. Trochu se to odchýlilo od mé původní vize, ale ekono-

mie dala dobrý základ do života. Je to alfa omega všeho.

Jak jste se z ekonomické školy dostala k humanitární pomoci?

Nikdy jsem se nezabývala přímo humanitární pomocí. Třeba teď se tady snažím eliminovat chudobu a lidi seznamovat s chorobami, které jim hrozí. Je to spíše taková osvěta, rozvojová práce. A jak jsem se k tomu dostala? Díky studiu sociální práce na FSS. Chtěla jsem lidem pomoci, vzít je za ruku a navést je k příležitostem, které jim nějak mohou vylepšit život. Dospěla jsem při tom k názoru, že smysluplná podpora ohrožených lidí, je jedním z aspektů vyspělosti lidstva.

Byly začátky krušné?

Nebylo to vůbec jednoduché. Člověk si myslí, že když má titul, je už na práci připravený. Realita je ale jiná. Hned po škole jsem se rozhodla do té reality dostat a pracovala jsem jako sociální pracovníce pro jednu vyloučenou oblast na okraji Prahy. I když to bylo těžké, připadala jsem si konečně užitečná. A mohla jsem konečně využít svých znalostí ze školy.

I dnes je vaše práce psychicky dost náročná. Zasahuje vám nějak do osobního života?

To, co dělám, je unikátní a naplňuje mě to. Když denně mluvím s lidmi, mám od nich zpětnou vazbu a vím, že jsem jim dokázala pomoci, cítím se dobře. Nejsem jen rádce, jsem účetní, technik, personalista, novinář,

Zdeňka Hauková

Dotazník

Narozena:

1978 v Teplicích

Stav:

Svobodná

Bydliště:

Namibie, Afrika

Studium na MU:

Magisterské: Sociální politika a sociální práce na Fakultě sociálních studií (2004)

Diplomová práce:

Umístování dětí do náhradní péče

Práce a kariéra:

V současné době je vedoucí mise v Namibii u společnosti Člověk v tísni. Působí tam už dva roky.

Proč jsem se rozhodla pro FSS:

FSS nabízela nejlepší skloubení oboru sociální práce a makroekonomického pohledu na ni a zároveň jsem si strašně přála žít a studovat v Brně.

Neprohloupila jsem!

Tři slova, která mě charakterizují:

Strom, řeka a láska

Tři slova, která charakterizují mou práci:

Život, provázení a ovlivňování

Co teď dělám:

Odpovídám na vaše dotazy, je někdy pozdě večer, venku je zima a tma, sedím v komunitním centru na jihu Namibie.

Co dělám, když nedělám:

Miluji sport, přírodu, hudbu, divadlo. Tady se mi ani jednoho příliš nedostává, tak se věnuji čtení.

Co čekám od budoucnosti:

Spokojenost

Co mi dala škola:

Umět se na věci podívat z „vejšky“!

psycholog i ekonom v jedné osobě. To mi možná pomáhá nezapadnout do všedního stereotypu, který vás může potkat úplně kdekoliv. Na osobní život tu není moc času. Namibie je jedno z nejizolovanějších míst, které jsem v životě poznala.

Jak to myslíte?

Samota tu má hmotnou podobu. Na druhou stranu je nádherné, pokud člověk zjistí, že konzumní kultura není podmínkou pro život. Tato země mě překvapila tím, jak je rozlehlá. Poznala jsem tu ohromující pocit svobody, který jsem nikde jinde nezažila. Horizonty jsou tu k nedohlédnutí, neuvidíte tu stromy, hory ani budovy. Na štěrkových silnicích, které jsou široké jako evropské dálnice, za den nikoho nepotkáte. V takových chvílích máte pocit,

že celý svět je tu jen a jen kvůli vám. Naučila jsem se s touto izolovaností žít. Je to pocit, který mi po návratu domů bude moc chybět.

Takže tu chmury neprožíváte?

Všechno má své stinné stránky. Přestože si myslím, že mě má práce naplňuje a denně obohacuje, schází mi tu profesionální přístup a supervize. Myslím, že bychom mohli zdejšími lidem pomoci ještě více. Bohužel chybí více „zapálení pro věc“ všech, kteří se na tom podílí.

Jste šťastná?

Jsem šťastná, když vidím, jak nemohoucí stará paní, která se stará o vnoučata svých zemřelých dětí, odchází z mé kanceláře s úsměvem na rtech. Nedávno mě zase po-

těšilo, když za mnou přišla mladá žena. Už delší dobu s ní spolupracuji a ona mi oznámila, že má virus HIV. Měla jsem radost, že změnila revolučně své myšlení, přestala se za to stydět. Těší mne i trojčata jedné z klientek, která žijí nedaleko našeho domu.

Jak vás v Africe vnímá okolí?

Žije tady velké množství různých etnických skupin, které se ještě dále dělí na podskupiny. Dostat se k nim blíž je velmi obtížné. Řada z nich po našem příjezdu nevěděla, kam nás zařadit. Na jednu stranu máme bílou pleť, na stranu druhou žijeme v nejzanedbanější části města. To na ně působilo dost zmateně.

Chybí vám v Africe něco českého?

Chybí mi hlavně rodina, kamarádi, kultura a sport. To bych si tu ráda na chvíli přivezla.

A vzala byste si naopak i něco z Afriky domů?

Nejraději kousek toho osvobozujícího pocitu. Kus rozlehlé Namibie, kde by mě otravovaly reklamy, noviny, telefonní signál a auta.

Přemýšlíte o svém návratu do České republiky?

Domů se snažím jezdit pravidelně dvakrát do roka. Musím jednat v Praze, v centru společnosti Člověk v tísni. Doma jsem díky tomu byla už třikrát a moc jsem si to užila. Samozřejmě se chci jednou zase vrátit. Ještě ovšem vůbec nevím, co potom budu dělat.

Text: Nela Maťašeje
Foto: archiv Zdeňky Haukové

Každý si tu svým způsobem řešíme vlastní problémy

Můžete mi na začátek něco povědět o Nizkoprahovém klubu Likusák, ve kterém se právě nacházíme?

Náš klub zřizuje občanské sdružení Ratolest Brno. Zařízení je určeno pro rizikovou mládež od dvanácti do dvaceti let, spádovou oblastí jsou Vinohrady a Líšeň. Stahujeme sem děcka, které se „flákají“ po ulicích, a my jim říkáme „zlobivé děti“. Což je jedním z bodů takzvané nizkoprahovosti – zařízení je tam, kde děcka jsou. Otevřeno máme v čase, kdy jsou děcka na ulici nejvíc – od tří do sedmi podvečer.

Jak byste definoval pojem „zlobivé děti“?

Adolescenti, kteří divočí a běhají po venku. Party i jedinci, většinou extrovertní a výřečné typy, které mají často problémy doma, ve škole, s policií. Často jsou klienty kurátorek kvůli výchovným problémům, krádežím, drogám...

Je vašim úkolem zaujmout je natolik, aby dělali nějakou jinou aktivitu?

Takový způsob na naši cílovou skupinu většinou nefunguje. Zařízení je víceméně lákadlem, které je uděláno co nejvíc podle jejich gusta – po celou dobu tu řve hudba, drtivá většina věcí je pro děcka zadarmo a mají v patách pořád čtyři pracovníky, s nimiž si mohou promluvit.

Takže si tady výzdobu dělaly děti samy?

Představa, že my vám dáme prostor a vy si to tady všechno ztvárníte a vymalujete,

Během interview si Martin Holiš v klidu zapálí cigaretu, popíjí zelený čaj a rozprává se o své současné práci v klubu Likusák. Vůbec byste do něj neřekli, že má za sebou dva roky ekonomické vysoké školy a na Fakultu sociálních studií šel spíše kvůli sociologii. Život vás někdy zavede tam, kam byste to vůbec nečekali...

je lichá. Oni jednoduše využijí šance, že se zadarmo dostanou k barvám a udělají si z toho happening formou neřízené střelky. Takže to tady všechno „počmárají“. Kdo chce, může si něco namalovat, ale musí donést návrh a spolupodílet se na investici. Měli jsme tady asi rok výzdobu jenom od nich a bylo to víc než šílené.

Nestalo se vám tehdy, že by sem zavítal psycholog a definoval vám na základě některé z maleb například rozpolcenou osobnost?

To se nám nestalo. Ale na „civilny“ působí tato výzdoba depresivně a šíleně, na druhou stranu je to něco, co sem děcka táhne. Je to jejich výzdoba, ne naše. My bychom to měli, nevím, možná do zelena?

Jak působí taková výzdoba na vás?

Tuto práci už dělám deset let, je to pro mě standard. Nepůsobí to na mě absolutně jinak.

Jak vypadá typický den v Likusáku, když jsou tu děcka?

Ve tři hodiny se otevře a k dispozici jsou pro

ně kromě venkovního i tři vnitřní prostory. Venku můžou sedět a mají tam prostor k různým hrám – pidihrádkám a trávník na hakis, petangue, badminton... Potom tu mají kontaktní místnost, která je „terapeutická“ – je tam klid a nonstop pracovník, který se stále s děckama baví. Pak je tady centrální místnost, nejoblíbenější, kde můžou hrát stolní fotbal, řve tu hudba, kterou si donesou, a jsou tu i časopisy. Poslední je počítačová místnost s pěti přístroji napojenými na internet. Tam si většinou surfují po svých oblíbených stránkách nebo hledají brigády. Celodenní program tedy není nalinkovaný.

Kdy je největší provoz?

Zhruba kolem páté, šesté.

Není někdy problém vyhnat v sedm děcka a říct končíme?

Ano, někdy musíme používat trošku jiné než běžné praktiky. Od domluvy přes vytlačování až po zavolání policie.

Kolikrát měsíčně se musí volat policie?

Jednou měsíčně je moc... Navíc je to spíš z trucu.

Stalo se už, že by vám přišel někdo zpětně poděkovat?

Ne, protože děcka takhle přemýšlet nedokážou. Spíše si to vytáhneme z rozhovoru s klientem sami. Jsou mladí a absolutně nemají odstup od toho, co dostávají. Neuvedomují si to. Sem tam se ale potkám se staršími klienty, se kterými jsem dříve dělával na ulici, a něco takového v tom smyslu řeknou.

Přihodilo se vám, že jste o práci pochyboval a tohle vás nakoplo?

Vděk klienta nemůže být nikdy motorem pro moji práci. Člověk se musí smířit s tím, že neuslyší poděkování. Pokud jej chcete slyšet, okamžitě vyhoříte.

Co je tedy v této branži vašim hnacím motorem?

Je to strašně jednoduché – nic jiného neumím a vím, že jsem v tom dobrý a stále se rozvíjím. Žene mě to dopředu, protože do káží zúročit své zkušenosti.

Jak jste se k této práci dostal?

Cesta k mé práci byla podivná. Chtěl jsem studovat sociologii, ale musel k ní být druhý obor, tak jsem si řekl, že nejbližší je sociální politika a sociální práce. Po škole jsem měl v plánu dělat v nějaké ekoorganizaci, ale potom jsem měl pár životních překlepů a dostal jsem se k tomuto typu práce. Najednou jsem zjistil, že mě nebaví ekověci, ale sociální práce. Jako bývalému ex-u-

Dotazník

Narozen:

1975 ve Valašském Meziříčí

Stav:

Rozvedený

Bydliště:

Brno

Studium na MU:

Bakalářské: Sociologie a Sociální politika a sociální práce na Fakultě sociálních studií (2007)

Diplomová práce:

Možné způsoby práce se členy graffiti subkultury v rámci terénní sociální práce – streetworku

Práce a kariéra:

Dva roky studoval na Slezské univerzitě v Opavě obor Management a marketing v obchodě a službách. Nyní pracuje v o. s. Ratolest jako vedoucí programu Nizkoprahový klub Likusák a spolupracuje s Českou asociací Streetwork, sdružující nizkoprahové sociální služby.

Proč jsem se rozhodl pro FSS:

Zaujaly mě texty sociologů Jana Kellera a Hany Librové v časopisu Sedmá generace, na základě kterých jsem se přihlásil na sociologii.

Tři slova, která mě charakterizují:

tvrdohlavost, nebojácnost, otevřenost

Tři slova, která charakterizují mou práci:

Systematičnost, novátorství, dřina

Co dělám, když nic nedělám:

Čtení, sledování filmů, hudba

Co čekám od budoucnosti:

Překvapení

Co mi dala škola:

Způsob přemýšlení, práce a komunikace a vnitřní systém.

Nakolik při práci uplatňuji školní znalosti:

Na 70 %

Čeho bych chtěl dosáhnout:

Mít zase psa.

serovi mi přišlo, že to bude mít s takovými klienty význam. Pojem ex-user myslím srovnatelným životním stylem, jaký mají děcka dnes. Ze začátku jsem si myslel, že budu dostávat více zpětných vazeb, ale to už mě přešlo.

Jaké byly vaše zkušenosti s povinnou prací na oboru sociální politiky a sociální práce?

Za mých časů byla praxe řešená tak, že si ji většina studentů nechala napsat a nikdy se na ní neukázala. Paní na praxi byla překvapená, že jsem tam vůbec došel a chtěl zůstat, takže nevěděla, co se mnou. Ještě nezažila, že by to chtěl někdo opravdu dělat. Druhou praxi jsem měl v dětském domově, kde ze mě měla ta paní strach. Nakonec mi sama řekla, že si myslí, že až školu dodělám, určitě ji z místa vyštípou.

Martin Holíš

Nechala vás tam pracovat dál?

Nechala, ale nebyla kvůli mně klidná. Moje ubezpečení, že jí nejdu po krku, jí nestačilo. (směje se)

Nevedla vás k práci v sociálních službách přirozená potřeba pomáhat?

Nevím, zda něco takového v těchto profesích vůbec existuje. Jde spíše o věc, která je často zmiňována v odborné literatuře – každý si tu řeší své vlastní problémy v životě.

Díky mé práci jsem přišel na to, co jsem si sem přišel pořešit já a teď už mě netlačí mé staré vroubky.

Jak si zde zvykají lidé, kteří s podobným stylem života osobní zkušenosti nemají?

Takových lidí je docela dost, ale v praxi si dost rychle „nabijí čumák“. Největším problémem pro ně je dostat se k děckám, protože neznají jejich prostředí a problémy. Musíte se například přizpůsobit na jejich hrubému stylu komunikace.

Ex-using vás proto může dost přiblížit. Pokud jste něco takového zažili, máte náskok, ale musíte jej dalšími věcmi vypilovat.

Dokážete si představit, že byste u této práce zůstal až do důchodu?

Dokážu. Dřív to pro mě sice bylo nepředstavitelné, ale teď už mi to přijde reálné. Nebudu sice ve stálém kontaktu s klienty, protože to, co na nás děcka vyhledávají, je, že jsme dospělí, ale na jejich straně. Kdo ví, jaký budu v pokročilejším věku. Spíše tedy vydržím na jiné pozici.

Text: Andrej Slivka
Foto: archiv Martina Holíše

Na ekologii musíme mít dobré zákony, zatím nám chybí

Třídíte odpad?

Třídím. Ale mám občasné výjimky v bioodpadu. Bydlím v Olomouci a tam jsem přesvědčil ostatní vlastníky bytů v domě, kde bydlím, že bychom odpad třídit měli. V Olomouci je to naštěstí poměrně jednoduché. Zavolali jsme na magistrát a během dvou týdnů jsme měli barevné popelnice u domu. Bioodpad třídím ale pouze příležitostně. Chtěl jsem pořídit k domu také kompostér, ale bohužel v Olomouci příliš nepobývám a sousedi chtěli pěknou zahrádku... Takže bioodpad třídím jen někdy a vozím jej do Brna do Duhy.

Bioodpad z domácností města příliš nezajímá, že?

Zatím příliš ne. Kamkoli se podíváte, chybí popelnice na přírodní odpad. Je proto potřeba, aby vláda připravila městům zákon, který jim nařídí, aby tento druh odpadu svázeli na obecní kompostišťe.

O Brně se říká, že město příliš nestojí o jakýkoliv tříděný odpad. Proč v Olomouci třídění jde a v Brně ne?

V Brně je spalovna. Radním a společností SAKO jde o to, aby ji naplnili, takže čím více odpadu je nevytříděno a jde do spalovny, tím lépe. To je bohužel problém podobný například problému s jadernou elektrárnou. Když se postaví, je potřeba podporovat spotřebu elektřiny, aby se elektrárna vyplatila, jinak se nevyužije. A zbytečně se plýtvá...

Takže je to v Brně beznadějně?

Třicetiletý ekolog to myslí s proměnou české společnosti vážně. Petr Holub studoval fyziku, magisterský stupeň už ale absolvoval na FSS, kde se přihlásil ke studiu oboru humanitní environmentalistika. Poté působil pět let v ekologické organizaci Hnutí Duha, nyní pracuje pro náměstka ministra životního prostředí a dobrými zákony se snaží změnit naše ekologické myšlení.

To ne, jen je třeba připravit zákon, který to zakáže. (směje se) Kontejnery na tříděný odpad se už objevují na více místech. Jenže lidé je potřebují mít blízko domova. Když je mají v chodbě domu, tak ten pytlík jednou týdně do zvláštní popelnice snesou. Když jej mají 150 metrů daleko, už počítají, že se musí obléct, případně vzít deštník...

Jsme na třídění moc líní?

To také. Důležité ale je, aby nám město nahystalo takové podmínky, aby bylo třídění odpadu i pro líné.

Bydlíte v Olomouci, částečně v Brně a často jezdíte do Prahy. Jak to cestování zvládáte.

Dobře. V každém z těch míst jsem dva dny v týdnu a mezitím jsem ve vlaku. Tam se mi velmi dobře pracuje, ve vlaku je špatné pokrytí signálem, takže mě neruší telefony. Koukám při práci z okna... Dobře se mi tam přemýšlí, rozhodně při cestování udělám více práce než v kanceláři.

Vlak je tedy pro vás dopravní prostředek číslo jedna?

Určitě. Už jsem zjistil, že se mi vyplatí koupit si zvýhodněnou kartu u Českých drah, jezdím první třídou s vysokými manažery za příjemné ceny. Nehledě na to, že je ekologický. Proti všem ostatním druhům dopravy má rozhodně navrch.

A co kolo?

Na kole bych to do Prahy nezvládl. (směje se)

Začal jste fyzikou, nyní se zabýváte odpadem, obnovitelnými zdroji a ekologií. Co vás dostalo od fyziky k ekologii a přírodě?

Narodil jsem se v Újezdě u Brna. Nad ním je Stará hora a stepní rezervace s unikátními druhy rostlin a živočichů. Panomská květena. Je tam nejzápadnější a nejsevernější výskyt několika druhů, takže jde o speciální místo. Už od 80. let to poměrně drsně devastovala vojenská základna, která si tam rozšiřovala své radary, cesty a betonové bloky až těsně k té rezervaci, a to mě štválo. To byl první zdroj mého rozhodnutí.

A ten druhý?

Druhý byl politický. V roce 1993 se dělilo Československo a Václav Klaus byl premiérem. Ještě v lednu, v únoru jsme měli společnou měnu. Někdy kolem března přišly některé noviny s tím, že se do měsíce měna rozdělí. Načež se novináři na tento problém Klause zeptali. A on všechny zveřejněné informace popřel. Řekl, že nejméně tři měsíce nebo půl roku se měna dělit nebude. Za dva dny ohlásil, že se měna dělí za 14 dnů. Tak jsem pochopil, že politici občas lžou. To byl druhý zdroj mého kritického nazírání na společnost a její chování, i k přírodě.

Jsme líní a politici občas lžou. To je celkem špatná diagnóza, posouváme se k zelenějším zítřkům, nebo je to s námi beznadějně?

Posouváme se k lepšímu. Určitě se to hýbe. Ještě když jsem pracoval v Hnutí Duha, podařilo se nám prosadit zákon na podporu obnovitelných zdrojů energie. A nedávno jsem byl na výletě u Hustopečí a procházeli jsme krajinou a najednou si všimnu, že na poli rostou nějaké podivné nové a zvláštní konstrukce. Říkám si, to bude fotovoltaická elektrárna – a bylo to tak. Mohla mít tak půl megawatt, tedy byla celkem velká – a z toho jsem měl dobrý pocit. Že se nám podařilo prosadit něco, co má reálný dopad na život. Ten zákon je totiž nejlepší v nově přistoupivších zemích Evropské unie a jeden z nej v Evropské unii vůbec. Postupně se to posouvá, i politická kultura se podle mého zlepšuje. I když i dnes si politici něco vymyslí a přikráslí, ale je to podle mě méně časté než třeba před deseti lety.

Dotazník

Narozen:

1976 v Brně

Stav:

Rozvedený

Bydliště:

Brno, Olomouc

Studium na MU:

Bakalářské: Fyzika na Přírodovědecké fakultě (2000)

Magisterské: Humanitní environmentalistika na Fakultě sociálních studií (2007)

Diplomová práce:

Obnovitelné zdroje energie, decentralizace společnosti a komunitní život

Práce a kariéra:

Dříve působil jako odborný poradce přes obnovitelné energie v Hnutí Duha, nyní pracuje jako poradce náměstka životního prostředí.

Proč jsem se rozhodl pro FSS:

FSS mi v tom, na co jsem se zaměřil, slibovala dobré informace a poznatky v širších souvislostech. Nabídla mi základ pro zaměstnání, které nyní dělám.

Tři slova, která mě charakterizují:

Krásný, chytrý, skromný

Tři slova, která charakterizují mou práci:

Užitečná, zajímavá, radostná

Co teď dělám:

Připravuji podpůrný systém pro výrobu tepla z obnovitelných zdrojů a také pravidla pro rozdělování evropských fondů do úspor energie.

Co dělám, když nedělám:

Cestování, horské túry, kolo, multikulturní porozumění, Bulharsko a bulharská minorita v Brně a Olomouci, bulharské folklorní tance, dobré filmy, hudba a víno.

Co čekám od budoucnosti:

Radost.

Na politice a organizacích je tohle hodně znát, ale co běžné domácnosti? Zapustilo do nich nové vnímání přírody a životního prostředí kořeny?

Jedna věc je dělat osvětu a hustit do lidí, aby chodili třídit odpad 200 metrů daleko. Podle mě se ale dá ten druhý opravdu přesvědčit jen osobním příkladem. Já mohu tím, že do domu zavedeme barevné popelnice na tříděný odpad, ovlivnit pět až deset lidí kolem sebe – třeba své sousedy. Rozhodně tím neovlivním polovinu společnosti.

Morální kázání od ekologů ten přístup ale určitě nezmění, navíc to působí negativně. Druhý přístup je změnit to prostředí zákony a vyhláškami tak, aby to bylo pro lidi jednoduché. Kdyby město dalo lidem barevné pytle a ti mohli automaticky třídit, je to řešení.

A teď se snažíte dobré zákony tvořit a lobbovat za ně na těch správných místech. Jaká byla vlastně vaše cesta z Duhy na ministerstvo životního prostředí?

V Hnutí Duha jsem byl pět let. Tam jsem začal pracovat jako dobrovolník, poté jsem pracoval na mezinárodním programu. Rukama jsme řešili problémy přímo na místě. Zateplovali jsme mateřské školky v Gruzii, na Kavkaze, v Bulharsku a podobně. Domy dětí, důchodců, sociální budovy. To bylo tak na dva až tři roky.

Pak jsem se staral v Duze o organizační rozvoj, byl jsem pět let vedoucím programu obnovitelné energie. Teď už v této organizaci působím pouze na částečný úvazek jako konzultant a začal jsem dělat poradce náměstka ministra životního prostředí. Je to tematicky stejná práce, i když nějaký rozdíl tu bude. Nesnažím se někoho při-

mět k tomu, aby něco udělal, ale dělám to sám. . .

Ale prosadit si nějaký zákon nebude jen tak. . .

Teď je velká šance prosadit například spoustu věcí ze zelené energetiky. Tak mě to těší, i když to není úplně jednoduché.

Z toho máte radost. . .

Jo, tahle práce mě moc baví.

Jak je problematika obnovitelné energie v České republice rozvinutá?

Těžba uhlí v severních Čechách určitě není dobrou vizitkou České republiky. Naštěstí vláda v roce 1991 nastavila docela dobré limity, pod které se těží. A vzhledem k diskuzi vypadá, že ty limity zůstanou tam, kde jsou, což je pozitivní. Stejně jako náš výborový zákon na podporu obnovitelných zdro-

jů energií. Negativní známkou naší země je národní alokační plán a obchodování s povolenkami na emise CO₂. Česká republika si v Evropské unii domluvila povolenky na více emisí, než podniky produkují, a ještě se soudí s Bruselem o větší alokaci – to mi opravdu vadí, je to ostuda.

Domácnosti se obnovitelným zdrojem energie příliš nebrání, jsou pro ně ale stále příliš drahé. Dá se tohle zákonem nějak ošetřit?

Ano. Pracujeme na nárokovém programu grantů pro domácnosti. Má být pro všechny, kteří si chtějí doma zřídit moderní kotel na biomasu vytápěný dřevěnými peletkami, solární kolektory na střechu, tepelná čerpadla a podobně. Každá domácnost, která se do takového projektu chce pustit, by měla dostat nárokovou dotaci. Je to jedna z aktuálních věcí, kterou se ministerstvo životního prostředí zabývá. Granty se rozjely nedávno, nicméně je tam stále málo peněz a pro všechny žádosti nebudou stačit. A to je špatně.

Dá se to nějak řešit?

Sehnat více peněz.

A je to reálné?

Když si uvědomíte, že se snažíme vymýšlet propagační kampaň na obnovitelné zdroje energie za asi deset milionů ročně a ministerstvo dopravy dává 150 milionů ročně na kampaň na bezpečnost na silnicích, to srovnání něco říká. Peníze na to jsou, jen je třeba je lépe rozdělit. Nejsme vůbec chudý stát, jen si to nějak neuvědomujeme.

Text: Martina Surá
Foto: Martina Surá

Učit se je životní výzva

Strávil jste rok a půl mezi buddhistickými mnichy na Srí Lance. Jak jste se tam dostal?

Je to můj nápad asi ze čtrnácti let, který jsem se dlouho chystal uskutečnit. Těsně po revoluci se mi dostala do rukou jedna knížka, a tak mě tenkrát napadlo, že bych to chtěl jednou zkusit, ale než se mi to povedlo, uběhlo víc než čtrnáct let. Takže to byl dlouhodobý nápad a zájem o celou kulturu a to, co mi Buddhovo učení zprostředkovává jako člověku.

Jaká byla reakce vašich blízkých?

Doma na to byli zvyklí od těch čtrnácti, ale nějak asi věděli, že už se mnou nic nenačítají. Letenku jsem dostal od mámy, která si to velmi nepřála, ale nakonec mě podpořila.

Bylo to pro ni těžké, protože když jsem žil jako mnich, tak se náš vztah změnil. Už jsem se k rodičům nechoval jako k rodičům. I když jsme si psali, jejich pozice se změnila. Takže to pro ně bylo těžké, ale dokázali to ustát.

Asi tři čtvrtě roku po mém návratu byla máma na mé přednášce, a byla na mě velmi hrdá. Nechtěla, abych někam zase jezdit, ale na druhou stranu si toho vážila.

Mají mniši nějaký rodinný život?

Zříkají se ho stejně jako sexuálních vztahů, a odcházejí z rodiny. Pak se zaměří na rozvoj sebe sama, aby mohli pomáhat druhým.

Byl to pro vás velký kulturní šok?

Už od čtrnácti let se zajímal o buddhismus. O mnoho let později odjel na rok a půl na Srí Lanku a stal se mnichem, aby mohl uskutečnit psychologický výzkum. Sám při odjezdu nevěděl, jestli se ještě někdy vrátí zpět do Česka, nebo bude žít v kláštrech jihovýchodní Asie. Nakonec se Roman Hytych rozhodl pro život v Evropě, ovšem ze své cesty těžší dodnes, například ve své privátní psychologické a psychotherapeutické praxi.

Je to úplně jiný způsob života. Člověk se odlišně obléká a spousta zdánlivě samozřejmých záležitostí každodenního života je jinak, navíc jako mnich jinak vystupuje. Jiné jídlo, klima, zacházení s oblečením a mnoha dalšími věcmi. Rozdílná zvířata a hygienické zvyklosti.

Na Srí Lance je normální, že v domech běhají mravenci. I kultivované prostředí je plné drobného hmyzu. To jsou spousty drobností, na které si člověk musí zvyknout.

Jak jste vyřešil jazykovou bariéru?

Našel jsem si v klášteře starého mnicha, který býval učitelem, takže uměl anglicky, a požádal jsem ho, aby mě učil sinhálsky. Bylo to, jako bych šel zase do první třídy, protože jsem se musel naučit i psát.

Znovu jsem si osvojoval základy komunikace, zvládání standardních situací, ve kterých se člověk pravidelně objevuje. A pak něco navíc, aby to bylo použitelné i pro výzkum, který jsem dělal později.

Ten se týkal sociální reprezentace

smrti mezi theravádovými mnichy. To je jedna ze škol buddhismu?

Doslova je theraváda učení starších či starců, Theru. Buddhovo učení se postupně šířilo ze severní Indie dál do okolního světa. Theraváda je škola buddhismu, která existuje v jihovýchodní Asii – na Srí Lance, v Barmě, Thajsku, ale přežila i v Kambodži, Vietnamu a Laosu. Theravádoví mniši se řadí k tradici páli kánonu. Páli je severoindický jazyk, kterým před více než 2500 lety mluvil historický Buddha. Je to nejstarší a nejpůvodnější buddhistická tradice.

Dá se zjednodušeně vysvětlit, co je sociální reprezentace smrti?

Co si různí lidé, skupiny lidí nebo třeba i kulturní celky představují pod pojmem smrt, jaký jim to dává význam a jakým způsobem jimi sdílené představy ovlivňují jejich každodenní život.

Jaké to bylo přesunout se ze střední Evropy do džungle plné jedovatých hadů a pavouků?

Na to jsem si zvykl asi nejméně. Když jsem chodil po lese, na zem jsem si sedl jen výjimečně, protože pokud je terén nepřehledný, dá se s životem skončit velmi rychle. Po kousnutí některých hadů přichází smrt do půl hodiny. Pokud nemáte nablízku tradičního šamana, který umí léčit hadí uštknutí, nebo vás had nekousne přímo v hlavním městě, aby vás odvezli do nemocnice, kde mají sérum, jde o rychlou smrt.

Na druhou stranu je to zajímavý trénink v tom, v čem se mniši trénují – žít všímavě. Být si vědom toho, co dělám v každém okamžiku, a tahle výzva poskytuje prostor k tréninku. Musíte se beze strachu vyrovnat se zvířaty, která s vámi sdílí místo, kde bydlíte. Je to velmi zajímavý trénink v tom, jak se dá k okolnímu světu přistupovat. Bud si ho nenávisně a s agresí čistit, abych se v něm cítil bezpečně, nebo tolerovat a být tolerován.

Kvůli teroristům nepatří Srí Lanka k nejbezpečnějším místům. Dělal jste nějaká bezpečnostní opatření?

Pamatuji si, že když jsem se tenkrát domlouval s tehdejším proděkanem Rabušicem, jestli mě tam univerzita vyšle, podpořil mě s tím, že se musí zeptat na rektorátu. Tam řekli, že je to nebezpečná země a že by se neradi zavázali k tomu, že by mě případně museli přivést v zinkové rakvi, což by stálo moc peněz. Takže nakonec jsem přerušil studium a pobyt na Srí Lance neprobíhal v rámci studijního pobytu. Ale postarali se o mě místní lidé. Nebyl jsem pro ně turista, ale jeden z nich. Na-

Dotazník

Narozen:

1975 ve Svitavách

Stav:

Svobodný

Bydliště:

Brno

Studium na MU:

Bakalářské: Psychologie a Sociologie na Fakultě sociálních studií (2001)

Magisterské: Psychologie na Fakultě sociálních studií (2004)

Diplomová práce:

Sociální reprezentace smrti pracovníků onkologického oddělení

Dovedně žitá přítomnost nese příjemnou budoucnost: Sociální reprezentace smrti u populací theravádových mnichů a jejich podpůrců na Srí Lance

Práce a kariéra:

Už během studií pracoval v občanském sdružení Práh. V letech 2004 až 2005 působil v krizovém centru pro matky s dětmi Spondea. Nyní pracuje ve vlastní privátní praxi a je redaktorem časopisu Psychoterapie. Kromě toho je psychologem ve středisku výchovné péče Help me v Brně a v projektu Na kraji cesty brněnské pobočky organizace YMCA.

Tři slova, která mě charakterizují:

Radost, klid a svoboda

Tři slova, která charakterizují mou práci:

Vnímavost, soucit a respekt

Proč jsem se rozhodl pro FSS:

Tenkrát to byla jediná fakulta, která nabízela tříletý obor psychologie, kombinovaný s něčím jiným. Měl jsem předchozí zkušenosti se dvěma vysokými školami a obě mě znechutily, takže jsem je nedokončil. Proto jsem se chtěl upsat na kratší dobu než na pět let.

před mě brali jako Američana, protože zeměpis moc neovládají. Když jsem se v jejich kultuře po nějaké době naučil pohybovat, mysleli si, že jsem z Barmy nebo Tibetu. Tím pádem jsem pro ně nebyl Evropan, ale jeden z nich. Oni se o mnichy starají, protože jsou pro ně tím nejcennějším.

Proč jste se rozhodl k návratu? Protože jste dokončil výzkum, nebo jste i zatoužil se vrátit?

Rozhodování ovlivňovalo hodně věcí. Byl jsem před dokončením magisterského studia. Navíc, i když je Srí Lanka země, kterou mám velmi rád a cítil jsem se tam jako

doma, tak když jsem zvažoval zbytek svého života, bylo to rozhodování mezi tím, že zůstanu mnichem a umřu jako mnich, nebo ne. Zvažoval jsem různé priority a o co mi v životě jde. Nakonec jsem se rozhodl pro Evropu s tím, že se občas na Srí Lanku zaskočím podívat.

Jeden sen už jste si tedy splnil, máte ještě další?

Teď chci dokončit disertační práci. Další sen jsem si splnil tím, že mi vyšla knížka. A pak mám ještě jeden, dlouhodobý. Rád bych tu pomohl vybudovat místo, kde by se daly vyzkoušet věci podobné těm, které jsem dělal na Srí Lance.

Místo, kam se dá dlouhodobě stáhnout a pracovat sám na sobě. Nemuselo by to být jako mnich, dovedl bych si to představit i jinak. Prostě se stáhnout na měsíc nebo klidně na tři roky a mít možnost pracovat se svou psychickou laboratoří. Jsem zvědav, jestli se to podaří.

Máte nějaké životní motto?

Učit se je životní výzva.

Studium vás očividně bavilo a stále baví. Na co ze studentských let vzpomínáte nejraději?

Na ducha fakulty, který pro mě byl otevřený, vyzývající k diskuzi a kritickému myšlení.

Přineslo mi to mnoho příjemných zkušeností, setkání se spoustou lidí a obohacující kontakt jak s učiteli, tak s dalšími studenty. Úžasná byla i vstřícnost a svoboda, především na katedře psychologie.

Text: Stanislav Kamenský
Foto: Stanislav Kamenský

Pro tátu jsem ekologická teroristka

Když jste začínala studovat environmentalistiku na FSS, už jste magisterský titul měla. Proč jste se chtěla ještě vzdělávat?

Po geografii jsem měla pocit, že toho moc neumím. Environmentalistika tenkrát začínala, byli jsme úplně první ročník. Přitahovalo mě spektrum předmětů a vyučující, jako byli Keller, Kohák, Nováček... Životní prostředí bylo téma, které mě vždycky zajímalo, o kterém jsem si vždycky četla. Neměla jsem ale žádné přátele, které by to zajímalo také. Ke své radosti jsem je potkala na FSS.

Co vám kromě přátel studium na FSS dalo dalšího?

Díky formě výuky jsme se naučili akceptovat jiné názory. Sešli jsme se z naprostě odlišných oborů, občas docházelo k tvrdým střetům, a přesto jsme na sebe nikdy nebyli oškliví osobně. Bylo to samozřejmě dáno i tím, že se sešli lidé, pro které byla korektní debata hodnotou. Ale to, že jsme se takhle vůbec pohádat mohli, bylo určitě dobré.

Co je přesně náplní vaší práce ve Veronice?

Mám na starosti ekologickou poradnu. Když jsem začínala, znamenalo to sedět v poradně a být v kontaktu s veřejností, která se chodí ptát na různé věci. Postupně mi k této odborné práci přibývala technická. Dnes jsem zodpovědná za to, aby poradna fungovala, aby v ní byla stálá služba a zboží, které tam být má. Také sháním peníze na provoz, neboť služby poskytuje-

Hana Chalupská strávila mládí ve Větrném Jeníkově na Vysočině. Po studiu geografie se rozhodla vzdělávat se dál na tehdy začínajících environmentálních studiích. Zkusila si práci na úřadech v Jihlavě a v Telči, kde měla na starosti problematiku odpadů a ochranu přírody a krajiny. Od roku 2004 vede Ekologickou poradnu Veronica. Přivítala mě v domě ekologického institutu Veronica na Panské ulici v Brně, a tak jsme spolu hovořily obklopené knížkami, brožurkami a letáky o ekologii. Tedy v prostředí, kterému Hana Chalupská věnuje téměř všechny svůj čas a zájem.

me veřejnosti zdarma. Kromě toho mám na starosti vzdělávání ekologických poradců v celém Jihomoravském kraji. Existuje totiž celostátní síť ekologických poraden, které spolupracují. Veronica jako zakladatel je sice na špičce této sítě, ale nemůžeme být odborníky na všechno. Jsem členem výboru této sítě, což znamená, že lobuju za ekologické poradenství na Ministerstvu životního prostředí a u vlády, snažíme se získávat evropské projekty.

Před příchodem do Veronicy jste pracovala ve státní správě. Ovlivnila tato zkušenost nějak vaši současnou práci ve Veronice?

Viděla jsem tam, jak vypadá přístup k veřejnosti z úřednické židle. Proto jsem se rozhodla, že budu lidem pomáhat jednat s úřady. Když někdo nesouhlasí například s tím, že mu za domem staví hypermarket, řeknu mu, na koho se má obrátit a co mu

má napsat, případně mu poradím, co může dál dělat. Máme závazek, že nebudeme lidi jen posílat odněkud někam, ale je-li to potřeba, vystoupíme z kanceláře a sami učiníme nějaké konkrétní kroky.

Zabýváte se přírodou. Jak často se dostanete z Brna ven?

Do přírody se paradoxně moc nedostanu. Sháním peníze, píši a administruji projekty, a tak vlastně pořád papíruju. Samozřejmě se při práci i setkávám s různými lidmi, ale je to pořád ve městě.

Kde v Brně bydlíte?

Mám pronájem s kolegy z práce u Filozofické fakulty. Vnitřně bych ale chtěla domeček se zahradou, nejlépe slaměný, hliněný a dřevěný. (směje se) Nicméně to není v mých finančních možnostech. Ale v Brně celý život zůstat nechci, ani si tu neodpočinu.

U čeho si odpočínáte?

Zajímám se o bylinky, jezdím je sbírat do okolí Brna. Je zajímavé, že nám příroda sama nabízí účinné léčivé prostředky. Když je období kašlů a chřipek, rostou všude byliny, které léčí dýchací cesty. Nějak to ta příroda prostě ví.

Když jste nemocná, jdete k „normálnímu“ doktorovi?

Když mi něco je, tak se nejdřív zkusím vyléčit sama pomocí bylinek. Pokud to nepomůže, jdu za kamarádkou homeopatickou. Lékař je až poslední variantou. Jenže homeopatik vám nenapíše nemocenskou, takže k doktorovi stejně musím jít. A třeba angínu nemám odvahu léčit jinak než antibiotiky.

Jak jste k životnímu prostředí vůbec dostala? Vedli vás k tomu například rodiče?

Ne, jsem z vesnice a u nás doma se takové věci nepěstovaly. Na gymnáziu jsem začala číst nějaké knížky o hlubinné ekologii a pomalu se o tato témata začala zajímat. Na geografii pak tenhle můj zájem získal konkrétnější podobu.

A jak se na vaši práci rodiče dívají dnes?

Tatínek je k tomu trochu skeptický, z legrace mě označuje jako trávožrouta či ekologickou teroristku. Maminka je tomu otevřenější. Tatínkovu přístupu se ale moc nedivím. Pracuje jako vedoucí skládky. Když pozoruje to množství odpadu, které

Dotazník

Narozena:

1974 v Jihlavě

Stav:

Svobodná

Bydliště:

Brno

Studium na MU:

Bakalářské: Geografie a kartografie na Přírodovědecké fakultě (1996)

Magisterské: Geografie a kartografie na Přírodovědecké fakultě (1998), Humanitní environmentalistika na Fakultě sociálních studií (2004)

Diplomová práce:

Vlastnictví a ochrana pozemků v přírodních památkách a rezervacích v centrální části Českomoravské vrchoviny

Práce a kariéra:

Během studií na FSS pracovala na okresním úřadě v Jihlavě, potom přesídlila na úřad do Telče. Od roku 2004 vykonává post vedoucí ekologické poradny Veronica v Brně.

Slova, která charakterizují mou práci:

Tvůrčí. My tu v poradně jakoby žijeme. Jsme kamarádi, trávíme spolu volný čas. Baví nás ta samá věc. Je to koníček i zaměstnání.

Slova, která mě charakterizují:

V pracovním týmu hraji roli organizátora. Nemám moc nápady a neumím věci dotahovat do konce, ale umím propojit lidi a zařídit něco.

Koho si vážíte?

Ženskou inspiraci je mi již zemřelá babička Hilda. Ve své profesi považuji za obdivuhodné všechny, kteří s obrovským nasazením, často na úkor svého rodinného života, financí i zdraví, prosazují kroky k ochraně životního prostředí a neopouští je optimismus, schopnost naslouchat a vytrvalost. A také si vážím přítele Matěje.

mu skládkou denně projde, tak chápu, že například v domácím sbírání hliníku žádný efekt nevidí.

Jak vidíte budoucnost životního prostředí?

Jsem hodně skeptická. Dokonce mě i napadlo, jestli je dobré pořídit si dneska děti. Chemie je úplně ve všem. Možná, že

kdybych byla „normální“ člověk, smírím se s tím lépe. Ale když o modifikovaných organismech, pesticidech, plastech, o tom všem, co nás obklopuje, něco víte, je to těžké. Asi jsme to všechno přestřelili. Překročili jsme hranici, která možná ještě nabízela nějakou možnost záchrany. Nedávno jsme se o tom bavili s kolegy v souvislosti s knížkou, kterou se chystá napsat

Hana Chalupská

Václav Cílek. Má to být jakýsi návod pro běžného občana, jak si poradit s možnou ekologickou krizí. Třeba až ropa bude stát pět set korun za litr a elektřina bude hrozně drahá, protože prostě nebudou zdroje. Překvapilo mě, že je nás tady skeptických tolik.

To, že možná nebudete mít děti, vám jen tak proletělo hlavou nebo o tom vážně uvažujete?

Sama bych se s tím nepoprala. Potřebovala bych mít vedle sebe člověka, který bude můj pohled na věc akceptovat a pomůže mi všechna ta rizika snížit. Pokud takového člověka najdu, nebránila bych se tomu. Ale určitě nechci vychovávat své děti ve městě. Kvůli špatnému životnímu prostředí roste počet všemožných alergií a ekzémů...

Když u přátel vidím, jak s dětmi pořád chodí po doktorech, skutečně to chápu jako důležitý faktor.

Jak se o životní prostředí podle vás stará Brno?

Chybí mi tu koncepční řešení. Například neexistuje celoměstský plán, jak řešit dopravu ve městě. Tím, že se jednotlivé městské části nedokážou shodnout, mizí poslední kousky zeleně a vznikají parkoviště na stejně nevhodných místech.

Na druhou stranu jsem ráda, že je v Brně hodně občanských iniciativ. Žijí tu lidé, kteří chodí do práce a po večerech si ještě najdou čas číst různé dokumenty, sepisovat petice...

Těší mě, že jich tu žije docela hodně.

Text: Barbora Ráčová

Foto: Jiří Salík Sláma

V Česku jsem se cítil doma

Jak vzpomínáte na studium?

Často a rád, a to dokonce ještě dnes, kdy už jsem zapojený do pracovního života. Z hlediska podílu studentů na počtu obyvatel je to unikátní město v bývalém Československu. S tím samozřejmě souvisí velmi aktivní a bohatý sociální život, a to i přesto, že v mém případě to bylo rozkouskované studiem v zahraničí.

Na co vzpomínáte nejraději?

Na blízký vztah pedagogů a studentů. Je to jedinečné i v porovnání s jinými školami, alespoň co jsem slyšel. Nebyl problém jít s učiteli na pivo a tam debatovat a probrat různé věci. Zároveň jsem ale nikdy nepociťoval, že by kvůli tomu byli někteří studenti protežováni.

Bylo studium v Česku více studiem v cizině, nebo doma?

Doma. Nikdy jsem se necítil být v zahraničí, třeba tím, že bych musel ve škole mluvit česky. Naopak, učitelé, alespoň na naší katedře, byli rádi, když mohli číst nebo slyšet slovenštinu.

Možná mimo fakultu, v obchodě nebo na úřadech, mi někdo občas dal najevo, že jsem Slovák. Třeba naschvál něčemu nerozuměli. Ale to byly takové malichernosti, které jsem téměř okamžitě vypustil a nevnímal.

Do Česka se prý hlásí hlavně ambiciózní Slováci, a proto jsou také tolik vidět a slyšet.

Ano, říká se, že méně ambicióznější a leni-

Když před osmi lety nastupoval na nově vzniklou fakultu, byl Peter Kolesár součástí první vlny slovenských studentů, kteří dnes už k brněnským sociálním studiím neodmyslitelně patří. Vřelý vztah k cestování mu ovlivnil celý život. Narodil se v Košicích, a kromě moravské metropole studoval i ve Spojených státech nebo v Budapešti. Nyní žije a pracuje v Bratislavě, kousek od prezidentského paláce.

vější Slováci zůstávají z pohodlnosti doma. Ti cílevědomější jdou do Prahy či Brna, nebo dál do Londýna či Spojených států. Proto se může stát, že jsou tak nápadní, třeba svými výsledky.

Splnilo roční studium na americké Bard College v New Yorku vaše očekávání?

V podstatě je předčilo. Byla to velmi progresivní, kreativní a volnomyšlenkářská škola asi dvě hodiny cesty na sever od samotného New York City. Studenti byli vedeni k tomu, aby si kromě tradičních předmětů typu americké zahraniční politiky vybrali třeba herectví nebo fotografii. Kreativita a kritické myšlení tam opravdu byly na prvním místě.

Pokud mě Masarykova univerzita naučila akademické rigoróznosti a základním pravidlům výzkumu, pak pobyt ve Spojených státech mě naučil zpochybňovat metanarrativy, což mi umožnilo posunout se intelektuálně dál.

Jací byli Američané? Hloupí a tlustí,

jak se to o nich v Evropě traduje, nebo vás příjemně překvapili?

Když jsem šel na vysokou školu, měl jsem už s Amerikou nějakou zkušenost, protože jsem tam byl rok na střední škole. V šestnácti letech to pro mě byl šok. Mnoho Američanů se skutečně jevilo být tlustými a hloupými. Ale další příchod do Ameriky na Bard College všechny stereotypy vyvrátil. Bylo tam velmi málo tlustých lidí, a ještě méně těch hloupých.

V tomhle smyslu někteří říkali, že Bard College ani nebyla Amerika, protože byla izolovaná od okolního světa. Podobně jako starořecké univerzity, kde se lidé setkávali pod sloupy a debatovali. Já se bráním všeobecným tvrzením, protože jak jsem byl v šestnácti z Američanů zklamán, tak potom na Bard College byl obraz Ameriky najednou úplně jiný.

A právě to jsou Spojené státy, ta různorodost, díky které jsou pro člověka ze střední Evropy nesmírně přitažlivé.

Kromě Bard College jste studoval i na

Středoevropské univerzitě v Budapešti. Jaké to bylo tam?

Velmi podobné, ale zároveň jiné. Central European University je americká škola se vším, co k tomu patří. Člověk dostane americký titul, na záchodě jsou protipožární upozornění v angličtině, prostě všechno musí odpovídat americkým zákonům. V tomhle jako by člověk studoval v Americe. Byli tam zahraniční profesori, celé studium v angličtině, i uklízečky v šatně mluvily anglicky.

Podobný byl i styl výuky – malé semináře, velmi kritické uvažování a podpora diskuze. Jiné to bylo v tom, že tam nebyl kampus, studenti bydleli na kolejích nebo privatech a do školy docházeli. Takže paralela s Brnem. Další rozdíl proti Americe byl, že Budapešť je nádherné historické město, kde se užasně studovalo. Člověk mohl jít v centru do parku, procházet se nebo zajít do kavárny a studovat tam, a zároveň si užíval krásného města. Na škole byli lidé z desítek zemí, takže to bylo velmi multikulturní. A zároveň jsem byl blízko domova. Takže v podstatě ideální kombinace.

Proč jste po dokončení studia nezůstal v Česku?

Bylo to dáno více faktory. Po návratu z Budapešti jsem si chtěl hledat práci v oblasti lobbingu a vztahů s vládou, a to bylo možné jen v hlavním městě, kde je potřebný dosah na státní instituce a politické strany, a kde se odehrává to hlavní z politického života. Tím pádem jsem volil mezi Prahou a Bratislavou. A Praha, přestože je to krás-

Dotazník

Narozen:

1981 v Košicích

Stav:

Ženatý

Bydliště:

Bratislava

Studium na MU:

Bakalářské: Politologie a Mezinárodní vztahy a evropská studia na Fakultě sociálních studií (2003)

Magisterské: Mezinárodní vztahy a evropská studia na Fakultě sociálních studií (2008)

Diplomová práce:

Republikánská strana v Spojených státech amerických v 90. letech

Vztah národních vlád a nadnárodních korporací v střední Evropě

Práce a kariéra:

Od srpna 2006 pracuje jako konzultant ve firmě Candole Partners zabývající se vztahy s vládou, poradenstvím a lobbíngem.

Tři slova, která mě charakterizují:

Cílevědomost, empatie, upřímnost

Tři slova, která charakterizují mou práci:

Analytické myšlení, přesvědčivost

Co dělám, když nic nedělám:

Poslední dobou jsem propadl golfu. V zimě velmi rád lyžuji, celoročním koníčkem je cestování.

Co čekám od budoucnosti:

Spokojenost

Proč jsem se rozhodl pro FSS:

Byla to první fakulta, která mi oznámila, že mě přijala. To byl jeden z hlavních důvodů. Také rodiče mě vybízeli, abych šel studovat do Brna a do České republiky, protože byli velmi pročeško-slovenští. A samozřejmě jedním z důvodů bylo i to, že FSS byla mladá fakulta a postupně se o ní šířila dobrá pověst.

né město, mi nikdy nepřiřostla k srdci, protože je pro mě v poměrech střední Evropy příliš vzdálená. V Bratislavě se mi naskytla velmi dobrá příležitost, které jsem se chopil prakticky hned po ukončení studia v Budapešti, takže magistra v Brně už jsem dokončoval při práci.

Pracujete ve firmě zabývající se mimo jiné lobbíngem. Jak vnímáte, že slovo lobbíng je považováno jen za eufemismus pro úplatky a korupci?

Lobbíng je nyní pejorativní výraz, a my se proto snažíme mu za všech možných okolností vyhnout. V angličtině to jde lehce po-

Peter Kolesár

užitím slov public affairs nebo government relations.

Na lobbíngu jako takovém nevidím nic negativního, pokud neporušuje zákony. Jeho podstatou je zlepšování zpětné vazby pro politickou reprezentaci zdola a od sféry obchodu. Jako lobbisté vládě a legislativě poskytujeme více informací, aby se mohly svobodně rozhodnout.

Samozřejmě se v česko-slovenském prostředí stále pohybuje mnoho lobbistů na vlastní pěst, kteří dokáží zařídit všechno. Ale dokáží to jen díky tomu, že mají prátele u moci.

Co se s tím dá dělat?

Můžeme to očistit jen tak, že se firma nebude tvářit jako PR agentura, která dokáže něco zařídit, ale že se bude otevřeně představovat jako lobbíngová firma, která dělá důvěryhodný byznys. Důvěryhodné firmy si nás pak budou najímat, abychom zastupovali jejich zájmy. Právě teď zahajujeme kroky, které by měly zbavit lobbíng negativního vnímání.

Mezi vaše záliby patří cestování, kde všude už jste byl?

Procestoval jsem Indii, což je pro Středoevropana docela exotické místo. Kromě toho prakticky celé Spojené státy americké včetně například Havaje, Evropu nebo třeba Jordánsko.

Až teď, během pracovního života, zjišťuji, jak je cestování důležité, jak člověk vypne a načerpá energii na další rok. Jsem tak nabitý energií z minulých cest, že už mám do budoucna plány na další.

Text: Stanislav Kamenský
Foto: Stanislav Kamenský

Přes Berlín do brněnského Domu umění

Proč jste si vybral právě kombinaci sociologie a dějin umění? Co vám takové spojení přineslo?

Chtěl jsem studovat dějiny umění, ale moje vzdělanostní výbava byla dána předcházejícím pobytem na Střední zemědělské škole a se základem, který člověk na tomto typu školy dostane, na humanitních oborech moc nepochodí. Jediná kombinace, která se mi zdála přijatelná a absolvovatelná v rámci přijímacích zkoušek, byla buď estetiky, nebo sociologie.

Nakonec vyšla kombinace se sociologií a díky tomu jsem se dostal k velmi inspirativním pohledům na dějiny umění. Sociologický pohled je patrný i na mé diplomové práci. Je do značné míry ovlivněná tím, co jsem zažíval na přednáškách Radima Marady.

Jaký je dle vás hlavní smysl vysokoškolského vzdělání?

Pokud má škola plnit svoji roli a pokud z ní má člověk vyjít jako pozměněná osobnost, musí tam být dostatek lidí schopných něco předávat. Student by si mezi učiteli měl najít někoho, ke komu bude vzhlížet a koho bude respektovat a koho začne v určitém smyslu napodobovat. Pro mě to na kunsthistorii byl Jiří Kroupa, toho považuji za svého učitele. Na sociologii pro mě byli velkým vzorem Radim Marada a Csaba Szaló. Ale i třeba Jaroslav Volek mi poměrně imponoval.

Co vám dala vaše stáž v Německu?

To nebyla stáž, to byl v jistém slova smys-

Absolvent oborů sociologie a dějiny umění a zakladatel brněnského architektonického časopisu Era 21 Rostislav Koryčánek právě prožívá význačné životní období. Po návratu ze stáže v Berlíně již více než rok působí ve funkci ředitele brněnského Domu umění a před nedávnem se mu narodila první dcera. Navíc je po operaci zad a v těsném krunýři se drží v bezpečí domova. Doma, jak se zdá, je mu zatím nejlíp, může se zde věnovat pracovním povinnostem a především se společně s manželkou Petrou těšit z malé Josefíny.

lu útěk z Ery 21. Byla to nesmírně zajímavá, ale také vyčerpávající práce. Také jsem chtěl dopsat disertaci, protože když jsem začínal s Erou, řešil jsem dilema, zda dokončit doktorandské studium a upnout se na akademický svět, nebo se pustit do projektu, který je jeho opakem.

Cestu do Berlína jsem bral jako pokus disertaci dokončit a vlastně jako poslední možnost takto jednoduše odjet dříve, než se třeba budu muset starat o dítě. Stipendium, o které jsem žádal, sice nevyšlo, ale přesto jsme s mojí ženou Petrou odjeli. Prostředí Berlína je nesmírně inspirativní. Především způsob, jak může fungovat velké město napůl organizované městskou samosprávou, ale hlavně organizované lidmi, kteří ho užívají.

Mohlo by se Brno od Berlína něco přiučit?

Myslím, že ano, ale výjimečnost Berlína je hodně dána historií. A historie Berlína je mimořádná. Tím, jak tam došlo k promí-

chání uměle udržovaného západního světa s uměle udržovaným východním světem, vznikl naprosto ryzí způsob užívání velkého města, na který je potřeba prostor a volnost.

Brno je velmi pohodlné k žití, ale na druhou stranu je hodně přitlačené ke zdi v tom, co je tady člověku dovoleno. Nemyslím žádnou anarchii, ale třeba způsob, jak užívat veřejný prostor. Co je obvyklé a očekávané v Berlíně, by v Brně platilo za něco naprosto obscénního.

Například park nemá v Berlíně primárně estetickou funkci, ale je určen pro pikniky, grilování, sporty nebo polehávání nudistů. Funguje tam odlišná sousedská souměřitost – lidé si na víkend zamluví ulici a v rámci neformálního výboru uspořádají oslavu čtvrti.

Zcela přirozenou součástí organismu města jsou demonstrace, které se v Berlíně konají snad každý den. V berlínské dopravě má navrch cyklista, v Brně je to automobilista. Brnu chybí obecná i politická vůle, aby při-

bylo třeba víc cyklistických stezek. Brno by mohlo být otevřenější i vůči cizincům, vůči lidem, kteří nepřinášejí přímý ekonomický efekt. Obecná vůle je stále velmi xenofobní vůči všemu, co je nové.

Proč jste se rozhodl kandidovat na pozici ředitele Domu umění? Jaké byly vaše cíle a výhledy?

Vyzvala mě k tomu Jitka Vitásková, která v Domě umění pracuje. Byl jsem si vědom všeho, co je s takovou prací spojeno, takže jsem docela dlouho otálel.

A proč jsem do toho nakonec šel?

I když Brno není velké město, disponuje podmínkami, které dovolují, aby zde vznikaly zajímavé věci. K tomuto přesvědčení mě vedle zkušenosti z Ery 21 vede fakt, že v Brně působí několik kvalitních vydavatelství nebo i to, že předchodí ředitel Domu umění Pavel Liška dokázal z této instituce v krátké době vytvořit středoevropskou galerii.

Jak byste svoje dočasné působení v Domě umění zhodnotil? Přišlo nějaké zklamání?

Zklamání si nepřipouštím. Víím, jaká je společenská a politická realita města a s ní je nutné při této práci kalkulovat. Prostředí není úplně nejsvobodnější a nemůžete mít všechno, co si řeknete.

Na druhou stranu jsem nadšený z toho, jaká atmosféra v Domě umění panuje. Je tam skupina iniciativních lidí, kterým záleží na jejich práci. Za ten rok, co tam jsem,

Rostislav Koryčánek

Dotazník

Narozen:

1972 v Uherském Hradišti

Stav:

Ženatý

Bydliště:

Brno

Studium na MU:

Bakalářské: na Fakultě sociálních studií ()

Magisterské: Sociologie na Fakultě sociálních studií (2001) a Dějiny umění na Filozofické fakultě (2000)

Diplomová práce:

Monumentální tendence v brněnské architektuře ve 20. letech 20. století

Práce a kariéra:

V roce 2001 spoluzaložil architektonický časopis *Era 21*, v roce 2007 se stal ředitelem Domu umění v Brně.

Rodina:

V roce 2005 se oženil a v roce 2008 se mu narodila první dcera Josefína.

Tři slova, která mě charakterizují:

Les, tři zákruty, hodně vzduchu

Tři slova, která charakterizují moji práci:

Zbytečná tékavost, povrchnost, vědomí cíle

Co dělám, když nedělám:

Volný čas nejradši strávím s mojí ženou. Než jsem šel na operaci páteře, rád jsem jezdil na kole a věnoval jsem se běhání. Miluji filmy. Práce má tendenci vtírat se i do volného času, je ale dobré si uvědomit, že rodina je stejně důležitá jako práce a věnovat se dostatečně i jí.

Co čekám od budoucnosti:

Jsem fatalista a obávám se cokoliv očekávat, protože člověk miní a osud mění. Ale co bych si přál, je, aby v Evropě panoval ještě nějakou dobu klid, aby zde nezavládly žádné válečné konflikty.

se nám spousta věcí povedla. Dům umění jsme více otevřeli veřejnosti, podařilo se nám zvýšit návštěvnost doprovodných programů i samotných výstav. Také se podařilo znovuoživit Dům pánů z Kunštátu. Podařilo se nám zavést nový vizuální styl. Jak bude vše skutečně fungovat, se ukáže, až se podaří zrekonstruovat Dům umění na Malinovského náměstí a bude prostor na plnohodnotnou výstavní dramaturgii.

Jaké je v Brně vaše nejoblíbenější místo?

Mám rád Lužánky. (zasměje se) Bydlíme u nich už nějakých pět let a často tam chodím. Taky mám rád kino Art a okolí, dále Veverčí, Staré Brno, Kraví horu a řadu industriálních zákoutí.

Jaké je naopak vaše nejméně oblíbené místo?

(chvilí váhává) Jo, Josefská, tu opravdu ne-

snáším. Je tam příšerná zámková dlažba, a když ji vidím, tak jsem vzteky bez sebe z toho, jak postupně degraduje centrum města.

Co říkáte nové budově Fakulty sociálních studií?

Zpackaná rekonstrukce. Velkorysá a honosná budova z devatenáctého století je přestavěna pomocí levných stavebních materiálů, takže nabývá podoby tupých kancelářských budov.

Navíc je pro mě nepochopitelné, proč se tak společensky exponovaná instituce, jako je Masarykova univerzita, zdobí objekty, které mají zcela podřadnou uměleckou kvalitu.

Jaké máte do budoucna představy týkající se vaší práce, kariéry?

Netoužím měnit Dům umění za nějakou významnější instituci. Přál bych si ale, abych v Domě umění obstál. To je moje jediná ambice. Samozřejmě je pro mě důležité postarat se o rodinu.

Jak moc vám narození dcery změnilo život?

I když si to nepřipouštím, tak hodně. Pochopitelně. Cokoliv v budoucnu bude ovlivněno její přítomností.

Co byste chtěl své dceři do budoucna předat? Jak ji vychovat? Jaké jí vštípit hodnoty?

Chtěl bych, aby se nebála a nikdy nekradla. A kdyby měla nějaké vlohly, aby je měla jak rozvíjet.

Text: Lenka Marešová

Foto: archiv Rostislava Koryčánka

Neumím si představit, že bych už v Čechách nikdy nežila

Jak se Češka dostane k tanci slovenského folkloru v Belgii?

Za všechno může kurz rozhlasové žurnalistiky. Měli jsme připravit reportáž. Oslovila jsem vedoucího brněnského folklorního spouboru Pořana, kde jsem tančila. V rozhovoru se zmínil, že podobný soubor funguje také v Belgii. Když jsem pak přišla na roční studijní pobyt do Lovaně, vedly moje kroky právě do tohoto souboru.

Tam jste se seznámila se svým manželem. Byla to láska na první pohled?

Ano. Zamilovali jsme se do sebe na folklorním festivalu na Zemplínské Širavě, kde jsme tančili. Byla to láska podkreslená atmosférou folklorních slavností a cimbálovou muzikou. Bylo mi jasné, že se do Belgie budu muset vrátit. Přitom jsem v zahraničí nikdy žít nechtěla. Ani dnes si neumím představit, že už bych v Čechách nikdy nežila.

Po státnicích jste získala stáž v Evropské komisi. Později jste uspěla v konkurzu na euroúřednici. Co bylo těžší: učit se na státnice, nebo na konkurz?

Rozhodne hůř jsem se cítila při učení na státnice. To byly nervy! Nakonec ale zkoušky v porovnání s konkurzem dopadly příjemně, člověka se při nich nesnaží potopit. Na konkurzu naopak vyřazují, na čem se jen dá. Není-li například zájemce absolvent školy, která souvisí s oborem, má smůlu. Co se týká testů, byly neporovnatelně těžší než ty státnicové. Před konkurzem

Zní to jako pohádka. Během studia tančila v lidovém souboru, líbil se jí folk, divadlo, zpěv ... a ráda chodila na vandry. Do Belgie odešla na roční studijní pobyt a vůbec ji nenapadlo, že tam zůstane. Dnes připravuje brífinky pro prezidenta Evropské komise José Manuela Barrosa. Je šťastně vdaná a má půlročního syna Matěje. „Byla jsem ve správné době na správném místě,“ myslí si Dana Kovaříková.

jsem si však už mohla říct, že když to nevyjde, nic se neděje.

Jaká kritéria musí zájemce o místo euroúředníka splnit?

Uchazeči o místo takzvaného administrátora musí mít vystudovanou vysokou školu. Na asistentské a sekretářské posty stačí středoškolské vzdělání.

Je také třeba, aby člověk ovládal angličtinu nebo francouzštinu na takové úrovni, aby v daném jazyku konkurz zvládl. Většina zaměstnanců však ovláda jazyky oba. Běžné je, že na schůzi mluví jeden francouzsky a druhý mu odpovídá v angličtině.

Mají k sobě někteří pracovníci Komise z některých národů blíže?

Před rozšířením se v Komisi zaměstnalo mnoho Čechů a Slováků. Byli to hlavně mladí lidé. Někdy připomínalo atmosféru na pionýrských táborech. Přátelství se mezi námi tvořilo spontánně. Mně osobně však multikulturní prostředí vyhovuje, naučila jsem se pracovat s roz-

ličnými kulturami. Šéfkou mám z Německa a další kolegové pocházejí z Francie, Španělska, Polska, Slovenska, Maďarska, Finska... Každý, kdo přijde do Komise, má v hlavě plno stereotypů, například že Španělé jsou hluchí a leniví a Finové tiší a pracovití, ale vůbec to tak není. I Řekové umí být efektivní a mezi Němci bývají velcí vtipálci.

Měla jste možnost provázet předsedu Barrosa na služební cestě po Litvě. Jaký je to člověk?

Především vynikající komunikátor. Krom toho, že hodně cestuje, musí se vyjadřovat k nejrůznějším tématům, často jsou to i věci technické. Aby se mohl na jednotlivá setkání připravit, potřebuje brífinky, které mu chystám já. Je neuvěřitelné, jak zvládne být jeden den fundovaným expertem na životní prostředí v Alsasku-Lotrinsku a druhý den odborníkem na uzavírání dohod ve východním Německu. V tomto směru ho všichni obdivujeme, především jeho schopnost pochopit podstatu problému, vcítit se do něj a v rychlosti si

osvojit znalost problematiky, často ve velmi krátkém čase.

Které pracovní setkání považujete za nejzajímavější?

Mnoho mi dala například oficiální cesta do Litvy. Cílem bylo setkání předsedy Komise s co největším spektrem politiků z členského státu.

Zajímavé setkání bylo i s naším premiérem Topolánkem, slovenským Ficem i polským Kaczynským. Člověk má možnost vidět, jak politici s předsedou diskutují z pozice členského státu a on, naopak, z pozice Evropské komise.

Co se týká osobních setkání, najvic si cením vztahu s některými kolegy. Také mám ráda, přicházejí-li do Komise lidé z různých oblastí. Jeden čas u nás vystavoval Jindřich Štreit. Setkala jsem se s ním už během studia žurnalistiky, kdy nás vzala paní Kratochvílová, lektorka kurzu fotografie, k němu do Sovince. Když jsem ho zahlédla v Komisi, hned jsem se k němu vrhla.

Máte zajímavou práci, zároveň jste čerstvou matkou. Dokázala byste se vzdát kariéry na úkor rodiny?

Nyní se snažím maximálně si mateřskou dovolenou užít. V Belgii trvá mateřská jen tři měsíce, u nás v Komisi čtyři. Další tři měsíce si беру neplacené volno. Od září mě na osm měsíců vysílají z Komise do Prahy. Po dobu českého předsednictví v Radě Evropské unie budu tedy pracovat v Úřadu vlády, v Útvaru pro evropské záležitosti. Bude to náročné, ale každopádně zajímavé – zažít

Dana Kovaříková

Dotazník

Narozena:

V Mělníku

Stav:

Vdaná, má syna Matěje.

Bydliště:

Brusel

Studium na MU:

Magisterské: Mediální studia a žurnalistika na Fakultě sociálních studií (2002), Obchodní podnikání na Ekonomicko-správní fakultě (2002)

Diplomová práce:

Televize veřejné služby v Evropě

Práce a kariéra:

Po ukončení studia získala místo stážistky v Evropské komisi v Bruselu. Po konkurzu v roce 2004 pracuje v Komisi na Generálním sekretariátu jako euroúředník, má na starosti přípravu brífinků pro předsedu Barrosa a občas ho doprovází na zahraničních cestách.

Slova, která mě charakterizují:

Nemyslím, že osobnost kohokoli se dá vtěsnat do pár písmenek.

Slova, která charakterizují mou práci:

Tak tady to je jasné – „příliš mnoho“.

Co dělám, když nic nedělám:

Momentálně kojím a přebaluju, nic jiného nestihám a ani nechci.

Co čekám od budoucnosti:

Že to dobře dopadne.

Co mi dala škola:

Školu beru spíš jako instituci, která člověka někam nasměruje a do jisté míry ovlivní jeho intelektuální profil.

Vlastnosti, které na lidech obdivuji:

V poslední době čím dál víc oceňuji smysl pro humor a možnost se společně zasmát.

Nejvíce mě ovlivnili:

Volek, Pavelka, Salaquardová samozřejmě!

předsednictví přímo v centru dění je jedinečná zkušenost. Těchto osm měsíců bude s Matějem na rodičovské dovolené manžel.

Za další stupeň kariéry v Komisi se po-

važuje práce v kabinetě nějakého komisaře.

To bych nyní dělat určitě nechtěla. Myslím, že lidé, kteří vsadí na kariéru, o mnoho přicházejí. Mám-li pojmu obětovat kariéru rozumět tak, že nepůjdu do kabinetu a do

čtyřiceti nebudu mít manažerskou funkci, klidně to obětuji. Pro mne je důležitější náplň práce než postup na kariérním žebříčku.

Manžel s rodičovskou dovolenou souhlasil? Neměl vůči ní výhrady?

Vůbec ne. Bere to jako velké dobrodružství. Je jasné, že jinak se prožívá mateřská dovolená na belgickém venkově a jinak v Praze. Praha nabízí mnoho možností, ať už kulturního, vzdělávacího nebo sportovního využití. Manžel se určitě bude snažit využít toho co nejvíc i pro sebe.

Jsou Belgičané opravdu takoví suchaři, jak se o nich povídá?

Měla jsem možnost poznat Belgičany jako velmi dobrosrdečné a přímé lidi, kteří mají mimo jiné skvělou gastronomii.

Žije tam mnoho národností, můžete tam najít mnoho restaurací, kde vaří například Libanonci, Řekové... Tak jako u nás je společenská událost jít na pivo, u nich je to zajít si na večeři.

Najmarkantnější rozdíl je však v politice. V Belgii nevidíte osobní útoky mezi politiky – že by někdo ryl do manželky poslance nebo měl sexistické narážky na mladou poslankyni.

A co vám v Belgii nejvíce chybí?

Jednoznačně rodina, kamarádi a bližší vztah k přírodě. Trošku mi vadí belgická závislost na autech. Když chce člověk někam jít, musí se tam nejdříve odvézt. U nás stačí sednout na kolo. Víc chodíme do přírody. A chybí mi i náš velký výběr kulturních akcí.

Text: Barbora Prekopová

Foto: Barbora Prekopová

Můj život se řídí kalendářem evropských institucí

Co vás jako první napadne, když řeknu: Česká republika v EU?

Desítky „překvapení“ plynoucích z toho, že evropské politice a jejím výsledkům je na české straně věnována často až příliš malá pozornost.

Euro v České republice?

Co nejpozději . . .

Euroústava?

Ta už vlastně neexistuje. Jde o Lisabonskou smlouvu, která však z velké části obsahuje to, co obsahovala původní ústava. Což v praxi znamená, že sama EU a některé větší státy si pomohou, jiné, ty menší, spíše naopak. Uvidíme však, jak se vše vyvine poté, co dokument v červnu odmítlo Irsko.

V čem je podle vás důležité Centrum pro studium demokracie a kultury (CDK)?

Tím, že spojuje různé oblasti života člověka a společnosti, tedy politiku, kulturu, náboženství a vědu, v jeden organický celek. A přispívá k tomu, aby nebyly chápány odděleně, ale právě naopak.

Váš pracovní život je velmi pestrý – působíte v CDK, napsal jste několik knih, publikujete jak v odborných, tak populárních časopisech, navíc ještě stále studujete na Masarykově univerzitě, kde také vyučujete. Jak se vám povedlo dostat se k tolika činnostem tak brzy po studii?

Tím, že jsem se studium snažil dokončit

Ondřej Krutílek je ve svých sedmadvaceti letech přímo na roztrhání – jako analytik působí v brněnském Centru pro studium demokracie a kultury, svoji výzkumnou činnost prezentuje vydáváním knih a psaním článků pro časopisy Revue Politika a Reflex. Kromě toho se jako pedagog a doktorand pohybuje na půdě Fakulty sociálních studií, kde vystudoval politologii a evropská studia. K našemu povídání přišel v době padnoucím obleku, a ačkoliv tvrdil, že jej nosí jen výjimečně, k jeho osobnosti se hodil přímo dokonale. Ondřej je zkrátka v každém ohledu perfekcionista, který velmi dobře ví, co a proč ho zajímá a čeho chce svojí prací dosáhnout.

včas a kvalitně, s odkazem na onen perfekcionismus, který jsem zmiňoval. Potom už to šlo samospádem. Prošel jsem výběrovým řízením na analytika evropské legislativy v CDK a postupně se na mě začaly nabalovat věci typu přednášení na FSS a mediální prezentace výsledků mé práce v různých časopisech a médiích. Teď už si to žije samo vlastním životem a já už jsem jenom tichým pozorovatelem. (směje se)

Dostává se vám zpětné vazby na vaši publikační činnost? Je nějakým způsobem užitečná?

Pokud jde o články v časopisech, hlásí se jak kritici, tak i ti, kteří s nimi souhlasí; jsou to povětšinou velmi krátké a úderné texty. (je cítit spokojenost v hlase) Navíc i kritici uznávají, že moje argumentace není založená na vodě, ale je podložena dohledatelnými daty. A to je pro mě nejdůležitější.

Ostatně týká se to i monitoringu evropské legislativy, který se rozesílá měsíčně na tři tisíce adres a je určen pro všechny, kteří se setkávají s evropskou politikou. Myslím si tedy a pevně v to doufám, že užitek z mé práce odpovídá energii, kterou do ní vkládám.

Jak byste popsal svůj typický týden?

Typický týden začíná na konci týdne předchozího, kdy otočím stránku diáře a podívám se, co mě čeká. Hlavní náplní týdne je ovšem vždy zmíněný monitoring a redakční práce pro časopis Revue Politika. Tyto dvě činnosti průběžně střídám. Když už nemůžu v jednom, když už to takříkajíc mozek nebere, tak zkrátka přejdu k tomu druhému. Mezitím si připravuji vlastní články a podklady na přednášky a semináře. A pokud mi zbývá čas, snažím se věnovat disertaci. Takže to tak nějak všechno hrnu před

sebou a hlavně se z toho snažím nevypadnout. (směje se)

Stalo se vám už někdy, že byste ze svého pracovního tempa skutečně vypadli? Není toho na vás trochu moc?

Moc toho je, to je pravda. Ale úlevu většinou přináší srpen, kdy nefungují evropské instituce. Já si spolu s nimi dávám trošičku volno, abych se zregeneroval a připravil na září. Dá se říct, že můj život je řízen kalendářem evropských institucí. (směje se)

Na fotce v Informačním systému MU jste proti dnešku k nepoznání. (pro vysvětlení – dlouhé vlasy, batika, korálky okolo krku) Změnil jste se od té doby nejen vzhledem? A jak vůbec vzpomínáte na své studentské začátky?

Studentská začátky. To zní strašně, jak kdyby mně bylo padesát. (směje se) Musím se přiznat, že pro mě byl docela šok přijet z domova sem. Dostat pod kůži způsob, jak se s životem tady vypořádat. K evropským studiím i mezinárodním vztahům existovalo v té době jen minimum podkladů, učilo se z hodiny na hodinu, relevantní literatura nebyla téměř dostupná. Z dnešního pohledu mně to přijde trošku jako doba kamená. Jestli jsem prošel nějakou zásadní změnou . . .? (zamyslí se) Vizually patrně ano. (směje se) Ale pokud jde o názory a způsob nakládání s informacemi kolem mě, tak jsem se nezměnil. Stále zůstávám obezřetný vůči všem jednoduchým řešením. Za věcmi se snažím vidět střet zájmů.

Ondřej Krutílek

Dotazník

Narozen:

1981 v Novém Jičíně

Stav:

Ženatý

Bydliště:

Brno

Studium na MU:

Bakalářské: Politologie a Mezinárodní vztahy a evropská studia na Fakultě sociálních studií (2002)

Magisterské: Mezinárodní vztahy a evropská studia a na Fakultě sociálních studií (2004)

Diplomová práce:

Vývoj legislativní pravomoci Evropského parlamentu

Evropský parlament: instituce sui generis?

Práce a kariéra:

V roce 2004 zahájil studium doktorského studijního programu Politologie, nyní Evropská studia. V té době začal také jako analytik a redaktor pracovat v Centru pro studium demokracie a kultury a psát do časopisu Revue Politika. Od roku 2005 pravidelně přispívá do časopisu Reflex.

Tři slova, která mě charakterizují:

Přehnaný perfekcionismus, přehnaná zodpovědnost a podle mnohých i workoholismus

Tři slova, která charakterizují mou práci:

Pestrá, zábavná a časově náročná

Co dělám, když nedělám:

Rád jezdím na in-line bruslích. Taky mě moc baví cestovat po zapomenutých destinacích Česka a střední Evropy. Občas se uchýlím i k takzvanému terapeutickému psaní.

Co čekám od budoucnosti:

Postupné, nikoliv revoluční vylepšování sebe sama a veškerých vztahů, které okolo sebe mám, ať už profesních či osobních.

Který ze současných českých politiků má podle vás na EU nejrozměšší názor?

Pokud pomenu určitou mediální vypjatost při prezentování některých názorů, pak v mnoha ohledech souhlasím s panem prezidentem. Byť je jedním z těch hlasů, které zaznívají ojedinele a jsou často zesměšňovány, jádro jeho argumentace má hlavu a patu.

Jak vás baví vyučování na FSS? Jaký máte vztah ke svým studentům?

Rozhodně mi víc vyhovují menší kurzy, přímý kontakt s posluchači než přednášky určené pro osmdesát a více lidí. Například v kurzu Současné dění v EU se vybere konkrétní problém, nad kterým se z různých úhlů diskutuje. Studentům to dává možnost zamyslet se nad důsledky, které přináší politika EU v jednotlivých členských státech. Pro mě je důležité poukázat právě na tento „zpětný chod“; není to jen tak, že Česká republika „něco dělá“ v EU, ale že i EU dělá něco, co zpětně dopadá na Českou republiku. To pak ovlivňuje každého z nás.

Vidíte nějaký rozdíl mezi dnešními studenty a studenty z doby, kdy jste studoval vy?

Hodně se změnilo množství zdrojů, které jsou k dispozici. Taky se navýšily počty studentů, což s sebou nese změnu v organizaci studia a fungování v rámci každého jednoho ročníku. Myslím si, že studium je v dnešní době snazší. Na druhou stranu stále a patrně více než dřív záleží na individuálních schopnostech a zejména vůli jednotlivých studentů své studium někam dotáhnout.

Je vám dvacet sedm let a jste ženatý.

To není v dnešní době úplně běžné. Jaký byl hlavní důvod k sňatku?

Se svojí nynější ženou se známe již velmi dlouho a svatba byla určitým stvrzením našeho vztahu.

Myslíte si, že manželská instituce má v dnešní době smysl?

Rozhodně ano. Ve světě, ve kterém žijeme,

dává určitě pevné místo, něco, k čemu se lze vztahovat, a něco, co je opěrný bod pro naše osobní a profesní fungování. A bez toho si já svůj život nedokážu představit.

Text: Lenka Marešová
Foto: Lenka Marešová

Nejsem Don Quijote, který bojuje s větrnými mlýny

Na fakultě jste známá jako vyučující, která dokáže mluvit spatra. Jak jste se to naučila, zúčastňovala jste se snad rétorických soutěží?

(směje se) Souvisí to s tím, že jsem nerealizovaný herec. Jako devítileté dítě jsem chodila do dramatického kroužku a vystupovala před lidmi v provincionálních podmínkách Hodonína, tudíž jsem se musela přestat stydět a bát publika.

Do jedenácti let jsem se připravovala na konzervatoř, ale nakonec jsem šla na gymnázium. Říkala jsem si, že raději budu studovaným člověkem s hereckými schopnostmi než špatným hercem. Nemyslela jsem si, že bych se potom mohla stát hvězdou Národního divadla. (směje se)

Co se vám na herectví líbilo nejvíce?

Možnost vybit se, hlavně po emociální stránce. Možná bych se kvůli tomu chtěla k herectví nějakým způsobem vrátit.

Proč jste se vzdala svého hereckého snu?

Za prvé jsem si jako dítě moc nevěřila a za druhé mě od herectví dost lidí odrazovalo: „Nemáš na to povahu a hlavně známosti, jak by ses tam mohla dostat?!“ Člověku ale může pomoci, když má herecké či exhibicionistické schopnosti.

Řekla byste o sobě, že jste exhibicionistka?

Na jednu stranu jsem poměrně plachá a často si v sobě přehrávám, co jsem komu rekla. Na druhou stranu v sobě mám urči-

Nejdříve vás přesvědčuje, že není vhodný člověk na interview. Sama sebe totiž nepokládá za nijak zajímavou. Nakonec z ní ale vypadne, že je nerealizovanou latinářkou a herečkou. Žije v neustálém pohybu, kvůli své práci se skoro nezastaví, ať už je v Brně, Praze či Bruselu. Seznamte se se skromnou rodačkou z Hodonína, Petrou Kuchyňkovou.

té rétorické schopnosti, které bych považovala za tu exhibicionistickou stránku. Ale i když to tak nevypadá, jsem většinou dosti nesmělá.

Bylo vaše exhibicionistické já spínacím touhy po vyučování?

Určitě, myslím si, že učitel je taky trochu herec. Navíc pocházím z učitelké rodiny. Dokonce jsem si jako malá hrála s plyšáky na školu. Asi na mně nějaká taková úchylna bude. (směje se)

Jako vyučující máte možnost vidět studenty i ze strany za katedrou. V čem se liší dnešní studenti od doby, kdy jste studovala vy?

Největší rozdíl je v počtu studentů. Nás bylo mnohem méně, ale zase už jsem nezažila období „diskusního kroužku“ mezi zakladateli brněnské politologie a studenty. Dnes vnímáte studenty, nemyslím to nijak špatně, jako masu. A potom máte pár výjimek, které jsou aktivní a nějak na vás zapůsobí.

To se odkrývá hlavně v seminářích, kde máte lepší možnost poznat studenta jako

individuum. Tím pádem to mají dnešní studenti těžší.

Doslechli jste se, že jste byla na jedné přednášce do vyučování ponořená natolik, že jste bez varování omdlela. To musel být nemilý zážitek.

Vězte, že je to velice nepříjemné. Jsem velmi vděčná studentům, kteří mi poskytli pomoc.

Těmto věcem se snažím předcházet. Nejsem ze železa, mám určité zdravotní problémy a tyto věci musím vzít v potaz i pokud jde o profesní stránku. Cítila jsem to jako své selhání.

Našla jste způsob, jak tomuto problému předejít?

V první řadě nesmím jít za hranici svých možností. Když vím, že mám určité problémy, musím dostatečně spát, jíst a pít dostatek vody. Je na mně, abych v tomto směru nedělala hlouposti.

Rozhodně nechci, aby se něco podobného ještě někdy opakovalo. Mrzelo by mě, kdybych kvůli tomu musela práce na fakultě nechat.

Poté, co jste se zvedla, jste prý klidně pokračovala dál v přednášce.

Snažila jsem se dostat své povinnosti a přednášku dokončit. Jsem tam od toho, abych přednášela, ne abych se válela po zemi. S přivolanou záchrankou jsem tedy diskutovala, zda má smysl, abych s nimi někam odjížděla. Nakonec mě přesvědčili a odjela jsem na kontrolu do nemocnice.

Pro člověka tak zapáleného do práce musí být důležitý i odpočinek. U čeho se odraegujete nejlépe?

Poslední dobou s kamarádem amatérsky tančíme latinsko-americké a standardní tance, které jsou spojené i s country a historickými tanci. Řekla bych, že základy už umíme docela slušně. Také si ráda posejím s přáteli a velice si vážím, že mám přátele z různých období mého života. Jak z gymnázia, tak z Filozofické fakulty i ze studentského privátu, na kterém jsem bydlela devět let.

Je to opravdu všechno?

Ještě mám odmala ráda výlety na historická místa, ale není to žádná vrcholová turistika.

Nelákalo by vás koupit si detektor a vyrazit na nějaké místo jako hledačka pokladů?

Ne, to by asi víc bavilo nějakého chlapa. Já mám spíš ráda tajemná místa a pověsti, které se k dané lokalitě vztahují. Nejvíce se mi líbí místa, která byla nazvána podle nějaké legendy.

Petra Kuchyňková

Dotazník

Narozena:

1979 v Kyjově

Stav:

Svobodná

Bydliště:

Brno

Studium na MU:

Bakalářské: Politologie a Mezinárodní vztahy a evropská studia na Fakultě sociálních studií (2002)

Magisterské: Mezinárodní vztahy a evropská studia a na Fakultě sociálních studií (2004)

Diplomová práce:

Vývoj americko-ruských vztahů v 90. letech 20. století

Problematika rozšiřování NATO v období po skončení studené války z pohledu zahraniční politiky

Práce a kariéra:

Na FSS nyní studuje doktorský studijní program.

Pracuje jako analytička evropské legislativy v Centru pro demokracii a kulturu a asistentka na Katedře mezinárodních vztahů a evropských studií na FSS.

Tři slova, která mě charakterizují:

Perfekcionismus, zodpovědnost, ohleduplnost

Tři slova, která charakterizují mou práci:

Kontakt s lidmi, časová náročnost, perfekcionismus

Co dělám, když nic nedělám:

Přátelé, hudba, tanec, výlety, spánek

Proč jsem se rozhodla pro FSS:

Tento obor se studoval ještě v Praze a po roční zkušenosti na Filozofické fakultě MU jsem to měla v Brně blíž.

Co mi dala škola:

Že se člověk musí spoléhat sám na sebe.

nějakého člověka, který se mi potom ozve, nebo na písničku a za chvíli ji zahrají v rádiu. Ale nejsem žádná spiritualistka, vyvo-
lávačka duchů či telekinetička.

Takže se vám nikdy nestala tak zvláštní věc, nad kterou byste se pozastavila a říkala si, že to není reálné?

Takový pocit mám z celého mého života. Některé věci jsou v něm tak provázané, že prostě musí mít nějaký předem určený smysl, odkazují na sebe navzájem. V průběhu života mě ale ostatní formují na racionální přístup, že jsou to všechno jenom náhody a ne osudové záležitosti.

To chápu, ale mě zajímá váš názor.

Po dlouhém přemýšlení jsem přišla na to, že jsem takový Don Quijote. Ale ne ten Cervantesův, který bojuje s větrnými mlýny, nýbrž ten od Viktora Dyka. Když mu vezmete jeho svět, sny a ideály, můžete ho tím zabít. To je určitá slabina, ale já jsem prostě taková.

Už se vám stalo, že vám okolní svět opravdu vzal všechny sny a ideály?

Byly doby, kdy jsem chtěla všechno zabalit. Každý v životě přijde o své sny a ideály, já jsem taky o spoustu z nich přišla. Pořád se s tím nějak vyrovnávám.

Co je tedy tou věcí, která vás žene neustále dopředu?

Lidé, kterým na mně a mé práci záleží a kvůli nimž to tady zabalit všechno nemůžu. Takový ten pocit zodpovědnosti, že se prostě musí jít dál. . .

Věříte na duchy z pověstí?

Ne, dnes si myslím, že jsou to jen báčorky. Nikdy jsem neměla to štěstí nějakého potkat. (směje se)
Ráda bych věřila na spirituální svět, vzájemně emocionální propojení lidí. Po-

stupem času jsem ale stále větší skeptik a méně věřím na zázraky.

Má vaše duchovní stránka nějaké konkrétní projevy?

Moc ne. Občas se mi stane, že myslím na

Text: Andrej Slivka
Foto: Barbora Prekopová

Dobré beaty zvyšují večer můj pracovní výkon

Který hudební žánr je váš nejoblíbenější?

Široký rozptyl, od drum'n'bassu až po jazz a klasiku. Mám své oblíbence, v jazzu například Erika Truffaze, z drum'n'bassu třeba LTJ Bukema, který bude zanedlouho hrát i v Praze.

Používáte hudbu i jako budík?

Na mobilu mám francouzského skladatele Erica Satieho a budí mě jeho skladba Trois gymnopedes. Je taková krásná, klavírní a nepřipadá vám, že se budíte, ale že pokračujete ve spánku. Nejpříjemnější budík, jaký jsem zatím našel.

Která kapela pro vás byla zlomovou?

Když na to zavzpomínám, byli to v raném věku U2, zvláště jejich album Rattle and Hum. Dokument o tomto koncertním turné mě hodně zasáhl. Potom už jsou těch kapel stovky.

Myslím, že kdo více poslouchá hudbu, má jistě nějaké životní etapy spojené s určitou skladbou nebo deskou – na základce to byli Depeche Mode, pak R.E.M., U2, až jsem se dostal k takové alternativě, jako je Erik Truffaz a jiní.

Vedl vás někdo k hudbě odmala?

K hudbě jsem vždycky tíhnul i přesto, že mě k ní rodiče nijak nevedli. Anglicky jsem se například naučil skrze hudbu ještě dříve, než jsme ji začali brát ve škole. Pořád jsem se marně pokoušel hudbu i tvořit, přestože moc neumím intonovat. Nakonec jsem se stal na čas členem kapely Lesní zvěř, kde

A si byste čekali, že se budu s ministrem Ondřejem Liškou bavit o jeho práci a problémech. Ale nejspíš má podobných dotazů až po krk. Ve své kanceláři tento charismatický sympaták v doprovodu své malé dcery raději vypráví o tom, jak rád by místo všech těch projevů schramstl do ruky mikrofon a začal do něj slamovat (tedy chrlit text, při němž umělec ukazuje svou originální interpretaci).

jsem ale nebyl v roli intonujícího zpěváka, nýbrž rappera a slammera.

Co pro vás znamená vystoupení s Lesní zvěří dnes?

Devadesát procent svého času věnuji úplně jiným věcem, než je hudba – politice, práci s lidmi, vystupování v médiích, přesvědčování, vyjednávání, přípravě koncepčních materiálů, a když si můžu stoupnout vedle kluků z Lesní zvěře, je to pro mě úplně ráj. Takový jedinečný moment, kdy se můžu úplně odpoutat od každodenní práce. Ovšem ambici, že bych se uplatnil jako hudebník, jsem již před lety vzdal.

Nemáte někdy chuť vzít místo projevu do ruky mikrofon a začít slamovat?

Často, to vám řeknu! Když si stoupám k řečnickému pultu, kde mám začít hovořit, mám chuť místo toho začít slamovat. Říct jim to tam všechno tak, jak to je. (směje se) Zatím jsem tomu většinou odolal.

Takže s tím přece jen nějaké zkušenosti máte...

Ve volební kampani do parlamentu v roce 2006 jsem si zcela spontánně „zafreestyl“ před voliči na Moravském náměstí s Lacem Deczim, který mě přizval na pódium. Jednou jsem také otevíral Academia film v Olomouci, kam pozvali shodou okolností na zahájení festivalu Lesní zvěř. Domluvil jsem se s přáteli a zazpíval si s nimi několik závěrečných písní v roli ministra. Ale to jsou výjimečné situace, politika a hudba by se neměly spojovat.

Co za hudbu teď frčí na Ministerstvu školství, mládeže a tělovýchovy?

Rád si pustím Rádio 1 nebo něco z šestnácti gigabitů hudby, které mám na iTunes. Ale poslouchají moji podřízení, nevím. Ale kdybyste přišel večer a našel mě na ministerstvu samotného, jak pracuji, určitě byste slyšel nějaké dobré beaty, při kterých se v pozdních večerních hodinách snažím zvýšit svůj pracovní výkon.

Máte ještě čas s Lesní zvěří vystupovat?

Čas na to rozhodně nemám. Občas se stává,

že jsem na nějakém výjezdu, většinou v regionech, a shodou okolností má poblíž ten večer koncert Lesní zvěř. Jelikož jsem stále s přáteli z kapely v kontaktu a vidáme se, tak se samozřejmě propojíme. Ale to jsou spíš díla náhody, než že bychom vše programově plánovali. Ministerská práce mě vytěžuje skoro na sto procent.

Vidíte nějakou změnu v reakcích fanoušků, když jste teď ministr?

To nevím, ale zatím jsem se nesetkal s žádnou negativní reakcí. Doufám, že jsou fanoušci Lesní zvěře tolerantní a berou to tak, že si Liška potřebuje na chvíli od politiky odpočinout a ty písně nějak protrpí. Myslím si, že od té doby, co jsem z Lesní zvěře odešel jako plnohodnotný člen kapely, se významně zlepšili. Nevím, jestli v tom je nějaká kauzální souvislost. (směje se)

Dotazník

Narozen:

1977 v Brně

Stav:

Ženatý, má dceru.

Bydliště:

Brno

Studium na MU:

Magisterské: Politologie na Fakultě sociálních studií a Religionistika na Filozofické fakultě (2002)

Diplomová práce:

Vyhnanécké svazy sudetských Němců v SRN a prosazování jejich zájmů v českých zemích 1990-2002

Práce a kariéra:

Působil v několika nevládních organizacích a Nadaci Forum 2000. Prošel řadou politických postů – od poradce Zelených v Evropském parlamentu pro regionální politiku, přes zastupitele v městské části Brno-střed a poslance Strany zelených v Poslanecké sněmovně, předsedu sněmovního výboru pro evropské záležitosti, až po ministra školství, mládeže a tělovýchovy.

Tři slova, která mě charakterizují:

Mám čtyři: večer šuhaj, ráno šuhaj.

Tři slova, která charakterizují mou práci:

Čert nikdy nespí.

Co dělám, když nic nedělám:

Věnuji se tomu, bez čeho by život pozbyl smysl.

Co čekám od budoucnosti:

Čím dál více vnitřního klidu

Proč jsem se rozhodl pro FSS:

Protože tehdejší politologie na MU měla dobrou pověst.

Co mi dala škola:

Učit se je třeba od konkrétních lidí.

Šel byste znovu studovat FSS?

Možná že ano. Je to velmi dobrá škola.

Kdy jste naposledy vystupoval jako plnohodnotný člen kapely?

Do půlky roku 2004, pak jsem se kvůli práci poradce v Evropském parlamentu přemístil do Bruselu. Nemohl jsem už jezdit na koncerty a tím pádem se se mnou nedalo počítat. Jsem jinak vděčný, že jsme neztratili jak přátelský, tak hudební kontakt.

Který brněnský klub máte nejradši?

Když přijedu do Brna a chci sázku na jistotu, jdu na Flédu. Zažil jsem její začátky, na které vzpomínám rád. Za dob mého působení v jedné nevládní organizaci jsme tam pořádali multikulturní festival a koncerty. Takže Fléda je pro mě prostorem, se kterým mám spojenou brněnskou klubovou

kulturu. Jinak jdu i do Pod Obrazy, Alterny. . . Byl bych rád, kdyby se v Brně objevilo pár nových hudebních klubů, protože mají životnost několik let a potom už to není ono. Možná že dobrá tradice prvorepublikových brněnských kaváren by mohla být nahrazena tradicí dobrých brněnských hudebních klubů.

Takže by vám vyhovovalo chodit místo ranní kávy na večerní koncerty?

(směje se) Bohužel už na to nemám tolik času a navíc mám rodinu. . .

Jak jste dříve stíhal koncertování a školu?

Různě. Byly předměty a přednášky, na kte-

ré jsem chodil, a na kterých jsem vůbec nebyl. Ale vystudoval jsem. Evidentně to skloubit šlo, ale ne vždy snadno.

Pamatujete si na rekord vypitých drinků?

To bych nerad zveřejňoval. Ale samozřejmě, že jsme byli divocí. Dal jsem si párkrát i jointa. Občas se nám stalo, že jsme propili víc, než byla naše finanční odměna. Svět klubů a hudební produkce má prostě takový charakter. Dnes už se ale v pití a konzumaci různých jedů nepřeháníme.

Text: Andrej Slivka
Foto: Iva Prokopová

Novináři ničí životy. A politici jsou nudní

Nikdy jste rozhovor nedával?

Nevzpomínám si, ale určitě ano.

A co je lepší? Zpovídat nebo být zpovídaný?

No lepší je být novinář. Můžete se ptát, na co chcete a nemusíte používat úskočné manévry.

Pamatujete si, s kým nejzajímavějším jste kdy dělal rozhovor?

Někoho konkrétního? To skutečně nevím. Pro mě jsou nejzajímavější úplně obyčejní lidé. Třeba paní, co bydlela v Kníničkách, které pak zatopila Brněnská přehrada. Mám rád obyčejné životní příběhy. Nikdy jsem třeba nechtěl psát o vysoké politice. Její vliv se podle mě všeobecně přeceňuje. Navíc politici jsou lidé odtržení od života a mluví nudně.

Chtěl jste být vždycky novinářem?

Už někdy na gymnáziu mě napadlo, že bych byl novinářem. V Brně žurnalistika nebyla, jen v Praze. Tam jsem ale nikdy nechtěl. Takže když se otevřela žurnalistika v Brně, neváhal jsem. Zároveň mě zajímala filozofie, o té jsem ale tušil, že není moc praktická do života. Tak jsem zkombinoval praktickou žurnalistiku a teoretickou filozofii. To se mi zdálo ideální.

Je nějaký rozdíl mezi vystudovaným a nevystudovaným žurnalistou?

Paradoxně bych řekl, že v Česku jsou úspěšnější většinou ti novináři, kteří žurnalistiku nestudovali. Není přímá úměra mezi

Pavel Macků sedí ve své skleněné kukani v pracovně šéfredaktora Brněnského deníku Rovnost, připravený k rozhovoru. Jako správny novinář ho začíná otázkou. „To je strašné, když novinář poskytuje rozhovor, to jsem teď na druhé straně barikády, co?“ ošívá se jeden z prvních absolventů brněnské žurnalistiky.

úspěšným studiem žurnalistiky a tím, jestli je člověk dobrý novinář. Také mně nejvíc dala praxe, když jsem v roce 1997 nastoupil do Mladé fronty po čtyřech měsících studia, kdy jsem neuměl vůbec nic.

Co tedy potřebuje dobrý novinář, když ne školy?

Musí mít talent, nesmí se bát, musí být rychlý, umět dobře vyhodnotit situaci. Důležité je také umět věci zjednodušit. To pak taky někdy dělá problém v běžném životě. Naučíte se vyjadřovat hodně zjednodušeně, a pak už vám třeba nejde psát básně. Píšete je takovou tou zpravodajštinou.

Vy píšete básně?

No jistě. Ale skutečně už to není poezie. Už to nejsou básně, ale takové zpravodajské fragmenty.

Takže kdybyste nebyl novinář, byl byste básník?

Ne. (směje se) Kdybych nebyl novinář, tak nevím, co bych byl.

Neměl jste nikdy žádný jiný sen?

Dvakrát jsem se neúspěšně hlásil na prá-

va. Takže kdybych se tam dostal, byl bych asi právník. Nejvíc by mě bavilo být státní zástupce nebo soudce. Na druhou stranu mám kamarády soudce a státní zástupce, a když mluví o práci, jsem nakonec rád, že jsem ta práva nedělal. Je to mnohdy větší špina než ta žurnalistika.

Dotáhl jste to až na šéfredaktora. Kdybyste se mohl vrátit zpět a dělat řadového novináře, co by vás bavilo?

Tak to vím bezpečně. Chtěl bych být zase editor. Ten, který není hned v první linii, nesbírá informace a nedělá ankety v minus dvaceti, zároveň ale není šéf, který musí řešit vše od rozbitého záchodu až po otvírání na první straně. Editor dělá takovou fajnovou práci – upravuje text, vybírá fotky, vymýšlí titulky. To mě fakt bavilo. Vždycky z legrace říkám, že se jednoho dne odvolám a sám sebe jmenuji editorem.

Co dělá šéfredaktor ve volném čase?

Čtu noviny. (směje se)

Opravdu?

No, už ne jako dřív všechny a každý den. Od prváku na vysoké až asi do loňska jsem

se opravdu každý den díval na zprávy, četl noviny, internet. Opravdu mě to bavilo. Ale poslední rok a půl jsem zjistil, že bez toho můžu žít. Pak taky jezdím kole, chodím ven se psem, baví mě zahradničení a cestování. Byl jsem ve čtyřiceti zemích světa, v tom je samozřejmě ale i Polsko nebo Rakousko.

Nikdy při cestování nepracujete?

Ne, to ne. Jezdím si odpočinout. Ale pravda je, že si pak skládám fotky do alba a píšu si pod ně popisky jako v novinách – i s vykopávkem – takovým tím krátkým heslem, co je na začátku popisku verzálkami.

Přináší novinářská práce nějaké oběti?

Já jsem se třeba rozvedl. Poté, co jsem tu první dva roky trávil celý den od osmi od rána do jedné v noci včetně nedělí. Tato práce má zřejmě na osobní život spíše negativní vliv.

Musíte lidem ve svém okolí vyvracet nějaké zažité nereálné představy o novinářích?

Určitě například představu, že novináři píšou za peníze. Já sám jsem se s podobnou nabídkou setkal snad jednou. A byla úplně bezvýznamná. Nějaká firma na výstavišti mi nabídla zájezd, když o ní napíši. Samozřejmě jsem to nepřijal.

Kromě práce v novinách také učíte. Proč?

Kvůli kontaktu s mladými lidmi, kvůli zpětné vazbě. Já jim můžu něco předat a záro-

Pavel Macků

Dotazník

Narozen:

1976 v Brně

Stav:

Rozvedený

Bydliště:

Brno

Studium na MU:

Magisterské: Mediální studia a žurnalistika na Fakultě sociálních studií a Filozofie na Filozofické fakultě (2003)

Diplomová práce:

Narcismus v televizních reklamách

Práce a kariéra:

Po Gymnáziu v Zastávce u Brna šel studovat Veřejně správní akademii a posléze Masarykovu univerzitu.

Už za studií psal pro Mladou frontu DNES, kde později působil jako redaktor a editor. Pak získal místo asistenta na Katedře mediálních studií a žurnalistiky FSS. Poslední tři roky zastává post krajského šéfredaktora Deníku, dříve Rovnosti.

Tři slova, která charakterizují mou osobu:

Arogance, přísnost, neformálnost

Tři slova, která charakterizují mou práci:

Puntičkářství, výkon, rychlost

veň od nich mnoho načerpat. Rozhovory o médiích se studenty jsou pro mě velice inspirativní, dá se v nich diskutovat velmi otevřeně. Učím etiku médií na magisterském stupni.

Proč učíte zrovna etiku?

Mám k ní blízko z dob studií filozofie.

Olivňuje vás teoretická etika v praxi?

Určitě. Teoreticky je sice etika dost idea-

listická. Já se ale vždycky snažím dodržovat zásady, jako třeba nekrást si navzájem témata s ostatními médii. Což se v českém mediálním prostředí normálně dělá a mě to hrozně rozčiluje.

Porušili redaktoři pod vaším vedením některá etická pravidla?

Ano. Třeba jsme zveřejnili fotky obětí týrání v kauze takzvaného otrokáře Josefa Adama. Fotku pak přebralo několik médií. Byli jsme si jasně vědomi toho, že porušujeme jisté etické pravidlo. Předem jsme zvažovali, zda to udělat a nějak jsme si to v sobě zkrátka museli vyargumentovat.

Měl jste někdy kvůli něčemu v práci špatné svědomí?

Každý novinář určitě párkrát za praxi zničí životy lidí, o kterých napíše. Jako šéfredaktor mívám špatné sebevědomí, když se k někomu nezachovám pěkně, jsem na něj moc drsný.

A co vám naopak zaručeně udělá radost?

Je fajn pocit, když jdu večer domů a už vím, že máme v novinách něco, co nikdo jiný nemá. Pak jdu ráno kolem stánku a už tam ty noviny vidím, na první stránce exkluzivní zpráva, kterou jsem večer předtím, než šla do tiskárny, ještě celou viděl. To je hezký pocit.

Říkáte o sobě rád, že jste novinář?

Mnohem radši určitě říkám, že jsem novinář, než že jsem šéfredaktor. Aby to nevypadalo jako vychloubání.

Jsou prý novináři, pro které je práce vším, kteří touží jen po tom vidět své jméno u článku. Vy to tak nemáte?

Znal jsem třeba ženu, které si po svatbě neměnila jméno, aby jí lidé v novinách dál poznávali. Prý je to něco jako firma. Je pravda, že když jsem začínal, taky jsem mamince říkal: Dívej se, mám článek na jedničce. Ale zároveň jsem byl rád, že tam nikde není můj obličej.

Patříte mezi lidi, pro které je práce všechno?

Přestože novinářina znamená hodně prá-

ce za málo peněz, spousta lidí se jí drží jen kvůli jakési prestiži. Pro mě skutečně práce není prvořadá. Nespojuji s ní spokojenost ve svém osobním životě. Nechci, aby to znělo pateticky, ale mnohem větší uspokojení je pro mě projít se se psem po lese než cokoli v práci.

Text: Lenka Smyčková
Foto: archiv Pavla Macků

Lidská práva především

Když se člověk zabývá lidskými právy, očekává se od něj, že je lidumil. Myslíte si, že vás za takového považují i vaši brněnští studenti?

Vedu dva kurzy a vím, že se mi do druhého vracejí studenti z prvního, takže to snad nebude až takový propadák. Nakonec, nejsem žádný drsňák, od toho jsou tu podle mě povinné kurzy. Na těch mých se snažím studenty spíš nadchnout a podpořit. Vždy mi pak udělá radost, jestli téma lidských práv nebo válečných zločinů někoho zaujme a chce na to téma psát třeba bakalářskou práci.

Proč se vlastně zabýváte právě lidskými právy?

Už od střední školy mě zajímalo souzení válečných zločinů, protože jeden z mých příbuzných byl v koncentračním táboře a jeho vzpomínky mě velice zaujaly. Lidským právům jsem se začal intenzivněji věnovat až po nástupu do Amnesty International. Sešel se tam tehdy skvělý tým lidí a něco z jejich nadšení se nalepilo i na mě.

Tedy ale pracujete na Evropském soudu pro lidská práva. Jste tedy právník přímo se účastní řízení v soudní síni?

Ne, to nejsem. Popravdě bych „velkého“ právníka ani dělat nechtěl. Taková práce totiž vyžaduje podrobnou znalost práva a nese s sebou velkou odpovědnost. Moje práce se spíš podobá úřednické kryse, která si musí projít spis, zpracovat ho a připravit pro právníky vystupující v soudní síni.

Má za sebou studium na prestižní Středoevropské univerzitě v Budapešti a byl také předsedou české pobočky Amnesty International. Nyní probírá spisy na Evropském soudu pro lidská práva ve Štrasburku a opravuje písemky na katedře mezinárodních vztahů v Brně. I když na první pohled váží každé slovo, rozhovor s ním je příjemný a neformální. **Ľubomír Majerčík.**

Mohl byste tedy upřesnit, v čem konkrétně vaše práce spočívá?

Pracuji v české divizi, kde připravuji podklady pro nejjednodušší české případy. Konkrétně mám na starosti spisy určené k vyřazení. Mým úkolem je takový spis projít, podívat se, jestli stěžovatel splnil výchozí podmínky a na základě toho připravit zprávu pro soudce.

Soudci se tedy všemi spisy nezabývají sami?

Ne. Případů je totiž velké množství, třeba jenom z Česka přijde až tři tisíce podání ročně. Devadesát procent z nich přitom vůbec nesplňuje podmínky a skutečně není v silách soudců, zabývat se každým spisem podrobně.

Využijete vůbec při takové práci nějaké znalosti ze školy?

Ano. Je to ideální průnik toho, co jsem se naučil na právnické fakultě a na fakultě sociálních studií. Tahle práce si totiž vyžaduje jak práci s dokumenty a výzkum, tak znalost práva a myslím si, že v tomhle směru mě univerzita připravila dobře. Navíc jsem

fakultě vděčný i za to, že jsem se mohl ve své bakalářské i diplomové práci věnovat lidským právům, což jistě trochu zavázilo u výběrového řízení na tuto pozici.

Hodnotil byste Evropský soud pro lidská práva jako těžkopádnou byrokratickou instituci?

To je právě zajímavý rozdíl mezi Radou Evropy a Evropským soudem pro lidská práva, který je vlastně její podinstitucí. Soud pracuje efektivně, protože má nastavené měřitelné cíle.

Jak konkrétně tyto měřitelné cíle vypadají?

Každý ví, kdo co udělá a kolik kdo zpracuje případů. Na flákání tu prostor není, protože každé ošizení práce se okamžitě objeví v měsíčních statistikách. Kdežto Rada Evropy se věnuje hůře měřitelným projektům a programům, takže často to vypadá, že se tam vlastně vůbec nic nedělá.

Jestli tomu dobře rozumím, máte něco jako pracovní plán?

Přesně tak. Každý pracovník dostane na

začátku roku úkoly, které musí splnit, a v průběhu roku se vyhodnocují. Sleduje se přitom také jeho osobní rozvoj, jestli se ku příkladu věnuje jazykům, účastní se školení. Osobně jsem čekal, že práce na soudu se bude spíš podobat státní správě, jak ji známe, takže jsem tímto přístupem příjemně překvapen.

Co si myslíte o Evropské unii?

Myslím si, že Evropská unie je užitečná, i když chápu názory euroskeptiků, že je obtížné ji kontrolovat. Nejvíce mě mrzí, že Unie spotřebovává spoustu energie směrem dovnitř, na vlastní správu a na reformy reforem. Například přímo z bytu vidím obrovskou budovu Evropského parlamentu, ta ale plní svou funkci jen čtyři dny v měsíci. To je ukázka neuvěřitelného plýtvání. Na druhou stranu se moc snadno zapomíná na přínosy Evropské unie.

Například které?

Zmíním jen volné cestování po celé Evropě, možnost snadno kdekoli podnikat nebo daleko větší vyjednávací sílu na mezinárodním poli, kterou by jednotlivé členské země jinak neměly. Sám bych klidně dál rozšiřoval oblasti většinového hlasování na úkor jednomyslného, jinak si budeme stále stěžovat na těžkopádnost rozhodování.

U Evropského soudu pro lidská práva se uplatňuje i mezinárodní právo. Aktuálně: Jaký je váš názor na samostatnost Kosova?

Na otázku, zda všechno proběhlo v soula-

Ľubomír Majerčík

Dotazník

Narozen:

1979 v Žilině

Stav:

Svobodný

Bydliště:

Střídavě v Brně a ve Štrasburku

Studium na MU:

Bakalářské: Politologie a Mezinárodní vztahy a evropská studia na Fakultě sociálních studií (2003)

Magisterské: Právo na Právnické fakultě (2004), Mezinárodní vztahy a evropská studia na Fakultě sociálních studií (2006)

Diplomová práce:

Mezinárodní trestní soud

Lidská práva v Evropské unii: Agentura pro základní práva

Práce a kariéra:

Studoval také na Středoevropské univerzitě v Budapešti.

Byl předsedou české pobočky Amnesty International.

Od roku 2007 působí jako právník u Evropského soudu pro lidská práva ve Štrasburku.

Slova, která mě charakterizují:

Věřím v to, že i jednotlivec toho může hodně změnit.

Slova, která charakterizují mou práci:

Snažím se, aby má práce měla smysl.

Co dělám, když nic nedělám:

Velmi rád cestuji do exotických zemí, dokud ještě můžu.

Proč jsem si vybral FSS:

Protože jsem mohl studovat ve svém rodném městě a nemusel jsem řešit existenční záležitosti, což mi umožnilo více se věnovat mimoškolním aktivitám, jako byl neziskový sektor, sport, hudba nebo kultura.

du s mezinárodním právem, dnes nemá asi nikdo jednoznačnou odpověď. Já osobně však souhlasím s momentální situací. Kosovo v podstatě fungovalo jako samostatná země a jeho odtržení nebylo natolik jednostranné, jak se o něm mluví. Určitě není pravda, že Kosovo najednou vy-

hlásilo nezávislost a nikdo o tom předem nevěděl. Navíc si myslím, že umělé udržování předešlého stavu by neprospělo ani Srbsku, ani Kosovu.

Jak hodnotíte stav lidských práv v České republice?

Myslím, že se to zlepšuje. Nakonec to vidím i při každodenní práci, kterou dělám u soudu. Není patrný žádný nárůst nových druhů případů, naopak se všechny soustřeďují kolem několika nejzákladnějších problémů.

Který z nich je nejtěživější?

Délka řízení. Často trvají deset nebo patnáct let. Když si čtu některé spisy, zdá se mi neuvěřitelné, že některým soudcům trvá tři roky rozhodnout v jedné instanci ty nejjednodušší případy, které jsou však pro stěžovatele životně důležité, třeba žádosti o výživné nebo otázky související s podnikáním.

Jak je na tom v tomto ohledu soud ve Štrasburku?

O nic lépe. V Česku lze pozorovat zlepšení, ale ve Štrasburku se to jenom zhoršuje. Přijímají se totiž stále nové země a stále více lidí se dozvídá o možnosti podat stížnost. Jejich počet tak přitom roste a soud se zahlučuje.

Lépe snad na tom bude Štrasburk jako místo pro život...

Určitě. (směje se) Když jsem tam byl poprvé na tříměsíční stáži, naplno jsem si užíval společnosti lidí z celé Evropy.

Teď už tam ale mám regulérní práci od rána do večera a navíc doktorát v Brně, takže mi moc volného času na poznávání života ve městě nezbývá. Každopádně je na Štrasburku skvělé, že leží u hranic. Když se chce člověk podívat třeba do Německa, Lucemburska nebo Švýcarska, má to všude kousek.

Text: Martin Habčák
Foto: Stanislav Kamenský

Dnešní děti mají problém vytvořit partu

Začneme tím, co je vaše práce.

Vedu středisko ekologické výchovy Rychtu Krásensko.

Čím se takové zařízení zabývá?

Připravujeme přírodovědné programy pro školy, hlavně vyšší ročníky. Snažíme se vyučovat netradiční a zajímavou formou. Děti například zkoumají vesnici nebo obojživelníky v rybníku. Učí se přitom nejen biologii, ale i výpočetní techniku, prezentační dovednosti, týmovou spolupráci a podobně. Ale já se už na výuce podílím spíše výjimečně. Mojí hlavní náplní je projektové řízení, to už se tak jednoduše popsat nedá.

Musíte být velmi vytížený.

To ano, mám osmdesát dní dovolené a sta hodin přesčasů, které si nikdy nevyberu. Ale s tím se potýká každý, kdo dělá něco aktivně. Kromě Rychty vedu ještě klub náctiletých děček – Ekoklub Kvíčala, který funguje pod brněnským školským zařízením pro environmentální vzdělávání, Lipkou. To je moje záliba.

Co tam děláte?

Je to podobné jako skautské oddíly. V současnosti sledujeme obrovský odliv z dětského hnutí. Dnešní, ani ne tak děti, ale spíš rodiče, nemají zájem o tu klasickou oddílovou činnost, kde se scházíte jednou týdně ve vyzdobené klubovně a potom jezdíte na výlety. My se tomu snažíme čelit tak, že děláme program, který není vázaný na schůzky, pouze výpravy. Když se to sečte, strávíme s dětmi třicet dní v roce. Vždy

Absolvent humanitní environmentalistiky Michal Medek dorazil na setkání před budovou fakulty na minutu přesně. Neměl potřebu prokládat rozhovor legráckami na odlehčení, zato se nad každou otázkou pečlivě zamyslel, zanalyzoval situaci a poté pečlivě sformuloval odpověď. Po hodině a půl jsem se nestačila divit jeho přehledu o dnešních „digitálních dětech“, ale také neutuchajícímu pedagogickému odhodlání.

jeden víkend za měsíc až dva a k tomu letní expedice.

Jak vnímáte tento odliv?

Je to znak naší kariéře zaměřené společnosti. Rodiče chtějí vychovat v mnoha ohledech šikovného a vzdělaného člověka, který bude perfektně ovládat hudební nástroje, cizí jazyky a k tomu jeden až dva sporty. Přitom se zapomíná, že dítě potřebuje i jiné hodnoty – třeba právě skautský zákon nebo kamarády, na které se může spolehnout. Dnešní děcka, zvláště ta městská, mají strašně málo času. Celý týden naprosto natřísknutý anglickou konverzací, flétnou, několika sporty. . . Zato jim chybí pocit komunity, kam by patřila.

Dá se obecněji říct, že se dnešní děti neumí skamarádit?

Jsou izolovanější. V osmdesátých, asi i sedmdesátých letech vyrůstaly na televizi, ale dnes k tomu přibýly počítače a taková ta DVD kultura – to znamená, že si můžou spustit cokoliv na přání. Tím se izolovanost

prohlubuje. S náctiletými pracuji už poměrně dlouho. Ti, kteří mi prošli pod rukama před deseti, ale i pěti lety, vidí mezi sebou a dnešními patnáctiletými obrovskou propast.

V dubnu jsme dělali brigádu spojenou s ochranou přírody. Sedíme u ohně, hraje na kytaru a dvě děcka esemeskují s kamarády, kteří v tu chvíli prožívají někde jinde něco jiného. Popisují si své zážitky. Neustále jsou jednou nohou jinde než ve skutečnosti, kterou prožívají. Mají pocit, že mohou kdykoliv mentálně utéct.

Dokážete říct, co z toho plyne?

Nedá se říct, jestli je to dobře nebo špatně. Nicméně naším pedagogickým úsilím chceme ukázat, že existují i jiné hodnoty a způsoby života. To je pro náctiletého člověka velmi důležité. Taky se snažíme, aby se děti dotýkaly reálného světa – ať už jeho objevováním prostřednictvím výzkumů nebo prací. Jezdíme proto na brigády na pomoc přírodě. Děláme také mapování křížků, výzkum starých odrůd ovocných stromů. . .

Bývají z toho studie na profesionální úrovni, které dáváme dohromady s odborníky. Náctiletí se potřebují podílet na něčem reálném, kdy za nimi zůstane kus práce, na kterou můžou být hrdí.

Proč by se měla učit environmentální výchova?

Myslím, že v dětství a mládí je potřeba otevírat obzory nebo ukazovat alternativy a doplňovat formální vzdělání o témata, která se do něj nedostala. Z hlediska formování člověka je důležité říct třeba: Podívej se, někteří lidé žijí bez televize. Je třeba zamyslet se nad tím, do jaké míry ovlivňuješ životní prostředí. Není jedno, jestli jedeš autem nebo autobusem, má to vliv. Naším cílem je trochu narušovat normalitu, do níž se každý socializuje.

Co se týče obsahu environmentální výchovy, podíváme-li se na osnovy předmětů ve školách, zjistíme, že většina vychází ze stavu poznání starého desítky let. Nové poznatky jsou zatím popelkou na konci učebnice.

Máte nějaký příklad?

Například v biologii se stále obšírně učí o stavbě buňky, což bylo zajímavé téma minulých století. Z toho, co přišlo později, si školství vzalo také něco, ale nemohlo se nafukovat donekonečna. Tematická substituce neprobíhá dost rychle. Máme obrovské množství témat, na která se nedostane. Třeba úspory energie – věc, která se dotýká každého a propojuje hned několik oborů. Spočítám si, jakou má můj dům

Dotazník

Stav:

Ženatý

Bydliště:

Krásenko v Moravském krasu

Studium na MU:

Magisterské: Humanitní environmentalistika na Fakultě sociálních studií (2004), Učitelství pro střední školy na Přírodovědecké fakultě (1997)

Diplomová práce:

Prvky paměti krajiny Drahanské vrchoviny

Práce a kariéra:

Řídí středisko ekologické výchovy Rychtu Krásensko. Vede Ekoklub Kvičala, který funguje pod Lipkou, brněnským školským zařízením pro environmentální vzdělávání. Zorganizoval zavedení vysokorychlostního internetu do obce.

Rodina:

Má tři syny – jeden a půl, tři a půl, pět a půl roku. Nedávno si koupili ve vsi statek s první písemnou zmínkou z roku 1655 a začínají jej spravovat. Zatím bydlí ve staré škole. Na koničky mu nezbyvá moc času, ale každé léto musí vyrazit alespoň na dva týdny do hor.

energetickou ztrátu, spojím to s ekonomikou a společenskými vědami – suroviny totiž musíme odněkud dovážet...

Jak je na tom naše ekologická výchova ve srovnání se světem?

Máme obrovskou výhodu v tradici, která vychází ze 70. let, jako je Hnutí Brontosaurus. To jsou kořeny, z nichž mnoho z nás vyrůstá. Podobné masové hnutí mládeže u nás asi dlouho nebude. Pokud nepřijdou nějaká 60. léta, což si myslím, že přijdou.

Myslíte?

Určitě, to je nepochybné. Ne tyto děti, ale jejich potomci budou přesyceni způsobem života svých rodičů. Ale kromě těch kořenů má naše ekovýchovní komunita další plus v dobré vzájemné spolupráci. Je to poměrně malá konkurence a velké bratrství.

Nemáte dojem, že ta tradice, o které hovoříte, se dnes docela shazuje – brontici, baťůžkáři a podobně?

Je to patrné hlavně na trampském hnutí – dalším kořenu českého ekologického hnutí. Koncem 80. let bylo běžné vzít na záda usárnu, obléct se do ošuntělých armádních šatů, navštívit na sebe různé symboly, vyrazit do lesa a vyřezávat totem. Dnes se to vnímá jako podivínství. U Brontosaurů ten pocit nemám. Myslím, že jsou stále vnímaví jako lidi, kterým o něco jde.

Ohrnuje někdo nad vašimi aktivitami nos?

Dám příklad. V naší vesnici funguje kroužek maminek. Při jedné aktivitě nechtělo vzít žádné z dětí, kromě našich kluků, do ruky žížalu.

Školáci, kteří k nám jezdí na exkurze do terénu, mají problém chodit po rozbláčené cestě nebo prolézt škvírou v jeskyni. Je na nich vidět celková neohrabanost. Nepohybují se ve venkovním prostředí jako dřív. Zato jsou šikovnější ve specializovaných sportech.

My dětem ukazujeme, že je přece normální sáhnout do bláta a vylovit z něj žížalu, podívat se, co žije v potoce na kameni, nebo zamazat si nohavice, pokud chodíte po blátě.

V tom vidím skoro největší přínos, posunout hranice toho, co je normální.

Je pro školáky ten, který žížalu vytáhne, hrdina, nebo naopak?

V patnácti nemáte na většinu věcí vyhraněný názor. Dříve než něco řeknete nahlas, třikrát se ohlédnete po ostatních. V každé skupině figurují názoroví vůdci. A vy jste jeden z nich. S tím je potřeba pracovat.

Když jste začínal, humanitní environmentalistika byla ještě v plenkách. Jaké byly ty začátky?

Naprosto skvělé. Paní profesorka Librová přilákala svým osobním šarmem naprosto výjimečné vyučující. Kombinace Keller, Kohák, Nováček a spol. se už asi nebude opakovat.

Text: Zuzana Geryková

Foto: Ekoklub Kvičala

V dřevěnici na vesnici

Ovlivňuje nějak vaši rodinu, že jste studovala environmentalistiku?

Dnes už nejsem striktní vegetariánka, ale uzeniny a maso v obchodě nekupujeme. V ledničce teď mám kus místního biohovězího. Třídíme odpad a máme kompost. V prodejnách zdravé výživy nakupuji různé biomouky, těstoviny, paštičky a sirupy.

První číslo časopisu Naše příroda, jehož jste šéfredaktorkou, vyšlo v březnu 2008. Jak byste ho představila?

Je určen pro všechny, kteří se chtějí dozvědět něco o rostlinách, zvířatech a o pěkných místech, prostě o přírodě blízko nás. Není to ochranný ani odborný časopis, je psán čtivě pro lidi mimo environmentální kruhy. Důležitou součástí jsou barevné fotografie, proto časopis vydáváme na křídovém papíře – na ekorecyklu by fotky nevynikly.

Co všechno jste museli udělat, než se mohl časopis objevit na trhu?

Vymyslet obsah, strukturu a formát, sehnat autory, reklamu a předplatitele. Teď se uvidí, jestli se uchytíme. Zatím máme asi tisíc předplatitelů, zbytek z nákladu patnáct tisíc kusů šel do distribuce. V budoucnu bychom rádi udělali ze současného čtvrtletníku měsíčník, to už by ale musela existovat pevná redakce. Zatím spolupracuji s externími autory a fotografie po telefonu a přes internet.

Ve své profesi uplatňujete jak bakalářské studium žurnalistiky, tak dva

Ve vesničce v Bílých Karpatech vzniká časopis o přírodě, jehož první číslo o orlu mořském, medvědech či konopí se na jaře 2008 objevilo na prodejních pultech. Od krbových kamen ho vede absolventka vůbec prvního ročníku humanitní environmentalistiky, jednadvacetiletá Pavla Mládková, jež se do valašského kraje zamilovala při kosení luk ještě za studií. Pořádila si tam tedy dřevěnou roubenku a v ní dnes s manželem vychovávají dvě děti.

roky magisterské studia environmentalistiky. Proč jste si po bakalářských státnicích v Olomouci vybrala zrovna brněnskou Fakultu sociálních studií?

Už při žurnalistice na Univerzitě Palackého jsem se zajímala o přírodu, četla jsem Kohákovy a Kellnerovy knihy (Erazim Kohák je filozof zabývající se ekologickými tématy; Jan Keller je sociolog a ekolog, pozn. aut.). Když jsem se dozvěděla, že v Brně vznikl magisterský obor humanitní environmentalistiky – my jsme byli vůbec první ročník – říkala jsem si, že je bezvadné studovat něco, o co se zajímám ve volném čase.

Jak vypadal úplně první ročník environmentalistů?

Byli jsme hodně semknutí s učiteli, setkávali jsme se s nimi i neformálně v hospodách a na kolejích. Zajímali se, jak se nám co líbí, byli jsme takoví pokusní králíci, na kterých se obor vytvářel. Ráda vzpomínám na přednášky profesora Kellera, ty nás ohromně bavily. Člověk se jednak hodně dozvěděl a taky to byla velká zábava.

Chodili jsme i na jeho přednášky mimo náš kurz, protože nás to zajímalo a bavilo. S profesorkou Librovou jsme zase měli bezvadné semináře. Všichni nás nutili hodně číst, přemýšlet a psát.

Co byste označila za kladné a záporné stránky studia environmentalistiky?

Jako šéfredaktorka časopisu o přírodě, kde je ode všeho trochu, profituji z širokého rozptylu předmětů: měli jsme botaniku, zoologii, právo, ekonomii, filozofii. . . Člověk nakouknul do všeho. Na druhou stranu studentům, kteří se chtěli uplatnit v nevládních organizacích, chyběla praxe. Jak napsat projekt a získat peníze se museli naučit sami.

V Brně jste strávila dva roky. Co vám z něj nejvíc utkvělo v paměti?

Asi dvě třetiny lidí z ročníku byli vegetariáni, takže jsme vymetali různé vegetariánské restaurace, třeba Oázu. Rok jsem bydlela na kolejích, druhý rok na privátě. Říkali jsme mu holobyť a bydlelo nás tam střída-

vě šest až deset, mimo jiné i současná vedoucí Ekologické poradny Veronica Hanka Chalupská. Hodně času jsem trávila s Nesehnutím (Nezávislé sociálně ekologické hnutí, pozn. aut.). Pak jsem se vdala, studium přerušila a státnice dělala až s miminem.

Co přišlo po škole?

Přestěhovala jsem se do Olomouce a začala pracovat pro Český svaz ochránců přírody (ČSOP), kosit karpatské louky jsem jezdila s malou dcerou. ČSOP v té době začal pořádat veřejné sbírky a vykupovat kousky vzácné přírody. Dostala jsem na starost záchranu přes sto let starého jedlobukového pralesa nad Valašskými Klobouky, majitelka ho chtěla dát vykácet. Během tří čtvrté roku se muselo sehnat 650 tisíc.

Jak se na les dá sehnat tolik peněz?

Mezi lidmi jsme troušili propagační materiály, zorganizovali jsme besedu o lesích, občas se nám podařilo dostat se do lokálních novin. Také jsme uspořádali koncert jazzové hudby, vstupné z něj šlo na sbírku. Pak se mi podařilo získat jednoho poslance, který informaci rozšířil v parlamentních kruzích. Běžně lidé přispívají po stovkách, politikové dali třeba několik tisíc. Pomohla nám i Nadace Partnerství, lidé z ní uspořádali aukci a výtěžek z prodeje obrazů šel na naši sbírku. Nakonec jsme vybrali asi milion korun a mohli přikupovat další hektary lesa. Sběrka stále pokračuje.

V kraji u Valašských Klobouků jste se nakonec i usadila.

Dotazník

Narozena:

1977

Rozená:

Bartoňová

Stav:

Vdaná, má dvě děti – Emílii a Adama.

Bydliště:

Návojná na Valašsku

Studium na MU:

Magisterské: Humanitní environmentalistika na Fakultě sociálních studií

Diplomová práce:

Náboženská a filozofická východiska hlubinné ekologie

Práce a kariéra:

Na bakalářském stupni vystudovala žurnalistiku na Univerzitě Palackého v Olomouci, na magisterském pak humanitní environmentalistiku na Masarykově univerzitě. Po ukončení studia se vrátila do Olomouce, kde pracovala pro Český svaz ochránců přírody, jezdila kosit bělokarpatské louky, zachraňovala les, učila v mateřské školce i na Univerzitě Palackého. Od roku 2006 je šéfredaktorkou časopisu *Naše příroda*.

Tři slova, která mě charakterizují:

Veselá, dřevěnice, kočky

Tři slova, která charakterizují mou práci:

Nadšení, počítač, zajímavá setkání

Co dělám, když nedělám:

Zahrádka, děti, okolní kopce, pivo na hřišti.

Co čekám od budoucnosti:

Jen to nejlepší.

Co mi dala škola:

Kritické myšlení

Volila byste znovu stejnou školu?

Volila, protože mě po všech stránkách obohatila a také jsem tam našla bezvadné lidi, se kterými se vždy ráda vidím.

Zamilovala jsem si to tam a koupila starou dřevěnici (dřevěná roubená stavba typická pro Valašsko, pozn. aut.). Dalo se v ní pobývat ale jen od jara do podzimu, a tak jsme na jejím místě postavili novou. Romantická chaloupka, to byl vždycky můj sen, dřevo, kachlová kamna a živý oheň mi dělají dobře. Než se tam ale dalo nastěhovat, zasekla jsem se na pár let v Olomouci. Pracovala jsem v mateřské školce a zároveň externě vyučovala mezinárodní politiku životního prostředí na Univerzitě Palackého. V té době mě také oslovil člověk, který chtěl začít vydávat časopis o přírodě. Trvalo dva roky, než jsme stanovili koncepci a sehnali peníze – a mezitím se mi narodil syn.

V současné době je z vás tedy šéfredaktorka, jež vede časopis z dřevěnice a zároveň je na mateřské dovolené.

Ano, ráno vypravím jedno dítě do školy, druhé dám na hlídání a od osmi do čtyř hodin dávám dohromady časopis. Odpoledne se děti vrátí, naobědváme se a pak většinou naklušu na zahradu. Pěstuji rajčata, celer, cuketu, kedlubny, jahody, česnek. . . Zahradu máme velkou, chceme se s někým domluvit, že by tam mohl pást ovce.

Na co si ráda uděláte čas po večerech?

Pokud mám ještě sílu, večer si čtu. Někdy i něco environmentálního, ale když seženu pěknou beletrii, raději tu. Na nočním stolku teď mám několik knih, které různě střídám podle chuti – je tam Čílek, Librová, Emoční inteligence od Golemana, Adamův deník od Faldbakkena, kniha Clarissy Estés *Ženy*, které běhaly s vlky a Gary Snyder.

Text: Anna Sedláčková
Foto: Anna Frišaufová

Život na severu má velké kouzlo

Jak jste se dostal od studia angličtiny a češtiny ke studiu humanitní environmentalistiky?

Během studia mě zaujala literatura pojednávající o vztahu člověka a přírody, jakou psali kupříkladu američtí transcendentalisté nebo představitelé české přírodní literatury. Snažil jsem se trochu vybědnout z takové té vědecké fuchidie, kdy je člověk obložen jen syntaktickými vazbami a tvary. Takže když se spojí tyhle dva motivy s utvářením nějakého širšího světonázoru, člověk si řekne, že by bylo dobré vyzkoušet i jiné věci. Jednoduše jsem zjistil, že bych chtěl blíže prozkoumat dopad života člověka na životní prostředí a způsob, jakým se mohou tyhle dva světy navzájem ovlivňovat.

A jak jste se dostal do Českého Švýcarska?

Po absolutoriu jsem odešel do civilní služby na Správu Národního parku České Švýcarsko jako referent pro vztahy s veřejností. Chtěl jsem tady samozřejmě uplatnit to, co jsem vystudoval. Když jsem po roce došel, poznal jsem, že tento region potřebuje i jiný rozvoj než jen ochranu přírody, a proto jsem stál u zrodu obecně prospěšné společnosti České Švýcarsko, kam jsem nastoupil jako ředitel a jsem jím dodnes.

Čím je pro vás České Švýcarsko zajímavé?

Pro mě osobně je tento region specifický tím, jak se posouvá od úplného zapomnění někde při hranicích s NDR do stavu ně-

když je původem z Prahy, žije dnes s rodinou v dřevěné chaloupce na kraji louky v Krásné Lípě, daleko od ruchu velkoměsta. Marek Mráz tvrdí, že každý „měšťan“ by si měl prožít alespoň dva roky na venkově, protože taková zkušenost velice osvobozuje. Jeho momentálním posláním je dostat do přírodního seznamu světového dědictví UNESCO první český přírůstek. Z jeho vystupování je cítit hlavně zápal pro věc a velké nadšení.

když před druhé světové války. Je to místo, které kombinuje své přírodní a kulturní krásy s turistickým ruchem, s ochranou přírody a se životem, který má svou kvalitu, přestože není městský. Fascinuje mě taky efekt přeshraničnosti, možnost stát na hranici dvou kultur a světů. Přesto že mu tady občas říkáme drsný sever, život v něm má velké kouzlo.

Mluvíte o hranici dvou kultur. Němci byli před válkou rozhodující silou v regionu. Je zde znát otevření hranic, vracení se sem?

Obecně si myslím, že v tomhle regionu není stopa poválečných událostí tak hluboká, jak je tomu v jiných sudetských regionech. Zatím jsem nezaznamenal žádné revanšistické tendence a sousedské vztahy jsou tady na velice kultivované úrovni. Když už sem někdo přijde, určitě to nejsou bývalí vlastníci poohlížející se po svých majetcích. Spíš jde o zájemce ze Saska, kteří by z mnoha důvodů chtěli v Česku vlastnit nějakou nemovitost. Rodáci sem přijíždějí spíš symbo-

licky a účastní se vzpomínkových akcí. Je to takové nostalgické ohlédnutí se za časy, které se už nikdy nevrátí.

Co výjimečného může České Švýcarsko, ve srovnání s jinými parky, nabídnout?

České Švýcarsko je výjimečné už tím, že je jedním z pouhých čtyř národních par-

ků v České republice, je vlastně nejmladším národním parkem. Je také výjimečné svou přeshraničností, svou turistickou tradicí a obrovskou estetickou a kulturní hodnotou. Tyhle tři parametry by ho mohly dostat na seznam UNESCO, kam se České Švýcarsko chce dostat jako první česká přírodní památka. I když to bude ještě dlouhá a trnitá cesta.

Jakou úlohu v tomhle procesu sehráváte vy?

Naše společnost byla pověřena koordinací procesu, což na jedné straně k sobě váže výhodu být u něčeho výjimečného, ale na druhé straně to je břemeno nekonečného vyjednávání v rámci regionu a mezi regionem a centrálními organizacemi státní správy. Dá se říct, že jsem v nejužším týmu, který se snaží nominaci posouvat kupředu.

Dotazník

Narozen:

1974 v Praze

Stav:

Ženatý, má jednu dceru.

Bydliště:

Krásná Lípá

Studium na MU:

Magisterské: Humanitní environmentalistika na Fakultě sociálních studií (2004)

Diplomová práce:

Práce s veřejností v národních parcích ČR. Teorie a praxe

Práce a kariéra:

Na Karlově univerzitě v Praze vystudoval obory Anglistika a amerikanistika a Český jazyk a literatura.

Dnes působí jako ředitel obecně prospěšné společnosti České Švýcarsko.

Slova, která mě charakterizují:

Použiju radši příměr k zvířeti – malamutovi. Je to pes v spřežení, na kterém jsou zavěšené sáně a on je táhne stále dál.

Slova, která charakterizují mou práci:

Určitě to je most. Vytvářet ho mezi různými zájmy, skupinami a názory a převádět je z jedné strany na druhou.

Co dělám, když nic nedělám:

Věnuji se rodině, psovi, který je už součástí rodiny, nebo četbě historické literatury a beletrie. Aktivně odpočívám na kole nebo při pěší turistice. S manželkou chodíme nejraději do Českého středohoří.

Co očekávám od budoucnosti:

Chci se podílet na rozvoji něčeho, co má smysl a přináší užitek. To platí univerzálně bez ohledu na to, kde a v jaké pozici momentálně člověk pracuje.

Zajdete si někdy do národního parku jen tak pro radost, něco nového objevovat, nebo je to pro vás už okoukané místo?

Určitě je tady stále co objevovat a tenhle prostor má stále co nabídnout. Horší je, že

už jsem se spoustou míst pracovně svázán a ty vazby nejsou bohužel vždy úplně pozitivní.

Někdy se přistihnu, že se takovým místům podvědomě vyhýbám, protože mi připomínají nějakou hektickou situaci.

Váš tým získal za publikaci Národní park České Švýcarsko ocenění Nejkrásnější česká kniha roku 2003. Čím si myslíte, že zaujala?

Myslím, že to byla v jistém smyslu kniha průlomová. Tenhle region byl totiž po roce 1989 na okraji turistického zájmu. Nám se ale podařilo vydat publikaci, která poprvé přiblížila kouzlo Českého Švýcarska turistické veřejnosti. Je založena na snímcích dvou fotografů, kteří s tímhle regionem naprosto souzní, a není divu, že dostala také ocenění za nejlepší fotografickou publikaci roku.

Využili jste při práci na knize i něco z vašich studií?

Byl jsem redaktorem publikace, takže jsem samozřejmě využil studium češtiny a taky angličtiny, kniha je ostatně trojjazyčná. Využil jsem taky znalosti z environmentalistiky a mé diplomové práce. Konkrétně koncept senzibilizace návštěvníků – tedy komunikace s nimi formou vzbuzující hluboké emoce. Oni si pak k regionu vybudují citový vztah, což je jakási prevence proti negativním jevům. A právě tyto pozitivní emoce se podařilo díky knize skutečně vzbudit.

Jaký je vlastně život v Krásné Lípě?

Život tady na severu je velmi intenzivní. Jsou období, kdy spojení života v krásném prostředí se zajímavou a dynamickou prací vytváří intenzivně pozitivní prožitky. Na druhé straně jsou zase chvíle, kdy taková ta provinčnost a perifernost dokážou vytvářet prožitky intenzivně negativní.

Text: Martin Habčák
Foto: Martin Habčák

Jsem spokojený s tím, co dělám

Při nástupu do magisterského studia už jste byl profesionálním novinářem s šestiletou praxí v televizi. Stalo se někdy, že vám na přednášce něco říkali a vy jste se přihlásil, že takhle to neděláte?

To určitě ne, na to jsem nikdy neměl dost odvahy, a navíc si nemyslím, že by to bylo správné. Spíš jsem si vnitřně porovnával to, co jsem se dozvídal, s tím, jak to chodí ve skutečnosti. A ne vždy to bylo tak, že bych si myslel, že praxe je lepší než to, co jsme se učili. Někdy praxe za teorii pokulhává, a kdyby se tam ty teoretické věci aplikovaly, byť je to leckdy těžké, proces výroby zpravodajství by to usnadnilo.

Takže nejste zastáncem názoru, že studovat žurnalistiku na vysoké škole je zbytečnost vzhledem k tomu, že zpravodajství je čistě praktická věc a dá se naučit v praxi?

Určitě ne. Studoval jsem současně s prací a nic mě nenutilo do školy chodit. Dělal jsem ji jednak proto, že dává člověku určitý rozhled, a za druhé je zdrojem a inspirací k tomu, aby předcházel problémům, na které v praxi narazí. Mnohokrát jsem se dostal do situace, kdy jsem si četl odbornou literaturu kvůli zkoušce a narazil tam na pasáže, kde bylo jasně napsané řešení problému, ke kterému jsem se v praxi dostal. Ale jelikož jsem tu teorii neznal, musel jsem si s tím nějak poradit sám. Druhá věc je, že se ve společnosti hodně mluví o novinářské etice a dalších věcech, a to se v praxi příliš nenaučíte. Samozřejmě můžete něco

Celou dosavadní kariéru strávil v televizním zpravodajství, a prošel všechny tři hlavní televizní stanice. Z nosiče kazet na Primě, kde pracoval už během studia, se stal postupně jejím politickým reportérem. Kromě toho natáčel v zahraničí, absolvoval také stáž ve Spojených státech. V České televizi vyzkoušel i práci moderátora. Dnes je Petr Mrzena šéfredaktorem nejsledovanějšího zpravodajství v Česku – v televizi Nova.

odporovat, začít dodržovat etické kódexy a tak podobně. Ale abyste chápal, proč se to děje, je důležité něco se o tom dozvědět. O historii, různých vývojových etapách a zákonitostech.

Jaké byly vaše začátky na Primě?

Začínal jsem na nejzákladnější startovní pozici, jako nosič kazet. Tedy úplný elév určený jako ruka ke všemu. Pro případ, že bylo potřeba někam doběhnout s kazeťou nebo napsat krátkou čtenou zprávu, což byl ale svátek, a stejně ji po mně někdo ještě celou předělal. Občas, když se zadařilo, jsem se přichomýtnul k natáčení, ovšem pak byly dny nebo i týdny, kdy se to nepodařilo, protože se dělala administrativa. Ale když má člověk oči otevřené, naučí se spoustu věcí.

Co vás vedlo k přesunu z Primy do České televize?

Na Primě jsem byl velmi spokojený a prožil jsem tam aktivně a atraktivně osm let. Pak už se mi ale zdálo, že se to tam pro mě

poněkud vyčerpalo. Přišlo mi, že jsem postoupil nejvýš, kam jsem mohl, protože jsem to z nosiče kazet nakonec dotáhl na politického reportéra. To byla práce, která mě přitahovala – v redakci se dávala lidem, kteří byli považováni za nejkvalitnější. Na druhou stranu jsem cítil, že bych se chtěl v rámci televize dál rozvíjet, a možností na Primě bylo ve srovnání právě s Českou televizí relativně málo.

Na Primě jste se kromě domácího zpravodajství dostal i do zahraničí.

Byl jsem rád, že jsem se kromě zpravodajství mohl podílet i na publicistice, protože jsem procestoval s kamerou velkou část světa a naučil se tak pracovat jako zahraniční novinář, což není vůbec jednoduché a má to svá specifika.

Pro mě to bylo velké zpestření práce v parlamentu, která může někdy působit docela fádne, byť mě bavila. Umožnilo mi to pracovní vydechnout a měl jsem také možnost natáčet na mnoha místech, kde se něco dělo.

Kde jste například byl?

Jako jedni z prvních novinářů jsme byli po atentátech na Spojené státy na afgánsko-pákistánské hranici v době, kdy se očekával alianční útok, a pracovali po boku velkých štábů, jako byla třeba CNN. Také jsem se podíval na místa nejrůznějších katastrof, například do Venezuely, kde byly obrovské povodně a zahynulo asi padesát tisíc lidí, což byl pro mě velký osobní zážitek. Mimo to se mi podařilo udělat rozhovor s Fidelem Castrem, což považuji za unikum, protože pokud vím, není český novinář, který by s ním mluvil.

Potom jste přešel do TV Nova, jaká byla motivace v tomto případě?

V té době probíhaly na Nově intenzivní změny, nové vedení mě oslovilo a mě ten projekt připadal velmi atraktivní. Dostal jsem možnost realizovat svoje představy o tom, jak by mělo vypadat zpravodajství, a navíc jsem si mohl udělat dramaturgii po svém, což byla velká výzva. Nehledě na to, že nabídka, kterou jsem dostal, se odmítá jen velmi těžko, byť jsem se s Českou televizí vůbec loučit nechtěl.

Absolvoval jste stáž v amerických televizích, jaké to bylo?

Velmi inspirativní a dodneška z toho čerpám. Zprostředkoval jsem si návštěvu několika menších regionálních televizních stanic v okolí Chicaga, což je známé centrum televizní žurnalistiky. Asi největší profesní zážitek byla návštěva v televizi Fox. Tam jsem se setkal s věcmi, které jsem po-

Petr Mrzena

Dotazník

Narozen:

1975 v Praze

Stav:

Ženatý

Bydliště:

Praha

Studium na MU:

Magisterské: Mediální studia a žurnalistika na Fakultě sociálních studií (2008)

Diplomová práce:

Zpravodajská reportáž (současné pojetí, formy a tendence v českém televizním vysílání)

Práce a kariéra:

V letech 1996 až 2004 působil jako reportér v TV Prima, v letech 2004 až 2006 reportér, editor a moderátor v České televizi, od roku 2006 zastává post šéfredaktora zpravodajství TV Nova.

Tři slova, která mě charakterizují:

Cílevědomost, zásadovost, pevné nervy

Tři slova, která charakterizují mou práci:

Zábavná, náročná a pohlcující

Co čekám od budoucnosti:

Že bude.

Proč jsem se rozhodl pro FSS:

Oslovila mě nabídka předmětů. Magisterské studium jsem bral jako věc, která mi má posloužit při práci, a po přečtení sylabů některých předmětů jsem měl pocit, že budou praktičtěji využitelné než třeba ty, které nabízeli v Praze.

Co mi dala škola:

Otevřela mi dveře do praxe, protože jsem se tam seznámil s lidmi, díky kterým jsem získal práci. Dále jsem tam získal detailní představu o tom, co novinařina a práce v televizi obnáší, takže o to jednodušší pak bylo rozhodování. A v neposlední řadě mi dala rozhled a možnost dívat se na věci jinak než jen z běžného každodenního úhlu pohledu.

važoval téměř za sci-fi. Měl jsem možnost zúčastnit se programu, ve kterém člověk stínoval reportéra, moderátora, režiséra či kameramana. Docela mě přitom překvapila otevřenost Američanů, i na těchto su-

perpozicích. Většinou byli velmi vřelí, ku příkladu k množství našich dotazů, čehož jsem se to snažil využít. Návštěva ostatních stanic byla také přínosná, především kvůli tomu, že Fox už je opravdu velká instituce,

zatímco ty relativně menší televize vysílají zhruba pro jeden až dva miliony diváků, což je blízko tomu, co děláme tady.

Takže první dny jste chodil a nestačil se divit?

Ano. Je to hodně let, ale proto si pamatuji hlavně Fox News. To bylo něco, co jsem nikdy neviděl. Po studiu se pohybovaly automaticky ovládané robotické kamery, přičemž jeden člověk jich ovládal šest. Působilo to tam spíše jako v kosmickém středisku než v televizním studiu.

Zvládnete se dívat na zprávy okem pasivního diváka, aniž byste je hodnotil nebo v nich něco hledal?

Zprávy mě velmi zajímají, takže je samozřejmě hltám a někdy se opravdu přistihnu, že mě víc zajímá obsah než forma. Ale většinou sleduji obojí.

Nesvrbí vás někdy ruce, nechtěl byste jít zase do terénu místo reportéra?

Tisíckrát. Tady od stolu si vždycky říkám, že to mohlo být lepší, protože je přece všechno jasné. Na place to pak ale samozřejmě vypadá trochu jinak. Ale určitě mě svrbí ruce a velmi by mě to lákalo. Na druhou stranu vím, že každodenní praxe je někdy hrozná a velmi náročná. Takže jsem docela spokojený s tím, co dělám teď.

A co děláte, když nic neděláte?

Ve volném čase se snažím věnovat především své dceři. Výraznější koníčky nemám, není na ně čas, spíš na věci, kterými relaxuji.

Text: Stanislav Kamenský
Foto: Stanislav Kamenský

Baví mě věci měnit a posouvat někam dál

Jste kancléřem Masarykovy univerzity. Většina lidí nemá konkrétní představu, co ta funkce znamená.

S tím se setkávám docela často, a to nejen v Česku, ale i v zahraničí. Univerzity u nás i ve světě už běžně mají manažery, kteří jsou profesionály v oblasti vysokoškolské politiky. Nikoliv akademici, kteří se načas uvolní z akademického povolání a věnují se řídicím činnostem. Ale definice náplně práce a kompetencí se velmi liší, stejně jako terminologie.

Jaká je tedy náplň vaší práce?

Pojetí Masarykovy univerzity se blíží modelu anglicky mluvících zemí, kde je posláním kancléře dohlížet, aby se ve všech dílčích činnostech na univerzitě realizovala politika rektora, akademického senátu a správní rady. Zároveň má kancléř hájit univerzitu navenek, například v připomínkových řízeních vůči státu. Ale kromě toho má kancléř i další funkce, například je tajemníkem správní rady univerzity, odpovídá také za právní záležitosti. V této práci se neustále setkáváte s novými problémy. Nejlepší na ní je, že se pořád učíte něco nového a zároveň to musíte učit jiné lidi, protože jste často první, kdo se s těmi věcmi setkává, takže z toho musíte vyvodit nějaké závěry a doporučení.

Jaké to je – být v tak důležité pozici?

Masarykova univerzita je dnes obrovská instituce. Kromě toho, že má přes čtyřicet tisíc studentů, je také druhým největším zaměstnavatelem na jižní Moravě. Takže je to

Na Masarykovu univerzitu přišel před jedenácti lety a dodnes ji neopustil. Nejde však o žádného věčného studenta, právě naopak. Zasedal ve fakultním i univerzitním akademickém senátu, v různých komisích, a na rektorátu vedl studijní odbor. Dosud studuje, ovšem sám už učí vlastní kurzy. Ale především je Jiří Nantl univerzitním kancléřem.

vlastně podnik, který je mnohem větší než kterákoliv z místních firem. Zjistil jsem, že pohybovat se v prostředí takhle velké korporace je úžasná zkušenost, a velmi mě to baví. Neustále přichází nové podněty nebo problémy, a je to zajímavé i z pohledu absolventa politikologie díky množství mocenských a vlivových vztahů.

Co vás na funkci baví a co ne?

Baví mě možnost zabývat se složitými problémy, měnit věci a posouvat je někam dál. Nemohl bych fungovat jako úředník – udržovatel, který jen vykonává zaběhanou agendu. Příliš mne nenaplní rutinní administrativa, byť je přirozeně nutná, a člověk si díky ní udržuje přehled o tom, co se na univerzitě děje a co všechno se musí řešit. Součástí mé práce je také dbát na dodržování organizačního řádu univerzity, jinými slovy, aby každý řešil otázky, které mu přísluší, a nevznikaly kompetenční spory. Pokud mne něco zvlášť nebaví, jsou to porady. Ani jako studentský reprezentant jsem nikdy nepřišel na chuť kolektivnímu rozhodování.

Proč?

Zastávám názor, že jakákoliv kolektivní porada by měla být stručná, a k předem definovaným problémům, ve kterých existují spory. V univerzitním prostředí je někdy problém v tom, že akademičtí pracovníci si s sebou do vedoucích pozic nesou zvyk zcela volně se radit a diskutovat, někdy trošku nestrukturovaně o věcech, které vlastně ani sporné nejsou.

Na druhou stranu ale musím také říct, že pokud jde o porady vedení univerzity, podařilo se nastavit takový styl práce, že univerzitní veřejnost by byla velmi překvapena, kdyby je měla možnost přímo sledovat. Téměř každý týden se tu řeší převážně strategické problémy s neuvěřitelným dosahem. A to se v rámci univerzity málo oceňuje.

Přitom z vlastní zkušenosti si dnes zodpovědně troufám říct, že Masarykova univerzita má na centrální úrovni mnohem kvalifikovanější administrativní aparát než většina ministerstev. V tomto ohledu máme jako veřejná instituce velký náskok před státní správou.

Jak se díváte na snahy vytvářet žebříčky kvality vysokých škol?

Jejich problém je, že z metodologických a dalších důvodů je velmi problematické porovnávat různé instituce. Mezinárodní žebříčky srovnávají univerzity podle kritérií, která vlastně o kvalitě dané instituce moc nevyovídají. Platí, že zvýhodněny jsou instituce vyučující v angličtině. Také tam a priori nemůže příliš uspět malá univerzita, byť by byla velmi dobrá. Takže se nedá říct, a vlastně se to ani nedá čekat, že by tohle mohl být nějaký objektivní ukazatel nejlepších univerzit. Stejně jako u jiných věcí je potřeba si uvědomit, k čemu žebříčky slouží. Neměří kvalitu, ale prestiž, což platí pro ty mezinárodní i ty české. To ale podle mě nevedí, protože prestiž je v akademickém světě legitimní ukazatel.

Nicméně kvalitu podle vás změřit nejde?

Ne. Měříme na základě kvantitativních ukazatelů, a pak z toho třeba vyjde, kolik má která univerzita studentů na jednoho učitele. Další ze zavádějících ukazatelů je vytvoření žebříčků institucí podle výsledků výzkumné činnosti, což předpokládá, že když je někde lepší věda, jsou tam zároveň lepší učitelé. Často je tomu ale přesně naopak, akademický pracovník může být vynikající vědec, ale hůř mu půjde komunikace se studenty. Ale to se dá zvládnout tím, že napíše knihu, podle které učí někdo jiný. Někdy se také škodolibě říká, že chcete-li se dobře umístit v žebříčku, sestavte si svůj vlastní. V anglickém žebříčku jsou na před-

Dotazník

Narozen:

1979 v Brně

Stav:

Svobodný

Bydliště:

Brno

Studium na MU:

*Bakalářské: Politologie a Sociální politika a sociální práce na Fakultě sociálních studií (2001)
Magisterské: Politologie na Fakultě sociálních studií (2004), Právo na Právnické fakultě (2005)*

Diplomové práce:

*Sociálně právní ochrana ohrožené mládeže ve Francii a v České republice
Organizované zájmy ve vysokém školství. Rada vysokých škol*

Usnesení valné hromady v akciové společnosti

Práce a kariéra:

Byl předsedou Studentské komory Rady vysokých škol (2003-2005), nyní je předsedou komise pro vzdělávací činnost Rady vysokých škol. V letech 2005-2006 byl vedoucím Studijního odboru Rektorátu Masarykovy univerzity. Od roku 2006 je univerzitním kancléřem, v roce 2007 byl ministrem školství jmenován členem Národní rady pro kvalifikace.

Tři slova, která mě charakterizují:

Vždy dobře naladěm.

Tři slova, která charakterizují mou práci:

Být stále připraven.

Proč jsem se rozhodl pro FSS:

Psal se rok 1997, a při zhruba sedmi lidech přijímaných na kombinaci politologie – sociální politika a práce se spíš FSS rozhodla pro mne. V osmnácti nemáte moc představu, co je náplní oboru jako politologie, takže jsem se hlásil na FSS prostě proto, že mi to připadalo zajímavé.

ních místech anglické univerzity, v šanghajském zase asijské. Prostě to není úplně neutrální, je to marketingový nástroj.

V Česku se někdy mluví o rivalitě mezi Karlovou a Masarykovou univerzitou. Vnímáte to nějak?

Vlastně ani moc ne, protože každá univerzita je jiná. Jen menší část Karlovy univerzity má takový profil, aby nám přímo konkurovala. Soupeření mezi těmito institucemi je spíš o prestiž a vliv v českém vysokoškolském prostoru. Pro nás dnes mohou být mnohem větším ohrožením rozvíjející se regionální školy typu Plzně nebo Českých Budějovic, které by mohly mít svým profilem ambicí dosáhnout našich parametrů. Naopak Karlova univerzita existuje v určitém stavu, který se asi nebude příliš měnit, a tím se nezmění ani její profil. V podstatě je docela možné, a viděl bych to jako rozumný trend, že obě největší univerzity vytvoří jakousi společnou zájmovou skupinu v rámci českého školství. Pak by totiž mohly být velmi silným tandemem, který by měl prostor ovlivnit podobu vysokoškolského systému.

Zabýváte se vzdělávací politikou, dokonce ji učíte. Co by si ta česká měla z Evropy ještě vzít jako poučení?

Měla by se poučit z neúspěšnosti snah všechno regulovat. Jedna z nejsilnějších stránek českého vysokého školství je poměrně obecný zákon o vysokých školách, proto u nás mají univerzity poměrně velkou autonomii. Regulace včetně různých reformních kroků by se měla odehrávat na úrovni dohody. To je neuvěřitelně silná stránka systému, byť to pak někdy vypadá, že je těžké něco prosadit. Zaručuje však, že když k tomu instituce přistoupí, opravdu

se to stane. Problém řady zemí, které mají státem více regulované vysoké školství, je, že se vyhlásí nějaká reforma, zavede se na úrovni zákona, a pak narazí na odpor škol. V tomhle by se od nás Evropa mohla učit.

Takže jste pro co nejmenší zásahy státu?

Stát by měl vymezit jen všeobecná pravidla, v rámci kterých si univerzity budou konkurovat. Z té konkurence pak vyjde kvalita a prestiž. Snahy, které se někdy objevují, že stát nebo Evropská unie vše naplánují a vytvoří geniální předpověď, kam se bude vyvíjet vysoké školství do roku 2020, a tím se budou všichni řídit, jsou podle mě nebezpečné. A občas to zažívám. Například jsem vyslechl referát ředitele pro zaměstnanost z Evropské komise. Naplánoval, co by se kde mělo učit, a vyzval členské státy Unie, ať se dohodnou, aby některé obory byly vyučovány jen v určitých zemích, protože to bylo efektivnější. Tyhle plánova-

cí tendence jsou zhoubné a nemůže z nich vzejít žádná kvalita. Nejlepší univerzity na světě jsou stále v USA, a v tom hraje velkou roli fakt, že tam žádnou celonárodní vysokoškolskou politiku nemají.

Obecně tedy jsou sice ve Spojených státech nejlepší univerzity, ale celkový systém vzdělání má kvalitnější Evropa?

Evropské terciární vzdělávání je dnes vzorem nejen pro Spojené státy. V Americe už je celá řada výzkumných institutů a různých asociací univerzit, které vzhlíží k našemu modelu, pokud jde o organizaci a náplň akademických činností. Díky boloňskému procesu jsme vyvinuli mnohem sofistikovanější nástroje, jako je kreditový systém, které podporují roli studenta. V Americe a celé řadě dalších zemí je kreditová hodnota předmětu přiřazena podle náročnosti výuky pro učitele, a v podstatě je to nástroj financování. Takže v tomhle je Evropa napřed.

Jak dlouho máte v plánu zůstat pracovně na akademické půdě?

Univerzita je unikátní v tom, že je to velká korporace, která realizuje mnoho aktivit, má ohromnou šíři společenských a politických vztahů. Práce tohoto typu se dá dělat tak přibližně pět let, a po uplynutí té doby by byl člověk natolik opotřebovaný, že by ztratil schopnost přicházet s novými nápady. Takže jednoho dne budu určitě dělat něco jiného, ale zatím mám ještě hodně plánů, o co všechno bych se chtěl na univerzitě pokusit.

Text: Stanislav Kamenský
Foto: Stanislav Kamenský

Začínám cítit odpovědnost za to, jak se o sportu mluví

Vaše jméno napovídá, že máte cizokrajné kořeny. Kde teď žijete?

Jsem ze tří čtvrtin Čech a ze čtvrtiny Ital. Oficiálně, podle dokumentů asi napůl Ital, napůl Čech, mám dvojí občanství. Můj děda byl Ital, já jsem se narodil na Kladně, vyrůstal jsem a žil převážně v České republice, jenom v posledních pěti letech jsem žil střídavě v České republice a Itálii, kde jsem trávil rok během doktorátu v Římě. V současné chvíli žiji v Itálii. Pracuji v Miláně a bydlím v Janově. Doktorát jsem studoval v obou zemích.

Proč jste se rozhodl pro studium na FSS?

Chtěl jsem být sportovním novinářem a očekával jsem snadné přijímací zkoušky na sociologii.

Co vám dala škola?

Odstup – někdy nadměrný. Dále přátele a koleje „Tvrdky“. Také nesmírně cenný metodologický a teoretický sociologický základ.

Na co jste se při studiu zaměřil?

Kurzy na FSS mě vybavily především robustním teoretickým a metodologickým, byť hodně obecným, základem vědomostí. Ta obecnost mi pomohla zaměřit se později na specifickou oblast, jakou je sport.

Neuvažoval jste spíš o využití vašeho druhého oboru, tedy mediálních studií? Sociologie a sport zní jako krkolomné spojení.

Sociologický výzkum ve sportovním odvětví není v České republice obvyklý a málokdo ví, co si pod tím má představit. Dino Numerato se ale snaží tuto situaci změnit, když se jako výzkumník věnuje veřejné podpoře sportu, společenským dopadům sportovní, organizací a managementu sportu ve sportovních asociacích, ale zároveň i negativním jevům, jako například korupci ve sportu. Náhoda ho přivedla k práci, které se chce věnovat i v budoucnosti.

Než jsem šel na vysokou školu, chtěl jsem pracovat jako sportovní novinář. To jsem si vyzkoušel při bakalářském studiu. Externě jsem přispíval do MF Dnes ve středních Čechách. To mě částečně odradilo, protože jsem po roce spolupráce s redakcí zjistil, že je to rutina. Na novinářinu jsem se, i vlivem sociologie, začal koukat z příliš kritického nadhledu. Navíc to byl problém prostorový, studoval jsem v té době v Brně. Pak jsem dostal nabídku pracovat ve výzkumné, sociologické a převážně marketingové agentuře.

Jaký byl váš vztah ke sportu?

Pro mne to byl vždycky koníček. Hrál jsem závodně fotbal a nějakou dobu i futsal a hokejbal, takže jsem později při své práci ani neměl problém se znalostí prostředí.

Využíváte své novinářské zkušenosti ve své současné práci?

Pomáhá mi to v přiblížování se k respondentům a také při vedení rozhovoru. Takže můj novinářský základ není zanedbatelný.

Myslíte, že vám výběr školy pomohl ve studiu tak, že byste zvolil znovu stejný obor?

Nevím, dnes je jiná doba. Možná bych měl úplně jiné myšlení. Měl bych lepší kontakty se zahraničím. Asi by to byl zase důsledek nějakých osobních preferencí a ne profesních priorit. Pro mne je tohle svět práce. Neříkám, že mě práce nebaví, ale i má pracovní rozhodnutí často vyplývají z mých osobních pocitů.

Máte nyní nějaké styky s brněnskou fakultou?

Ano, v podzimním semestru jsem vedl kurz Sociologie sportu. Pokud to mé časoprostorové možnosti dovolí, rád bych ho zopakoval. Vedl jsem i dvě bakalářské práce, které se týkaly sportu, a sem tam jsem přizván k recenzování nějakých prací a článků.

Jak jste přišel na nápad dát dohromady sport a sociologii?

Ten nápad není můj, sociologie sportu existuje již více než tři desítky let jako svébyt-

ná akademická disciplína. Končil jsem doktorát a hledal práci v Itálii. Zjistil jsem, že se otevírá pozice pro výzkumníka, který by se účastnil projektu Sport a sociální kapitál v EU. Požadavky vyhovovaly tomu, co jsem uměl. Byla to vlastně náhoda. Do té doby byly mé informace spíše zprostředkované. Ale moc jsem o sociologii sportu nevěděl. A ani jsem neměl chuť o něm přemýšlet. Sport byl pro mne zábava, volný čas, něco, nad čím se nemá přemýšlet, protože přemýšlení může radost ze hry kazit.

Takže nyní berete sport už jen vážně?

To ne! Vlastní hraní a sledování sportu jsou od sebe tak nějak přirozeně oddělené oblasti, i když ne vždy to tak ve skutečnosti funguje. Sociologové často přispívají k tvorbě veřejných politik sportu, které pak, bez jejich záměru, bohužel slouží jiným cílům. Nechci vytvářet dojem, že věřím jen v pozitivní efekt sportu. Nelze jen opakovat politická hesla o tom, jak je sport dokonalý, že sport je zdrojem národní hrdosti, že přispívá k ekonomickému růstu, ke zdraví obyvatel, jakkoli je to důležité. Sport provází i spousta negativních jevů, jako například jeho politizace či korupce.

Mění se nějak postoj lidí k sociologii sportu?

Pomaloučku ano. Ale stále jsou vidět rozdíly mezi Českou republikou a zahraničím. Například v severských zemích, ve Velké Británii nebo ve Francii je sociologie sportu více rozvinutá a má pevnější pozici. A to jak na univerzitách, tak na veřejnosti. Ne-

Dotazník

Narozen:

1978 v Kladně

Stav:

Svobodný

Bydliště:

Janov, Itálie

Studium na MU:

Bakalářské: Sociologie a Mediální studia a žurnalistika na Fakultě sociálních studií (1999)

Magisterské: Sociologie na Fakultě sociálních studií (2002)

Doktorské: Sociologie na Fakultě sociálních studií (2006)

Diplomová práce:

Myslet terapeuticky

Odkouzlená média (disertační práce)

Práce a kariéra:

Jako sociolog pracoval na projektu *Sport a sociální kapitál v EU. Kvůli tomuto výzkumu strávil minulý rok v České republice etnografickým výzkumem. Cílem projektu, který sídlí v Miláně na Università Bocconi a skončí v prosinci 2008, je výzkum fungování sportovních asociací a společenské role sportu.*

Tři slova, která mě charakterizují:

Tři slova nestačí.

Tři slova, která charakterizují mou práci:

Reflexe, pohyb, nejistota

Co teď dělám:

Hledám si práci.

Co dělám, když nedělám:

Přemísťuji se za rodinou a za přáteli, sportuji, sleduji sport. A když zbude čas, poslouchám hudbu, vařím a zevlují po postmoderních městech.

Co čekám od budoucnosti:

Radost

mýlím-li se, můj kurz na Fakultě sociálních studií, který se tomuto problému systematicky věnoval, byl v České republice v tomto ohledu výjimkou, co se nespportovních univerzit týče. Na sportovních univerzitách a katedrách kinantropologie či rekreologie se sociologie sportu učí. Nakolik je u nás sport brán vážně, se ukáže nakonec i díky grantům. Takže uvidíme.

Čím se teď živíte?

Právě tím výzkumem. Ale jak dlouho ještě, to nevím. Mám smlouvu na dobu určitou na tříletý projekt a pak bych rád pokračoval něčím podobným. Ale být výzkumníkem není úplně snadná věc.

Souvisí to s tím, že sociologie sportu je celkem neznámý pojem?

Ano. Tuto práci dělám třetí rok, ale termín sociologie sportu je potřeba pořád vysvětlovat. Stále musím zdůvodňovat, proč je

sport jako sféra sociálního jednání důležitý. Je to taková série malých bitev, neustálé zdůvodňování a ospravedlňování. Ať už se bavíme o hooligans nebo Olympijských hrách v Číně, to všechno jsou sociologické problémy. Pomalu začínám cítit zodpovědnost za to, jakým způsobem se o těchto věcech mluví. Co může pozici sociologie sportu upevnit, je zasahování do skutečných problémů.

Jak si to představujete?

Z akademického pole je potřeba vystoupit i do veřejného života. V uplynulém roce jsem se pohyboval ve třech sportovních federacích týkajících se fotbalu, házené a jachtingu a dělám jsem rozhovory s řadou sportovců a sportovních funkcionářů na téma bariér v rozhodovacích procesech a řešení konfliktů. Výsledkem tohoto výzkumu budou shrnující zprávy, které budou určeny zpět sportovnímu prostředí. To,

co dělám, a to, na co přicházím, půjde zase zpět. Je to neviditelný způsob ovlivňování, ale podle mě je velmi důležitý. Nechci být naivní a přeceňovat dopad toho, co dělám, ale aspoň ten potenciál nějakého dopadu na skutečný, ne-akademický svět, ve své práci cítím. Zajímá mě výměna zkušeností s jinými zeměmi, stejně jako velmi diskutovaná oblast veřejné politiky sportu.

Chystáte se být v této oblasti výzkumu autoritou?

Rozhodně nejsem uznávanou osobností, chybí mi kompetence a stále se vzdělávám. V akademické sféře by nemělo jít o autoritu, ale o kolegalitu. Člověk se autoritou někdy stane, ale není to ten hlavní cíl... Ne, netoužím po tom. Chci dělat užitečné věci.

Text: Lucie Vaškeová

Foto: archiv Dina Numerata

Vpředu člověk neusne

Vzpomínáte si ještě po letech na přijímací zkoušky na FSS?

Všichni byli nervózní, fakulta v parném létě, genius loci akademické půdy, nikdo nevěděl, co má čekat a jestli bude stačit to, co jsme se naučili na našich tehdejších alma mater.

A na svůj první den na FSS?

Silný pocit, že něco není v pořádku. Můj přízvuk. Běžel jsem do prvního knihkupectví a koupil si velkou knihu hantecu. Tušil jsem, že abych v Brně vůbec přežil a mohl tak bojovat o přežití na akademické půdě, musím s Brnem splynout a nenechat se prozradit pražským přízvukem. Mimochodem, nacionalismus v Brně směřem k Praze je fakt silný, bohužel bez legrace.

FSS byla větší než moje předchozí fakulta v Ústí, vnímal jsem okolo sebe víc intelektuálů, zejména těch ortodoxních, poznáte je podle oblečení, melancholické a zároveň zarputilé nálady měnit svět, jména pedagogů, jejichž publikace dávaly tušit, že je to trochu jiná liga, než na co jsme byli zvyklí, včetně nároků. To se beze zbytku potvrdilo. A já se zrovna rozhodl, že si začnu užívat studentského života. Z toho jsem se velice rychle probral.

Škola se od svého vzniku hodně změnila. Dnešní studenti se rádi těch starších ptají, jaké že to bylo dřív. Na co vy třeba vzpomínáte?

Zajímavé bylo večerní studium ve staré knihovně, vládla tam těžko popsatelná atmosféra, ticho a rozehrávaly se tam oprav-

Přestože se Dušan Pavlů odchýlil od vystudovaného oboru, Katedra sociální politiky a sociální práce jej nominovala mezi nejúspěšnější absolventy. Když mluví o své práci, nešetří cizími slovy. Manažer a analytik každým coulem. „O práci po práci ale mluvím nerad,“ nezapomene dodat.

du zajímavé neverbální výměny, v podobě očních kontaktů s neznámými lidmi, které spojuje jedna místnost, tabu v podobě řeči a nutnost nastudovat desítky stran textu. O čem nelze mluvit, o tom je třeba mlčet, jak říkal Søren Kierkegaard. Silně mi to připomínalo kafkovskou náladu.

Jak myslíte, že si vás pamatují spolužáci z FSS? Měl jste nějakou přezdívku nebo zálibu, která vás odlišovala od ostatních?

O přezdívce nevím. Jak si mě pamatují? Ambiciózní, hodně se angažoval. . . Asi. Tak by mě možná hodnotili. Zajímavé zpětně se zamyslet nad tím, co by je k těmto výrokům mohlo vést.

Vždycky jsem ostatním záviděl paměť. Já musel všechno slyšet – seděl jsem obvykle vepředu, nutilo to člověka neusnout, psal jsem si zápisky, pak si četl věci okolo, aby se vše spojilo a nakonec se to celé ze zápisů znovu učil, strukturoval. Jediná paměť, kterou mám docela dobrou, je kinestetická, ta vám ale auditivní a vizuální, tolik potřebné pro studium, moc nenahradí. Co jsem takto nevydřel, to jsem prostě neuměl.

Stálo mě to daleko víc času a úsilí než ostat-

ní. Pomůže vám systém učení, ale má své limity. Každý má shůry dáno něco jiného, je dobré, než začneme někoho soudit, si to neustále připomínat.

To zní, jako byste měl s učením obrovské problémy. Jenže vaše katedra vás vybrala jako jednoho z úspěšných absolventů. Jaké byly vaše představy o budoucnosti během studia?

Jak tomu říkají kolegové psychologové? Anticipační úzkost? Jak se užívám se sociální politikou a prací? Když se rozhodnu jít jiným směrem, nebude mne to, co jsem vystudoval, hendikepovat? Obstojím někde jinde? Co nabídnu? Co vlastně vůbec chci, co mě bude bavit?

Už během studia jsem začínal mít čím dál silnější pocit, že se moje zaměstnání mine se studiem.

A skutečně to tak dopadlo. Když jsem se dozvěděla, co ve skutečnosti děláte, řikala jsem si: Proboha, jak pojišťovnictví souvisí se sociální prací?!

Všude jsou potřeba peníze, vyvažovat a omezovat rizika, propojit to se státními zásahy, zárukami.

Jak jste se tedy dostal do České pojišťovny?

Po dvou letech v Mercuri International, která se zabývala konzultacemi v oblasti efektivity prodeje, jsem si uvědomil, že tam, kde se hodně vyčerpávají firmy vnitřními boji, je marketing a prodej. Místo synergie boj. Logická volba. Poznat tu druhou část, proto marketing, byť na straně výzkumů v České pojišťovně. Nejlepší škola, dostal jsem se k celému marketingovému mixu a strategickým doporučením i v mezinárodním prostředí.

Byl pro vás těžký posun ze školy do praxe?

Byl. Škola mě perfektně připravila na analýzy, získávání dat, jejich konsolidaci. To, co se člověk pořád učí, je ale syntéza a prezentace, citlivá komunikace, smysl pro to, co jsou hlavní myšlenky, jak je strukturovat, jak nezahltit druhou stranu informacemi, nepodkopat si argumenty, gradovat v přesvědčivosti a co z toho plyne.

To, co akademická půda lidem bere, speciálně v humanitních vědách, zdá se mi, je selský rozum a ostatní kontext pro rozhodování. Kdybych si mohl znovu na škole vybrat, jak bych chtěl, aby vypadala výuka, rozhodně více prezentací, diskuzí a zpětné vazby na tento výkon. Psané materiály nestačí.

Když jsem si četla o vaší práci, moc jsem nepochopila, co děláte. Ztratila jsem se v cizích slovech. Co je to positioning značky, pretest a posttest?

Dušan Pavlů

Dotazník

Narozen:

1976 v Brně

Stav:

Svobodný

Bydliště:

Praha

Studium na MU:

Magisterské: Sociální politika a sociální práce na Fakultě sociálních studií (2001)

Diplomová práce:

Strategie sociální politiky v oblasti rovných šancí v přístupu na trh práce Komparativní studie Česko, Francie a Švédsko

Práce a kariéra:

Po vystudování Střední průmyslové školy elektrotechnické absolvoval bakalářský obor Sociální práce na Fakultě sociálně ekonomické Univerzity Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem, pak odešel studovat na Masarykovu univerzitu.

Absolvoval také Český institut pro marketing a obor marketing management na US Business School of Prague.

Pracoval jako konzultant ve společnosti Mercuri International – firmě, která se zaměřuje na zvyšování efektivity prodeje a rozvoje pracovníků.

Nyní působí v České pojišťovně: nejprve tam pracoval jako manažer marketingových výzkumů, teď je ředitelem odboru marketingových výzkumů a monitoringu konkurence.

Tři slova, která mě charakterizují:

Odpovědnost, spolehlivost, přátelskost

Tři slova, která charakterizují mou práci:

Analýza, syntéza, prezentace

Motto, které mě posouvá vpřed:

Ptej se při každé příležitosti, každý tě může něčím obohatit, rozšířit ti obzory.

Positioning značky je to, jak si značka stojí, čím se profiluje, s čím je spojována, asociována, jestli patří mezi prémiové, luxusní, střed, levné, jakou cílovou skupinu primárně oslovuje atd. Pretest spotů je test, kterým si ověřujeme, než pustíme nový televizní spot, jestli bude úspěšný, jestli ho

Jak vypadá váš běžný den?

Brzo vstávám, jsem skřivan. Nočnímu životu, ani na koleji, jsem nikdy nepřišel na chuť. Jedu do práce. Nejvíc toho udělám do jedenácti, pak to jde s kopce. Schůzky, psaní, diskuze s lidmi, prezentace. Z práce jak kdy, byly doby, kdy člověk dlouhodobě

není třeba nějak přestříhat, udělat jinou hudbu a podobně. Posttest nám ukazuje, jak skóroval v kontextu ostatních spotů dané kategorie, tedy pojišťovnictví. Jde o standardní marketingové testy používané v rámci marketingové komunikace.

pracoval v mladické nerozvážnosti dvanáct i třináct hodin denně. Snažím se to mít pod kontrolou. Takže okolo deseti hodin práce je teď asi limit. Varování o čtyřicátících a infarktech, rakovinách, kdy tělu vyčerpanému pracovním

bojem ve čtyřiceti letech nezbyvá energie na ten nejdůležitější boj, jsem zaslechl hodně a v dost blízkém okolí. Večer sport, známí, i když ty jsem teď nějak zanedbával, uvědomuji si. Čas na změnu.

Kdybyste si mohl vybrat jakékoli povolání na světě, co byste chtěl vyzkoušet?

Těžko říct. Kosmonaut? Asi cokoliv, co dává smysl, přináší hmatatelné výsledky, zaslužený přirozený respekt okolí, neparazitující na jiných. Konkrétně nevím.

Máte nějakého koníčka, kterým se od práce oddegováváte?

Sport, četba. Mám rád dlouhé tratě, triatlon, běhy, plavání, horské kolo, běžky, kdy je člověk sám za sebe. Něco, při čem se můžu dostat do stavu, kdy můžu přemýšlet o věcech, na které jinak nemám čas. A nikdo mě neruší.

Kde obvykle trávíte dovolenou?

V cizině, cestování беру jako svůj hendikep. Nevyužil jsem studentských let, tak se snažím aspoň teď. Obvyklá dovolená je na kole, s Adventurou, Kudrnou a podobně, nebo v létě na horách, v zimě na běžkách, sněžnicích. Ke třiatřicátým narozeninám jsem si dal vulkány Kanárských ostrovů, trek po La Palmě, Gomeře a Tenerife. V den narozenin jsem vystoupal na nejvyšší horu Španělska – Pico de Teide – má 3 718 metrů nad mořem. Hrozně foukalo a byla tam cítit síra. Dostal jsem tam hobla a víno. Adventura a účastníci zájezdu mi udělali pěkné překvapení.

Text: Lenka Smyčková
Foto: archiv Dušana Pavlů

Škola mi dala pevný kmen s dobrými kořeny

Kde s manželkou bydlíte?

Žijeme v malém domku v Rousínově. Žena pochází z Vyškova, kde má rodinu, já jsem zase z Brna. Dohodli jsme se, že se sejdem na půli cesty. Nechtěli jsme do vesnice, tohle je takový kompromis. Jsme tam spokojeni.

Domek je i můj nový koníček. Koupili jsme jej sice nový, ale chceme si jej přizpůsobit podle svého. Takže teď chystám terasu, budu dělat vestavěnou skříň...

Vzhledem k tomu, že jsem sedmadvacet let žil v paneláku a nikdy nedržel v ruce vrtačku, je to docela zajímavé. Objevuji, co všechno se s ní dá udělat, co dokáže přímočará pila... Kutilství je můj nový koníček, i když to jde blbě. (směje se)

A jaké jsou ty další koníčky?

Ještě před rokem jsem byl vášnivým čtenářem, ale teď už na to nemám bohužel tolik času. Věnuji se teď hlavně rodině a domku.

Nejzajímavější položkou z vašeho profesního životopisu se zdá být působení v Domě na půli cesty...

Do Domu na půli cesty jsem nastoupil hned po škole. Pomáhal jsem dům jako dobrovolník zakládat, společně jsme ho budovali. To byly jedny z nejkrásnějších prázdnin, které jsem zažil. Celé dva měsíce jsme na zámečku žili a opravovali ho. Sekal jsem trávník, stavěl kurník...

Bylo to úžasné. Každý večer jsme si dělali oheň a probírali, co jsme za ten den udělali. Výsledky byly hned na první pohled vi-

Libor Popela se na FSS přihlásil kvůli svému vysněnému povolání novináře, ale během studia ho zlákala psychologie. Během čtyř let po škole vystřídal tři zaměstnání. Pracoval jako ředitel Domu na půli cesty ve Velkém Dvoře u Pohořelic, kde nacházejí přechodné bydlení mladí lidé odcházející z dětských domovů. Pak ho však zlákala opět žurnalistika a stal se redaktorem časopisu Podnikatel. Nyní nastupuje do nové tiskové agentury MediaFax. Kromě toho byl čtyři roky šéfredaktorem časopisu Průvodce náhradní rodinnou péčí. Už rok se Libor Popela stará o syna Vojtíška. Zkušenosti se svou novou rolí otce popisuje v časopise Mára a já ve fejetonech O hrdém otci. Že je nejen hrdým otcem, ale i dobrým manželem, dokázal, když do Brna na rozhovor dorazil i s manželkou a synem. „Nežijeme v Brně, tak jsem vzal rodinu sebou, uděláme si dnes příjemný výlet,“ vysvětloval.

dět, to na tom bylo skvělé. Vznikalo nám to před očima.

Pak přijeli první klienti. To je věc, která se nikdy neopakuje. Postupně jsme zjišťovali, jak s nimi vlastně správně pracovat. Byli jsme šestý Dům na půli cesty v republice, dělalo se to tak trochu podomácku. Samozřejmě, že jsme se dopustili spousty chyb, ale dělali jsme to, co jsme považovali za nejlepší.

Proč jste potom z Domu odešel?

Bylo to z finančních důvodů, to vůbec nezástírám. Chtěl jsem si šetřit na bydlení a podobně. Dům na půli cesty byla sice výbor-

ná zkušenost, ale s penězi to bylo bohužel horší.

Jste s některými klienty Domu v kontaktu?

To ani ne, už nejsem v oboru. Občas vídávám Standu, ale ostatní se rozprchli někam po republice. Klienti Domu obecně jsou charakterističtí v tom, že by sice chtěli navázat vztah s druhým, ale je to pro ně velký problém. Neumějí to. Neměli vytvořené podmínky k tomu, aby to uměli. Bohužel.

Dá se tento problém nějak řešit?

Všechno se dá řešit, ale jen více či méně

úspěšně. Záleží na tom, jak dlouho si ty děti pobýly v dětském domově, či zda nějakou dobu strávily v náhradní rodině. Každý rok navíc strávený ve fungující rodině je pro ně plusem.

Máte zkušenost s prací s dětmi z dětských domovů. Adoptoval byste dítě?

To je otázka na tělo... (dlouze přemýšlí) Nad tím člověk začne uvažovat až v okamžiku, kdy nemůže mít vlastní děti. Alespoň v mém případě by to tak bylo. Možná proto, že vím, jaké problémy řeší pěstounské a adoptivní rodiny.

Není to tak jednoduché, jak by se na první pohled mohlo zdát. Já bych se bál velké rozdílnosti. Nevím, do jaké míry bych dítě dokázal přijmout za vlastní, když bych věděl, že se narodilo někomu jinému. Asi by to ve mně pořad hlodalo, ze začátku určitě.

A jak se díváte na boom adopce dětí z jiných zemí?

Záleží, proč se to dělá. Těžko říct. Doufám, že to všechny ty hvězdy dělají s dobrým úmyslem, ne jenom proto, aby se o nich psalo.

Vraťme se k vaší současné profesi. Jaké to bylo v časopisu Podnikatel?

Nebyla to klasická novinářina. Je to zvláštní typ periodika, které vychází zdarma, žije z reklamy. Dělal jsem podporu obchodnímu týmu, psal jsem rozhovory s řediteli různých firem a podobně. Ale delší dobu jsem uvažoval o tom, že z Podnikatele ode-

Dotazník

Narozen:

1977 v Brně

Stav:

Ženatý, má syna

Bydliště:

Rousínov

Studium na MU:

Bakalářské: Mediální studia a žurnalistika a Psychologie na Fakultě sociálních studií (2001)
Magisterské: Psychologie na Fakultě sociálních studií (2003)

Diplomová práce:

Příchod dítěte do náhradní rodiny a rodinný systém

Práce a kariéra:

Dělal ředitele Domu na půli cesty, redaktora časopisu Podnikatel, nyní pracuje jako zpravodaj agentury MediaFax.

Tři slova, která mě charakterizují:

Přemýšlivý, dlouhý, odpovědný.
Tři slova, která charakterizují mou práci:
Pečlivost, kreativita, spokojenost

Co dělám, když nic nedělám:

Trávím čas s rodinou, čtu, baví mě kutilství.

Co čekám od budoucnosti:

Spokojenost

Co mi dala škola:

Škola mi dala kmen. Docela pevný kmen s dobrými kořeny. Na mně je, abych si na něm vyrašil větvičky a listy. Snažím se, aby byl ten strom košatý.

jdu, a pak přišla nabídka z MediaFaxu. Neváhal jsem.

V MediaFaxu budete dělat co?

Ekonomické zpravodajství. MediaFax je nově vznikající klasická tisková agentura.

Zatím píšeme zprávy do šuplíku, teprve se rozjždíme. Ale za ty dva měsíce, kdy píšu denně pět, šest zpráv, jsem se, pokud jde o novinářinu, naučil víc než za tři roky v Podnikateli.

Na internetu máte svůj blog, na který jste až donedávna poměrně často psal. Co vás vedlo k tomu publikovat na internetu?

V Podnikateli jsem se potřeboval realizovat ještě nějak jinak a blog se mi zdál ideální. Teď už tam ale moc nepíšu, nemám tolik času jako dřív. A taky mi blog přestal dávat to, co jsem chtěl. Uvědomil jsem si, že čtenost vůbec neodpovídá kvalitě textů. Můj nejčtenější příspěvek byl o tom, že se zase zdražilo máslo.

Blog mám umístěný na webu novinky.cz. Ten spolupracuje s portálem Seznam. Takže příspěvky z blogů, u kterých předpokládají, že by mohly čtenáře zajímat, občas dávají na titulní stranu Seznamu. Dostal se

tam i můj text o másle, a četlo ho tak devadesát tisíc lidí!

Ještě větší čtenost měl ale třeba příspěvek o tom, že Milan Baroš udělal na spolupráce sprosté gesto. Nemá to prostě žádnou přidanou hodnotu. Napsal jsem třeba článek o tom, že vyhledávač na portálu veřejné správy portal.gov.cz, který má pomoci občanům, vyhledá samé blbosti. To mělo přidanou hodnotu, byla to původní informace ode mě. Ale nemělo to samozřejmě takovou odezvu.

Libor Popela

Přestanete kvůli tomu tedy na blog psát?

Ne, to ne. Snažím se ho teď ale trochu pozměnit, dávat tam víc textů o neziskových organizacích, nadacích a podobně. Abych aspoň něčím přispěl.

Na bakalářském stupni jste studoval žurnalistiku a psychologii, magisterský titul jste si odnesl z psychologie. Ted'pracujete zase jako novinář. Kvůli kterému oboru jste na FSS šel?

Prožil jsem v tom několik skoků. Od páté třídy na základní škole jsem toužil být novinářem, psal výborné slohy a bavilo mě to. Přemýšlel jsem, jaký obor k tomu, rozhodoval jsem se mezi sociologií a psychologií. Dal jsem si tedy přihlášku na oboje, ale ta na sociologii se mi z neznámých důvodů vrátila.

Takže žurnalistiku s psychologií jsem začal studovat zřejmě z vůle osudu.

Během studia mě najednou žurnalistika přestala bavit. Nedávala mi, co jsem očekával, byla moc jednotvárná. Naopak psychologie mě nadchla, už během školy jsem spolupracoval s pěstouny a podobně. Takže na školu jsem šel kvůli žurnalistice, pak mě dlouho držela psychologie a teď dělám zase žurnalistiku.

A jak to bude do budoucna? Zůstanete už u ní?

Ano, vidím v ní svoji budoucnost. Ale na psychologii jsem nezanevřel. Píšu psychologické texty do časopisů o rodičovství. Věnuji se zejména tematice pěstounských rodin. Takže psychologie ano, ale spíš už z pozice psavce.

Text: Barbora Ráčová

Foto: Jiří Salík Sláma

Vadí mi, že se v Čechách sousedé ani nezdraví

Zvykla jste si v Americe rychle?

Můj vztah k Americe se postupně vyvíjel. V Čechách, stejně jako ve většině evropských zemí, panuje silný antiamerikanismus. Strávíte-li ale v Americe delší čas, začnete vnímat věci jinak. Typické stereotypy spojované s Američany jsou, že Američané jsou povrchní, konzumní, hluční, arogantní, nevzdělaní a podobně.

Spojené státy jsou země, ve které žije více než tři sta miliónů lidí nejrůznějších ras, etnik, kultur, náboženství. Kdo je to typický Američan? Bílý farmář, potomek zlatokopů žijící na americkém středozápadě? Vzdělaný Afroameričan žijící na Capitol Hill, který pracuje jako vysoký vládní úředník? Mexický přistěhovalec, který pracuje ve dne v noci, aby uživil svoji velkou rodinu i příbuzenstvo v Mexiku? Druhá nebo třetí generace Korejců, Číňanů, Rusů, Indů...?

Samozřejmě, že v Americe žije spousta povrchních, konzumních a nevzdělaných lidí. Ale také komunita Amish – lidí zcela odmítajících moderní život se všemi vědeckotechnickými vynálezy. Nebo paní učitelka, která do práce jezdí každý den s batůžkem na kole a celý život si spojí na vysněnou cestu do Evropy. Hlavně do Prahy, protože slyšela, že je to nejhezčí město na světě.

Do Ameriky jste se přestěhovali, protože tam měl manžel práci. Co jste tam dělala vy?

Když jsme do Ameriky přijeli, byly děti hodně malé, takže jsem se věnovala hlavně jim. Postupně jsem se snažila kontaktovat lidi ze svého oboru, podařilo se mi

Setkání s Martinou Rašticovou bylo velmi příjemné. Nedávno strávila dva a půl roku v hlavním městě USA Washingtonu. Manžel pracující pro mezinárodní firmu tam získal práci, a tak jej následovala i s dvěma malými dětmi. Přestože se vrátili v červnu 2007, hodně na Ameriku vzpomíná, a proto se náš rozhovor točil zejména kolem jejích amerických zážitků. Párkrát použila anglický výraz, neznělo to však namyšleně. Zážitky vyprávěla tak nadšeně, že občasné oživení angličtinou bylo naprosto přirozené. V současnosti pracuje Martina Rašticová na Fakultě sociálních studií v Institutu výzkumu dětí, mládeže a rodiny.

získat Associate research scholarship (stipendium, pozn. aut.) na George Washington University.

To bylo fajn, měla jsem přístup do knihovny, k elektronickým zdrojům. Navázala jsem také spoustu cenných kontaktů a nasála tamní univerzitní atmosféru.

Jak se liší výuka na amerických školách od té české?

Lidé si tam obecně studia na vysoké škole asi víc váží. Je to i tím, že školství je placené. Není neobvyklé, že se dětem na studiu spoří od narození. Je pro ně důležité, na jaké škole studují, to se s člověkem pak táhne celý život. Výuka je víc interaktivní, studenti mají látku už nastudovanou a spíše se diskutuje.

O Američanech se říká, že neumí navazovat opravdová přátelství. Vy jste

v USA strávila delší dobu – je to tvrzení pravdivé?

Samozřejmě záleží na jednotlivých lidech, jak už jsem říkala. Já se setkala se skvělými lidmi, kteří nás přijali moc hezky a mnohá přátelství trvají stále. Pro Američany, a tady snad mohou zobecnovat, jsou hodně důležité sousedské vztahy.

Sousedé jsou často jakousi náhradní rodinou, nahrazující nejbližší příbuzné většinou roztroušené po celé Americe. Během mé nemoci mě přišla navštívit sousedka a nabídla mi, že mi navaří. Nebo když se některé ženě narodí miminko, ženy v sousedství se domluví a čtrnáct dní jí vaří večeře pro celou rodinu. Tady v Čechách se lidé v naší ulici ani nezdraví.

Co ještě vám tady po návratu chybělo?

Napadá mě taková drobnost, kterou mož-

ná lidé, kteří nemají děti nebo početnou rodinu, úplně nepochopí. Třeba obyčejný shopping. (nakupování, pozn. aut.) V Americe vám nákup markuje příjemná pokladnička, která se s vámi klidně dá do řeči a pak je tam ještě člověk, který vám věci skládá opatrně do tašek a nakonec vám nabídne pomoc s nákupem až k autu. Já vím, je to detail, ale když nakupujete se dvěma malými dětmi kvanta jídla, tak to oceníte. Navíc na takové pomocné práce zaměstnávají sociálně slabší či postižené lidi, čímž je elegantně a efektivně integrují do společnosti.

Co se vám v Americe naopak nelíbilo?

Když jsem viděla stravování dětí ve školách, byla jsem docela šokovaná. Veškeré nádobí je jednorázové. Zbytky jídel a použité nádobí nikdo netřídí. Děti si dvakrát kousnou a pak to všechno vyhodí, včetně nádobí. Dovede si představit ty tuny odpadu ve celé Americe každý den?

Vypadá to, že jste byli v Americe spokojeni, proč jste se vrátili do Česka?

Zvažovali jsme, že bychom tam zůstali déle, ale bylo by to nefér vůči manželově zaměstnavateli. Už tak jsme si pobyt prodloužili o jeden rok. Česká strana čekala, že se manžel vrátí zpět do firmy a nabyté zkušenosti zúročí. Víme ale, že se tam kdykoliv můžeme vrátit, svět je dneska otevřený.

Nyní pracujete v Institutu výzkumu dětí, mládeže a rodiny...

Na podzim jsem se připojila k projektu EL-

Martina Rašticová

Dotazník

Narozena:

1975 v Uherském Hradišti

Rozená:

Cílečková

Stav:

Vdaná, dvě děti

Bydliště:

Bílovice nad Svitavou

Studium na MU:

Doktorské: Sociální psychologie na Fakultě sociálních studií (2004)

Diplomová práce:

Percipovaná maskulinita a feminita a postoje k roli ženy v rodině

Práce a kariéra:

Psychologii vystudovala na Filozofické fakultě Masarykovy univerzity v Brně, v diplomové práci se zabývala rozdíly v komunikaci mezi muži a ženami. Téma ji zaujalo natolik, že se rozhodla pokračovat dál doktorským studiem na FSS. Nyní pracuje v Institutu výzkumu dětí, mládeže a rodiny na FSS.

Volný čas:

Ve volném čase lyžuje, hraje tenis, jezdí výlety s rodinou, zajímá se o slovácký folklór.

Co čekám od budoucnosti:

Přemýšlím, co budoucnost čeká ode mě.

Tři slova, která mě charakterizují:

Oranžová, modrá, zelená

Tři slova, která charakterizují mou práci:

hledání, konsensus, kreativita

Co mi dala škola:

orientovat se v informacích všeho druhu

z našeho vzorku je letos sedmnáct. Zaměřujeme se teď zejména na vztahy v rodině a mezi vrstevníky, na rizikové chování, vzdělání, vývoj identity a tak dále. Já se věnuji zkoumání genderových postojů, stereotypů a genderové identity.

Když se zabýváte genderovými stereotypy, napadá mě otázka, jak vychováte své děti?

Nežijeme samozřejmě ve skleníku, genderové postoje mých dětí formuje spousta vlivů. Snažíme se ale doma o věci mluvit a přemýšlet. Nejvíc vždycky vychováte vlastním příkladem. Děti vidí, že například maminka chodí do práce a tatínek navaří večeři a přečte večerní pohádku před spaním.

Manžel je ale hodně vytížený, takže péči o domácnost organizují spíš já. V tomto se naše rodina podobá tradičním rodinám. Snažím se ale dětem vysvětlit, že u nás doma je to tak proto, že nám všem to tak vyhovuje a že jsme si to sami zvolili.

Naše děti zatím žádnému tradičnímu stereotypu neodpovídají. Například dcera je po manželovi hodně sportovně nadaná. V USA dívky běžně hrají fotbal, takže dcera začala s tímto sportem tam. Moc ji to bavilo. V Čechách to tak běžné není. Ale přesto se přihlásila do místního FC a chodí hrávat, je tam ale jediná holka... K šestým narozeninám teď dostala kopačky a nadšeně v nich běhala celý den doma. Samozřejmě ji nenavlíkám do sukýnek, když vím, že se lépe cítí v kraťasech a v dresu.

Myslím, že o tom to je – možnost vybrat si, co mi vyhovuje.

Text: Barbora Rácová

Foto: Jiří Salík Sláma

SPAC, což je Evropská longitudinální studie těhotenství a dětství. Studie začala už v roce 1991 na Lékařské fakultě Masarykovy univerzity a paralelně běží v několika

zemích Evropy. Jejím cílem je identifikace současných rizik pro zdravý vývoj dítěte a navržení způsobu jejich prevence. Fakulta sociálních studií se do tohoto výzkumného

projektu zapojila v roce 1999, od tohoto roku opakovaně probíhají psychologická šetření. Na začátku května jsme odstartovali další vlnu vyšetření – respondentům

Brno mi připadalo jako nudné město

Jste z Ostravy, studentská léta jste strávil v Brně a teď žijete v Praze. Jaký vztah máte k Brnu?

Můj vztah k Brnu se postupně vyvíjel. Zpočátku mi ve srovnání s Ostravou Brno připadalo jako hezké, ale docela nudné evropské město. Takové moc učesané. Město, kterému nic nechybí, ale zároveň na něm není nic zvláštního.

Přišlo mi, že Ostrava má proti Brnu svého ducha, nějakou štávu. Ale potom jsem začal Brno postupně objevovat a zjistil jsem, že se tu žije příjemně. Je to velmi klidné město a zároveň je tu dost kulturního využití. Postupně se mi tu čím dál víc líbilo. Se stěhováním do Prahy jsem však problém neměl.

Kde v Praze žijete?

Zatím bydlím na ubytovně na Žižkově, ale plánujeme koupit si s přítelkyní byt.

Začal jste studovat interní doktorské studium na politologii, ale přestoupil jste na kombinované studium na mezinárodních vztazích. Proč?

Denní interní studium pro mě bylo finančně neudržitelné. Někteří mí kolegové bydleli u rodičů, ale já jsem musel platit tržní nájem. Bez nějaké vedlejší práce to nešlo, ale mně se žádná taková, kterou bych chtěl a stíhal dělat, nedařila najít. Také jsem tušil, že v budoucnu v akademické sféře působit nebudu. Byla to zajímavá zkušenost, vedl jsem dokonce vlastní předmět. Ale chtěl jsem se posunout dál do praxe a být finančně nezávislý.

Ondřej Rojčík se toužil živit jako sportovec. Do štíhlého muže s vizáží jemného intelektuála by málokdo řekl, že už od základní školy osmkrát týdně trénoval basketbal. Po absolvování sportovního gymnázia však pochopil, že s basketbalem jeho budoucnost spjata nebude a přihlásil se na Mezinárodní vztahy a evropská studia na FSS. Napodruhé to vyšlo. Nyní Ondřej Rojčík studuje doktorský program na mezinárodních vztazích a pracuje v Praze na Ministerstvu vnitra.

Jaké je být na druhé straně katedry?

Byla to pro mě velká škola. Učil jsem problematiku šíření jaderných zbraní. Zjistil jsem, že poctivě si nachystat přednášku zabere hrozně moc času.

Přestože jsem měl už hodně načteno z dřívější, stejně jsem se na přednášku intenzivně chystal alespoň čtyři dny, aby mě vyprávění mělo hlavu a patu, a aby mě studenti nezaskočili nějakým dotazem.

Ale učení mě opravdu bavilo, přestože mě to nikdy předtím nenapadlo. Spousta lidí se mi hlásila, že by u mě chtěla psát diplomku. Bohužel jsem jim po přechodu na kombinovanou formu studia nemohl vyhovět, ale rozhodně mě to potěšilo.

V magisterském studiu jste absolvoval studijní stáž na University of Plymouth. V čem se tamní výuka lišila od té na českých vysokých školách?

Výuka se lišila opravdu hodně. Největší problém je, že spousta lidí, kteří na českých vysokých školách působí, to má jen jako je-

den ze svých dvou či tří úvazků. Podle toho jejich přístup také vypadá. Nekritizují je za to. Mají rodiny, které potřebují žít, a na to jim mnohdy univerzitní plat nestačí. Ale v Anglii jsem něco takového neviděl. Tam se všichni své práci věnovali naplno. Například jsem chodil do předmětu, kde nás bylo asi padesát. Na konci semestru nám každému vedoucí kurzu dal podrobné hodnocení našich výstupů. Co bylo dobře, co bylo špatně, hodnotil strukturu textu, jazykovou i obsahovou stránku. Tady to takto nefungovalo. Dozvěděli jsme se jen, že je práce přijata či nepřijata, maximálně byla ještě bodována. Občas když se někdo hodně snažil, tak připsal třířádkové hodnocení.

To, že vyučující mají ještě další úvazky, je jeden problém, dalším pak je, že se výuka na FSS uskutečňuje, přinejmenším v povinně-volitelných předmětech, v opravdu masovém měřítku. Je to škoda, protože zpětná vazba je podle mě u tohoto typu školy jednou z nejdůležitějších věcí.

Pracujete na Odboru azylové a migrační politiky Ministerstva vnitra. Co je náplní vaší práce?

Byl jsem přijat jako analytik informací o zemích původu azylantů se specializací na jižní a jihovýchodní Asii. Ověřuji, zda jsou informace, které o sobě azylanty říkají, pravdivé. Je totiž smutná realita, že velká část lidí azylové řízení zneužívá. Azyl je specifická instituce vymezená pro úzkou skupinu lidí, která má skutečné problémy z politických, náboženských či rasových důvodů. Pro nikoho jiného určen není, proto tady také azyl získává poměrně málo lidí. I když postupně se jejich počet zvyšuje.

To zní pořád trochu úřednický. Co přesně tedy v práci děláte?

Vstupní branou azylantů v České republice jsou Vyšní Lhoty u Frýdku Místku. Tam s nimi pracovníci našeho odboru udělají sérii vstupních pohovorů. Člověk z Bangladéše jim třeba řekne, že patří k buddhistické menšině, která je v Bangladéši utiskovaná. Pokud si pracovníci potřebují taková fakta ověřit, pošlou mi je do Prahy, kde se pak případem podrobně zabývám.

Tuhle část práce dělám rád. Dozvíte se spoustu zajímavých věcí, baví mě hledat a analyzovat informace. Bohužel toho tolik není, a tak mi díky předsednictví České republiky v Evropské unii začala přibývat práce spojená s euroagendou, což mne dost ubíjí. V nejbližší době ale budu měnit zaměstnání. Zůstanu na ministerstvu, nicméně budu pracovat jako analytik pro otázky mezinárodní bezpečnosti. To mě

Dotazník

Narozen:

1979 v Ostravě

Stav:

Svobodný

Bydliště:

Praha

Studium na MU:

Bakalářské: Politologie a Mezinárodní vztahy a evropská studia na Fakultě sociálních studií (2003)

Magisterské: Mezinárodní vztahy a evropská studia na Fakultě sociálních studií (2005)

Diplomová práce:

Volební akce Solidarita ve stranicko-politickém systému Polska

Jaderné zbraně ve vztazích Indie a Pákistánu

Práce a kariéra:

Pracoval na Ministerstvu vnitra jako analytik informací o zemích původu azylantů, od května 2008 působí jako analytik pro otázky mezinárodní bezpečnosti.

Na FSS pokračuje v doktorském studiu, kde se zabývá teoretickými přístupy k proliferaci jaderných zbraní.

Slova, která mě charakterizují:

Otevřenost, zvědavost, spolehlivost, netrpělivost

Slova, která charakterizují mou práci:

Práce mi musí být zábavou.

Co dělám, když nic nedělám:

Věnuji se kultuře – kino, divadlo, o víkendů se snažím jet pryč z města, nejráději do hor.

Co mi dala škola:

Aby se člověk mohl někam posunout, je nejdůležitější kvalitní zpětná vazba.

Co čekám od budoucnosti:

Výzvy (v dostatečném množství a stupni obtížnosti)

bude bavit určitě víc, ubude úředničiny a v mnoha směrech bude práce bude navazovat na to, čemu jsem se věnoval během studia na FSS.

Jaké jazyky musíte ovládat?

Bezpodmínečně angličtinu, další jazyky jsou určitě výhodou. V mém případě je to ruština. Na ministerstvu se do mě kvůli předsednictví snažili nalít francouzštinu, ale to se jim moc nepodařilo. Když nemám motivaci, nejde mi to. Nejlépe se jazyky učím, když jsem v cizím prostředí. Proto jsem se ruštinu učil na jazykových pobytech v Bělorusku a na Ukrajině. Za tři měsíce jsem se tam naučil tolik, co bych v jazykovce chytal dva roky. Ještě bych chtěl odjet na jazykový kurz do Ruska. Je to zajímavý způsob, jak tu zemi poznat.

Jaký obrázek jste si o Bělorusku a Ukrajině z pobytů odnesl?

Byl jsem z toho nadšený. Samozřejmě člověk ví, jaké má Bělorusko problémy, jaká je tam politická situace. Ale tam se s tím nesetkáváte, vidíte každodenní problémy obyčejných lidí. Minsk je nádherné město. Nejčistější město, které jsem kdy viděl. Procházet se tam v jednu hodinu v noci parkem není žádný problém, nenajdete tam ani náznaky kriminality. Ano, je to samozřejmě důsledek toho, jak ta země funguje. Ale pro cizince to představuje jenom pozitivum. Také jsem tam potkal samé příjemné lidi. Všichni mi říkali, jak je Česko úžasná země, že máme demokracii, právní stát, špičkovou ekonomiku... To se poslouchalo celkem příjemně.

Jak v Bělorusku lidé vnímají tamní politickou situaci?

Rezignovali. Vědí, jak to je a že to jde do háje, ale připadalo mi, že to ve větší míře už vzdali.

A jaké zážitky jste si přivezl z Ukrajiny?

Tam jsem byl v Oděse. Je to hodně kosmopolitní město, dokonce i za starosty si dříve vybírali cizince. Má sotva přes dvě stě let. Žádná postkomunistická depka, jak bychom si mohli myslet. Ekonomicky jde neuvěřitelně nahoru, žije velmi rušným životem.

Text: Barbora Rácová
Foto: Jiří Salík Sláma

Univerzita by měla studenty naučit samostatnosti a zodpovědnosti

Vystudoval jste pětiletý magisterský obor politologie na Filozofické fakultě. Proč jste se rozhodl zůstat i na doktorské studium v Brně a nastoupit na Fakultu sociálních studií?

To bylo dost komplikované. Prakticky od prváku jsem hodně pracoval a ve třetím ročníku jsem kvůli tomu odešel do Prahy. Abych si ulehčil studium, také jsem ho tam přesunul, na Fakultu sociálních věd. Leč po dvou měsících jsem se nespokojen s tamními poměry vrátil, jelikož laťka byla z Brna nastavena hodně vysoko. Byť to občas znamenalo trávit část týdne v Praze a část v Brně. Takže když už jsem v tomto tvrdém režimu udělal z Prahy magistra v Brně, říkal jsem si, že doktorát udělám logicky taky tady, že už to nebudu dělit.

Kdybyste měl možnost se dnes rozhodnout znovu, nezačal byste s prací později?

Pracoval bych asi i tak, protože mě to velice baví, ale víc bych se soustředil na různé aspekty studentského života. A třeba bych se i více věnoval vědě, byť jsem svou náturu především člověk praxe.

Nejste v tomhle tak trochu produktem doby?

Bezpochyby. První mediální zkušenosti jsem sbíral už v sedmnácti letech na střední škole, když jsme v prosinci 1989 založili v Jindřichově Hradci měsíčník, který dodnes vychází. Rok a půl jsem ho dělal, pak jsem odešel studovat do Brna, a přitom psal do Jihočeských novin. Další dva roky jsem strávil

Je ukázkovým příkladem člověka, který dokázal při studiu i budování kariéry využít nové možnosti získané sametovou revolucí. V mediálním prostředí působí od sedmnácti let, prošel velkými institucemi, jako byl Fond národního majetku nebo Komerční banka. Dnes i přes náročnou práci učí na fakultě o mediální komunikaci. A když si potřebuje odpočinout, sbalí si Miloš Růžička batoh a vyrazí do světa.

vil tak, že jsem pátky, víkendy a celé prázdniny pracoval v budějovickém rádiu, a od pondělí do čtvrtka studoval v Brně. Pak jsem začal působit v celostátních médiích.

Ale to tenkrát bylo běžné, ne?

Svým způsobem ano, byla to doba, kdy mezi novináři převládali lidé kolem dvaceti či třiceti let. Byla to absurdní situace, kdy bylo možné v jednadvaceti letech moderovat prestižní publicistický pořad v České televizi nebo stát se mluvčím významné instituce. Místa, která jsou dnes uzavřená a jsou o snaze, referencích, zkušenostech a škole, byla tehdy dostupná.

Jaké to bylo dělat tiskového mluvčího Fondu národního majetku, zvlášť v první polovině devadesátých let?

Bylo to období vrcholu privatizace. Celé ty čtyři roky jsem byl v centru hlavního dění této země, což pro mě bylo zajímavé a osobně rozvíjející, ovšem přinášelo to také spoustu drobných i větších znechucení.

Fond národního majetku byl jedním ze symbolů celé té éry. Jak jste onen tlak osobně zvládal?

Bylo to ovlivněné jedním velkým faktorem, a tím byla skupina lidí, která tehdy Fond národního majetku řídila. Můj přímý nadřízený byl o devět let starší než já, takže si do nás kvůli věku občas někdo rýpnul, jednou nás třeba v novinovém komentáři nazvali „klukokraty“. Ale většina těch lidí byli srdcaři, byť jich bylo postupně stále méně, kteří šli dělat privatizaci jako pokračování změn z roku 1989. Nikoliv jako příležitost dělat vlastní byznys. Takže ten étos tam byl, a byť se časem vytrácel, držel mě nad vodou a mimo osobní dosah problémů. My jsme opravdu věřili, ač to možná dnes zní absurdně, tomu, co děláme. A dodneška si myslím, že přes veškeré antipatie, veřejnou neoblubu, útoky a problémy, které s tím byly spojené, jsme to dělali vesměs dobře.

Uplatnil jste tam nějak vědomosti ze školy?

Určitě. Fond národního majetku byla významná státní, a tedy politická instituce, takže se dá říci, že jsem jako student politologie viděl, jak se v realu dělá politika, na základě jakých procesů a vlivů vzniká. Pro mě to byla paralelní škola.

Jak se „nová doba“ projevila ve škole?

Nastoupil jsem do unikátní situace, kdy nás, prvních studentů politologie, bylo patnáct nebo dvacet. Takže poměrně malý kroužek. A k tomu i úzký okruh učitelů, z nichž mnozí tu působí dodnes. Každý z nich měl nějakou kariéru, která ovšem nebyla ryze akademická. Ti lidé přišli s nějakou představou, jak se obor má dělat. A nám řekli: Přátelé, vy jste první studenti, pojdte s námi ten obor postavit. Nebude to o nás, ale o vás. My nevíme, co všechno by vás zajímalo, pojdte to s námi vytvořit.

To byla velká výzva a my se jí chopili. Když se podíváte na to, kdo tu působí, lze říci, že zde zůstala více než polovina mých tehdejších spolužáků.

Tyhle věty říkají studentům prvních ročníků na úvodních hodinách ještě dnes...

...ale tak to je. Já jsem školu miloval, protože to byl další étos. Naše katedra byla na tehdejší zkostnatělé Filozofické fakultě ostrůvkem západního přístupu ke vzdělávání.

Takže jste rozuměl důvodům pozdějšího vzniku Fakulty sociálních studií? Naprosto.

Miloš Růžička

Dotazník

Narozen:

1973 v Počátkách na Pelhřimovsku

Stav:

Ženatý

Bydliště:

Praha

Studium na MU:

Doktorské: Politologie na Fakultě sociálních studií (2003)

Disertační práce:

Privatizace jako fenomén české politické a mediální scény v letech 1990–2000

Práce a kariéra:

Působil v médiích (mj. Frekvence 1, ekonomická redakce České televize), poté jako tiskový mluvčí Fondu národního majetku, pak jako ředitel marketingu a komunikace Komerční banky. Nyní pracuje v přední tuzemské PR agentuře Bison & Rose, kterou spoluvlastní.

Tři slova, která mě charakterizují:

Neustále telefonující, stále nedostatečně pokorný, čínorodý

Tři slova, která charakterizují mou práci:

Stále jiná, velmi mentálně náročná, sexy

Co dělám, když nic nedělám:

Už od studií mám rád nezávislé cestování. Relaxace pro mě znamená sbalit si batoh, koupit Lonely Planet a vyrazit do světa. Kromě toho chodím pravidelně cvičit a rád čtu téměř cokoli. Ale na to je stále méně času. Před nedávnem mi manželka věnovala bicí, takže zkouším hrát.

Proč jsem se rozhodl pro FSS:

Mým středoškolským snem bylo studovat politické vědy. A v době, kdy jsem maturoval, byl na Masarykově univerzitě tento obor nově otevřen. Z pěti podaných přihlášek na VŠ jsem nakonec čtyři ignoroval a absolvoval jedině přijímací řízení v Brně. A vyšlo to...

Jaké změny přineslo oddělení od Filozofické fakulty?

Já jsem to vlastně neprožil. Pro mě to znamenalo, že učitelé i kolegové zůstali téměř stejní, jen se změnila hlavička. Důsledky vidím spíše dnes, protože Fakultu sociálních studií považuji z humanitních fakult v České republice za jednu z nejprogressivnějších.

Pokud zhodnotím věkový průměr pedagogů, jejich odborný fundament a vědeckou produkci, lze konstatovat, že z kvalitativního hlediska bylo oddělení jednoznačným plusem a škola dnes bezpochyby převyšuje řadu jiných.

Spousta dnešních studentů je vám po-

dobná v tom, že například už od druhého ročníku pracuje.

To ano a velmi to oceňuji. Velmi se mi líbí, že studenti dokáží pracovat a tvořit, vydělat si na sebe a případně i nastartovat nějakou kariéru. To je obohacující.

Já jsem zastáncem aspoň minimálního školního, byť je to možná nepopulární. Samozřejmě nesmí být zničující, ale je to test, aby se ti lidé naučili více starat sami o sebe a školu brali jako závazek.

Takže vysoká škola by měla studenty naučit samostatnosti?

Určitě. A taky zodpovědnosti.

Máte rád nezávislé cestování, kde jste všude byl?

Naposledy jsem hodil batoh na záda v únoru, kdy jsem si splnil čtyřletý plán a šel trek do údolí Annapuren a zpátky. Lákají mne exotické země, v posledních letech jsem byl například v Bhútánu, Indonésii, Mexiku nebo Barmě.

Čím vás cestování obohatilo?

Získal jsem nadhled. Ve chvíli, kdy dennodenně řešíte v tu chvíli mediálně zásadní problémy v této zemi, což neznemená, že jsou skutečně zásadní, podlehnete občas mylné představě o tom, co je a není důležité.

Každá taková cesta s batohem na zádech, dál od luxusu a směrem k normálním lidem v úplně jiné kulturní civilizaci, vám dá obrovský nadhled a odstup od problémů, s nimiž se doma potýkáte. Trochu vám to posune životní filozofii někam jinam.

Text: Stanislav Kamenský

Foto: Stanislav Kamenský

Prostí Číňané nevědí, co znamená pojem lidská práva

Právě probíhá olympiáda v Pekingu, žurnalisté jsou neustále sledováni čínskými úřady. Stalo se vám někdy něco podobného?

Loni jsme v Pekingu natáčely s režisérkou Andreou Majstorovičovou do pořadu Fenomén dnes díl s názvem Vyrobeni v Číně, který byl o ekonomickém rozmachu této země. Takže jsme natáčely v čínských domácnostech a zajímaly nás jejich příjmy, výdaje a běžné starosti. Myslely jsme si, že je to pro čínské úřady poměrně neškodné téma, ale i tak nás sledovali na každém kroku a cítily jsme, že na nás režim tlačí, abychom svoje náměty předem cenzurovaly. Takže jsem to zažila na vlastní kůži a bylo to dost nepříjemné.

Měli jste ještě nějaké jiné problémy?

Často nám zastoupily cestu ozbrojené složky nebo různí hlídači a v natáčení nám bránili. Naše tlumočnice se dost bála.

Měla jste také strach?

Máme tady u nás v Evropě pocit, že se nám nemůže nic stát. Že jsme nedotknutelní a jsme občané svobodného světa a nikdo nás nebude zavírat. Toho jsem se nebála. Bála jsem se o lidi, kteří s námi spolupracovali, o naši překladatelku. Protože když natáčíte v zahraničí, přijedete a zase odjedete, ale ti lidé tam musí zůstat. Takže jim můžete dost zkomplikovat život a ohrozit je. Toho je potřeba se bát, protože nemáte právo riskovat něčí život nebo zdraví. Ani kvůli reportáži. Můžete riskovat jen svůj, když se tak rozhodnete. Občas jsem viděla,

Se Zuzanou Šimůnkovou jsem se sešel v kavárně Slavia. Nemyslete si, že je slávistka. Na fotbal vůbec nechodí, jen platonicky fandí pražské Bohemce, protože je z Vršovic. V průběhu rozhovoru se rozpovídala hlavně o poslední návštěvě Číny, která ji zaujala.

jak je naše čínská tlumočnice zelená hrůzou a v duchu přemýšlí, co jí naše natáčení vynesou.

Ptala jste se jí na možné důsledky takto riskantního natáčení?

Párkrát ano, ale nechtěla o tom vůbec mluvit. Někdy jsme ji raději poslaly pryč a točily samy, když jsme viděly, že má velký strach. Protože když něco natočíme samy a překladatelka u toho nebyla, je to lepší než s její asistencí. Natočily jsme všechno, co jsme potřebovaly, ale bylo to hodně stresující.

Jak na vás působil Peking? Od kamaráda jsem slyšel, že na každém rohu mají Mc Donald's...

Ale že máte někde Mc Donald's, neznamená, že tam je politická soutěž a můžete jít svobodně k volbám. Tam jsou jen tyto vnější znaky západní společnosti. Jinak je to kapitalistická ekonomika řízená tvrdě jedinou stranou. Naši respondenti nám říkali, že nevědí, co znamená pojem lidská práva, co si pod tím mají představit. Uvažují úplně jinak, koneckonců mají informace o světě z cenzurovaných médií a historickou zkušenost císařství. V čínské ústavě je zakotveno, že komunistická strana má ve-

doucí roli, kterou nesmí nikdo zpochybňovat, protože by ohrozil stabilitu země. My máme na stejném místě napsáno, že lidé jsou si rovni v důstojnosti a právech. To je obrovský rozdíl.

Chtěla byste v Pekingu strávit třeba rok?

Myslím, že by šlo o zajímavou profesní zkušenost, ale lidsky by to bylo dost ubíjející. V Pekingu jsem se cítila dobře jen proto, že jsem se sešla s několika přáteli ze studií v Londýně. Bez nich by mi tam bylo všechno úplně cizí. Aktivně bych o pobyt tam asi neusilovala.

Jak reagovali čínští obyvatelé, když jste jim vysvětlovala pojem lidská práva?

Cítila jsem, že je jim naše uvažování velice vzdálené. My si tady myslíme, že naše myšlení je univerzální a všichni nám musí rozumět. V Číně vidíte, že jste cizincem z daleka a musíte se učit, jaký žebříček hodnot mají tam, že například hrajete s ostatními dohromady a nejste individualista, jste dobrý manžel, otec, zaměstnanec, člen strany a plníte dobře svou společenskou roli, aby Čína „kráčela kupředu“.

O Číňanech se říká, že jim také dost záleží na rodině, je to pravda?

Samozřejmě. Když jsme se našich respondentů ptali, o co usilují v životě, i když třeba není jisté, zda se jim to povede, velmi často jim záleželo na tom, co bude z dětí. Aby měly větší životní příležitosti. Pro ně je důležitá další generace, a proto také posílají své děti do zahraničí. Třeba si o svém režimu nedělají iluze, ale vědí, že tak obrovská země se reformuje pomalu a bolestivě a také nezavrhnou svůj život jen proto, že žijí v takovém systému. Rozumím tomu, že člověk nechce kritizovat svou zemi před cizincem, a určitě bych nepovažovala za vhodné lidem, kterým je padesát, šedesát i víc, říkat ve svém věku, jak by měli žít. Naopak se ptám se zájmem, jak žijí oni. Na jejich životní zkušenost, protože mě to obohacuje.

Jaká odlišnost vás v Číně zarazila nejvíce?

Naprosto jiná představa o tom, co je slušné a co neslušné. Dospělý slušně oblečený člověk může normálně popotahovat a plivat kolem sebe chrchle hlenu. Ale když byste třeba příliš otevřeně řekli, co si myslíte, dotkli byste se citů přítomné osoby a bylo by to mnohem neslušnější. Úzkostlivě se musíte snažit přijít na to, co jsou pravidla slušného chování, což je pro Evropana velká hádanka. Díky tomu si uvědomíte, že oni jsou úplně jiní.

Cestování jen dokazuje fakt, že jste v televizi úspěšná. Při studiu jste ale

Zuzana Šimůnková

Dotazník

Narozena:

1976 v Praze

Stav:

Svobodná

Bydliště:

Praha

Studium na MU:

Magisterské: Mediální studia a žurnalistika na Fakultě sociálních studií a Filozofie na Filozofické fakultě (2002)

Diplomová práce:

Povolání moderátor

Práce a kariéra:

V letech 2003–2004 získala titul M. A. na University of Westminster v oboru mezinárodní žurnalistika. V letech 1999 až 2001 působila jako redaktorka zahraniční redakce Českého rozhlasu 1 Radiožurnálu, od roku 2001 je redaktorkou Redakce aktuální publicistiky České televize.

Tři slova, která mě charakterizují:

Spolehlivost, citlivost, pedantičnost

Tři slova, která charakterizují mou práci:

Disciplinovanost, pravdivost, korektnost

Co dělám, když nic nedělám:

Nic nedělám, ležím, klábosím s přáteli.

Co čekám od budoucnosti:

Budoucnost nechávám na budoucnosti.

Proč jsem se rozhodla pro FSS:

Líbil se mi obor žurnalistika – filozofie.

Co mi dala škola:

Člověk si může něco vymyslet a realizovat samostatně. Je to jen na něm.

Čeho bych chtěla dosáhnout:

Pevného zdraví

Co je mojí životní prioritou:

Osobní život

pracovala paralelně v rozhlasu. Proč jste se nakonec rozhodla pro televizi?

Z televize jsem dostala zajímavější nabídku. V rozhlasu jsem byla jako externí redaktorka, a když mi nabídku stálou smlouvu, přišla nabídka z České televize, která ji předčila. Začala jsem ve dvaceti čtyřech pracovat jako dramaturgyně, na což jsem byl dost mladá, nevěděla jsem skoro nic. Obstála jsem díky laskavosti starších kolegů, kteří mě naučili všechny základní věci.

Říká se, že žurnalistika, kterou jste vystudovala, není tak ani o obsahu učiva, ale spíše o kontaktech. Souhlasíte s tímto tvrzením?

Něco na tom určitě je. Poprvé jsem o sobě dala vědět v pořadu Klub Netopýr, kam jsem se dostala na základě doporučení Jiřiny Sallaquardové z naší fakulty. To byla příležitost, a tehdy jsem nevěděla, jak moc byla velká. Jsem vychovaná k pečlivosti, a tak jsem se velice důkladně připravila, přečetla jsem si úplně všechny knížky zpovídáního Pavla Tigrida, které vyšly v češtině. Asi i díky tomu ze mě při natáčení spadla tréma a působila jsem přirozeně, takže se to lidem líbilo. Což mě velice překvapilo, protože jsem to prožívala jako strašný nervák. Otevřely se mi tím profesionální možnosti a začala jsem dostávat zajímavé pracovní nabídky, ze kterých jsem si vybrala právě

zaměstnání v redakci publicistiky. Dostala jsem tedy příležitost, která se proměnila ve smysluplnou budoucnost. Ale také jsem to mohla celé zvrát.

Co by teď bylo se Zuzanou Šimůnkovou, kdyby první rozhovor v Klubu Netopýr pokazila?

Myslím, že bych dál pracovala v rozhlasu a časem bych se třeba také vypracovala, jezdila na zahraniční cesty... Snad by všechno šlo svou cestou, ale určitě ne tak rychle.

Text: Andrej Slivka
Foto: Andrej Slivka

K psychologovi bych nikdy nešla

Proč jste se zaměřila zrovna na psychologii organizace a práce?

Nedokázala jsem si představit, že dělám psychologa v dětských nebo manželských poradnách. Říkala jsem si: Teď vylezu ze školy, co já těm lidem budu proboha radit? Sama jsem tehdy neměla děti... A měla jsem rodičům pomáhat s výchovou? To mi přišlo divné, proto jsem se dala na pracovní psychologii. Lákala mě i z jiných, mnohem praktičtějších, důvodů. Navíc jsem hned po škole dostala velmi zajímavou nabídku z Taktu.

Jaký je váš pracovní den? Čekáte, až někdo přijde a řekne: Já mám problém s kolegou v práci, pojďte mi pomoci?

Kdybychom na zákazníka pasivně čekali, asi umřeme hladem. (směje se) Spolumajitel a šéf Taktu je vynikající obchodník. Aktivně naše služby nabízí firmám. Pokud je kontrakt uzavřen, „naběhnou“ do firmy psychologové, kteří pracovníky otestují. Toto testování se pak vyhodnotí globálně pro celou firmu či požadované podskupiny, ale také jednotlivě, pro každého zaměstnance. Výsledky s jednotlivými lidmi konzultujeme. Mnohé jiné poradenské firmy totiž většinou kontaktují pouze majitele či ředitele, a zaměstnanci vůbec netuší, jak dopadli, jestli přijde změna a co jim přinese. My jim povíme, co od nás mají čekat, co zhruba se o nich dozví ředitel, jaké mají slabiny, co by šlo změnit, na čem zapracovat.

Co konkrétně zkoumáte ve firmách?

Diplom na katedře psychologie získala Radana Šrubařová před šesti lety. Po státnicích nastoupila do poradenské firmy Takt, která se zaměřuje na psychologii organizace a práce. O každém zaměstnanci dokáže Radana a její kolegové zjistit, cokoli potřebují. Tým, ve kterém pracuje, dokonce odhalí i „straky“ na pracovišti – pomocí barev. Své práce si Šrubařová cení a má ji ráda, přesto by sama k psychologovi nikdy nešla.

Hledáte problémy?

Většinou přicházíme do firmy, která nějaké potíže má nebo je přinejmenším tuší. Nemusí krachovat kvůli špatné technologii, někdy stačí pouze špatné vztahy na pracovišti, nedostatečná komunikace, nepochopení. Tato situace se nedá vyřešit tím, že by ředitel „předělával“ jednoho člověka po druhém – to by nebylo příliš efektivní. Proto celou firmu zanalyzujeme, najdeme problém a navrhneme jeho komplexní a hlavně systémové řešení. S tím vším pak mohou ředitelé pracovat.

Většinou nacházíme komplikace právě v komunikaci, ve firemní kultuře, v kolegiálních vztazích, občas přijdeme i na etické problémy. Není to běžné, ale ani ojedinělé, že zaměstnanci například kradou, falšují a podobně.

To poznáte z jednoho vyplněného testu?

Když máte dobrou metodu, tak ano. Je to ale hodně citlivá záležitost, takže tu informaci sdělujeme opatrně a až po důklad-

ném ověření. Většinou však už šéf podezření má a my mu jej vlastně potvrdíme. Na druhou stranu mohou mít dlouhodobí šéfové klapky na očích a problémy nevidět. Takže je dobré, když je na potíže upozorní zavčasu někdo zvenčí.

Zřejmě nepoužíváte obvyčné psychotesty typu ano/ne?

Jednak jsou to dotazníky, kde je třeba odpovédět slovně nebo vybrat z nabízených variant, jednak se jedná o barvosociace. Zjednodušeně řečeno: na základě asociací a určitého „klíče“ přiřazuje člověk k desítkám pojmů tři barvy. To celé působí na zaměstnance zrádně a většinou je to vyděsí. Když si děláte nějaký test v časopise, zhruba tušíte, jak odpovědět, abyste vypadala například jako dobrodruh nebo naopak utáplá domácí puška. Ale víte snad u barev, zda je lepší napsat zelenou či modrou? Barvičky jdou do podvědomí a odhalí nám daleko více: i to, co by člověk vědomě nepřiznal.

Jak se k testování staví zaměstnanci?

Vesměs s despektem a obavami. Nedivím se jim: často jdou někam s tím, že budou mít „spací“ školení... Ale místo toho na ně „nakluše“ psycholog, který je tři čtyři hodiny testuje, což se nám stává zvláště ve firmách, kde je problematická komunikace. Je pro ně nepříjemné, že musí procházet psychotesty, a přitom neví, co z nich vyleze, kdo se to dozví. Navíc je to hodně namáhavé, čtyři hodiny složitých testů dají přece jen zabrat. A oni nemají ponětí, jestli je na základě testů povýšíme, vyhodíme nebo jim úplně zavřeme fabriku. Konzultace výsledků ale strach většinou odbourají, člověk začne spolupracovat a je ochoten se zúčastnit například také výcviků v rámci firmy.

Jak takový výcvik probíhá?

Výcvik děláme na zakázku až na základě otestování. Nenutíme lidi učit se poučky, jak mají komunikovat, obchodovat a podobně, to nemá smysl. Spíše je povzbudíme, aby více poznali sami sebe a na základě toho něco u sebe změnili. Výcvik probíhá prostřednictvím různých her. Některé techniky si vymýšlíme sami, jiné jsou standardní, ty používají v různých modifikacích i jiné psychologické firmy. Snažíme se ale vymýšlet metody na míru, proto psychologovi dáme několik dnů práce, než se na výcvik připraví.

Kromě Taktu působíte také ještě na FSS, máte syna. Jak zvládáte takový kolotoč?

Radana Šrubařová

Dotazník

Narozena:

V Beskydech ve znamení Lva a v roce Koně

Stav:

Vdaná

Bydliště:

Brno

Studium na MU:

Bakalářské: Sociologie a Psychologie na Fakultě sociálních studií (2000)

Magisterské: Psychologie na Fakultě sociálních studií (2002)

Diplomová práce:

Preferované vlastnosti a charakteristiky pro soužití (příspěvek k problematice výběru a volby partnera)

Zhodnocení motivačního systému organizace

Práce a kariéra:

Je na rodičovské dovolené, k tomu pracuje na částečný úvazek v poradenské společnosti TAKT.

Tři slova, která mě charakterizují:

Dovedně maskovaný intelekt

Pět slov, která charakterizují mou práci:

Náročná, vzrušující, kreativní, detektivní, zodpovědná

Proč jsem se rozhodla pro FSS:

Odkážíva jsem dělala vrbu kamarádům. Navíc má představa o studiu psychologie plně korespondovala s mou vrozenou leností (náročná přijímačka, leč snadné studium).

Co teď dělám:

Užívám si mnohaměsíční „dovolené“ se synem a k tomu si za dlouhých večerů a nocí naplno vychutnávám práci na částečný úvazek.

Co dělám, když nedělám:

Lámu si nohy na lyžích, narážím kostrč při paraglidingu či testuji fyziku v praxi – co se stane s chopperem a koženou kombinézou při rozmanitých způsobech brždění na různých povrchích.

Rodina a kariéra jdou dohromady poměrně špatně, protože chci oběmu dávat maximum. Když měl syn rok, nastoupila jsem zpět do Taktu na poloviční úvazek. Po dalším roce jsem předala své mateřství nepřerušené povinnosti na katedře kolegům, protože trojkombinace aktivní dítě – náročná práce – katedra se stávala už opravdu vražednou. Snažila jsem se nic z toho nešidit, čehož však šlo docílit pouze tak, že jsem šidila sebe. V současnosti funguji tak, že přes den se věnuji synovi, v noci se-

dím nad prací. Když už jsem opravdu hodně přetážená, tělo si tak jednou za půl roku samo řekne, většinou chytím nějakého bacila a odpočinout si musím.

Vystudovala jste psychologii, zkoušíte na syna speciální výchovné metody?

Ne! (směje se) Na psychologii jsme se samozřejmě učili informace typu „v kolika letech dítě nakreslí čárku, kolečko, hlavonožce“. To všechno jsem odvykládala u zkoušek, v realu ale zjistíte, že každé dítě

funguje jinak, je individuální, a že se svět nezboří, když začne mluvit či chodit později. Nemusí to vůbec nic znamenat. Já dám na intuici, ne na příručky. Radeček byl motoricky hodně zdatný a začal brzo mluvit, pak na půl roku úplně utnul a povídat přestal. Co s tím chcete dělat?

Navštívit psychologa, například?

Příznám se, že k psychologovi bych nešla, a s tímhle už vůbec ne! I když znám spoustu výborných psychologů, nemyslím, že by mi mohli s většinou mých potíží pomoci. Svě problémy známe nejlépe my sami. Pokud chce člověk například navštívit partnerskou poradnu, nemyslím, že psycholog vyřeší jeho problém, pokud neuslyší minimálně druhou stranu, nevyslechne si partnera, rodiče, kteří někdy nechtějí spolupracovat. Nemůže mu pomoci dobře, nevidí mu do hlavy a na základě vyprávění nedokáže problém vyřešit. Já se raději spoléhám sama na sebe. Pro jiné lidi však může být psycholog spásou a poslední záchranou.

Přesto se zdá, že lidé vyhledávají psychology častěji.

O návštěvě asi uvažují častěji než dříve. Také nabídka psychologických poraden je větší. Pro mnohé to může být možnost, jak přesunout problém na někoho jiného, nepracovat na něm sám. Osobně si myslím, že stejně jako kartářka, vědma nebo dříve kněz může psycholog člověka hodně ovlivnit. Psycholog může člověku jako autorita něco namluvit a zanechat v něm negativní emoce, ranit jej. Proto by měl člověk dát raději na svou vlastní intuici a zdravý rozum.

Text: Martina Surá
Foto: archiv Radany Šrubařové

Spolupráce je klíčem k prosperitě

Táhlo vás to ke školství a mezinárodním vztahům už na střední škole?

Ne tak úplně. Původně jsem chtěla jít na práva, ale pak jsem se rozhodla právě pro mezinárodní vztahy. Připadali mi totiž živější, nejsou tak omezené jenom na věci striktně dané a hodně v nich záleží na tom, jak člověk přemýšlí. Navíc je to obor, ve kterém je stále o co se zajímat. Možná trochu překvapivě mě to taky táhlo ke strategickým studiím, ale bohužel to nějak nevyšlo.

Nemrzí vás to?

Pociťuji snad jen jistou nostalgii pokaždé, když v Bruselu jedu kolem velitelství NATO. Každopádně bych teď už rozhodně neměnila.

Proč jste si vybrala právě FSS?

Ona si vybrala mě. Když jsem se po maturitě rozhodovala kam dál, chtěla jsem studovat mezinárodní vztahy a politologii. Měla jsem přihlášky do Prahy, Brna i Olomouce. Masarykova univerzita byla jediná z těchto tří, která mě přijala. (směje se)

Jakou nejdůležitější zkušenost vám dala fakulta?

Kriticky myslet a uvažovat v souvislostech. Alespoň doufám.

Co teď vlastně děláte?

V podstatě jsem teď takový pendlující úředník mezi Prahou a Bruselům. Na ministerstvu školství jsem začala pracovat již od magisterského studia, později jsem ale

Pochází z kraje pod Řípem, kam podle jejích slov před pár lety vylezl praotec Čech, kouknul se a řekl – tady to bude fajn. Momentálně bojuje za Českou republiku na evropském vzdělávacím kolbišti. Ráda cestuje po Evropě a ještě raději po Česku, ale v Bruselu se snaží trávit času co nejméně. I když by člověk možná čekal odměřenou úřednici, je dobře naladěná a vtip jí rozhodně nechybí. Leona Šteigrová.

přestoupila na Odbor pro záležitosti Evropské unie. V tuto chvíli mi všechn čas zabírá příprava na české předsednictví v Radě EU.

Co to znamená?

Zastupuji Českou republiku ve Výboru pro vzdělávání (výbor Rady EU), kterému bych během českého předsednictví měla předsedat. Tahle práce je pro mě určitě nejzajímavější, protože se člověk setkává se spoustou zajímavých lidí a také vidí v praxi všechno to, co ve škole studoval teoreticky.

Mnoho lidí si práci ve výběrech představí jako tvrdý boj o každý jeden bod v zákonu či ve smlouvě...

Ne tak úplně, neboť oblast vzdělávání je plně v kompetenci členských států. Skutečný boj se vede v oblastech společných politik Tady je to spíše o spolupráci a hledání shody na základě toho, co je pro státy výhodné a prospěšné. Já osobně se snažím zastupovat Českou republiku důstojným způsobem, aby to, co od nás zaznívá, bylo smysluplné. Občas je to ale také více snaha

o zastavení plíživé ruky Bruselu, to přiznávám. (směje se)

Co je podle vás v této oblasti výhodné a prospěšné pro Českou republiku?

Možnost podílet se na různých iniciativách a otevírat se přeshraniční spolupráci. Zní to sice jako klišé, ale věřím, že různé formy mobility v rámci vzdělávání a společné projekty přinášejí novou dynamiku a otevírají prostor pro tvořivost a inovace. Rozhodně si nemyslím, že by cokoli v této oblasti mohlo České republice ublížit či nás ohrozit – je jen otázkou, jak budeme schopní využít všechny možnosti, které nám spolupráce nabízí.

Mluvíte také o plíživé ruce Bruselu. Vidíte tak i budoucí směřování Evropské unie?

Určitě bude stále silnější. Mám pocit, že členské státy nechávají příliš mnoho věcí na řešení v Bruselu. Tak trochu se obávám, že to je nevyhnutelný trend i do budoucna.

Takže Evropská unie směřuje ke superstátu?

Myslím si, že poměry stále více spějí k tomu, že hybridní mezinárodní organizace se mění ke stále větší politické integraci. Nechtěla bych se ale zmiňovat přímo o procesu federalizace.

Proces integrace ale provázají také problémy. Který je podle vás tím největším?

V tomto případě je nejdříve nutno si říct, co vlastně Evropská unie je. Já si pod ní stále představuji sedmadvacítku členských států, takže bych se spíš ptala, co trápí je. Pokud bych měla mluvit o unii jako o jednom celku, musela bych ji nějak vymezit vůči vnějšímu světu a v tomto kontextu určit největší hrozby. Těmi jsou dnes hlavně negativní demografické trendy a z ekonomického hlediska nutnost vyrovnat se a konkurovat ostatním světovým centrům. Evropská unie by rozhodně neměla o těchto hrozbách jen mluvit a přitom se dívat, jak jí ujíždí vlak směrem na východ.

Když mluvíme o východě, existují podle vás nějaké přirozené hranice, za které by se unie už neměla rozšiřovat?

Je tu velký potenciál Chorvatska. Myslím si však, že překročení dalších hranic by bylo vstupem do úplně jiného hodnotového a kulturního prostředí, než v jakém je dnešních sedmadvacet států zvyklých pracovat. To je nutné si uvědomit a zamyslet se, jestli by nebylo vhodnější využívat různé for-

Dotazník

Narozena:

1981 v Roudnici nad Labem

Stav:

Svobodná

Bydliště:

Poblíž Roudnice nad Labem

Studium na MU:

Bakalářské: Politologie a Mezinárodní vztahy a evropská studia na Fakultě sociálních studií (2002)

Magisterské: Mezinárodní vztahy a evropská studia na Fakultě sociálních studií (2004)

Doktorské: Evropská studia na Fakultě sociálních studií (2008)

Diplomová práce:

Vývoj procesu odzbrojení v 70. letech 20. století

Vývoj oblasti vzdělávání v ES/EU

Proces europeizace z hlediska vzdělávání a vzdělávací politiky (disertační práce)

Práce a kariéra:

Od roku 2003 působí na Ministerstvu školství, mládeže a tělovýchovy, kde je nyní vedoucí oddělení evropské vzdělávací politiky Odboru pro záležitosti EU.

Slova, která mě charakterizují:

Důsledně nedůsledný perfekcionista

Slova, která charakterizují mou práci:

Úředničina, ze které dělá blížící se předsednictví v Evropské unii zajímavou a velmi dynamickou práci.

Co dělám, když nic nedělám:

Sport, protože úředničina je hodně o sezení. Běhám nebo jezdím na kole.

Ještě nedávno to bylo cestování, ale příprava na předsednictví mě unavila natolik, že kufr už nemůžu ani vidět. Snad se to ale zase zlepší. Taky doufám, že se budu moci vrátit ke knížkám, které nebudou o vzdělávací politice.

my úzké spolupráce místo přímého členství v Evropské unii.

Jaké formy spolupráce máte na mysli?

Myslím tím možnosti užší spolupráce, zapojení do vybraných aktivit, rozvíjení společných projektů a tak dále. Ve vzdělávání je takto rozvíjeno mnoho iniciativ, které pomáhají řadě třetích zemí zkvalitnit vzdělávací systém a jejich školám zapojit se do evropských projektů.

Jaké priority by si měla Česká republika, coby „neposlušné dítě Evropy“, vytýčit pro své předsednictví Evropské unii?

Hlavně nebýt ambiciózní a vše zvládnout s elegancí a racionálním pohledem nedeformovaným krátkodobými zájmy. Určitě od nás nikdo neočekává, že budeme dělat díru do Evropy. Avšak právě důstojně zvládnuté předsednictví nám může pomoci otevřít dveře, které jsou zatím uzavřené kvůli různým předsudkům a – slovy pana profesora Fialy – symbolicky vytvářeným nerovnostem.

Lze jim připisat na vrub aktuální návrh francouzského prezidenta Sarkozyho o vynechání České republiky z předsednictví Evropské unii?

Myslím, že zde došlo k dezinterpretaci slov francouzského prezidenta. Nerada bych se pouštěla do komentování některých výroků, ať již vytržených z kontextu či vyjádřených pouze jednotlivci. Každopádně, jak jsem již říkala, je nutné i z naší strany volit uvážlivé kroky a nevytvářet pro takovéto myšlenky živnou půdu. Je nutné si uvědomit, že na rozdíl od řady jiných zemí s předsedáním Radě EU zkušenosti nemá-

me. Dosud jsme nikoho nepřesvědčili, že předsednictví důstojně zvládneme, a tak ani naše kampaně a vystoupení by neměly být přehnaně sebejisté a nekritické vůči sobě samým.

Současně je nutné zvolit jednotnou strategii, jak se k předsednictví postavit. Nelze však manévrovat mezi dvěma extrémy – minimalistickým v duchu „předsednictví přežít“ a maximalistickým. Česká republika, jak tomu u menších zemí bývá, by mohla sehrát velmi významnou roli při hledání kompromisů a neutrálním řešení problematických otázek.

Co je z vašeho pohledu studenta, který se v problematice vyzná, na českém školství dobré a co zlé?

Určitě nejsem expert, který by měl hodnotit české školství. Myslím si ale, že naše školy jsou uzavřenější vůči mezinárodní spolupráci a vůči novým potřebám a trendům. Více by se mohly zaměřit na tolik potřebné soft skills, tedy dovednosti jako schop-

nost komunikovat, prezentovat a pracovat v rámci rozličných kultur.

A co vysoké školství?

Mám ze svých studií zkušenost s Masarykovou univerzitou. Považuji ji za školu, která své studenty motivuje ke studiu, snaží se být otevřená novým myšlenkám a stále se posouvat dál. Touhle cestou by se podle mě měly vydat všechny vysoké školy. Je to však otázka postupných změn.

Co chcete dělat v budoucnu?

Chci dělat něco, co mě bude bavit. Mohlo by to být v poklidnějším tempu, než jak vypadají přípravy na předsednictví. Ráda bych vyměnila státní správu za akademickou nebo soukromou sféru. Rozhodně mě už ale nikdo nedostane natrvalo do Bruselu. (směje se)

Text: Martin Habčák
Foto: archiv Leony Šteigrové

Zachovat přírodu a zůstat šťastní

Jak si představujete ideální budoucnost?

Jako určitý kompromis. Člověk by se měl v mnoha směrech omezit, aby zachoval přírodu, ale musí přitom zůstat šťastný. Nestrádat.

Je člověk schopný omezit se sám od sebe, bez nějakého vnějšího zásahu?

Myslím si, že změny v chování možné jsou a spousta lidí okolo je toho důkazem. Přirovnala bych to třeba k emancipaci žen - dlouhou dobu se nic nedělo a potom se během jediného století postavení žen od základů změnilo, což naprosto proměnilo celou společnost. Třeba třídění odpadu je v dnešní době věc naprosto běžná, a jak se do toho lidem dřív nechtělo.

Nemyslíte si ale, že právě ke třídění odpadu se lidé dostali pomocí masivní kampaně?

Lidé si nechají nakukat kde co. Když se začalo mluvit o tom, že potraviny vyráběné v běžném zemědělství jsou jedovaté, řada lidí si hned běžela nakoupit biopotraviny. Na to lidé slyší, protože si to vztahují ke svému tělu. Třídění odpadů je věc částečně ekonomicky motivovaná. Mediální masáž určitě posouvá veřejné mínění správným směrem. Samozřejmě pokud je dobře udělaná.

Vím, že v Hostětíně pořádáte hodně kurzů pro veřejnost. Co se podle vás zatím nejvíce povedlo?

Když to budu brát ze strany poptávky, kte-

Profesní dráha Jany Tesařové, současné organizační ředitelky Centra Veronica Hostětín, nebyla nijak přímočará. Původně vystudovala ekonomii, teprve po setkání s lidmi z brněnské ekologické organizace Hnutí Duha se pustila do studia humanitní environmentalistiky na FSS. V Centru Veronica Hostětín, vzdělávacím středisku, které je samo ukázkou ekologického stavění zaměřeného na úsporu energií, jí obě studia přijdou vhod – jednoho využije při manažerské činnosti, druhé jí dává zase nutný environmentální rozhled. Že toho má v práci nad hlavu a celé dny se nehne od počítače, na dobře naladěné a usměvavé Janě poznat nebylo. Ať je i toto konstatování malou reklamou na ekologický životní styl v lůně přírody.

ré zároveň velmi rádi vyjdeme vstříc, tak například ovocnářský program, do kterého spadají různé kurzy a poradenství, týkající se péče o ovocné dřeviny. Vyplývá to z tradice – v Bílých Karpatech jsou ovocné stromy velmi důležitou složkou krajiny. O téma je obrovský zájem a lidi to skutečně baví. Veronica se zároveň podílí na projektu moštárny, čímž celé věci dává ekonomické užití. Místní lidi to k pěstování ještě více motivuje.

Je něco, co by přitáhlo zájemce i ze vzdálenějších koutů republiky, popřípadě ze zahraničí?

Určitě modelový pasivní dům, na který se jezdí dívat lidé z celé republiky. Zájemce táhne i kořenová čistírna odpadních vod a obnovitelné zdroje – využití biomasy

a slunce. Ze zahraničí přijíždějí neziskovky, které se chtějí inspirovat. Například z Bulharska a Rumunska, kde jsou v ekologických otázkách přece jenom za námi.

Které státy jsou naopak vaším vzorem?

V mnoha směrech jsme se inspirovali v Rakousku, Lucembursku, Holandsku, Anglii a USA. V devadesátých letech měla západní Evropa a Severní Amerika velkou chuť a motivaci u nás pomáhat, rozvíjet občanskou společnost. Veronica uměla nabízeného know-how dobře využít a navázala cenné vztahy se zahraničními neziskovkami nebo nadacemi.

Odkud jako nezisková organizace čerpáte peníze?

Jsme nezávislí na veřejné správě – v tom smyslu, že nejsme veřejnou institucí zřízenou, ani nemáme automatický nárok na žádné dlouhodobé prostředky. Jsme podstatně financováni z grantů, na základě projektů, které předkládáme různým evropským institucím. Máme i hospodářskou činnost, nějaké zdroje tedy získáme z prodeje publikací, pronájmu prostor a hostinské činnosti. Účastníkům vzdělávacích akcí v Hostětíně nabízíme ubytování a stravu. Případné výnosy jdou samozřejmě zpátky na činnost, které děláme z posláním – ochrana přírody, vzdělávání a další.

Do Bílých Karpat jste se stěhovala kvůli práci? Jak jste si zvykla na venkovský život?

Stěhovala jsem se kvůli příteli a práce ve Veronice v Hostětíně byla řízenou shodou náhod. Přišlo to v docela dobrém období – na střední a vysoké škole jsem si kulturního prostředí v Brně užila nepočítaně a teď si zase užívám krásné krajiny.

Žijete s přítelem podle nějakých ekologických zásad?

Snažíme se, ale je v tom samozřejmě pořád hromada kompromisů. Jsme vegetariáni, snažíme se kupovat bio nebo místní potraviny, vyhýbat se obalům, nejezdit autem. Třídíme odpad, svítíme, topíme a vodu používáme s rozmyslem. V obchodě vždycky strávím půl hodiny, protože na etiketách hledám, z čeho a kde se věci vyrábí. V první řadě ale jde o to neplýtvat a nekupovat zbytečné věci.

Dotazník

Narozena:

1977 v Brně

Stav:

Svobodná, žije s přítelem.

Bydliště:

Záhorovice v Bílých Karpatech

Studium na MU:

Bakalářské: Veřejná ekonomika na Ekonomicko-správní fakultě (1998)

Magisterské: Veřejná ekonomika na Ekonomicko-správní fakultě (2001), Humanitní environmentalistika na Fakultě sociálních studií (2005)

Diplomová práce:

Současná role rolníka

Práce a kariéra:

V roce 2003 začala pracovat v Nadaci Partnerství.

O dva roky později ukončila studium humanitní environmentalistiky. Pak se přestěhovala se do Bílých Karpat, kde začala pracovat v Centru Veronica Hostětín.

Tři slova, která mě charakterizují:

Zvědavá, spolehlivá, důvěřivá

Tři slova, která charakterizují mou práci:

Nekončící, smysluplná, pestrá

Co čekám od budoucnosti:

Nějaké velké překvapení, nejlépe příjemné. Přála bych si prožít období nabitě ideály, nadšením a aktivitou, něco jako šedesátá léta. Doufám, že nečekám na ekologickou katastrofu.

Co mi škola dala:

Celistvé pojetí a náhled na věc

Volila byste stejnou školu?

Určitě volila. Naučila mě přemýšlet o věcech, které mě zajímají, hledat si zdroje. Umožnila mi potkat lidi fundované v oboru. Naučila mě chápat souvislosti.

Zdálo se mi, že o biopotravinách jste mluvila trochu skepticky. Jak to s nimi tedy je?

Není všechno černobílé, takže i biopotraviny mají svá úskalí. V současné době je asi největším problémem to, že se dováží přes celou planetu. Často je těžké zjistit zemi původu. Myslím, že by se mělo mnohem víc mluvit o prospěšnosti místních věcí – jednak udrží v místní ekonomice více finančních prostředků a generují tak pracovní místa a ekonomickou stabilitu, jednak tvoří uzavřené kontrolovatelné cykly a odpadají například obrovské negativní důsledky dálkové dopravy.

V zásadě je však pozitivní, že se biopotraviny staly trochu módním trendem, který alespoň v zahraničí už dlouhá léta nepolevuje.

Jak se vám líbí Strana zelených?

V zásadě jí fandím. Jsem zvědavá, jestli ustojí rozpory mezi idealismem a realitou politického prostředí – nutností dělat kompromisy, vyměnit něco za něco. Mám pocit, že dnes v politice už málokdo pracuje kvůli ideálům, musí být těžké se v těchto vodách pohybovat. Byla by velká škoda, kdyby zelení získanou důvěru zase ztratili.

Myslíte, že už prosadili něco zásadního?

Velmi významné je, že se téma ochrany klimatu dostalo do popředí veřejné diskuse. To je reálný výsledek práce a doufám, že tato snaha nezmizí do ztracena. Těšilo mě, že jejich program obsahoval ekologickou daňovou reformu a je mi líto, že se tato zásadní věc nehýbe. Je to určitě složité – daně jsou alfa a omega ekonomiky, zajímají a ovlivňují každého, takže jakákoli změna vyžaduje velké úsilí a riziko. Na to nestabil-

ní vláda nestačí. Tím spíš, že je Strana zelených na tuto otázku v koalici sama.

Od vedoucího katedry Zbyňka Ulčáka jsem na vás zaslechla jen chválu. Těší vás to?

Určitě! Veronica s FSS intenzivně spolupracuje, nabízíme studentům prostor pro terénní praktika – na skutečných projektech mohou ověřovat teorii, přicházejí na work-

shopy, stáže a podobně. Na druhé straně akademické prostředí nám poskytuje zpětnou vazbu, odborné konzultace a specializované externí lektory pro vzdělávací akce. Potenciál pro spolupráci akademické a neziskové sféry je obrovský.

Text: Lenka Marešová
Foto: Lenka Marešová

Zahraniční sportovci se k médiím umějí chovat

Jak vzpomínáte na školní léta?

Vzpomínám na ně v nejlepším. I když mě mrzí, že se tam vinou systému kreditního studia a psané formě zkoušek neutvořila taková parta a vztah mezi studenty a učiteli, jaký jsem očekával. Nebyla to pro mě extrémně náročná škola, měl jsem čas i na další aktivity a práci. Člověk tak měl na studentský život peníze a mohl si užívat. Proto to bylo i s maturitním rokem moje nejhezčí období v životě.

Na fakultě přednášíte kurz sportovní žurnalistiky. Když srovnáte akademickou půdu tehdy a teď, jaké změny jste zaznamenal?

Už je to dvanáct let, co jsem na škole začínal. Tenkrát byl obor v plenkách, teď má tato katedra třináct let. Rozšířila se nabídka kurzů, studenti mají daleko větší možnosti, ale podle mého názoru mají také studium náročnější, než jsme měli my. Nároky na ně jsou podle mého vyšší.

Přednášení vás baví?

Jo, moc. Baví mě to, když to baví lidi. Když mám pocit, že se jim to líbilo, že jim to něco dalo, odcházím spokojený.

Práci sportovního redaktora jste dělal i při škole, klasické zpravodajství vás nelákalo?

Asi šest měsíců jsem nedělal jen sport, ale klasické zpravodajství. Na škole jsem dostal nabídku dělat šéfredaktora jedné regionální tiskové agentury – už zanikla. Tam jsem měl na starosti úplně všechno včetně poli-

Na sportovní žurnalistiku si myslel Ondřej Tomek už ve čtvrté třídě. Jeho Sen se mu splnil a dnes si nemůže svou práci vynachválit. Sportem doslova žije. „Miluji na něm ty emoce, proto sleduji Mistrovství Evropy ve fotbale i poté, co jsme vypadli. Líbí se mi, jak sportovci i fanoušci prožívají hymny,“ říká. Tomek pracuje jako sportovní redaktor a komentátor v brněnském studiu České televize. Na svém povolání by nic neměnil. I přesto jej ale trápí přístup českých sportovců k médiím. „V cizině si uvědomují, že peníze, které vydělávají, mají především díky televizi. Ta je pro ně svatá. U nás to tak není,“ míní.

tiky a kultury, to mě hodně bavilo. Člověk se dostal i do jiné sféry, zašel si na kulturní akce a tak. I v televizi jsem v době dovolených zaskočil za zpravodajského kolegu a točil jsem reportáž na přehradě o sinicích. Na tuto akci jsem si koupil novou košili, ještě před kamerou jsem z ní odhazoval špendlíky a hrdě jsem ji oblékal... (směje se) Sport je ale pro mne číslo jedna.

Co je pro sportáka vrchol kariéry?

Chtěl bych častěji komentovat a zabydlet se v těch sportech, které komentuji. Chci, aby si mě lidé se sportem spojovali, abych do něj vnášel kvalitu. Nechci jej zlepšovat, ale přispět k zážitkům publika. Nechci pořad narušovat, chci jím přirozeně příjemně provázet. Také bych si přál, aby se se mnou vždycky počítalo na mezinárodních akcích, jako byla třeba olympiáda v Turíně nebo Mistrovství světa ve fotbale v Německu,

abych si mohl občas vyjet do zahraničí. Pak budu spokojený.

Máte nějaké novinářské vzory?

Nemám a nikdy jsem neměl. Sportovní žurnalistiku jsem chtěl dělat strašně dlouho, od čtvrté třídy na základní škole jsem chtěl být komentátor, ale tehdy jsem nikoho z novinářů samozřejmě neznal...

To jste měl o budoucnosti jasně už ve čtvrté třídě?

No jo. Spolužáci se mi smáli, když jsme to paní učitelce psali na papírky. (směje se) Jak jsem ale dospíval, v té myšlence jsem se ujistil. A vyšlo to. Když se sejdeme na třídním srazu, vždycky se tomu smějeme.

Takže žádné vzory jste nikdy neměl?

Ne. A ani teď nemám žádné vzory, podle mého by člověk neměl usilovat o to se

někomu podobat nebo stejně jednat, používat stejné výrazy. Každý novinář by měl být jiný a svůj. Někteří lidé mě ale inspirují. To je například Robert Záruba, kterého si velmi vážím a beru jej jako kvalitního profesionála.

Jak jste prožíval komentování zimních sportů na olympiádě v Turíně?

Strašně intenzivně. Byl to můj první výjezd do zahraničí a první přímý přenos v životě. Tohle se ještě asi nikomu tady nepoštěstilo. Hodně mi v Praze tenkrát věřili. Komentoval jsem přímé přenosy ze sportů, které jsem téměř neznal. Saně, boby, skeleton. Proto, když už jsem věděl, že jedu na olympiádu, vyrazil jsem se učit na světový pohár. A ty sporty se mi začaly líbit. Velkou výhodou pro mě taky bylo, že jsem neměl tolik kritiků, protože tyto sporty moc lidí v republice nesledovalo. Ale bylo třeba se na ně odborně připravit, navíc informace o bobech nebo skeletonu jsou hůře sehnatelné.

A stejný rok přišlo mistrovství světa ve fotbale?

Ano, to je rok 2006 a Německo, tam jsem ale nekomentoval. Mým úkolem bylo psát fejetony na téma fotbal a společnost, což mě hrozně bavilo. Zápasům a utkáním jsem se pracovně věnoval pouze okrajově. Neustále jsem byl v terénu, jezdil jsem po výstavách, ze stadionů do stanic metra (v Berlíně měli Pellé Station), do fanouškovských zón... Člověk viděl ten sport zase z jiné strany. Měli jsme normu fejeton a půl

Dotazník

Narozen:

1978 v Brně

Stav:

Ženatý

Bydliště:

Kuřim

Studium na MU:

Bakalářské: Mediální studia a žurnalistika a Sociální politika a sociální práce na Fakultě sociálních studií (2001)

Magisterské: Mediální studia a žurnalistika na Fakultě sociálních studií (2003)

Diplomová práce:

Televizní komercializace sportu: magický trojúhelník sport – TV – obchod

Práce a kariéra:

Nyní pracuje jako sportovní redaktor brněnského studia České televize.

Tři slova, která mě charakterizují:

Dobří lidé okolo (v jakémkoliv sféře života)

Tři slova, která charakterizují mou práci:

Zábava, prestiž a láska

Co teď dělám:

Připravuji sportovní zpravodajství a reportáže, občas živé komentáře.

Co dělám, když nedělám:

Snažím se vyhledávat fajn lidi, snažím se užívat každý den naplno, aby měl náboj, užívám si život v novém domě s novou ženou a novým psem.

Co čekám od budoucnosti:

Děti (zdravé a spokojené)

Proč jsem se rozhodl pro FSS:

Chtěl jsem studovat žurnalistiku a na filozofické fakultě byl obor nový, chtěl jsem studovat v kombinaci se sociální politikou.

Co mi dala škola:

Naučil jsem se přemýšlet v širších souvislostech.

na den. Bylo to parádní. Člověk musel odevzdat slíbenou práci a byl donucen něco dělat, zároveň si ale mohl organizovat svůj vlastní čas a navštěvovat ve volnu večerní zápasy.

Setkal jste se se zahraniční žurnalistikou, je jiná než naše?

Nedokážu porovnat práci píšících novinářů. Naše televizní práce a především komentátorství je ale kvalitativně srovnatelné se zahraničím. Je tu však obrovský rozdíl v přístupu sportovců k televizi. Zahraniční sportovci se chovají naprosto jinak.

Lépe?

Jistě. Vědí, že peníze, které vydělávají, mají především díky médiím a televizi. Televize je pro ně svatá. Je to pojičko mezi nimi a společností. Jsou za každé situace profíky, i v okamžiku porážky přijdou a ochotně odpovídají na otázky. Když jsem byl na soustředění našeho národního týmu v Rakousku před Eurem, byl jsem strašně zklamaný z chování vedení týmu i reprezentace. Když jsem se poté díval na německou ARD, s jakým nadhledem se celý ten přenos realizoval... Fotbalisti si nedovolí nepřijít na rozhovor. Když ARD řekne, že chce točit na soustředění hráče v sauně nebo ve vířivce, manažer řekne: „Ano, tak to bude, protože televize to chce.“ U nás mají sportovci pocit, že je média otravují.

Pak jsou tu obrovské možnosti a peníze v německých televizích, které stále jsou a budou technicky o několik kroků před námi. Například taková elektronická tužka nebo virtuální studia k nám přichází až po třech letech. Jakmile ale tohle dorazí k nám, oni už jsou opět o kus vepředu. Virtuální realita a posouvání figurek při rozboru zápasu u nás bude tak za pět let..

Chcete zůstat v Brně? Neláká vás sport v hlavním městě nebo v zahraničí?

Jsem spokojený. Zatím mám garanci, že mě pražské studio bere na zahraniční zápasy, protože ve mně má záruku kvalitně odvedené práce. Tak by to mohlo zůstat, s Brnem jsem totiž srostlý.

Určitě máte oblíbený sport? Je rozdíl, když jej hrajete a když jej komentujete?

Jakýkoliv sport je moje láska. Nedokážu se od něj oprostít ani ve volném čase a ne-

beru to příliš jako práci. Je to moje poslání a doufám, že se to na mé práci projeví. A doma nesedím, ani když prší. Zajdu si na squash, hokej, fotbal. Co se týče profese, tak rád chodím jako divák na fotbal, komentuji nejraději hokej a basketbal.

Sledoval jste letošní Euro? Co říkáte na české fanoušky?

Líbí se mi. Líbí se mi, jak lidé vnímají naše prohry, jak tím žijí, jak potom truchlí nad prohrou. Mám rád emoce. Já jsem to strašlivě prožíval. Mám raději hokej než fotbal. Na mezinárodní úrovni ale ve fotbale hraje to nejlepší z naší země, je to navíc jednou za čtyři roky, člověk to musí prožívat. Zápasy sleduje celý svět, každý je najednou strašně hrdý...

Dokonce Euro sleduji i teď, když jsme vypadli. Zajímá mě. Prociťuji emoce ostatních, i když nikomu nefandím. Líbí se mi, jak hráči a fanoušci zpívají hymnu, jak se rozléhá stadionem...je to nádherná podívaná.

Chystáte se na olympiádu do Peking, co vás čeká?

Moc se těším, tentokrát tam jedu jako reportér, který má sbírat materiály na sportovištích, kde Čechům o něco půjde. Se sportovci budu dělat rozhovory, které pak studio použije do olympijského zpravodajství. Vypadá to, že si tu práci užiju více než komentování. Užiju si kus okolí Pekingu, mrknu na hezká sportoviště a uvidím ty emoce, protože vždycky o něco půjde. I když to asi nebudu prožívat jako ten fotbal... (směje se)

Text: Martina Surá
Foto: Martina Surá

Snažím se jít příkladem

Jak jste se dostala k ekologiii? Studovala jste přece obor veřejné ekonomiky.

Jednou jsem si na ekonomce poslechla přednášku profesorky Librové z FSS s názvem Pestří a zelení. To mě dostalo. To bylo ono! Nastoupila jsem na environmentalistiku druhý rok, kdy fungovala. Na ekonomce jsem byla ve čtvrtém ročníku.

Byla jste v té době ekologická aktivistka?

Vůbec ne. Já jsem se naopak bála, že v oboru budou aktivisté.

A byli?

Ne... Na to, aby se člověk choval k přírodě zodpovědně, nemusí být fanatický aktivista.

Co jste od studia čekala?

Myslela jsem, že se dozvím, jak ven z ekologické krize. Doufala jsem v nějaký návod.

Co považujete za ekologickou krizi?

Nejsem si jistá a řídím se vlastní zkušeností. Věřím v bod zlomu. Přejde totiž okamžik, kdy se systém pokazí. Nevím, jak to bude vypadat. Možná bude nedostatek ropy, vody, čehokoliv. Ale právě v tu jednu chvíli to lidem dojde. Prevence je moc fajn věc, ale nemyslím, že by mohla mít takový účinek, abychom se krizi vyhnuli.

O krizi dnes mluví kdekdo. Ale myslíte, že je to skutečně tak závažný problém?

Kateřina Tydlačková pracuje v Centru pasivního domu. Sportovní kštíhlá bruneta klientům radí, jak postavit dům, který spotřebuje co nejméně energie. Když odcházela z předchozího zaměstnání, chtěla pracovat v prostředí environmentální neziskové organizace, a proto si zvolila právě toto centrum.

Zdroje jsou omezené. Přirovnala bych to ke špajzu. Je v něm jídlo na třicet dní. My se ale chováme, jako bychom z toho mohli vyžít dva měsíce.

Takže správná cesta je šetřit energií?

Podle mne ano. Ale starého psa novým kouskům nenaučíš. Je důležité učit správnému chování už děti. Pak jenom doma řeknou: „Mami, my sbíráme ve škole alabal...“

To je návod, který jste se naučila ve škole?

(krčí rameny) Environmentalistika je mnohem víc spojená se sociologií. Není to jen příroda, ale příroda a člověk.

Zaujal vás tento pohled na věc?

Víte, já jsem praktik. Na mě to bylo často hodně teoretické – mám na mysli různé myšlenkové směry různých filozofů. Na druhou stranu, když o tom přemýšlím, my jsme třeba i cestovali po dolech. Měli jsme to jako studijní exkurze. Takže zase až tak teoretické to asi nebylo.

Změnila vám nějak škola světonázor?

Škola sama mě nezměnila. Ale dala mi čas a možnost utřídit si myšlenky.

A jak jste si je utřídila?

Promyslela jsem si, co dál. Po ekonomce jsem měla pocit, že se věnuji příliš mnoha zbytečností. Hodně předmětů mě nebavilo. Zajímaly mě spíše neziskové organizace. Kdybych tam neměla možnost věnovat se tomuto tématu, asi na škole vůbec nezůstanu.

Na environmentalistice to bylo jiné?

Poprvé se mi povedlo spojit všechno tak, abych studovala to, co mě opravdu bavilo.

Co se vám líbilo na samotném studiu?

Byla to malinkatá katedra, na které panovalo velmi příjemné a řekla bych dokonce rodinné prostředí.

Jak jste se pak rozhodovala, co budete po škole dělat?

Chtěla jsem psát projekty a chtěla jsem pracovat v nějakém „enviro“ prostředí. Vlastně jsem chtěla spojit své poznatky z ekonomie s tím, co jsem se naučila na FSS. Nevědě-

la jsem ani, že je možné se to naučit jedno bez druhého.

Kde jste začala pracovat?

V Jihomoravském inovačním centru. To bylo zajímavé, ale chybělo tam to „enviro“.

Takže jste se rozhodla to změnit?

Na internetu jsem našla nabídku práce na post projektového manažera v Centru pasivních domů. A bylo to.

Už to lépe odpovídalo vaší představě?

Je to to, co jsem chtěla dělat. V listopadu to budou dva roky, co jsem do centra přišla.

Úplně bezchybné?

Bohužel centrum je občanské sdružení, takže mi padesát procent času zabere administrativní a papírování. Jsme malinká firma, takže i ředitel dělá sám kdeco.

Asi tedy využijete i titul z ekonomické fakulty.

Ekonomka mi v tom, jak vést administrativu, rozhodně pomohla. Navíc mi dává pohled ze dvou stran, snažím se uvažovat nejen „ekologicky“, ale i „ekonomicky“.

Co přesně je náplní vaší práce při tvorbě projektů?

Věříme, že naše činnost je veřejně prospěšná, a proto se snažíme k jejímu pokrytí využít veřejných zdrojů z dotačních programů. Mou prací je tedy hezky a srozumitelně popsat cíl, přínos akce, její náklady – a pak

Dotazník

Narozena:

1977 v Brně

Stav:

Mladá duchem, v zachovalém stavu

Bydliště:

Furt ve štatlu

Studium na MU:

Bakalářské i magisterské: Veřejná ekonomika na Ekonomicko-správní fakultě (2000)

Magisterské: Humanitní environmentalistika na Fakultě sociálních studií (2002)

Diplomová práce:

Piju mošty, což ty? Hostětínská moštárna – analýza přínosu udržitelnému rozvoji v regionu

Práce a kariéra:

Nyní je aktivní poradce v občanském sdružení Centrum pasivního domu.

Tři slova, která mě charakterizují:

Konzistentní, ale těkavá

Tři slova, která charakterizují mou práci:

Úspory energií v bydlení

Co teď dělám:

Dokončuji dvouletý projekt věnovaný osvětě a vzdělávání veřejnosti o pasivních domech.

Co dělám, když nedělám:

Snažím se kompenzovat pobyt v kanceláři únikem do hor v jakékoli roční době s hůlkami či prkýnkem, pokud možno šetrně cestovat, bezstarostně tančovat, nabíjet se jógou, hudbou, filmem, obrázky.

Proč jsem se rozhodla pro FSS:

Myslela jsem, že by to nebyl špatný nápad... Ve skutečnosti jsem chtěla dostat odpověď na otázku, jak ven z ekologické krize, jaká máme jako lidstvo východiska a co pro to udělat.

Co mi dala škola:

Zjistila jsem, že žádné jednoznačné východisko z ekologické krize neexistuje.

doufám, že to vyjde. Závislost na dotacích sice není moc dobrá, ale naše organizace se věnuje osvětě a obecně vzdělávacím programům, za které lidé ještě nejsou zvyklí moc platit. Teď se to ale s dostupností dotací na poradenství v oblasti environmentální problematiky trochu pokazilo.

Co se pokazilo?

Na rozmezí let 2007 až 2013 nám Evropská unie nachystala prostřednictvím strukturálních fondů docela úctyhodný balík peněz. Česká republika se však hodně opozdila s chystáním podmínek programů a výzvami pro zájemce. Ještě po roce a půl se v některých programech vůbec nevědělo, kdo a na co konkrétně bude moci žádat peníze. Spoustě neziskovek to zkomplikovalo život a nastaly jim teď krušné časy.

Jaké jsou výsledky vaší práce?

Nyní fungují v osmi krajích v České republice poradní centra, kam se mohou lidé přijít poradit o stavbě nebo rekonstrukci svých bytů a domů. Když si chtějí postavit energeticky pasivní dům, my jim vysvětlíme jak. Pořádáme například různé semináře. A Brno je hlavní centrum.

Máte pro zájemce konkrétní rady?

Například jim můžeme doporučit firmy, které jsou takzvanými zaručenými dodavateli. Máme vlastní seznam firem, které staví podle našich měřítek. Seznam se stále rozrůstá. Nyní je na něm asi pětaticet firem.

Roste zájem o pasivní domy?

Ano. Před dvěma lety přišlo na seminář do Znojma třináct lidí. Teď to bylo již sto šedesát. Nevím, jak je to možné! Samozřejmě bych ráda řekla, že je to naším skvělým

marketingem... Asi nám hodně nahrává ČEZ.

Vy sama žijete a bydlíte podle ekologických zásad?

Bohužel zatím ne. Bydlím v bytovém domě z padesátých let. S přítelem uvažujeme, že si postavíme pasivní dům, jiný určitě ne. Ceny energií stále letí nahoru, a kdybychom tomu nevěnovali pozornost, máme za třicet let kouli na noze. Ale je to těžké – teď teprve oslovujeme architektky.

A třídíte třeba odpad?

Třídím sklo a papír. Na plasty popelnice nemáme, takže PET lahve vozím do práce. Když letím letadlem, mám výčitky svědomí. Proto nemám auto. A ani ho nehodlám mít, uvažuji jen o hybridním. Po městě jezdím na kole, a když je potřeba, vypomůže mi s odvozem třeba otec.

Snažíte se nějak konkrétně ovlivňovat své okolí?

Zjistila jsem, že lidé nemají rádi poučování a pocit, že jsou do něčeho tlačeni. Snažím se proto být pasivním příkladem.

Co máte v plánu dál?

Čtěla bych, aby se pasivní dům stal běžnou normou, a to i třeba v zákoně pro stavbu administrativních budov nebo škol. K tomu napnu všechny síly. Vždyť v republice jde čtyřicet procent energií jen na vytápění domů! A pasivní dům spotřebuje desetinu. Budu se snažit vytvořit podmínky, aby bylo jednoduché si pasivní dům postavit.

Šla byste na obor environmentálních studií znovu?

Na sto procent ano! Na enviro určitě, na ekonomku asi nakonec také. To, že jsem zužitkovala všechno, co jsem se kde dozvěděla, bych nazvala klidně řízením osudu.

Text: Lucie Vaškeová

Foto: archiv Kateřiny Tydlačkové

S východem si stále rozumíme

Kam jste zamířil jako čerstvě promo- vaný politolog?

Do pobytového střediska v Zastávce u Brna. To je místo, kde žadatelé o azyl čekají na rozhodnutí. Vedl jsem s nimi pohovory a rozhodoval o jejich případech. Vydrželo mi to jeden rok, ale i tak to bylo nesmírně psychicky náročné – stačil jsem vyslechnout spousty otřesných příběhů. Některé se sice nikdy nestaly, byly jen báječně vy- bájené, ale část byla pravdivá a těch se prostě nikdy nezbavíte.

A kdo se vám například vryl do pamě- ti?

Vzpomínám si na případ jednoho smíšené- ho manželství – Arména a Ázerbajdžanky. Ti lidé si prošli peklem. Jejich vztah vyvo- lával neuvěřitelné předsudky, nemohli žít ani v jedné, ani ve druhé zemi. Dvoumet- rový chlap, který vypadá, že ho nic nezlo- mí, vám vypráví, jaké naschvály si museli protřpět a jak jeho ženu nakonec znásilni- li. To je donutilo odejít. Patřili přitom k ta- mější střední vrstvě, která nikdy neemigru- je. Prostě jim nezbylo kde žít.

Kam jste zamířil po tom roce?

Přišla mi nabídka z Prahy, z Ministerstva vnitra. Dostal jsem na starost shromaždo- vání informací o zemích původu, tedy míst, odkud k nám imigranti přicházejí. Založili jsme pracoviště, které se zabývá hodno- cením zemí, a já v něm mám na starosti pře- devším třetí státy.

A co dalšího vaše práce obnáší?

Hodiny ve vestibulu Ministerstva vnitra ukazovaly dvě hodiny, schůzka s Tomášem Urubkem z Odboru azylové a migrační poli- tiky měla začít v jednu. Holt, pracovní jednání. Veškeré náznaky roz- mrzelosti však zažehnal pozváním na oběd do Letenského zámečku, kde si s poznámkou „to víte, život ve Vídni se na člověku podepíše“ objednal citrónový dort. Přivítal ho s dětsky bezelstným: Jééé, život je sladký. V zápalu popisu euroasijské migrační problematiky zvedal střídavě dva mobilní telefony. Prý si ale koupí přístroj na dvě SIM karty, aby to nevypadalo tak hloupě.

Prolíná se s naším členstvím v mezinárod- ních organizacích a v Evropské unii a také se všemi mezinárodními projekty, které děláme ve třetích státech. A pak máme ta- kové libůstky, jako humanitární evakuace dětí z Afganistanu, z Iráku a podobně. Také k nám pravidelně vozíme na složité operace děti z nejrůznějších koutů světa – především z těch míst, kde působí čes- ká polní nemocnice. K tomu milion dalších věcí.

Co tak děláte od pondělí do pátku?

Musím hodně cestovat, hlavně do zahrani- čí. Brusel – to je jako nasednout do tramva- je a jet na ministerstvo. Jinak můj pracovní den začíná čtením zahraničního a vnitřního e-mailu. Pak projdu internet a zjistím, co se stalo. Musím totiž, někdy až trochu para- noicky, analyzovat, jaký dopad mohou mít různé události ve světě na migrační situaci v České republice.

O jaké události může jít?

Sice nemáme vnější hranici EU, ale v pod- statě jakákoliv přestřelka na jakékoliv hra- nici, nedej bože na západním Balkáně, na nás může mít okamžitý vliv. Vzpomínám si, jak albánští pohraničníci zastřelili Rumuna při pokusu o překročení kosovsko-albánské hranice – v podstatě nešťastná událost. Jenomže kvůli ní k nám začaly migrovat tisíce lidí. Změnila se totiž trasa nelegální migrace přes západní Bal- kán ve prospěch střední Evropy. Před vstu- pem do EU jsme dlouho řešili situaci ru- munských dětí na ulici.

Vy jste ale pracoval nějakou dobu také ve Vídni.

To zas přišla nabídka do vedení organizace, která se jmenuje Mezinárodní centrum pro rozvoj migračních politik. V podstatě jsem navázal na svou práci v Praze, jenomže ta organizace měla jedenáct členských států

a spolupracovala s dalšími padesáti. Takže změna perspektivy – ne řešení konkrétních problémů České republiky, ale imigračních výzev Evropy a v podstatě celé Eurasie.

Nechybí vám to, co jste dělal zpočá- ku, tedy práce s konkrétními lidmi?

Poslouchat jejich příběhy každý den je psy- chicky nesmírně náročné. To můžete dě- lat dlouze jen s odbornou psychologickou pomocí nebo jiným obranným mecha- nismem. Dnes to mám zhuštěné. Neposlou- chám příběhy pana XY, ale celé vietnam- ské komunity v Čechách.

Ale nemáte zpětnou vazbu.

Když to přijde, zajedu si do Olivovy léčebny v Říčanech, kde se léčí za peníze Minister- stva vnitra děti z Afganistanu. Pokud máte pocit, že všechna jednání v Bruselu, dopi- sy a podobně nepřinášejí výsledky, které jste čekali, ty děti to uvedou na jinou míru.

Jezdíte tam často?

Naposledy jsem tam byl čtrnáct dnů na- zpátek a bylo to moc hezké. Jeden deseti- letý klučina se za několik týdnů naučil čes- ky. Neuvěřitelné.

Co vás na práci baví nejvíc?

Je neskutečně různorodá. Nikdy nevíte, co se stane odpoledne nebo za hodinu.

Země, se kterými pracujete, v posled- ní době lákají stále lidi. Je to exotika?

Snad ano. Dnes sice produkují migraci a jejich HDP nedosahuje úrovně Evropské

Dotazník

Stav:

Svobodný

Bydliště:

Praha

Studium na MU:

Magisterské: Politologie na Fakultě sociálních studií (1999), Právo na Právnické fakultě (2001)

Rigorózní práce:

Vývoj a postavení Hnutí za demokratické Slovensko - Lidové strany ve slovenském stranicko-politickém systému (2003)

Práce a kariéra:

Pracoval v pobytovém středisku pro imigranty v Zastávce u Brna. Pak se stal úředníkem Ministerstva vnitra, kde se zabývá získáváním informací o zemích, z nichž do Česka přicházejí imigranti. Působil také v Mezinárodním centru pro rozvoj migračních politik ve Vídni.

Podílil se na zakládání oboru Migrační studia. Zatím se jej snaží etablovat na akademické půdě a připravuje Letní školu migračních studií.

Rodina a volný čas:

Nemá děti, ale je šťastně zadaný.

Nikdy prý netrpěl velkým koníčkem, ale nyní začíná s boxem. Před rokem prý pochopil, že je to jeho sport číslo jedna.

Videň ho přivedla k vážné muzice, ale v Česku má nejraději divadlo. Za nejlepší pražské divadlo považuje Husu na provázku (která je v Brně).

Má rád jídlo a dobré víno. Oblíbená turistická destinace: jihomoravské vinařské cyklostezky.

unie, ale kulturně mají světu co nabídnout. V době, kdy se v Arménii stavěly první křesťanské kostely, jsme my ještě nebyli snad ani ve střední Evropě. Doufám, že lidi začnou jezdit poznávat hedvábnou stezku na

jižním Kavkaze, protože Gruzie je úžasná země.

Co mohou nabídnout kromě historie a přírodních zajímavostí?

Je toho celá spousta. Jen se podívejte, kolik Čechů je v tuto chvíli závislých na marlence a medovníku. (směje se) Ne, vážně, myslím, že tomu regionu stále docela dost rozumíme. Je to hezké, když se vás ptají, jak se má Helena Vondráčková a Karel Gott nebo vás požádají, abyste chvilku mluvil česky, jako se mi to tuhle stalo v Bukurešti. Čeština je pro ně romantický jazyk. Mají ji spojenou s dětstvím – s pohádkami a seriály, jako je třeba Arabela. Tři oříšky pro Popelku a Liibušku Šafránkovou znají úplně všichni.

Vraťme se ale k tomu, co nám mohou nabídnout.

Hodně firem už pochopilo, že se tím směrem otevírají možnosti investování a spolupráce. Máme si blízko jazykově i mentálně, co víc si přát. Navíc české firmy u nich mají velmi dobrou pověst. Nemůžou pochopit, že Svit už nevyrobí boty. Pokud jde o migraci, určitě jsme v těch zemích z nových členských států neaktivnější. Říká se o nás, že jsme Holanďané východu.

Co to znamená?

Jsmo flexibilní, neuvěřitelně podnikaví a relativně malí. Teď mi kolega vyprávěl o jednání na úrovni náměstků ministrů vnitřní mezi Polskem a Arménií. Na konci se ten Armén zeptal Poláka, jestli také dostávají rozvojovou pomoc z České republiky. Chci tím ilustrovat, že se na východě a západním Balkánu prosazujeme stále víc a vnímají nás tam jako Holanďany v západní Evropě – malí, šikovní, trošku obtížní, trochu na peníze a pivo.

V jaké kombinaci jste studoval politologii?

Měl jsem ji jednooborovou, ale k tomu jsem studoval ještě práva. Myslím, že se to navzájem výborně podporuje.

Takže jste měl možnost srovnávat.

Fakulta sociálních studií je jednoznačný vítěz. Politologie mě bavila víc. Právo je řemeslo a neskýtá prostor pro vlastní invenci. Zato politologie je čisté umění.

Kdy jste nastupoval?

V roce devadesát čtyři. Naši vyučující teprve začínali vědeckou kariéru a všechny nás znali. Bylo to velmi intenzivní. Hledalo se, čím ten obor naplnit. Mohli jsme kombinovat s předměty na Filozofické fakultě, takže to bylo hodně o historii, psychologii, sociologii. V kombinaci s právem jsem měl přísun ohromného množství informací. Ve dvaceti to do vás padá doslova samo.

Představuji si, že začátky byly poznamenané nadšením, odhodláním, ale i amatérismem. Bylo to tak?

Jasně, ale pořád to bylo vynikající. Z některých předmětů žiju pořád a ty, o kterých jsem si myslel, že mi k ničemu nebudou, bych spočítal jen na prstech jedné ruky. Ovšem neptejte se mě, kdy jsem využil znalosti z kurzu Italská mafie, který přednášel profesor Strmiska. (směje se) Za mého studia ještě všichni vyučující neměli velké tituly před a za jménem, ale nebylo pochyb o tom, že jsou dobří. Třeba profesor Fiala byl v myšlení vždycky tak sto kroků před námi.

Dá se říct, že je Fakulta sociálních studií něčím specifická?

Asi tak, na právech se mi nikdy nestalo, že

by za mnou někdo večer přiběhl a povídal: Na nic se neptej, zítra ráno se jdeme přivázat k bráně brněnského výstaviště. Je tam zbrojní veletrh a my to musíme zastavit. (směje se)

Pestrost oborů přitahovala různější lidi. Práva byla vypočitatelnější, tušili jste, koho potkáte. Na sociálních studiích člověk nikdy nevěděl, co se stane. Vzpomínám si na jednu báječnou věc – předmět docenta Vašečky. Nevím, o čem to mělo být, ale ve výsledku se z toho stal naprosto neuvěřitelný kurz demagogie. Dostali jsme téma a jedna skupina měla formulovat argumenty pro a druhá proti. Zbytek měl, bez ohledu na své životní názory, určit, kdo byl přesvědčivější. Naše téma znělo, že menšiny nemají nárok na zvláštní zacházení.

A jak to dopadlo?

Seděli jsme v hospodě ve složení: dvě lesbičky, syn Iráčana a já – úplný mimoň z venkova. Když si vzpomenu na ty naše nacionalistické výlevy, proti kterým nešlo nic říct... To byl neuvěřitelný předmět. Naše argumenty se samozřejmě neslušelo číst z poznámek, takže si člověk stoupl před šedesát lidí a mluvil spatra.

Velmi mi to ulehčilo nástup na ministerstvu. Asi po měsíci, tehdy stále před vstupem Česka do Evropské unie, mě poslali do Bruselu. Vůbec pro mě nebyl problém vystoupit v angličtině před zástupci dvaceti států. Sice jsem nemluvil o tom, že menšiny nemají nárok na zvláštní zacházení, ale o významu odkladného účinku v azylovém řízení, což je neméně vzrušující téma. Nedomáhu si představit, že by mě na to někdo lépe připravil.

Text: Zuzana Geryková

Kdo hledá, najde

Magisterský titul jste získala v prvním roce fungování FSS. Jaké jsou vaše vzpomínky na toto období?

Ukončovala jsem studium, měla jsem práci a do toho všeho vztah na dálku. Navíc jsem člověk se spoustou energie a mnoha zájmy. Takže se dá říct, že to pro mě bylo docela hektické období.

Jak jste vnímala přechod z Filozofické fakulty na Fakultu sociálních studií?

Jako pozitivní změnu. Katedry tvořící nynější FSS byly podle mého názoru v porovnání s ostatními katedrami na Filozofické fakultě progresivnější a otevřenější, takže šlo o logický krok. Coby studentka právě dokončující studium jsem se ale o podrobnosti přechodu moc nezajímala. Pro mě se změnila jenom budova s Krmítkem. Stále jsem potkávala stejné lidi jako dříve a pracovala se stejnými profesory. Takže v mém každodenním životě se žádné dramatické změny nekonaly.

Po škole ale většinou přichází tvrdá realita zaměstnání. Jaké je to vaše?

V současné době pracuji jako odborná asistentka na mezinárodním magisterském programu organizovaném Lověnskou univerzitou v Belgii ve spolupráci s výzkumným ústavem CEPS/INSTEAD v Lucembursku. Také zkoumám oblasti trhu práce, hodnot a sociální politiky. První z činností je spojená s prací se studenty a s vedením seminářů týkajících se metodologie sociálních věd a analýzy dat. Ta druhá zahrnuje práci na různých výzkumných projektech

Patří mezi historicky první držitele diplomu s logem fakulty sociálních studií. Dnes naopak pomáhá k diplomům svým studentům v Lucembursku, a šíří tak dobré jméno své alma mater i v zahraničí. Podle jejích slov by měl člověk ustavičně hledat a zaručeně něco najde. Třeba i lelky, které ráda chytá ve chvílích zdánlivé nečinnosti. Při tvorbě rozhovoru však rozhodně žádné lelci v okolí nepoletovali. Spíše mnoho podnětných myšlenek. Marie Valentová.

zabývajících se ženami na trhu práce, psaní zpráv a přípravu publikací.

Zmiňujete metodologii sociálních věd. Využijete při výkladu i informace získané na FSS?

Určitě se mi v této oblasti dostalo na FSS dostatečných základů pro další studium, a to jak v rovině kvalitativní, tak kvantitativní. Metodologie sociálních věd je univerzální, a proto je její znalost snadno přenosná a využitelná i v jiných kulturních kontextech. Pak už jen záleží na tom, kterým směrem se člověk začne více ubírat.

Přejdeme k sociální politice. Myslíte si, že má evropský sociální model budoucnost, nebo se Evropa více amerikanizuje?

Nemyslím si, že by existoval nějaký jednotný evropský sociální model. Míra solidarity a formy přerozdělování zůstávají v různých evropských zemích velmi rozdílné. Všechny tyto země se ale musí potýkat s podobnými problémy. Stárnutí populace, migrace

v rámci i mimo Evropskou unii, globalizace, nezaměstnanost a sociální dumping dnes otvírají prostor pro diskuzi o udržitelnosti a konkurenceschopnosti evropských sociálních systémů. Je zde jasná snaha o jejich zefektivnění, přičemž se klade důraz hlavně na aktivní účast na trhu práce a na osobní zodpovědnost jedince.

Do jaké míry by tedy měl být podle vás stát sociální?

Tak tohle by bylo na knihu. (smích) Ve zkratce to bude jistě znít fráze, ale podle mého názoru by se měl stát starat o zajištění rovných šancí pro všechny své občany a zamezit sociálnímu vyloučení a diskriminaci znevýhodněných. Velká pozornost by také měla být věnována flexibilitě pracovního trhu a aktivaci těch, kteří se z jakýchkoli důvodů ocitli mimo něj.

Žijete v Lucembursku, bezpochyby nejbohatší zemi Evropské unie. Je toto bohatství patrné i v běžném životě?

Lucembursko je skutečně bohaté a je to na něm a na lidech, kteří tu žijí, vidět. Pracovnímu trhu dominuje oblast finančnictví a bankovníctví. Velmi důležitou skutečností pro lucemburskou ekonomiku je taky fakt, že hostí mnoho evropských institucí. Bohatství země je proto třeba hledat v těchto sektorech a lidech v nich pracujících. Při podrobnějším pohledu je ale zřejmé, že bohatství a vysoká životní úroveň není rozložena rovnoměrně. Každý návštěvník si určitě všimne velkého rozdílu mezi severem země s hlavním městem Lucemburkem a mezi městy a vesnicemi na jihu, který byl po dlouhá léta centrem oceľářského průmyslu.

Jací jsou Lucemburčané lidé?

Abych pravdu řekla, moc Lucemburčanů neznám. A když už nějaké znám, nepodařilo se mi k nim proniknout dostatečně blízko, abych dokázala říct, jací vlastně jsou. Pokud ovšem budu vyvozovat z toho mála, co vím a co jsem viděla, působí jako tolerantní a na svou zemi hrdí lidé. Navíc jsou vzhledem k tomu, že se ve své zemi pomalu stávají minoritou, také neuvěřitelně nekonfliktní.

Jak to myslíte?

Skoro čtyřicet procent populace Lucemburska dnes tvoří přistěhovalci, přičemž téměř polovina pracovní síly připadá na pracovníky ze sousedních zemí. Lucemburčané tak velmi často nemohou mluvit vlastním jazykem, protože mnoho lidí, například prodáváči v obchodech, hovoří pouze francouz-

Dotazník

Narozena:

1974 ve Velkém Meziříčí

Stav:

Svobodná

Bydliště:

Lucembursko

Studium na MU:

Magisterské: Sociální politika a sociální práce a Sociologie na Fakultě sociálních studií (1998)

Doktorské: Sociologie na Fakultě sociálních studií (2002)

Disertační práce:

Evropský sociální monitoring: Jak uchopit sociální kvalitu

Práce a kariéra:

Studovala na University of Tilburg v Nizozemí a Bath University ve Velké Británii.

Dnes působí jako výzkumník a asistent profesora ve výzkumném ústavu CEPS/INSTEAD v Lucembursku.

Věta, která mě nejvíce charakterizuje:

Kdo hledá, najde (i když často najde něco dost jiného, než si myslel, že hledá).

Slovo, které nejvíce charakterizuje mou práci:

Jak a proč

Co čekám od budoucnosti:

Že mě toho ještě mnoho naučí a že se mi podaří vybudovat pevné mosty mezi mnou, mými blízkými a všemi domovy, které mám.

Co mi dala škola:

Třeba to, že čím více se toho člověk naučí, tím více nepoznaných prostorů se před ním otevírá. Nebo že pro jakoukoli činnost je dobré používat vhodné nástroje. Nehledě na to, je-li to filozofování, tesání kamene či řešení početních úloh, je dobré mít po ruce nějaké „nářadí“.

sky nebo německy. A tak jim nezbyvá nic jiného než se přizpůsobit.

Je podle vás život v Lucembursku spíše venkovský – vzhledem k absenci skutečně velkých měst?

Myslím, že malé nemusí automaticky znamenat venkovské. Je pravda, že Lucemburk rozhodně nepatří mezi hektické a energií kypící metropole. Na druhé straně, kdo hledá, najde velmi kultivované, multikulturní a mnohojazyčné město. Než se naučíte alespoň třetinu jazyků, kterými tady kaž-

dý plyně hovoří, a než vás omrzí poznávání lidí z různých končin světa, rozhodně se pár let nudit nebudete. A když ten okamžik přijde, sednete na TGV a jste za dvě hodiny v Paříži, nebo do auta a jste za stejnou dobu v Bruselu, Štrasburku nebo v Kolíně.

Jsou si vůbec v něčem současné Česko a Lucembursko podobné?

Mně právě připadá, že evropské země jsou si čím dál podobnější, co se způsobu života týče. Jistě bychom našli mnoho důvodů, proč si říct, že život tam a tam musí být

hodně jiný. Ovšem při pohledu na každodenní život zjistíme, že lidé řeší podobné problémy, kladou si podobné otázky a mají podobné touhy.

Plánujete zůstat v Lucembursku natrvalo?

To nevím. Naučila jsem se nic si neplánovat, a zvláště pak ne natrvalo. (směje se)

Text: Martin Habčák
Foto: archiv Marie Valentové

Věda je spíš pro chlapy

Jak člověka napadne, že by se měl stát psychologem?

Není to přímočará cesta. První bakalářské studium jsem absolvovala na Ostravské univerzitě, obor Laboratorní a funkční vyšetřování ve zdravotnictví. Studium mě bavilo, ale taky jsem poznala, že celý život nad zkumavkami strávit nechci. Po škole jsem proto nastoupila do Charity Ostrava. Jako povodňová asistentka jsem pomáhala lidem po povodních z léta 1997.

Taky jsem začala spolupracovat s občanským sdružením Vzájemné soužití, které se nejdřív angažovalo ve prospěch romských obětí povodní a postupně rozšiřovalo své aktivity v oblasti pomoci sociálně znevýhodněným lidem včetně účasti na postavení a provozu Vesničky soužití. Zjistila jsem, že mě baví pomáhat lidem, ale zároveň jsem cítila, že bych měla dokončit vzdělání v tomhle směru. Podala jsem si přihlášku na FSS, na sociální práci a psychologii. Cestou do práce jsem se učila v tramvaji na příjímačky. Vzalí mě. V Charitě jsem v srpnu skončila a v září nastoupila do školy.

Jaká byla tehdy na FSS atmosféra? To ještě nebyla ta obrovská škola jako dnes...

To tedy ne. Byl to úplně první rok FSS, takže jsme všichni byli prváci. Vlezla jsem do budovy a skoro s každým se zdravila. Byla to taková rodinná atmosféra. Ráda vzpomínám taky na Dvoreček. Jo, to bylo fajn.

Fajn byl jen Dvoreček nebo i studium?

Martina Vaštylová je jedním z prvních absolventů psychologie na Fakultě sociálních studií, které se podařilo uspět na poli klinické psychologie. Přitom když držela v ruce čerstvý diplom, zákon jí působení v nemocnici nedovoloval. Na místo psycholožky ve Fakultní nemocnici Ostrava se probojovala se zarputilostí sobě vlastní. Se stejným nasazením teď pečuje o své děti. „Přišel čas,“ odpovídá na dotaz, jak poznala, že má na čas kariéru odložit a stát se matkou na plný úvazek. Při rozhovoru chvíli na rukou kolébá dvouměsíční Magdalénu, chvíli poponášá dvouapůlročního Michala.

Studium bylo velmi zajímavé. A rozhodně ne nijak drastické. Myslím, že učitelé se nám snažili dát nejen teoretické základy, ale hodně vše směřovali i k praktickému uplatnění, což mi vyhovovalo. Během studia jsem poznala, že mě nebaví manažersky zaměřená psychologie práce a řízení. Tíhla jsem spíš ke klinické psychologii. Z toho důvodu jsem se přihlásila i do psychoterapeutického výcviku Integra 2000. Věnovala jsem mu hodně energie a peněz. Bez jeho absolvování bych si do klinické praxe jít netroufla.

Většina lidí si myslí, že psycholog v nemocnici má taky před jménem MUDr. To je možné léčit lidi, když nejste lékařka?

Podmínkou pro výkon práce psychologa v oblasti zdravotnictví je atestace z klinické psychologie. Vyžadují to i zdravotní pojišťovny. Kdybych atestaci neměla, ne-

mohla bych pracovat samostatně. Pro mě to znamenalo zkoušku asi ve stejné náročnosti jako státnice a k tomu třicet měsíců praxe. Paradoxně ale skoro nejtěžší bylo se do předatestační přípravy vůbec dostat.

Jak to?

Když jsem skončila ve škole, obeslala jsem životopisem kdejaké organizace – psychologické poradny i hasiče. Měla jsem nabídky z neziskovek. První práci jsem ale chtěla takovou, abych pracovala se zkušenými kolegy. Nedovedla jsem si představit, že půjdu někam samostatně pracovat jako psycholog a něco řešit. Zkoušela jsem proto i Fakultní nemocnici v Ostravě, kde se zrovna místo uvolnilo a vzali mě. Na začátku jsem ale měla velké problémy, protože do přípravy k atestaci mohli být podle zákona zařazeni jen ti, kteří měli vystudovanou jednooborovou psychologii na Filozofické fakultě. Naše fakulta se tak nejmenovala.

Co jste dělala?

Začal velký boj o to, aby vůbec absolventy psychologie z Fakulty sociálních studií uznali jako rovnocenné těm z filozofie. Ještě s jednou kolegyní jsme byly první, které to musely řešit. Posílala jsem na ministerstvo sylaby předmětů, aby je mohli porovnat. Angažovali se učitelé z katedry i profesor Kratochvíl, odborný garant našeho psychoterapeutického výcviku. Kolikrát jsem to obřečela. Přišlo mi nefér, že bych nemohla dělat klinickou psychologii kvůli jednomu slovíčku v zákoně. V práci jsem se snažila dokázat, že na to mám. Že nejsme o nic horší psychologové než absolventi filozofických fakult. To byly krušné měsíce. Naštěstí mě paní primářka, kolegyně i blízcí lidé podrželi. Po půl roce to prošlo a na jaře 2004 jsem byla zařazena do předatestační přípravy.

Kdy jste ji dokončila?

V podstatě během první mateřské dovolené. To bylo náročné, zvláště s malým Míšou. Jela jsem třeba na přednášku do Prahy, jenže jsem ještě kojila. Tak jsem udělala zásobu mléka do mrazáku a vyrazila. Přijela jsem do Prahy a polovina výuky odpadla...

Je podle vás pro ženu těžké skloubit děti s kariérou?

Myslím, že ano. Hlavně zpočátku, když jsou děti malé. Já jsem vždycky děti chtěla. Čekala jsem, až budu mít dostatečnou praxi pro atestaci, pak už jsem mateřství neodkládala. Nechtěla jsem jen hromadit titu-

Martina Vaštylová

Dotazník

Narozena:

1976 v Ostravě

Rozená:

Ševčíková

Stav:

Vdaná, dvě děti

Bydliště:

Ostrava

Studium na MU:

Bakalářské: Psychologii a Sociální politika a sociální práce na Fakultě sociálních studií (2001)

Magisterské: Psychologie na Fakultě sociálních studií (2003)

Diplomová práce:

Auto- a heterostereotypy u členů romského etnika

Terapeutický vztah očima klientů

Práce a kariéra:

Po absolvování Gymnázia Matiční v Ostravě získala bakalářský titul z oboru Laboratorní a funkční vyšetřování ve zdravotnictví na Zdravotně sociální fakultě Ostravské univerzity.

Rok poté pak nastoupila na Masarykovu univerzitu. Má za sebou pětiletý psychoterapeutický výcvik a atestaci z klinické psychologie.

Rok pracovala v Charitě Ostrava.

Od října 2003 je psychologem v psychiatrické ambulanci pro dospělé ve Fakultní nemocnici Ostrava.

Slova, která mě charakterizují:

Inspiruje mě biblická triáda „víra, naděje a láska“

Slova, která charakterizují mou práci:

Snaha o pokoru, opravdovost, osobní nasazení, úcta a respekt k druhému člověku, poskytování podpory a bezpečí.

Postoj k životu:

Nikdy se nevzdávaj.

ly. Teď zkrátka přišlo jiné období a věnuji se rodině. Možná někdy později si dodělám malý doktorát. Ale teď? Nespím ve dne, nespím v noci, takže nevím, kdy bych ještě dělala vědu.

Vědecká kariéra mi občas skutečně připadá spíš pro chlapy. Klinikou praxi se mi ale s rodinou skloubit podařilo. Když byl Mišovi rok a čtyři měsíce, vrátila jsem se do práce ve Fakultní nemocnici alespoň na jeden den v týdnu. A to jsem si užívala. Odreagovala jsem se od stereotypu péče o děti, zůstala v kontaktu s kolegy a s naším oborem a taky jsem do rodinného rozpočtu přinesla peníze navíc.

Co děláte celý den doma s dětmi, to si asi každý dovede představit. Jak ale vypadá den psycholožky v ostravské Fakultní nemocnici?

Práce je to hodně pestrá a zajímavá. Já jsem na psychiatrické ambulanci pro dospělé od sedmi do půl čtvrté. Jednak provádím vyšetření, jednak se věnuji psychoterapii. Ale tím, že pracuji v nemocnici, chodí nejen pacienti za mnou, ale i já za nimi. Dělán kon-

zilia třeba na neurologii, gynekologii nebo traumatologii.

Netrápíte se potížeми pacientů i doma, v soukromí?

Často si na někoho vzpomenu. Ale že bych se tím zabývala celý večer, to ne. Naučíte se to odlišovat. Doma se musím a chci věnovat své rodině. Zpočátku jsem ale bývala hodně unavená, měla pocit, že nesu všechno trápení lidí na sobě. Přišla jsem domů z práce a spala. Bojovala s pocitem, že na tak náročné povolání nestačím.

Postupně jsem se ale adaptovala a získala i víc sebevědomí. Pomáhal mi psychoterapeutický výcvik, kolegové, přátelé. Bolest druhého člověka mě ale i dnes dokáže pěkně sebrat, někdy se mi až chce brečet s ním. To ale samozřejmě nejde a ani by mu to nepomohlo.

Už z lidí v Česku vyprchal pocit, že na psychiatrii chodí jen blázni?

Některí lidé přijdou naštvaní nebo vystrašení z toho, že je doktoři posílají na psychiatrii. Snažím se jim to vysvětlit, podpo-

řit je, zdůraznit, co mohou získat. Někdy si lidé potřebují jen na deset minut sednout a popovídat. U medicíny mi chybí víc času a prostoru pro nemocného člověka. Řeší se často hlavně jeho problém, nemoc, ale není čas si s ním v klidu promluvit. Vysvětlit mu, co se s ním děje a bude dít. Dát mu pocit kompetentnosti, možnost volby, podpořit ho. Tady může být myslím psycholog hodně užitečný.

Můžete doma používat některé z figlů, které jako psycholožka znáte?

No, to teda nevím (směje se). Možná spíš směrem k sobě. Díky psychoterapeutickému výcviku jsem se o sobě naučila přemýšlet. Trochu víc vím o svých silných a slabých stránkách, o tom, co chci, a co není důležité. Víím, že si můžu dovolit mluvit o tom, o čem potřebuji. Nemusím být pořád hodná a každému vyhovět. Můžu mít i blbou náladu a zlobit se. Že bych ale směrem k manželovi nebo dětem používala nějaké teorie, to ne. To nejde. Život je život. I když možná se mi hodí, že znám zkušenosti a osudy druhých lidí, že víím, co vše se dá vydržet.

Vyzkoušela jste si asi všechno, co tak běžně žena může za prvních třicet let života stihnout – studium, budování kariéry, rodinný život, mateřství. Co má pro vás největší váhu?

Pro mě jsou důležité všechny složky života. Život je kompaktní a krásně pestrý. Pořád se rozvíjím, získávám zkušenosti. Nejprve studiem, pak prací, manželstvím, dětmi. Psychoterapie tomu říká zrání. A to myslím nikdy nekončí, našťastí.

Text: Lenka Smyčková

Foto: Libor Vaštyl

Můžu být roky v zahraničí, ale bydlet chci v Česku

Vaše příjmení zní aristokraticky.

S manželem jsem se seznámila v Itálii. Má dvě občanství, je Brit a Němec, a skutečně šlechtic. Šlechtické tituly jsou v Česku i v Německu zakázané, takže von Kriegsheim je občanské jméno, ačkoliv je to šlechtická rodina. Když jsme to tu na matrice vysvětlovali, donesli jsme přeloženou Výmarskou ústavu, ve které je to napsáno.

Mluvíte italsky, anglicky, německy, francouzsky, španělsky a několika dalšími jazyky. Jak jste se je všechny naučila?

Dost mi pomohlo studium jazykovědy, které jsem ale paradoxně nenáviděla a nechápala, k čemu mi bude. Jak jsem se shodla i s dalšími spolužáky, teprve když jsme se učili na státnice, dávalo nám to smysl, který nám to asi mělo dávat už od začátku, kdybychom se učili průběžně a ne jen na zkoušky.

Ale to se asi stává každoročně všem. Náhle prohlédnou a pochopí, proč se učili například fonetiku. Ovšem nejužitečnější pro mě byla latina, protože je to jazyk, který funguje jako matematika. To jsou tabulky, které člověk nosí v hlavě, a když překládá, jede podle nich. Udělá vám to v mozku strukturu na jazyky, a začnete se každý nový jazyk učit podle gramatiky, do které se zasazují slovíčka.

Co vám univerzita dala do života?

Hlavně titul. Je možná hrozné to takhle říct, ale myslím si, že spousta lidí dělá vysokou školu, aby dostala práci, protože je

Mohla by být ilustrací k pojmu Evropanka. Kromě Brna studovala v Římě, Jeně nebo Bruggách a ovládá přinejmenším šest jazyků. Má přátele po celém světě a za manžela Němce žijícího v Londýně, se kterým se potkala v Itálii. Okouzil ji Balkán, kde už během studií pracovala, a Turecko, které by podle ní mělo být přijato do Evropské unie. Ale i když procestovala mnoho zemí, stále se Klára von Kriegsheim Kadlecová cítí být Češkou.

u ní požadavek vysokoškolského vzdělání. Dále jsem se naučila studovat, protože do té doby jsem byla ten typ studentky, co se poprvé učí až během svatého týdne. Na gymnáziu mi nějaké trojky nevadily, ale na vysoké škole jsem studovala, co mě bavilo, takže jsem si snad poprvé od základní školy začala hlídat známky a toužila mít dobré výsledky. Mnohem víc mi na tom záleželo.

Díky Masarykově univerzitě mě poprvé bavilo se učit. A vzhledem k tomu, že jsem u toho pracovala, tak jsem si musela osvojit také time management. Samozřejmě mi dala i zážitky a kamarády, se kterými se do teď vídám a někteří mi byli také na svatbě.

Strávila jste rok na střední škole v Arizoně, jaké to bylo?

Jsem moc ráda, že jsem tam byla, protože to pro mě byla asi nejformativnější zkušenost. Dost mě to změnilo. Máma říká, že do Ameriky odjíždělo hodně děvčátko, a vrátila se sebevědomá potvora. Člověk se tam musel otrkat, protože byl sám uprostřed

pouště, navíc ještě se zdravotními problémy, a musel nějak přežít. Prvních pár měsíců bych už nikdy nechtěla zažít znovu. Ale celkově jsem za to moc vděčná, byla to necenitelná zkušenost. Svoje děti bych jednou také ráda někam takhle vyslala, aby byly samy, prožily si i Vánoce s jinou rodinou a tak.

Takže jste pro metodu házení neplavců do hluboké vody?

Určitě. Je to jedna z věcí, která může člověku něco dát. Nemůže se při ní spoléhat na někoho jiného, třeba rodiče. Tahle etapa pro mě znamenala sednout do letadla se znalostí gymnaziální angličtiny, dvacet hodin letět někam pryč, a tam být deset měsíců.

Navíc to bylo před čtrnácti lety, kdy neexistovaly žádné komunikační možnosti jako internet, e-mail nebo Skype. Jen jednou za týden telefonáty rodičů a tehdejšího přítele. K tomu dopisy a to bylo všechno. Cílem bylo naučit se přežít, najít si kamarády a nějak se prosadit ve škole, aby vás brali.

Bylo to poučné v tom, že je možné skutečně všechno, a moc mi to dalo.

Ve studijních pobytech jste pokračovala i na univerzitě, byla jste v Římě a v Jeně.

Tyhle studijní pobyty byly dost specifické. V Itálii jsem měla hodně času, takže jsem mohla objevovat Řím a našla jsem si tam i překladatelskou práci. A také svého současného manžela. Takže to byl super pobyt, ale o nějaké velké akademické hodnotě se nedá mluvit. Jena byla o dost drsnější, bylo nutné se naučit určité penzum informací a zkoušky byly poměrně tvrdé a často i opakovací.

A co postgraduální studium na College of Europe v Bruggách?

To byla nejtvrďší škola, jakou jsem kdy dělala. Její absolventi jsou známá „mafie“, tedy Ti, co spolu hovoří, protože za sebou mají tuhle školu. Když v Evropské unii hodnotí přihlášky, rozdělí je na špatné, dobré, a College of Europe. Protože ví, že absolvování téhle školy je o práci ve stresu, se spoustou informací a minimálně ve dvou jazycích. Prostě že to má úroveň. Pod takovým časovým tlakem jsem tady na škole nikdy nebyla.

Co je náplní vaší práce?

Na odboru států jižní a jihovýchodní Evropy Ministerstva zahraničních věcí, kde jsem pracovala do srpna, to byly vztahy České republiky s Tureckem, Řeckem a Kypr, a také průřezová agenda rozvo-

Klára von Kriegsheim Kadlecová

Dotazník

Narozena:

1976 v Brně

Stav:

Vdaná

Bydliště:

Notting Hill v Londýně

Studium na MU:

Magisterské: Sociologie na Fakultě sociálních studií (2002) a Italský jazyk a literatura na Filozofické fakultě (2001)

Diplomová práce:

„Le vergini delle rocce“ - il superuomo dannunziano nel contesto sociale e ideologico
Životní minimum jako sociologický fenomén

Práce a kariéra:

Už během studií působila jako průvodkyně, překladatelka a tlumočnice. Tři roky byla asistentkou místopředsedy Zahraničního výboru Poslanecké sněmovny, v letech 2003 až 2005 pracovala v tehdeším Rozvojovém středisku Ústavu mezinárodních vztahů (dnes Rozvojová agentura ČR).

Od října 2005 do srpna 2008 byla diplomatkou odboru států jižní a jihovýchodní Evropy na Ministerstvu zahraničních věcí. Nyní působí na politickém a kulturním úseku velvyslanectví České republiky v Londýně.

Tři slova, která mě charakterizují:

Racionální, iniciativní, rozlitaná

Tři slova, která charakterizují mou práci

Aktivita, komunikace a potlačování emocí

Co teď dělám:

Po nekonečných přípravách a balení jsem konečně v Londýně. Snažím se co nejrychleji aklimatizovat jak na nové prostředí, tak jiný typ práce, než začne září a s ním spousta aktivit. Jinak právě teď píšou velkou analýzu aktuální situace v Pákistánu.

nové a transformační spolupráce. Od srpna je to zahraničněpolitická práce na českém zastupitelském úřadu v Británii. Z vnitřní politiky mám na starosti Severní Irsko, ze

zahraniční Balkán a několik dalších kontinentů. Spolu s předsednictvím České republiky v Radě EU mně pak přibude ještě další agenda.

Patří Turecko do Evropské unie?

Podle mého názoru mnohem víc než některé současné členské státy, které ale nebudu jmenovat. Mám Turecko velmi ráda, myslím si, že je na vstup připravené a je to dobrý krok. Způsob vyjednávání Unie s Tureckem je naprosto nehorázný, protože rozhovory se vedou přes čtyřicet let, a pořád se jen hledá záminka, aby se nemuselo přijmout. Přitom jeho vstup do Unie je mnohem méně nebezpečný než jeho případné naštvání na ni. A že je tam islám, no a co. Náboženství je i v Evropě, každý stát má křesťanskou nebo jinou náboženskou stranu, tak proč by tam nemohli mít umírněnou islámskou stranu. Kdo nemá klapky na očích, a viděl, jak to vypadá v Istanbulu nebo Ankaře, tak nemůže zanedbně tvrdit, že Turecko do Unie nepatří.

Jste prototypem Evropanky – procestovala jste celou Evropu, manžel je Němec žijící v Londýně, s nímž jste se poznala v Itálii. Mluvíte s ním italsky a jeho matka je Maďarka. Vnímáte ještě své české kořeny?

Čím dál silněji. O co víc cestuji, tím jsem větší patriot, možná až moc. Když slyším hymnu, brečím, a stačí jen, když o tom mluvím. Až mě to děsí a neumím si to vysvětlit. Čím více zemí poznávám, tím víc si vážím toho, jak to u nás funguje. Stav soudnictví nebo zdravotnictví může být lepší, ale není to žádná katastrofa nebo ostuda. Problémy jsou všude. Zkusila jsem si život jinde a vždycky se sem moc ráda vracím. Je to moje země. Můžu být roky jinde, ale bydlet chci v Česku.

Text: Stanislav Kamenský
Foto: Stanislav Kamenský

Když mládí a stáří tvoří nerozlučnou dvojku

Po mnoha letech jste se přestěhovala do Brna. Proč?

Brno je místo, kam jsem přijela vyrůst. Dva roky jsem tu studovala, naučila se samostatnosti, naučila se bavit a nasbírala jsem spoustu zážitků. Současně je to pro mě místo, kde bych chtěla nějakou dobu žít. Je to pro mě spojení minulosti a budoucnosti.

Bakalářský stupeň studia jste absolvovala v Hradci Králové, tam jste se narodila. Proč jste odtud odešla studovat do Brna?

Sestra v Brně studovala a já měla o tomto místě samé dobré zprávy. Navíc v Hradci jsme museli dělat po státnicích rozdílové zkoušky, tak jsem si řekla, že když už se musím učit, zkusím si dát přihlášku i do Brna. Když jsem pak přišla na přijímací pohovor, byla jsem mile překvapena. V Brně po mě nechtěli žádnou teorii, jen se ptali na zkušenosti. A ty já měla.

Odkud?

Moje maminka založila v roce 1993 v Nechanicích u Hradce Králové penzion pro seniory, kde jsem od začátku pomáhala. Během těch let jsem si vyzkoušela veškerou práci, od opatrovatelky, přes pomocnou sílu v kuchyni až po administrativní pracovníci. Vždycky jsem tíhla k podobné práci.

To jste nechtěla být jako malá třeba princezna nebo popelářka, jako většina dětí?

Vůbec ne. Vždycky jsem si přála být zdravotní sestřička. Dokonce jsem se hlásila na

Daniela Votavová se od svých osmnácti let věnuje seniorům. Staří lidé jí dělají společnost, starým lidem se snaží nahradit rodinu. Fakulta sociálních studií jí otevřela další možnosti, naučila jí samostatnosti, a díky ní zjistila, že se seniorům bude věnovat i dál. Možná to byla právě FSS, která jí zavedla z rodného Hradce Králové zpět do Brna, kde teď Votavová otevřela další domov pro seniory.

školu, která by ze mě sestřičku udělala. Ale nevzali mě a já skončila v rodinné škole. Také to mělo své výhody. Naučila jsem se šít, vařit a opatrovnictví jsme tam probírali. Nakonec jsem si zdravotní školu dokončila v nástavbě. A pořád jsem se snažila zdokonalovat, i na FSS.

Jak se vám v Brně žilo?

Bydlela jsem na kolejích, takže jsem si užívala různé party, hospůdky a kulturní akce. Pak jsem začala příležitostně pracovat. Tehdy jsem se trochu odchýlila od svého poslání pomáhat lidem. Maminka stále vedla sama penzion v Nechanicích, já zatím v Brně vydělávala na živobytí v prodejně s čajem a kávou nebo jsem dělala fakturantku v Tesku. Věděla jsem, že doma bych byla potřebnější, ale musela jsem si zkusit i jiný svět.

Kdy jste se pak vrátila zpět ke svému povolání?

Ještě na studiích jsem začala učit na vyšší odborné škole sociální práci, kde jsem si vydobyla přímo kurzy věnované seniorům

a péči o ně. Přestala jsem prodávat a vařit lidem čaj, abych náhodou mezi zákazníky nepotkala své studenty, a občas jsem jezdila domů pomáhat. Takto jsem to ale vydržela jen rok. Pak jsme v Nechanicích rekonstruovali penzion, nabrali více klientů, zvětšily se prostory. Pochopila jsem, že přišel čas, vrátit se zpátky.

Pracovat čtyřicet hodin se starými, někdy i duševně nemocnými lidmi, není jednoduchá. Jak jste to zvládala?

Nikdy jsem to nebrala jako práci. Cítím, že pomáhat jim, je moje poslání. Neberu je jako někoho, kdo u nás čeká na smrt. Jsem ráda, když se na mě usmějí, když jim udělá radost moje přítomnost. Staří lidé vnímají mládí velmi pozitivně, optimisticky, takže mám někdy pocit, že jim vnáším do jejich života trochu světla.

Proč si tedy řada mladých lidí nedokáže vytvořit k některým vztah?

Protože si sami nedokáží představit, jaké to bude, až jim bude sedmdesát let a více.

Člověk to nevnímá. Stejně je to například s volnočasovými aktivitami pro seniory. Všichni stále doporučují, aby staří lidé něco dělali, měli organizovaný program. Přitom většinou nikdo nechápe, že ti lidé už chtějí mít svůj klid. Nepotřebují vyrábět z drátků zvířátka, raději si poleží déle v posteli nebo si něco přečtou. Jsou to přece jen lidé, co něco zažili a jsou už za ta léta unavení.

Jak tedy vaši klienti v domově žijí?

Dopoledne se jim snažíme vymyslet nějaký program. Někteří z nich jsou ale trvale nepohybliví, jiní jsou čiperní, ale duševně nemocní. Třeba Alzheimerovou chorobou. Připravujeme rukodělné práce, pak si například klienti rádi společně s dechovkou zazpívají. Občas pořádáme kulturní představení, kdy k nám přijdou děti ze školy něco předvést, zazpívat. Kromě toho máme v penzionu kadeřnictví nebo knihovnu. Kdysi jsme dokonce na zahrádce pěstovali různou zeleninu a ovoce. Někteří si pak chovali prasata, slepice a další domácí zvířata. Zkrátka se snažíme, abychom byli taková rodina.

A během vánočních svátků?

Jsme rodina pořád. (směje se) Společně připravujeme vánoční výzdobu, pečeme cukroví a dáváme si dárky. Jsou to Vánoce se vši parádou. Dokonce i na Mikuláše k nám chodí Mikuláš s čertem a každý v domově dostane něco sladkého.

Vznikla v domově i nějaká pevná přátelství?

Daniela Votavová

Dotazník

Narozena:

1976 v Hradci Králové

Stav:

Svobodná

Bydliště:

Střídavě Brno a Nechanice u Hradce Králové

Studium na MU:

Magisterské: Sociální politika a sociální práce na Fakultě sociálních studií (2002)

Diplomová práce:

Decentralizace sociálních služeb pro seniory. Případová studie Nechanice

Práce a kariéra:

Dosud působila jako podnikatelka, zástupkyně ředitele pro sociální oblast v penzionu pro seniory, provozovatelka denního centra pro seniory, opatrovatelka

Proč jsem se rozhodla pro FSS:

Fakulta sociálních studií pro mě byla nejlepší cesta. Chtěla jsem se věnovat sociální práci a FSS měla dobré reference.

Tři slova, která mě charakterizují:

Laskavost, upřímnost, pracovitost

Tři slova, která charakterizují mou práci:

Empatie, přátelství, zodpovědnost

Co teď dělám:

Je brzy ráno, sedím s vámi v kavárně a příjemně si povídáme.

Co dělám, když nedělám:

Mám ráda sport. Téměř jakýkoliv – volejbal, aerobic, jízdu na kole, plavání. Kromě toho také nakupování a občas nějakou kulturu.

Co čekám od budoucnosti:

Rozvoj osobního života

Co mi dala škola:

Zjistila jsem, že teorie je úplně něco jiného než praxe.

Řada z klientů je tam mnoho let. Za tu dobu si vytvoří s někým jiným pouto. Většinou jsou to kamarádské vztahy mezi ženami. Na druhou stranu jsme ale měli i dědečka s babičkou, kteří se u nás dali dohromady, odstěhovali se a našli si bydlení jinde.

Jaká je práce s duševně nemocnými lidmi?

Těžká. Musíte se umět přizpůsobit myšlení konkrétního člověka. Měla jsem například rozhovor s paní, která trpí Alzheimerovou chorobou. Donesla jsem jí jídlo, ale ona tvrdila, že to jíst nebude, že si to dají její vnoučata, až přijdou domů ze školy. Snažila jsem se jí vysvětlit, že vnoučata se určitě nají v jídelně ve škole. Nakonec to pochopila a jídlo si dala. Musíte se snažit všechno logicky vysvětlit, jednat s nimi jako s dětmi, ale zároveň je nezabavovat důstojnosti.

Před pár týdny jste se z Nechanic přestěhovali zpátky do studentského města, do Brna. Proč ta změna?

V Nechanicích jsme se o klienty museli starat nepřetržitě. Možná jsme potřebovali trochu vypnout a odpočívat. Navíc v Nechanicích jsme neuměli najít další pracovníky, kteří by se o seniory chtěli starat. V Brně je opatrovatelek více. A také je tu více lidí, kteří by naše služby využili. Přestože jsme penzion v Nechanicích původně chtěli prodat, nakonec zůstal náš. Řídíme to tam na dálku a snažíme se teď zabydlet v Brně.

Nebojíte se, že v Brně svému povolání opět podlehnete a budete stále v práci?

Věřím, že to bude jiné. Otevíráme tady jen denní centrum, takže klienti budou jezdit na noc domů. I to nám pomůže. Také dou-

fám, že seženeme schopný personál. A až si budu jistá, že můžu odejít, zavřít za sebou dveře a vědět, že se o všechny seniory někdo dobře postará, budu klidná.

Stává se vám někdy, že vás práce „zlomí“?

Občas bohužel ano. Není to ale nic, co by přímo souviselo přímo s prací. Jsem znechucená ve chvíli, když ráno vstanu a přijde mi esemeska od některé z pracovnic, že nepřijde. Stává se to v poslední době bohužel často. Když jste podnikatel, musíte spolehat akorát sám na sebe.

Jinak mě ale vytočí máloco. Jsem puntič-

kářka a pedant po své mamince. Víím, že musím být dochvilná a přesná. Pro nás je pět minut v životě nic, když ale na mě čekají senioři, pět minut je pro ně věčnost.

Co byste si přála do budoucna?

Nejsem nejmladší, takže bych samozřejmě chtěla pracovat na svém osobním životě, na své rodině a dětech. Bohužel ne každý chlap skousne, že žije kromě mě ještě s několika dalšími desítkami starých lidí.

Text: Nela Maťašeje
Foto: Lubomír Stehlík

Autoři o sobě

Barbora Prekopová

Som študentkou posledného ročníka Katedry žurnalistiky na Filozofickej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave. V školskom roku 2007/2008 som pôsobila ako stážistka na Katedre mediálnych štúdií a žurnalistiky na Masarykovej Univerzite v Brne, kde som dostala príležitosť spolupracovať na tejto publikácii.

Stanislav Kamenský

Jsem studentem třetího ročníku oborů Mezinárodní vztahy a Mediální studia a žurnalistika na Fakultě sociálních studií. Z novinářiny mě baví publicistika, především rozhovory, komentáře a glosy. Dosud jsem publikoval v Brněnském deníku Rovnost nebo v brněnské příloze Mladé fronty Dnes, kromě toho jsem od prvního semestru redaktorem fakultního časopisu Halas.

Martin Habčák

Jsem studentem třetího ročníku oboru Mediální studia a žurnalistika a druhého ročníku oboru Mezinárodní vztahy na Fakultě sociálních studií. Kromě studia zde působím také jako redaktor fakultního časopisu Halas a jako člen Akademického senátu FSS.

Zuzana Geryková

Jsem magisterskou studentkou oboru mediální studia a žurnalistika a environmentální studia na Fakultě sociálních studií – prolínání těchto oborů považuji za mimořádně zajímavé. Také pracuji v ekologické organizaci, kde se starám o tvorbu publikací.

Lenka Marešová

V akademickém roce 2008/2009 snad s úspěchem ukončím bakalářské studium oborů Teorie a dějiny filmu a audiovizuální kultury na Filozofické fakultě a Mediální studia a žurnalistika na Fakultě sociálních studií. Nejráději bych však zastavila čas a v blaženém stavu studentském setrvala navěky. Tři roky strávené pod střechou univerzity mohou totiž směle prohlásit za jedny z nejlepších let svého života, plná zážitků a také cenných zkušeností. Mezi ně rozhodně patří i příprava rozhovorů pro tento sborník.

Nela Matášeje

Jsem studentkou posledního ročníku magisterského studia Mediálních studií a žurnalistiky na Fakultě sociálních studií. V roce 2005 jsem začala pracovat jako externí redaktorka Brněnského deníku Rovnost, od roku 2007 jsem tam nastoupila jako redaktorka zdravotnictví a školství.

Andrej Slivka

Jsem studentem druhého ročníku oboru Mediální studia a žurnalistika na Fakultě sociálních studií. Spolupracovat na publikaci mi bylo umožněno především díky mým předchozím zkušenostem s interview z hudebního webu superbeat.cz. Píšu i Kulturní servis v Literárních novinách.

Barbora Rácová

Jsem studentkou druhého ročníku Fakulty sociálních studií, studijní kombinace Mediální studia a žurnalistika a Politologie. Dlouhodobě spolupracuji s časopisem Městského divadla Brno Dokořán.

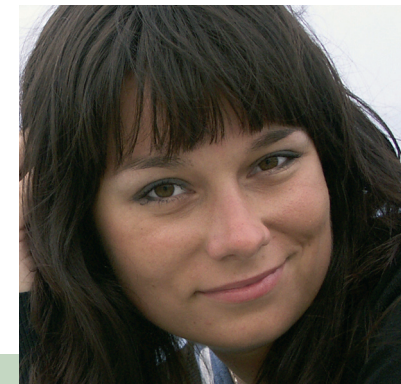
Lenka Smyčková

Studovala jsem v bakalářském cyklu Evropská studia a Mediální studia a žurnalistiku na Fakultě sociálních studií. V současnosti pokračuji v magisterském studiu Mediálních studií a žurnalistiky tamtéž a píši pro on-line deník Aktuálně.cz.

Martina Surá

Jsem studentkou posledního ročníku magisterského studia Mediálních studií a žurnalistiky na Fakultě sociálních studií. Na částečný úvazek pracuji v brněnské redakci MF DNES, kde se starám o webové stránky www.brno.idnes.cz.

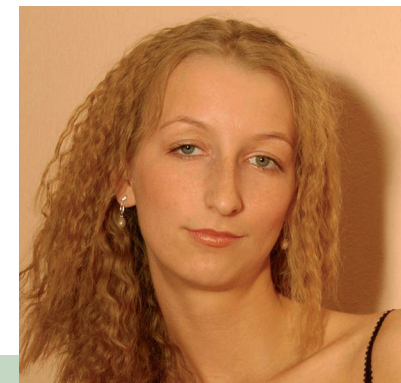

Anna Sedláčková

Noviny mám ráda a rozhovory v nich čtu ještě raději. I proto na Fakultě sociálních studií třetím rokem studuji obor Mediální studia a žurnalistika. Mimo to jsem vystudovala angličtinu a těším se, že v ní třeba jednou budu dělat rozhovory coby zahraniční zpravodajka.

Lucie Vaškeová

V bakalářském stupni studuji obor Mediální studia a žurnalistika, za sebou mám ukončené tři roky oboru Mezinárodní vztahy. Pracuji v brněnské redakci iDNES.cz a na jaře budu dělat styčného důstojníka při předsednictví České republiky v EU. Zpívám odmala ve sboru, amatérsky hraji divadlo, jezdím na Yamaze Virago 535. Ráda čtu, jím a spím.

Seznam představených absolventů

Balcarová, Jitka

Beck, Petr

Bělohoubek, Ivo

Besperát, Ondřej

Friedmannová, Silvie

Gajdošíková, Vlasta

Gala, Alžběta

Guilds, Chris

Hauková, Zdenka

Holiš, Martin

Holub, Petr

Hytych, Roman

Chalupská, Hana

Kolesár, Peter

Koryčánek, Rostislav

Kovaříková, Dana

Krutílek, Ondřej

Kuchyňková, Petra

Liška, Ondřej

Macků, Pavel

Majerčík, Lubomír

Medek, Michal

Mládková, Pavla

Mráz, Marek

Mrzena, Petr

Nantl, Jiří

Numerato, Dino

Pavlů, Dušan

Popela, Libor

Rašticová, Martina

Rojčík, Ondřej

Růžička, Miloš

Šimůnková, Zuzana

Šrubařová, Radana

Šteigrová, Leona

Tesařová, Jana

Tomek, Ondřej

Tydlačková, Kateřina

Urubek, Tomáš

Valentová, Marie

Vaštylová, Martina

von Kriegsheim Kadlecová, Klára

Votavová Daniela

ABSOLVENTI – nepřehlédnutelní a úspěšní

Rozhovory s absolventy Fakulty sociálních studií Masarykovy univerzity

Uspořádali: Rudolf Burgr, Jiřina Salaquardová

Editorial: Rudolf Burgr, Jiřina Salaquardová

Autoři textů: Zuzana Geryková, Martin Habčák, Stanislav Kamenský, Lenka Marešová, Nela Maťašeje, Barbora Prekopová, Barbora Rácová, Anna Sedláčková, Andrej Slivka, Lenka Smyčková, Martina Surá, Lucie Vašková

Autoři fotografií: Zuzana Geryková, Martin Habčák, Stanislav Kamenský, Lenka Marešová, Nela Maťašeje, Magdalena Pažourková, Barbora Prekopová, Iva Prokopová, Barbora Rácová, Anna Sedláčková, Jiří Salík Sláma, Andrej Slivka, Lenka Smyčková, Lubomír Stehlík, Martina Surá, Pavel Štrýmpl, Lucie Vašková, Libor Vaštyl, archivy Jitky Balcarové, Petra Becka, Iva Bělohoubka, Ekoklubu Kvíčala, Silvie Friedmannové, Alžběty Gala, Zdeňky Haukové, Martina Holíše, Rostislava Koryčánka, Pavla Macků, Dina Numerata, Dušana Pavlů, Martiny Rašticové, Radany Trubařové, Leony Šteigrové, Kateřiny Tydlačkové, Marie Valentové

Jazyková korektura: Jiřina Salaquardová

Grafická úprava a sazba: Magdalena Pažourková

Vydala Masarykova univerzita v roce 2008

1. vydání, 2008

Náklad: 300 kusů

Tisk: Papírny Brno, a. s.

Pořadové číslo: FSS - 4/08-02/58

ISBN 978-80-210-4737-2